

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ * 24 * ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΝ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ - ΠΟΣΕΙΔΕΩΝ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2003 * ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ * ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32

Γῆς παῖς εἰμί καί Οὐρανοῦ ἄστερόεντος

7 €

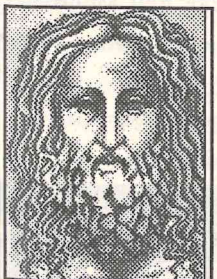
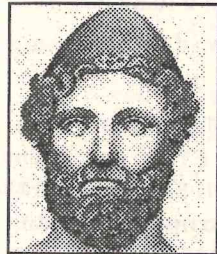
ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΤΡΟΠΗ - Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΟΥ ΙΑΧΩΒΑ - ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ - ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΗ
Η ΣΙΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Σ. Νάγου

ΠΕΡΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ-ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ

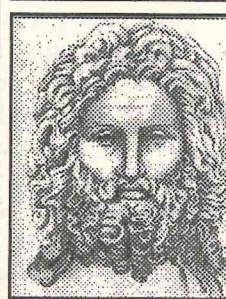

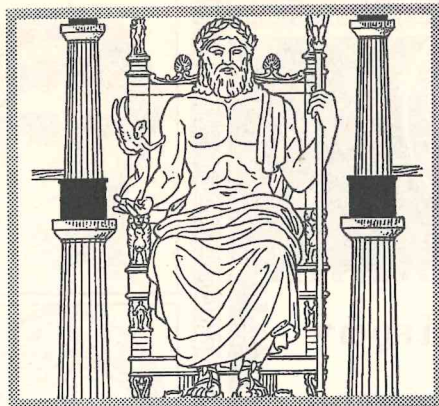
εἰς δόξαν τῶν ἱερῶν
ἀριθμῶν καὶ νόμων
καὶ τῶν ἐφόρων αὐτῶν,
ἀθανάτων
Ἑλλήνων Θεῶν

περιεχόμενα

• ΑΠΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ	σ. 3
• ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	σ. 9
• ΑΠΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΡΩΩΝ	σ. 14
• ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ	σ. 29
• ΣΙΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ	σ. 40
• ΠΕΡΙ ΑΡΗΟΚΡΑΤΟΥΣ	σ. 44
• ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ	σ. 46
• ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ-ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΗ	σ. 51
• ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟ- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΟΣ	σ. 60
• ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ	σ. 62
• ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ	σ. 66
• Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ	σ. 76
• ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΝΑ ΦΟΡΟΛΟΓΗΘΟΥΝ;	σ. 81
• ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ	σ. 86
• ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ	σ. 96
• Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΟΥ ΙΑΧΩΒΑ	σ. 100

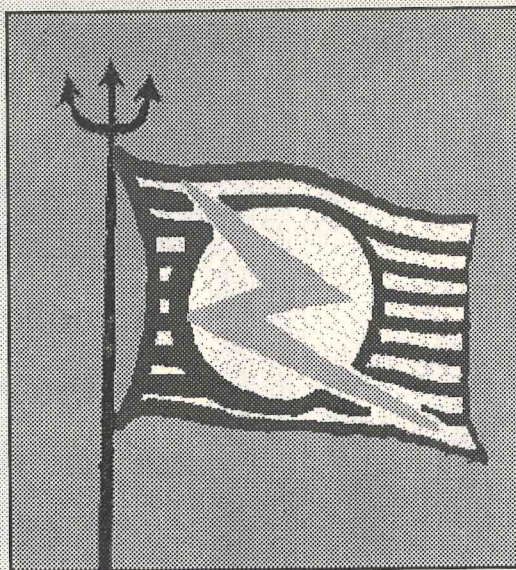
ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἡ Χειμερινή Τροπή τοῦ Ἡλίου ἐορτάζεται τὴν 22α Δεκεμβρίου. Κατὰ τὴν ἡμερομηνία αὐτὴν ὁ Ἥλιος εἰσέρχεται στὸν ἀστερισμὸ τοῦ Αἰγόκερω καὶ ἔτσι εἰσέρχεται ἀστρονομικὰ στὴν ἐποχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἡ Χειμερινή Τροπή συμβολίζει τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ἡ ὁποία ἔφθασε στὰ ὅρια τῆς διανοήσεως. Τότε αὐτὴ γίνεται ἱκανὴ νὰ ἐκδηλώσει τὶς κατάλληλες δυναμικότητες πού θὰ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ ἔλθει σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Οὐρανὸ ὥστε νὰ ἐκδηλωθεῖ σ' αὐτὴν ἡ ἱκανότητα πρὸς ἀπόκτηση μεγαλύτερας γνώσεως. Ἡ γνώση αὐτὴ θὰ τὴν φέρει σὲ κατάσταση νὰ γνωρίσει τὰ μέσα τῆς πνευματικῆς τῆς προόδου καὶ ἀνόδου. Ἐπίσης γίνεται ἱκανὴ νὰ ἐκδηλώσει τὰ σπέρματα τῶν Ἰδεῶν στὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα.

Ἡ περίοδος ἀπὸ τὴν Χειμερινή Τροπή μέχρι τὴν Ἑαρινή Ἰσημερία συμβολίζει τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀποβάλλει τὰ πάθη καὶ ὁδεύει πρὸς τὴν πνευματικὴ τῆς ἀναγέννηση, ἡ ὁποία θὰ λάβει χώρα κατὰ τὴν ἑαρινή Ἰσημερία. Στὸ φυτικό ἐπίπεδο γίνεται ἡ ἐκκόλαψη καὶ ἡ βλάστηση τῶν σπερμάτων δηλαδὴ ἡ γέννηση νέων φυτῶν μέσα στὸ γόνιμο ἀπὸ τὶς βροχὲς τοῦ φθινοπώρου ἔδαφος. Συνεπῶς εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς φυτικῆς ζωῆς καὶ βλαστήσεως αὐτῆς.

Τὸ Ἰδεοθέατρον μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς Χειμερινῆς Τροπῆς τοῦ Ἡλίου, εὐχεται πρὸς ὅλους τοὺς ἀναγνώστες του ὅπως ὁ πνευματικὸς Ἥλιος τοὺς χαρίσει περισσότερο Φῶς καὶ ἡ μητέρα Γῆ περισσότερα ἀγαθὰ.

Ἰδεοθέατρον

τριμηνιαία ἔκδοσις

Ἔτος ΣΤ' Ἀρ. Τεύχους 24,
Δεκέμβριος 2003

Γραφεῖα: Στουρνάρα 57 104.32 Ἀθῆναι,

Τηλ.: 210.52.37.543,

Τηλεομοίωτυπον (φάξ): 210.52.26.694

Ἰστοσελίδα: [http:// www.ideotheatron.gr](http://www.ideotheatron.gr)

Τιμὴ τεύχους 7 ΕΥΡΩ

ΓΙΑ ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ, ἀποστείλατε ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ (28 ΕΥΡΩ) στὸ ὄνομα ἸΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, 104.32 ΑΘΗΝΑ/ ἢ καταθέσατε 28 ΕΥΡΩ στὴν Alpha Bank Ἀρ. Λογαριασμοῦ 104. 002. 786. 016. 548

στὸ ὄνομα: Ἀντ. Ἀναστασάκης
ἢ τηλεφωνήσατε στὸ 210. 52. 37. 543
Συνδρομὲς ἐξωτερικοῦ: 56 ΕΥΡΩ.
Τὰ κείμενα, ὅπως καὶ ἡ γλῶσσα κάθε δημοσιεύματος ἀπηχοῦν τὶς ἀπόψεις τοῦ ἐκάστοτε γράφοντος.

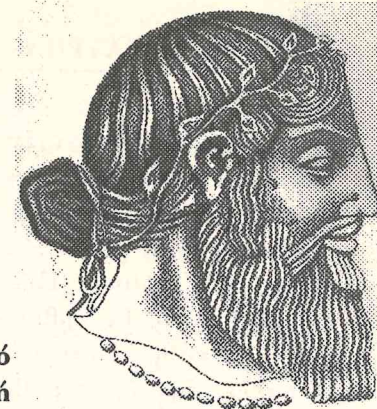
Ἰδιοκτῆτης - Ἐκδότης - Διευθυντής:
Ἀντ. Ἀναστασάκης - Ραδάμανθυς

Καλλιτεχνικὴ ἐπεξεργασία: Δήμ. Μουστάκης
Στοιχειοθεσία-Διορθώσεις: Εὐρυνόμη Γαβρί

Ἐκτύπωση: Γ. Χ. Ζαχαροπούλου
Δ. Σιταῖς, Λευκάδος 9 Μοσχάτο
ISSN 1108-832 X

**Δωρίσατε μία συνδρομὴ
στοὺς φίλους σας!**

Σ. Νάγου ἀποσυμβολισμός τοῦ Θεοῦ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

Ἡ πνευματικὴ ἔννοια τῶν Θεῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν πανηγύρεων, εἰς τὰς ὁποίας πρωτίτως ἐπιζητεῖται νὰ θεραπευεῖται ἡ λαϊκὴ φαντασία καὶ νὰ δημιουργεῖται ἡ λαϊκὴ πίστις. Ἡ πνευματικὴ ἔννοια τοῦ Διονύσου δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀλληγορίαν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἔργον του ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Διὰ τῆς κατανοήσεως αὐτῶν φρονῶ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ καταστῇ γνώστης τῶν λειτουργιῶν τοῦ πνεύματος καὶ διὰ τῆς γνώσεώς του ταύτης εὐτυχῆς εἰς τὸν ἐπίγειον αὐτοῦ βίον.

Ὁ Διόνυσος εἶναι τέκνον τοῦ Θεοῦ Διὸς καὶ τῆς Νύμφης Σεμέλης. Ἡ Σεμέλη ἦτο θυγάτηρ τοῦ κτίσαντος τὰς ἑπταπύλους Θήβας Κάδμου. Ὁ Κάδμος εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ Ἡλιακοῦ φωτός τοῦ ἐρχομένου καὶ ἀπ' εὐθείας καὶ διὰ τῶν πλανητῶν πρὸς δημιουργίαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Ὁ ἀριθμὸς 7 τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν καθιστᾷ κατὰ διπλὴν τὴν ἐξήγησιν ταύτην περὶ Κάδμου.

Ἡ δημιουργία τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα συνεργασίας τῆς οὐσίας τῆς Γῆς καὶ τοῦ φωτός τοῦ Ἡλίου.

Ἡ Σεμέλη εἶναι τὸ ψυχικὸν ἀνθρώπινον πλάσμα τὸ ὁποῖον ἔρχεται σὲ ἐρωτικές σχέσεις πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ Οὐρανοῦ

Δία, πρὸς τὸ Θεῖον δηλαδὴ Οὐράνιον πρωταρχικόν Πῦρ, εἰς τὴν ἰσχύν τοῦ ὁποίου ὀφείλονται πᾶσαι αἱ συγκροτήσεις καὶ μεταμορφώσεις τῶν κόσμων. Ἐκ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν Δία ἐπαφῆς τῆς Σεμέλης, προκύπτει ἡ πρὸς αὐτὴν μετάδοσις τοῦ Θεοῦ Πυρός, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἐξελικτικοῦ σταδίου τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν ἀλληγορικὴν ταύτην ἔννοιαν εὑρίσκεται ὅτι ὁ Θεὸς Ζεὺς ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς μίξιν μὲ τὴν Νύμφην Σεμέλην, τὴν ἀνθρωπίνην ὑπόστασιν, εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ Θεῖον Πῦρ, τὸ πληροῦν τὰς μεταξύ τῶν Οὐρανίων σωμάτων χώρας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει τιτανικὴ, δηλαδὴ ὑλικὴ οὐσία.

Ἐκάστη ἀκτὶς τοῦ Πυρός τούτου ἐρχομένη εἰς τὴν Γῆν, ἔρχεται μεταμορφωμένη. Τὸ περιβάλλον τῆς Γῆς ἀναγκάως τὴν μεταμορφώνει.

Ἡ Νύμφη Σεμέλη ὅμως δὲν ἀρκεῖται νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὴν ὁ Ζεὺς μεταμορφωμένος. Παροτρύνει καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ ἐμφανισθῇ οὗτος ἐνώπιόν της, ὥς ἐμφανίζεται πρὸς τὴν σύζυγόν του Ἥρα.

Ὁ Θεὸς Ζεὺς συνεπῆς πρὸς ὅ,τι ὑπεσχέθη ἐμφανίζεται πρὸς τὴν Σεμέλην μὲ πλήρη τὴν Οὐρανίαν περιβολὴν του.

Μὴ δυναμένη ὅμως αὐτὴ νὰ ἀνθέξῃ πρὸς τὴν ἀπείρου λάμψεως τοῦ Οὐρανοῦ Πυρός κατακαίεται ὑπὸ τούτου.

Ἡ Σεμέλη ἔφερεν ἐν τῇ γαστρὶ τῆς τό ἀποτέλεσμα τῶν ἐρώτων τῆς πρὸς τὸν Δία. Ἐπρεπε τοῦτο νὰ σωθῇ. Ἡ ἐλθοῦσα πρὸς τὸν ψυχικὸν ἄνθρωπον ἀκτὶς τοῦ Οὐρανίου Πυρός καὶ γονιμοποιηθεῖσα εἰς ἓν ἔμβρυον, δέν ἔπρεπε νὰ ἀπολεσθῇ, διότι ἡ ἀκτὶς αὕτη θὰ ἀπετέλει ἐφεξῆς τὴν βάσιν μιᾶς νέας δημιουργίας.

Σπεύδει λοιπὸν ὁ Ζεὺς, ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν καιομένην Σεμέλην τό ἐν γαστρὶ αὐτῆς ἔμβρυον, διανοίγει τὸν μηρόν αὐτοῦ καὶ τό τοποθετεῖ ἐκεῖ πρὸς περαιτέρω κυοφορίαν. Τό ἔμβρυον τοῦτο εἶναι πλέον φύσεως διττῆς. Φέρει τό σπέρμα τοῦ Οὐρανίου Θεοῦ ἀλλὰ καὶ κληρονομίαν τὴν φύσιν τῆς μητρός του.

Τό Θεῖον ἔμβρυον ἀποτελεῖώνει τὴν κυοφορίαν του ἐντός τοῦ μηροῦ τοῦ Διὸς καὶ ἐκεῖθεν γεννᾶται ὁ Διόνυσος, ὅπως κατ' ἀνάλογον τρόπον συνετελέσθη ἡ γέννησις τῆς Θεᾶς τῆς σοφίας Ἀθηνᾶς.

Ἡ γέννησις τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἀποτελοῦν ἐν τῇ διατυπωθείσῃ παραδόσει τὰ πλέον ἀξιοσπούδαστα μέρη αὐτῆς, διότι ταῦτα ἀποκαλύπτουν τὰ αἷτια τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως καὶ τοὺς νόμους τῆς ἀναπαραγωγῆς τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀπείρου αὐτῶν διαιωνίσεως.

Ἀποτελοῦν τὴν ἐμφάνισιν τῶν πνευματικῶν νόμων οἱ ὁποῖοι καθιστοῦν τό ἀτομικὸν πνεῦμα αἰώνιον.

Ἀλλ' ἐπιπλέον ἡ γέννησις τοῦ Διονύσου φέρει εἰς ἡμᾶς τὴν ἔννοιαν τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῇ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ νὰ ἔλθῃ εἰς ἀδιάσπαστον σύνδεσιν πρὸς τὴν πρωτίστην οὐσίαν τὴν ὁποίαν ἀλληγορεῖ ὁ Θεὸς Ζεὺς, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ μόνης συνδέσεως θὰ ἐπιτύχῃ τὴν μεταβολὴν τῆς

Γήϊνης αὐτῆς φύσεως, θὰ ἀποβάλλῃ τὰ ἐλαττώματα τῆς φύσεως ταύτης, καὶ οὕτω θὰ ἐκδηλώσῃ τὴν πλήρη αὐτῆς ἐλευθερίαν ἡ ὁποία θὰ τῆς ἐπιτρέψῃ τὴν πτῆσιν πρὸς τὰς χώρας τοῦ φωτός, εἰς τὰς ὁποίας βασιλεῦει ἡ πραγματικὴ χαρά, ἡ πραγματικὴ εὐδαιμονία καὶ ἡ πλήρης εὐθυμία.

Ὁ Διόνυσος γενόμενος ἔφηβος ἐξεδήλωσεν ὅλην τὴν χαράν καὶ εὐθυμίαν, ἀλλὰ ἐπιπλέον καὶ κάποιαν ἀμεριμνησίαν, τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῦμεν πάντες ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι προκειμένου περὶ τῆς περαιτέρω ἡμῶν πνευματικῆς τύχης.

Ἡ ἀμεριμνησία τοῦ Διονύσου προέρχεται ἐκ τῆς κληρονομικῆς φύσεως τῆς μητρός του. Εὐρίσκόμενος ὁμως ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ δέχεται ξαφνικὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν Τιτάνων οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν ἐθανάτωσαν.

Διεμέλησαν τό σῶμα του, τό διεμοιράσθησαν μεταξύ των καὶ ἔλαβον ἕκαστος ἐν μέρος. Διὰ τοῦ τοιούτου διαμελισμοῦ οἱ Τιτᾶνες ἀφ' ἑνὸς θὰ ἡμποδίζον τὴν ὑπὸ τοῦ Διονύσου μετάδοσιν ἰδεῶν καὶ μέσων ἱκανῶν νὰ ὠθήσουν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ὑπόστασίν του ὑπῆρχε σπέρμα θεοῦ Πυρός νὰ ἐμβολιάσουν τὴν φύσιν αὐτῶν, ὅπως καταστῇ ἰσχυροτέρα εἰς μέλλοντας πνευματικούς ἀγῶνας.

Βλέπομεν καὶ ἐδῶ τὴν εἰκόνα τῆς προσπαθείας τοῦ ἀνοήτου πνεύματος, τοῦ ζητοῦντος νὰ γίνῃ ἰσχυρόν δι' ἐκτρόπων μέσων. Τὸν φόνον τοῦ Διονύσου ἀντιλαμβάνεται ἡ Θεὰ τῆς Σοφίας Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία σπεύδει καὶ σώζει τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Σώζει δηλαδή τό μέρος ἐκεῖνο εἰς τό ὁποῖον κατὰ τοὺς ἀρχαίους σοφοὺς ἔχει ἔδραν ἡ ψυχὴ.

Τὴν διασωθεῖσαν καρδίαν προσκομίζει ἡ Θεὰ τῆς Σοφίας πρὸς τὸν πατέρα τῶν ἀθανάτων, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, δέν ἐθλίβῃ διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του.

Ἀντιθέτως τοῦ παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναγεννήσῃ ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ, ἐκ τῆς διασωθείσης καρδίας, ἓνα νέον ἀθάνατον Διόνυσον.

Ἡ εἰκὼν τῆς ἀλληγορίας τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Διονύσου ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἀθανάτων, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλουργήματα τῆς διανοήσεως τῶν ἀρχαίων προγόνων μας καὶ παρέχει πλήρη τὴν ἔννοιαν τῆς μεταμορφώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ τῆς εἰσόδου τῆς εἰς τὴν ἀθανασία.

Τὸν φόνον τοῦ Διονύσου παρεμφερῶς εὐρίσκομεν καὶ εἰς ἄλλας ἀνατολικὰς παραδόσεις.

Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμως παράδοσις εἶναι ἐπικρατεστέρα, διότι εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἑπτὰ Τιτάνων ἀποκαλύπτει καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπιδράσεις τῶν ἑπτὰ πλανητῶν. Ὁ ἐκ νέου γεννηθεὶς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πατρὸς τῶν ἀθανάτων Διόνυσος, εἶναι ἀθάνατος, ὡς ἀθάνατος δέ λαμβάνει μέρος εἰς τὴν κατὰ τῶν Τιτάνων πάλιν τῶν ἀθανάτων καὶ ἀναδεικνύεται μετ' ἐκείνων νικητής.

Ὁ Νεὸς Διόνυσος δέν φέρει πλέον μετ' αὐτοῦ τίποτα τό φθαρτὸν καὶ διὰ τοῦτο παραμένει ἐν Ὀλύμπῳ καὶ ἐκεῖθεν ἐξασκεῖ τό ἔργον αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Εἰς τό σημεῖον τοῦτο θὰ μοῦ ἐπιτρέ-

ψετε νὰ ἐπιμείνω ὀλίγον καὶ νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις περὶ Τιτανομαχίας ἐν τῇ ὁποίᾳ, κατ' ἐμέ, περικλείονται ὑψίσται ἀλήθειαι. Πρὸ τῆς Τιτανομαχίας, ὁ κόσμος διεκυβερνᾶτο ὑπὸ τῆς βασιλείας τῶν Τιτάνων. Ἡ βασιλεία αὕτη εἶχεν ὡς ἀρχὴν τὴν ἐπιβολὴν τῆς βίας ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου κόσμου, ὡς δικαιοσύνην δέ τό δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου.

Δίας καὶ Σεμέλη

Ὁ πνευματικός κόσμος τῆς Γῆς εὐρίσκειτο ὑπὸ ἀφόρητον δουλείαν. Ἡ πρόοδος αὐτοῦ ἦτο προβληματική. Κατέχουσα ἡ βασιλεία αὕτη τὰς ὤρας τοῦ Οὐρανοῦ ἠμποδίζειν πᾶσαν ἐπαφήν τοῦ πνεύματος τῆς Γῆς πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Οὐρανοῦ. Κατὰ τῆς βασιλείας ταύτης τῶν Τιτάνων ἡ ὁποία ἐκράτει εἰς τοιαύτην παθητικότητα τὸ πνεῦμα τῆς Γῆς, ἐπολέμησαν οἱ Ὀλύμπιοι καὶ τὴν ἀνέτρεψαν.

Τὴν Τιτανικὴν βασιλείαν διεδέχθη ἡ βασιλεία τῶν ἀθανάτων, ἡ ὁποία καὶ διέτυπωσε νέον σύστημα διακυβερνήσεως τοῦ κόσμου. Τὸ νέον σύστημα ἐπεζήτησεν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν φυσικὴν του τροχίαν. Κατ' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἔδει νὰ προάγεται πνευματικῶς. Ἀπὸ τότε ἐνεφανίσθη ἡ ἔννοια τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐξεδηλώθη ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον δίκαιον.

Ἀπὸ τότε ἤρξατο διακανονισμὸς τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ ἀνθρώπιναι κοινωναὶ ἔσχον τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν.

Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἄνθρωποι φέροντες τὰ ἐλαττώματα τῆς τιτανικῆς αὐτῶν οὐσίας, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προσανατολισθοῦν πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν νέαν κατάστασιν καὶ τὰ τιτανικά πάθη καὶ πάλιν ἐπεκράτησαν εἰς τὰς σχέσεις αὐτῶν.

Ταῦτα ἐξώθησαν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἔξω τῆς φυσικῆς του τροχιάς καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς σημερινὰς κοινωνίας βλέπομεν νὰ ἐπικρατοῦν αἱ μέθοδοι τῶν Τιτάνων.

Τὸ φαινόμενον ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι πραγματικόν. Εἶναι φαινόμενον κατ' ἐπίφασιν καὶ τοῦτο καταδηλοῦται ἐκ τοῦ

ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ ὥθησις τοῦ ἀνθρώπου τείνει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ἐκ τῶν Τιτανικῶν παθῶν.

Ἀλλ' ἐκτός τούτου οἱ διευθετήσαντες τὴν νέαν κατάστασιν Θεοί, ἐδημιούργησαν καὶ τὸ ἐποπτικόν σῶμα τῶν μοιρῶν, τὰς ὁποίας ἔθεσαν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Θεοῦ Ἑρμοῦ, ὁ ὁποῖος συγκεντρώνει εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἀπάσας τὰς βουλὰς τῶν ἀθανάτων.

Αἱ μοῖραι κλῶθουν τὴν εἰμαρμένην ἐκάστου βάσει τῶν παραβάσεων ἢ μὴ τῶν φυσικῶν νόμων. Ἡ εἰμαρμένη ἐκάστου ἐθίζει ἡμᾶς διὰ τῶν δημιουργημένων παρ' αὐτῆς δοκιμασιῶν, νὰ ἀποστρεφώμεθα πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ πρᾶξιν κολάσιμον πρὸς τοὺς ὁμοίους μας.

Τὸ ἀντιπεπονηθὸς περὶ τοῦ ὁποίου τόση ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων ἐξεδηλώθη ἐκτίμησις, ὁ Θεὸς οὗτος νόμος τῆς εἰμαρμένης ἐκάστου, ἀναγκαιῶς θά μᾶς φέρῃ εἰς τὸ συναίσθημα νὰ μὴ πράττωμεν τί τὸ ὁποῖον ἀδικεῖ τὸν πλησίον μας καὶ ἀναιρεῖ ἐν τῷ προσώπῳ μας τὴν λειτουργίαν τῶν φυσικῶν νόμων. Εὐτυχεῖς οἱ κατανοοῦντες ὅτι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον πρέπει νὰ βασιλεῦν ἡ εὐτυχία καὶ ἡ χαρά.

Ἀλλ' ἄς ἐπανέλθωμε εἰς τὸ περὶ Διόνυσου θέμα ἡμῶν.

Ὁ Διόνυσος ἐν τῇ διακυβερνήσει τῶν πνευματικῶν κόσμων καὶ τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων, ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ παρμέγιστον ἔργον. Τὸ ἔργον νὰ δώσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κόσμου τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς.

Πᾶσαι κατ' ἀκολουθίαν αἱ σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἔχουν τοῦτον τὸν σκοπόν.

Τὴν δοξασίαν ταύτην περὶ Διόνυσου πρῶτος ὁ Θεὸς Ὀρφεὺς διέτύπωσεν. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθέντα καὶ ἄλλοτε λειτουργήσαντα μυστήρια, ὡς ἀντικείμενον μυσσεως εἶχον τὴν γέννησιν, τὸν φόνον, τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς δρᾶσιν τοῦ Διόνυσου.

Πᾶσαι αἱ εἰς τὰ μυστήρια αὐτὰ μνηθεῖσαι ἀνθρώπιναι ψυχαί, ἔπρεπε ἐν τῇ ἀνελίξει αὐτῶν εἰς τὴν γνῶσιν τῶν θείων μυστικῶν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ὁδὸν τοῦ Διόνυσου μέχρι ἀποθεώσεως αὐτῶν.

Ἐπρεπε νὰ μάθουν τὴν μυστικὴν ἔννοιαν τοῦ χυμοῦ τῆς σταφυλῆς διὰ νὰ παρασκευάσουν τὰ μέσα τοῦ ἐξαγνισμού καὶ τῆς ἀποθεώσεως.

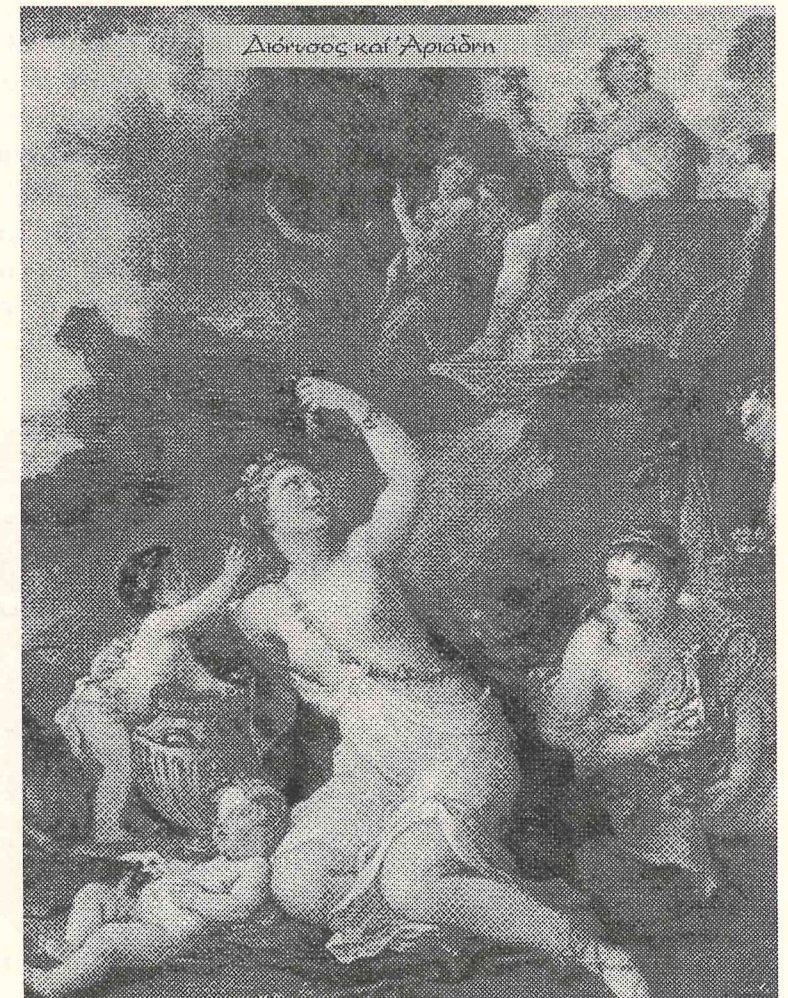
Διόνυσος ὁ Ζαγρεὺς ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν Ὀρφικῶν φυσιολατρῶν.

Ἀλλὰ τὸν Διόνυσον εὐρίσκομεν καὶ ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων.

Καὶ ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ὁ Ἰακχος, ὁ ὁποῖος ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ φονευθέντος Διόνυσου

ὑπὸ τῶν ἐπτά Τιτάνων, ἀπετέλει τὸ ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς πνευματικῆς φύσεως ὑπὸ τῶν μυστῶν τῆς Ἐλευσίνος.

Αἱ σχέσεις τῶν ψυχῶν τῆς Γῆς πρὸς τὸ φῶς τοῦ Οὐρανοῦ, εἶχον ἀναλογίαν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ τέκνου τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης. Ἀλλ' ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον ἀπετέλει ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνος τὸ ἀπόρητον, ἦσαν αἱ σχέσεις πρὸς τὸν ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον Διόνυσον.

Διόνυσος καὶ Ἀριάδην

Ὁ Διόνυσος καὶ ἡ Περσεφόνη ἔρχονται εἰς γάμου ἔνωσιν καὶ αὐτὸ δίδει εἰς τὴν Περσεφόνην τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἄδου Ἀΐδωνέα.

Ἐκ τοῦ γάμου τῆς μετὰ τοῦ Διονύσου ἡ θυγάτηρ τῆς Θεᾶς Δήμητρος ἐλευθεροῦται καὶ αὐτὸ εἶναι πού δίδει εἰς τὸν Διόνυσον τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἐλευθερέως.

Διόνυσος ὁ Ἐλευθερέως εἶναι τὸ ὄνομα παντός ἀνθρώπου δυνηθέντος νὰ κατανοήσῃ τὰς δοξασίας τῶν Ἱεροφαντῶν τῆς Ἐλευσίνης.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ παραδόσει ὁ Διόνυσος φέρεται ὅτι ἔλαβε καὶ ἄλλην σύζυγον ἐκτός τῆς Περσεφόνης.

Γνωρίζει τὴν εἰς Κρήτην μετάβασιν τοῦ Θησέως καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς. Τὸ ἔργον τοῦ Θησέως ἄνευ τῆς παρεμβάσεως τῆς Ἀριάδνης ἦτο πολὺ δυσχερές.

Ἡ παρέμβασις ὁμῶς αὐτῆς διὰ τῆς πρὸς τὸν Θησέα χορηγήσεως τοῦ μίτου, ἐπέφερε τὴν Νίκην, διότι ὁ Μινώταυρος ἐφονεύθη.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπηλλάγησαν τοῦ βαρυτάτου φόρου καὶ ὁ Θησεύς ἐπιστρέψας εἰς τὰς Ἀθήνας παρέλαβε μετ' αὐτοῦ τὴν Ἀριάδνην, τὴν ἀφῆκε δὲ εἰς τὴν νῆσον Ἄνδρον.

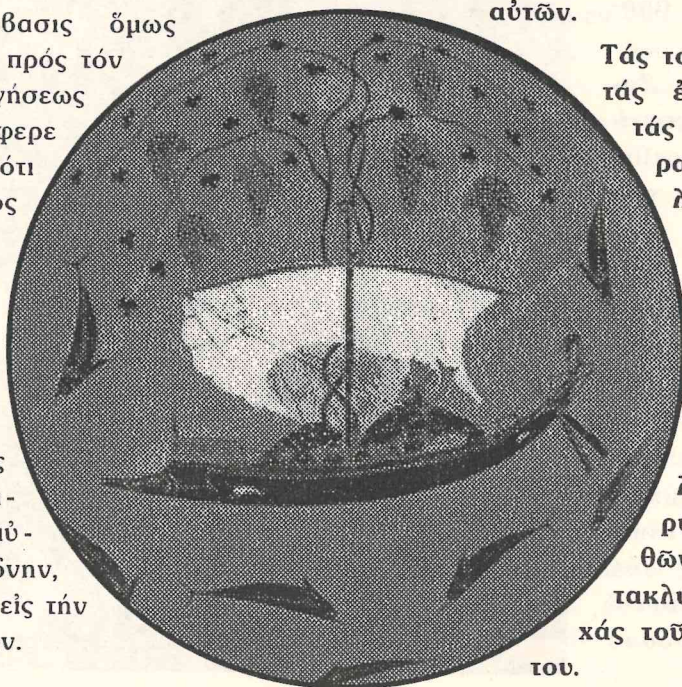
Τοῦτο ἀντιλαμβάνεται ἐκ τῶν Οὐρανίων του δωμαίων ὁ Διόνυσος, κατέρχεται καὶ λαμβάνει αὐτὴν ὡς σύζυγον. Πόσα δὲν μᾶς ἀποκαλύπτει ἡ ὑπόθεσις αὐτή;

Ἡ φωτεινὴ ψυχὴ τῆς Ἀριάδνης γνωρίζουσα τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀποθέωσις κατέστησε τὸν Θησέα νικητὴν.

Τὸ ἔργον τῆς Ἀριάδνης ἐκπληροῖ πᾶσα φωτεινὴ ψυχὴ. Πᾶσα ψυχὴ ἡ ὁποία κατενίκησε τὰ πάθη τῆς Τιτανικῆς φύσεως. Τὸ ἔργον τῆς Ἀριάδνης εἶναι ἔργον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκπληρώσῃ πᾶσα ψυχὴ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἵνα δικαιωθῇ τῆς ἐκ τοῦ Ἄδου ἀπελευθερώσεώς της.

Ὁ Διόνυσος εἶναι ὁ ἀντιλήπτωρ τοῦ ἔργου τῶν ψυχῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐξαγνισθεῖ ἐκ τῶν μολυσμάτων τῆς κακίας καὶ ὁ φυσικὸς ἐλευθερωτὴς αὐτῶν.

Τὰς τοιαύτας ψυχὰς τὰς ἐγκαθιστᾷ εἰς τὰς Οὐρανίας χώρας ἔνθα ἀποτελοῦν τὴν ἀκολουθίαν του. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνουν αἱ ψυχαὶ τῆς Γῆς Νύμφαι, ἔπρεπε αὐταὶ νὰ ἀποβάλλουν ὅλον τὸν ρύπον τῶν παθῶν τὰ ὁποῖα κατακλύζουν τὰς ψυχὰς τοῦ κόσμου τούτου.

του.

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος καὶ εὐρίσκεται γύρω στὶς 22 Δεκεμβρίου. Ἡ ἀρχὴ μιᾶς ἐποχῆς ἀγνοῦνται κατὰ τὰ φαινόμενα, γιατί ἡ ἡλιακὴ ἀκτινοβολία πού δέχεται τὸ Βόρειον ἡμισφαίριο τῆς Γῆς εἶναι ὀλίγη, τουλάχιστον στὴν ἀρχὴ τῆς ὥρας αὐτῆς τοῦ ἔτους, ἀλλὰ αὐξάνει σταθερά, γιὰ νὰ ἐξισωθεῖ ἡ ἡμέρα μέ τὴν νύκτα κατὰ τὴν Ἑαρινή Ἰσημερία, γύρω στὶς 21 Μαρτίου, πού κλείνει τὴν διάρκειά τοῦ Χειμῶνος.

Ἄν καὶ φαινομενικὰ ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι μιὰ χρονικὴ περίοδος ἀδράνειας, στὸν φυτικὸ κόσμον μέσα στὴν γῆ συντελεῖται ἡ γέννησις τῶν φυτῶν.

Οἱ σπόροι ἀρχίζουν νὰ γίνονται φυτὰ, πού σταθεροποιοῦνται χάρις στὶς ἀφθονες βροχὲς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, ὅταν εὐρίσκονται σὲ ἔδαφος κατάλληλο καὶ ἀρχίζει, καθὼς λέγουν οἱ εἰδικοί, ἡ ὀργάνωσις τοῦ φυτοῦ μέ ρίζες καὶ μέ βλαστὸς ἔτσι πού νὰ μπορεῖ νὰ τρέφεται ἀπὸ τίς οὐσίαις τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρα μέ τὴν βοήθεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸ θὰ εἶναι ἔτοιμο γιὰ τὴν προσεχῇ περίοδο τῆς Ἀνοιξέως, πού εἶναι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀνθοφορίας, τῆς ἀπαρχῆς αὐτῆς τῶν καρπῶν.

Τὰ φυσικὰ αὐτὰ φαινόμενα πού βλέπουμε στὸν φυτικὸν κόσμον, εἶχαν πάρει οἱ ἀρχαῖες παραδόσεις σάν εἰκόνες, καθὼς λέγουν, γιὰ νὰ παραστήσουν συμβολικὰ τὸ τί γίνεται στὶς ψυχὲς τῶν μυστών κατὰ τὴν μετὰ τὴν σπορά περίοδο. Τοποθετοῦσαν ἔτσι στὴν ἀρχὴ τοῦ

Χειμῶνος τὴν γέννησις τῶν ἡρώων καὶ τὴν ἐόρταζαν κατὰ τὴν Χειμερινὴ Τροπὴ τοῦ Ἡλίου.

Ὅπως ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀρχίζει ν' αὐξάνει, νὰ γεννᾶται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἔτσι γεννᾶται καὶ βλαστάνει τὸ φῶς καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ μύστου, ἐκείνου πού δέχθηκε τὸ πνευματικὸ Φῶς, γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ μεγαλώσῃ κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ἐποχῆς, πού συμβολίζει ὁ Χειμῶνας.

Ὅπως στὸν φυτικὸν κόσμον ἀρχίζει καὶ τελειοποιεῖται ἡ βλάστησις, ἔτσι καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ μύστου αὐξάνουν οἱ ιδέαι καὶ τὰ συναισθήματα, τροφοδοτούμενα ἀπὸ τὸ φῶς τῶν Μυστηρίων, πού παίρνει σὲ ἐκδήλωσις τίς λανθάνουσες δυνάμεις τοῦ πνεύματος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ πνεῦμα τοῦ μύστου προαγόμενον εἶναι πλέον ἔτοιμο γιὰ τὴν προσεχῇ περίοδο τῆς ἀνθήσεως καὶ τῆς ἀποδόσεως κατόπιν καρπῶν.

Οἱ Ὀρφικοὶ ἐόρταζαν κατὰ τὴν Χειμερινὴ Τροπὴ τοῦ Ἡλίου τὴν γέννησις τοῦ Διονύσου, οἱ Ἐλευσίνιοι τοῦ Ἰάκχου, τῶν προκατόχων αὐτῶν τοῦ ἐλευθερωτοῦ τῶν ψυχῶν Διονύσου, τοῦ Ἐλευθερέως Διονύσου.

Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις τοποθετοῦσε τὴν γέννησις τοῦ Διονύσου στὴν ἀρχὴ τοῦ Χειμῶνα. Ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν μηρὸ τοῦ Θεοῦ Διός. Ἀλλὰ ὅπως τὸ κάθε παιδί ἔχει καὶ μητέρα, ἀφοῦ τίποτα μέσα στὴν Φύσιν δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ ἀπὸ ἓνα μόνο παράγοντα, ἔτσι μητέρα τοῦ

Διονύσου ήταν η νύμφη Σεμέλη, κόρη του Κάδμου που είχε κτίσει τις επτάπυλεις Θήβες και της Ἀρμονίας που ήταν κόρη Θεών, του Ἀρεως και της Ἀφροδίτης. Νύμφη της γῆς η Σεμέλη, κόρη άγνή και φωτισμένη, εύχαρίστως έδέχετο, καθώς λέγει ο μύθος, τήν συμβολική περίπτωση του θεού Διός μέσα στο παλάτι του πατέρα της, όπου κατοικούσε.

Ὁ μέγας θεός έρχόταν στο παλάτι του Κάδμου μεταμορφωμένος και όχι μέ τήν λάμψη που είχε όταν έμενε στον Ὀλυμπο.

Η συμβολική αυτή εικόνα είναι πραγματικά υπέροχη. Κάθε τι τό θεϊκό, τό οὐράνιο, μεταμορφώνεται, όταν έρχεται στο περιβάλλον της γῆς που είναι τόσο χαμηλό. Γι' αυτό και στην άλληγορία αυτή, καθώς και σε τόσες άλλες, ο θεός Ζεύς, η θεϊκή δηλαδή δύναμη που θά μεταδώσει τά δώρα της στους ανθρώπους, στίς άξιες άγνές ανθρώπινες ψυχές έρχεται έδω κάτω αναγκαστικά μεταμορφωμένη.

Πόσον όμως οί εικόνες αυτές της μυθολογίας έχουν παρεξηγηθεί από εκείνους που τις παίρνουν κατά γράμμα και τις έξηγοῦν μέ τό πρῖσμα των άδυναμιών, των παθών και των προλήψεων των ανθρώπων. Ὁ,τι ο άνθρωπος δέν μπορεί νά έννοήσει, τό έρμηνεύει σύμφωνα μέ τήν νοοτροπία του, σύμφωνα μέ τό ήθικό του περιεχόμενο, για νά τό λερώσει και νά τό χλευάσει.

Ὅταν, όμως, (για νά συνεχίσουμε τό μύθο) η αγαπημένη του νύμφη του έζητησε επίμονα νά παρουσιασθεί και σ' αυτήν όπως ήταν στον Ὀλυμπο, η θνητή κόρη δέν μπόρεσε νά άνθέξει στο οὐράνιο πῦρ του Πατρός των Ἀθανάτων. Σάν φθαρτή που ήταν στην φύση της,

σάν τιτανική, έκάν, όπως και τό παλάτι του πατέρα της, όπου κατοικούσε. Ἐπρόφθασε όμως ο θεός Ζεύς και έσωσε από τήν φωτιά τόν καρπό του έρωτός των, που είχε και δυνάμεις θεϊκές παρμένες από αυτόν που ήταν πατέρας του.

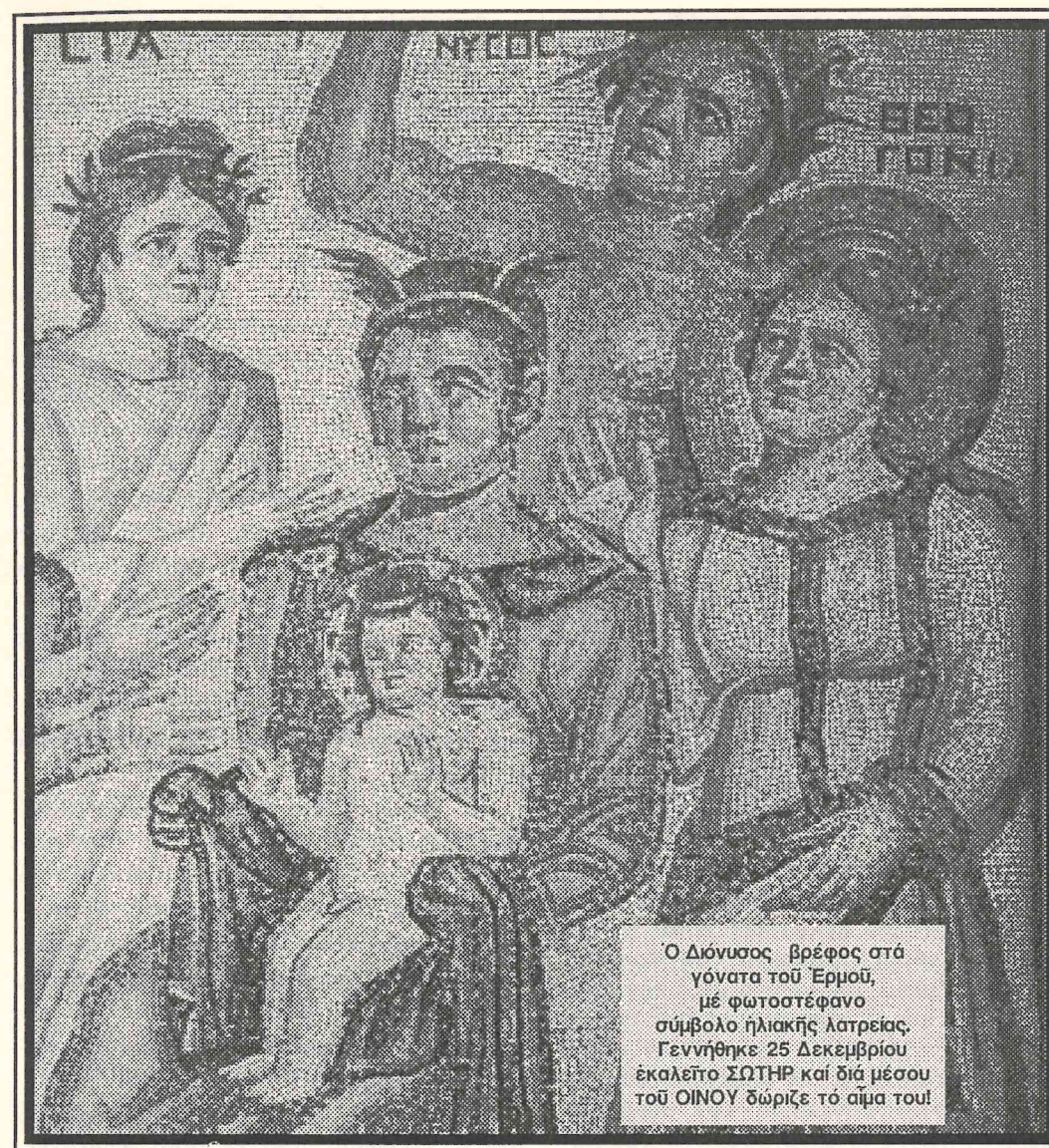
Ἀνάλογη μέ τήν Ἑλληνική παράδοση περί του Διονύσου και της γεννήσεώς του, εύρίσκουμε και στην μυθολογία των αρχαίων Αιγυπτίων. Και εκεί υπάρχει ο θνητός αλλά και ο άθάνατος Διόνυσος, μέ άλλα όμως ονόματα, μέ συμβολισμούς διαφορετικούς. Πρόκειται για τά παιδιά του Ὁσίριδος και της Ἰσιδος, τόν νεώτερο και τόν πρεσβύτερο ὜ρον.

Ὁ νεώτερος ὜ρος, ο φθαρτός ὜ρος ο παῖς που στά Ἑλληνικά μεταφράστηκε Ἀρποκράτης, εικονίζεται σάν παιδί κακεκτικό, νά κάθεται επάνω σέ λωτό, μέ τό δάκτυλο μέσα στο στόμα, όπως συνηθίζουν νά κάνουν τά μικρά παιδιά.

Η γέννησή του είχε τοποθετηθεί κατά τήν Χειμερινή Τροπή. *Τίκτεσθαι δέ τόν Ἀρποκράτην περί τροπάς χειμερινάς ατελῆ και νεαρόν έν τοῖς προανθοῦσι και προβλαστώνουσι*, δηλαδή ότι ο Ἀρποκράτης έγεννήθη έλλιπής και πρόωρος περί τό χειμερινό ήλιοστάσιο κατά τις πρώτες άνθήσεις και βλαστήσεις.

Ὅσο για τόν ὜ρο τόν πρεσβύτερο, αυτός έθεωρεῖτο άθάνατος και είχε για σύμβολό του τόν ίέρακα, τό πουλί που πετᾷ τόσο ψηλά. Είχε νικήσει πλέον τόν Σή δηλαδή τόν Τυφώνα, καθώς τόν μεταφράζουν και ήταν πλέον οὐράνιος. Ἦταν ο χορηγός της ζωῆς των άγνων ψυχών που είχαν τό δικαίωμα της πνευματικής έλευθερίας.

Ὁ πρεσβύτερος αυτός ὜ρος παρίστατο νά έχει για μάτια τόν Ἥλιο και

Ὁ Διόνυσος βρέφος στά γόνατα του Ἑρμοῦ, μέ φωτοστέφανο σύμβολο ήλιακής λατρείας. Γεννήθηκε 25 Δεκεμβρίου έκαλεῖτο ΣΩΤΗΡ και διά μέσου του ΟΙΝΟΥ δώριζε τό αίμα του!

τήν Σελήνη. Τήν γέννηση των ματιών του έόρταζαν οί Αιγύπτιοι κατά τό θέρος, τόν μήνα Ἐπιφί, που άρχιζε κοντά στην θερινή τροπή του Ἡλίου.

Ὅμοιες άλληγορίες, μέ διαφορετικές όμως συμβολικές διατυπώσεις, εύρίσκονται στίς παραδόσεις και άλλων λαών των αρχαίων χρόνων, όπως π.χ.

στίς παραδόσεις των Ἰνδών.

Ἰδια σχεδόν είναι και η παράδοση μέ τόν Ἀδωνι, ο όποιος θνήσκει και άνίσταται για νά αποβεί ο οδηγός των άγνων ψυχών που ζητοῦσαν τήν απολύτρωση. Ἀλλά και στή χριστιανική παράδοση ο Ἰησοῦς γεννᾶται τήν ἴδια εποχή του έτους από τήν άγνή Μαρία.

Τό βιβλίο αυτό αποτελεί την σημαντικότερη πραγματεία που έχει δημοσιευθεί ποτέ τά τελευταία 2000 χρόνια για τό αληθινό πρόσωπο του Χριστού. Παρουσιάζόμενο 100 χρόνια μετά την συγγραφή του και 70 χρόνια μετά την αναχώρηση του συγγραφέως του για την αιώνια ανατολή σκοπό έχει την αποκατάσταση της αληθείας στην συνείδηση των νεωτέρων Ελλήνων για τό αληθινό πρόσωπο του Ναζωραίου Φοίβου αλλά και για τό έρεβος που έτοιμασε για την ανθρωπότητα ή θρησκεία που δημιουργήθηκε στο όνομά του.

Λέγει ο Σ. Νάγος:

«Τό δόγμα, ότι ο Χριστός μετέχει της δημιουργικής Θεότητας και ότι είναι μία των τριών υποστάσεων αυτής, είναι άστειότης προορισμένη νά διασκεδάσει τους πιστώς πιστεύοντες εις αυτήν.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΥ ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΤΗΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Έργον μου δέν είναι νά άναιρω τίς άστειότητες αυτές. Αυτές είναι προορισμένες άφ' έαυτών σε Θάνατο.

Τόν Χριστόν προορίζουν οι σημερινοί του λάιρες και όλοι εκείνοι, οι όποιοι έδημιούργησαν εις τό όνομά του τήν Χριστιανική Θρησκεία, σε θάνατο.

Οι άστειότητες, τίς όποιες έχουν δημιουργήσει, τόν παρασύρουν και δέν έπιζει παρά μόνον στίς ψυχές των κατανοούντων τίς Θείες αλήθειες της Φύσεως.

Θά αναστηθεί ίσως στην δόξα της ανθρωπότητας, όταν αυτή θά αποβάλει τό σκότος τό κατακλύζον τίς ψυχές της.

Άλλά τότε θά αναστηθούν και όλοι εκείνοι, οι όποιοι γι' αυτήν έχουν ήδη αποθάνει, δηλαδή θανατωθεί ύπ' αυτής και αναφέρονται μόνον ως μυθολογικά πρόσωπα.

Ο Όρφεύς και όλοι οι Άργοναύτες των Έλληνικών μυστηρίων θά αποτελέσουν έξ ίσου για τό πνεύμα, τό όποιον θά φωτισθεί στο φώς του Χριστού, αντικείμενον προσκυνήματος και λατρείας, αντικείμενον κυριαρχουσών Θεοτήτων, υπεράνω των όποιων ή ανάστασις των Όλυμπίων θά κατέχει τά βασιλικά διαδήματα του Ούρανοϋ.

Ο Χριστός και ο Ιάσων, ο Θησεύς και ο Όρφεύς είναι έξ ίσου Θεότητες, προς τίς όποιες τό μυσμένο στίς αλήθειες της Φύσεως ανθρωπινον πνεύμα όφείλει τιμή και αγάπη.

Στά Χριστιανικά μυστήρια, όχι τά Θρησκευτικά, αλλά εκείνα, τά όποια αυτός ο ίδιος ο Χριστός παρήγαγεν, επί πολύν χρόνον μέγας Θεός Διόνυσος της Έλευσίνας φέρων τό Φώς έξ Ούρανοϋ προς τήν γήν αντικατεστάθη υπό του Χριστού.

Και ο Διόνυσος και ο Χριστός υπήρξαν για τά μυστήρια της Έλευσίνας και τά Χριστιανικά ο αυτός συμβολικός τύπος. Η διαφορά έγκειται σε τούτο:

Ο μέν Διόνυσος έπαυσε νά ενεργεί επί των ανθρωπίνων ψυχών, διότι ή Θεά Δήμητρα έπαυσε νά είναι αντικείμενον λατρείας των ανθρώπων, ένω ο συμβολικός τύπος, τόν όποιον παρίστανε ο Χριστός ως ούράνιος μυσταγωγός, διεφθάρη, έκφραυλίσθη και κατερρυώθη, και τόν αντικατέστησε θρησκευτικόν δογματικόν έγκλημα.

Στό πνεύμα της ανθρωπότητας, ή όποια πιστεύει και τόν λατρεύει, είναι νεκρός, άμοιρος σημασίας, άγονος, άνευ ζωικού καρπού.

Η ανθρωπότης ή πιστεύουσα σε Αυτόν θνήσκει χωρίς νά έχει τήν δύναμιν νά άντλει έξ Αυτού καρπόν ζωής.

Η μοιρολατρική της πίστις τήν άγει περισσότερον στον Θάνατο.

Αυτόν τόν θάνατο υπέταξεν και ο Χριστός, αλλά τόν υπέταξεν για τήν ψυχή του. Αιώνια ζωή δέν ήταν δυνατόν νά υπάρξει εις θνητόν άνθρωπον. Άρα ο Χριστός ήταν άθάνατος πριν σταυρωθεί.

Η μετά τήν σταύρωσιν παράστασις της αναστάσεως είναι θεατρική και μόνον νήπια στο πνεύμα δύναται νά διασκεδάσει.

Η θεατρική παράστασις της αναστάσεως, ή άνευ ουδεμιάς πραγματικής έννοιας πανηγυριζόμενη, αποδεικνύει ότι τό πνεύμα των ανθρώπων της γής ζει μακράν παντός φωτός.

Πάσα άλλη έννοια διαφορετική αυτής είναι άναξία οίασδήποτε προσοχής.

Οι κατά τίς ημέρες της αναστάσεως θεατρικές παραστάσεις της είναι ένας ωραιότατος συμβολισμός για τό μεμνημένο

πνεύμα, ο όποιος συμβολισμός προφαίνει ότι ή ανθρωπότης είναι ή αυτή, ή όποια έφερε τόν Χριστό επί του σταυρού, ότι εξακολουθεί έκτελούσα έναντίον του τόν αυτόν σταυρικό θάνατον και καταδικάζουσα ότι Αυτός έφερε έξ Ούρανοϋ ως σωτηρία της.

Και ο Χριστός διά τά Χριστιανικά μυστήρια είναι Άργοναύτης. Αυτή είναι ή Θειοτέρα έννοια που δύναται νά του αποδώσω.

Δι' αυτής της έννοιας δύναται νά επιζήσει αιώνίως εις τάς ψυχάς μας. Δι' αυτής δύναται νά μάς χρησιμεύσει ως αιώνιος Διδάσκαλος και ως Θεότης, από τήν όποιαν έρχεται προς έμάς γλυκύτης και χαρά.

Διά της έννοιας αυτής του Άργοναύτου, τήν όποιαν δικαιούμεθα νά του αποδώσωμεν, θά καταστεί αντικείμενον προς τό όποιον πάντοτε ή ψυχή μας θά ατενίζει και από τό όποιον πάντοτε θά άντλει και ήρωισμόν και αγάπην.

Διά του ήρωισμού του, ο όποιος προήρχετο από τά βάθη της θελήσεως, του νόμου αυτού της ψυχής του, κατέβαλεν πάν έμπόδιον, τό όποιον έζήτησεν νά τόν ανακαιτίσει νά καταστεί Θεότης.

Άλλά ή Θεότης δέν δύναται νά ζήσει άνευ αγάπης. Η αγάπη είναι τό πηδάλιον του ήρωισμού, είναι ο νόμος ο διακανονίζων τόν νόμον της θελήσεως.

Ουδείς καθίσταται ήρως άνευ αγάπης, ουδείς καθίσταται Θεός, εάν δέν υπάρξει ήρως.

Η αγάπη είναι ο νόμος, ο όποιος γεννά τόν ήρωισμόν, ο ήρωισμός συντρίβει όλα τά πάθη.

Μόνον πρό του ήρωισμού και της αγάπης υποχωρεί ο θάνατος.

Σ. Νάγος

Ο ΑΠΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΡΩΩΝ

Η Ελληνική Μυθολογία αποτελεί τό θησαυροφυλάκιο της φυλετικής μνήμης του ανθρώπου. Είναι η αποτύπωση της κοσμικής του καταγωγής και των δυνάμεων που κινούν τό έξελικτικό του πεπρωμένο. Μεταφερόμαστε πολύ πίσω στά βάθη των αιώνων. Αυτό που κυριαρχεί είναι τό σύμβολο, τό όποιο παράγεται αυτόματα από την ίδια την ανθρώπινη ψυχή, και είναι μία αναπαράσταση του παγκοσμίου άρχετύπου. Έχει νά κάνει μέ άφαίρεση, είναι άνάμνηση της μακράιωνης εξέλιξεως.

Η άνίχνευσή του, μέσα από την μυστική Πύλη της Μυθολογίας μπορεί νά μς οδηγήσει στην αιτία του υπαρξιακού γίγνεσθαι.

Άλλωστε ό φανταστικός όνειρικός έαυτός του καθενός μας πού εμπλέκεται σέ κάθε είδους φανταστικές περιπέτειες, στον ύπνο μας, δέν είναι τίποτε άλλο από μία άνάμνηση του ήρωικού στοιχείου της μυθολογίας. Ό ήρωας-άναζητητής είναι παγκόσμιος. Άνταποκρίνεται στο

κάλεσμα της θεότητας (πνευματική του υπόσταση) και ξεκινάει γιά την περιπέτεια: ανακαλύπτει δυνάμεις ξεχασμένες στά βάθη του φυλετικού άσυνειδήτου πού ξαναζωντανεύουν και είναι διαθέσιμες γιά την πνευματική μεταμόρφωση.

Μία από τις δοκιμασίες είναι και η κυριαρχία στον θάνατο πού ξεκινά μέ την άναμέτρηση μέ τον φύλακα του Κάτω Κόσμου. Τόν νικά ή συμφιλιώνεται μαζί του, όποτε περνάει σ' ένα διαφορετικό επίπεδο υπάρξεως γεμάτο εμπόδια και δοκιμασίες, μέσα σ' έναν κόσμο άγνωστο, γεμάτο παράξενες δυνάμεις, πού άλλοτε τον βοηθούν κι άλλοτε τον άπειλούν.

Μετά τό μεγάλο κατόρθωμα κερδίζει την αποθέωση. Έπιστρέφει στο βασίλειο των ζωντανών αφήνοντας την σφραγίδα του στην έξελικτική πορεία του κόσμου.

Η ιδέα της άναζητήσεως έμφανίζεται παγκοσμίως στους μύθους (Όδύσσεια, Άργοναυτική έκστρατεία) και είναι όδοδείκτης γιά τις άνάγκες της ανθρώπινης ψυχής. Ό ήρωας βρίσκεται μέσα μας και περιμένει την άφύπνισή του γιά νά μς οδηγήσει σ' έναν πιο ένεργητικό ρόλο άπέναντι στά παγκόσμια προβλήματα.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ είναι τρόπος εκπαιδεύσεως και ένα πλήρες μυθικό σύστημα μέ άπόλυτη έφαρμογή στην σημερινή εποχή. Ό παγκόσμιος άνθρωπος - ήρωας θά ξαναγεννηθεί τότε μεταμορφωμένος και θά διδάξει σέ μς, στην σύγχρονη εποχή, αυτά πού έμαθε.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ένας άπ' τους πιο άρχετυπικούς ήρωες. Είναι ό μαθητής πού στέκει μόνος στις δοκιμασίες του. Είναι δεμένος περισσότερο μέ την στοιχειακή του όψη. Είναι ήμίθεος. Ό πατέρας του Δίας συμβολίζει την πνευματική του φύση. Η γήινη μάνα του, η Άλκμήνη, ύποδεικνύει τις ρίζες του και τόν σπόρο της μεγάλης περιπέτειας πού τον περιμένει στην πορεία γιά τόν θεό. Άλκείδης τό θάρρος του. Τρισεύληνος (Σελήνη, Έκάτη, Άρτεμις), η εύμετάβλητη συναισθηματική του φύση πού τόν άκολουθεί σ' όλόκληρη την άναζήτηση. Η Ήρα είναι τά εμπόδια και οι αντιθέσεις πού θά παρουσιασθούν στον δρόμο του. Είναι η ψυχή του Ήρακλῆ (συνδετικός κρίκος μεταξύ πνεύματος και προσωπικότητας). Είναι και έχθρος τόν ώθει μέσα άπ' τις δοκιμασίες στην άναζήτηση της θεϊκής του καταγωγής. Καταπνίγει τά δύο φίδια της σοφίας, έπιλογή της άρχέγονης δυνάμεως, κυριαρχία του παρορμητικού στοιχείου πάνω στον νοϋ, έλλειψη διακρίσεως.

Σκοτώνει τό λιοντάρι και χρησιμοποιεί την λεοντή γιά φορεσιά του (υποτάσσει και χρησιμοποιεί την ζωώδη φύση του). Κάθε άνθρωπος ένσαρκωμένος δέν μπορεί ν' άπορρίψει έντελώς τά κατώτερα στρώματα της υπάρξεώς του.

Διαλέγει τό δύσβατο μονοπάτι της Άρετῆς (ύπηρεσία στον κόσμο). Γάμος (Μεγάρα και 3 παιδιά). Προσανατολισμός της συνειδήσεως στά τρία επίπεδα της προσωπικότητας. Σκοτώνει γυναίκα και παιδιά (άποκοπή από τόν κόσμο των ανθρώπων) γιά ν' άκολουθήσει τυφλά

την παρόρμηση της ψυχής του (Ήρα). Ήρακλῆς = δόξα της Ήρας, δόξα της ψυχής. Γιά έξιλέωση θά έκτελέσει 12 άθλους πού θά του άναθέσει ό Εϋρυσθεύς (= αυτός πού έχει μεγάλη δύναμη), ό Άνώτερος Έαυτός του.

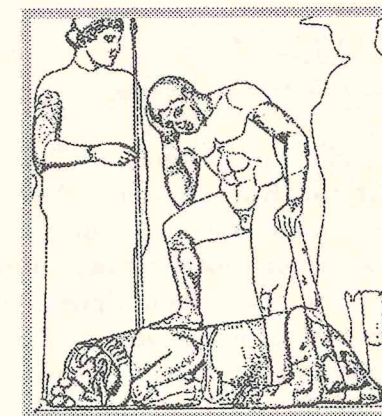
Ό Ήρακλῆς έπιστρατεύει τις άνώτερες όψεις του: Άθηνά: δίδει τό ένδυμα της Σοφίας. Ήφαιστος: χρυσός θώρακας (= μαχητικότητας, ήλιακός προορισμός). Ποσειδών: άλογα (= έλεγχομένη συναισθηματική φύση). Έρμῆς: κοφτερό ξίφος (= νοτική διάκριση γιά την έπιλογή του δρόμου). Άπόλλων: φωτεινό τόξο (= ύψηλός στόχος πού θέτει ό άναζητητής στο ξεκίνημα).

Ό Ήρακλῆς ξεκινά τους άθλους μέ τό ροπαλό του (αϋθύπαρκτη έσωτερική του φύση).

Γιά νά ύπηρετήσεις πρέπει νά είσαι ικανός νά στέκεις μόνος.

Οι δώδεκα άθλοι συνδέονται μέ τά δώδεκα σημεϊα του ζωδιακού.

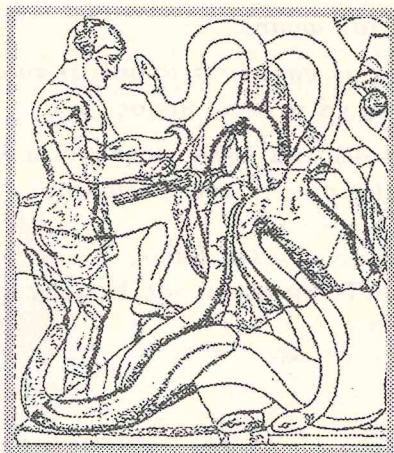
1ος άθλος Τό Λιοντάρι της Νεμέας

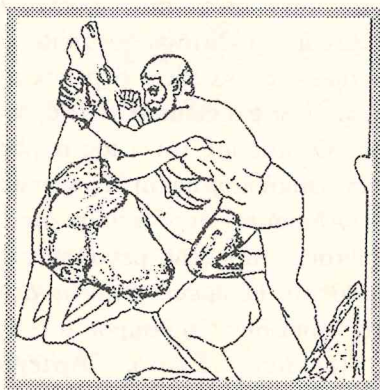
Στό σημείο του Λέοντος, τό 5ο ζώδιο, ὁ ἄνθρωπος γίνεται πεντάκτινος ἀστέρας. Τό πέντε συμβολίζει τήν ἀτομικοποίηση ἐκείνου πού ἀναγνωρίζει τόν ἑαυτόν του, προσανατολίζοντας τήν συνείδηση στίς ἀνώτερες σφαῖρες τῆς ὑπάρξεως. **Λιοντάρι** = ἀρνητικές ὀψεις ὑποσυνειδήτου. **Σπηλιά μέ δύο εἰσόδους**: ἐπίφυση = ἀνώτερες λειτουργίες τοῦ νοῦ, ὑπόφυση = κατώτερες λειτουργίες ἐνστίκτου. Φράσσει τήν ὑπόφυση (= κατώτερη φύση), στρέφεται στίς ἀνώτερες νοητικές λειτουργίες. Παγιδεύει τό λιοντάρι στόν κῶρο πού εἶναι κυρίαρχος.

2ος ἄθλος Λερναία Ὑδρα

Στήν πύλη τοῦ Σκορπιοῦ. Ὑδρα = φύλακας τοῦ Κάτω Κόσμου. Λέρνη = Θεά τῶν βάλτων = οἱ ὀψεις τοῦ ἀσυνειδήτου πού εἶναι προωρισμένες νά προκαλοῦν νοητική σύγχυση. Χρησιμοποιεῖ τό σπαθί τοῦ Ἑρμοῦ (= νοητική διάκριση) χωρίς ἀποτέλεσμα. Ἐπειτα τήν φωτιά τῆς καθάρσεως, σύμβολο ὑψίστου ἐξαγνισμοῦ καί πνευματικῆς ἐπιτεύξεως.

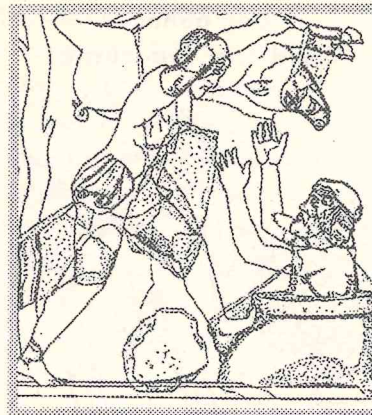
3ος ἄθλος Σύλληψη τῆς Κερυνίτιδος ἐλάφου

(= φευγαλέα διαίσθηση) Μετά ἀπό προσπάθειες σχεδόν ἐνός χρόνου πού ὁ Ἡρακλῆς διδάσκεται τήν ἐπιμονή καί τήν ὑπομονή, ἀποκτᾷ τελικά τήν ἐνόραση, πού κρύβεται στό ζωδιακό σημεῖο τοῦ Καρκίνου. Ἀφιερώνει τήν ἐλαφίνα στήν ἀγκαλιά τοῦ κόσμου (Ἱερός Τόπος Μυκηνῶν) κλείνοντας τήν διαμάχη μεταξύ Ἀπόλλωνος (συνειδητή φύση του) καί Ἀρτέμιδος (ἀσυνειδητή φύση του) ἡ τελευταία τόν εἶχε πλανήσει μέ παγίδες πολλές φορές κατά τήν διάρκεια τοῦ ἄθλου.

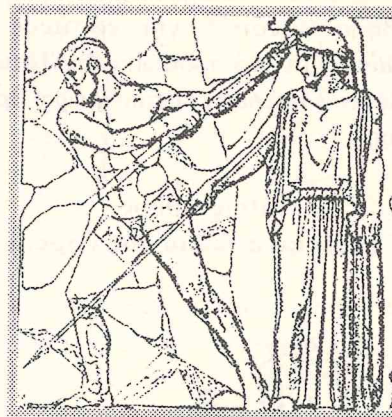
4ος ἄθλος Ὁ Ἑρμάνθιος Κάπρος

(ἡ ἐπιθυμία) ἀνεβαίνοντας τό ὄρος τῆς Μυήσεως (= ἀνώτερες σφαῖρες ὑπάρξεως). Στήν μάχη μέ τήν ἐπιθυμία σπρώχνεται ἀπό τήν ἱερή τρέλλα τοῦ Διονύσου (τό κρασί) ἀφοῦ πάνω στήν μέθη του ἐσκοτίωσε τούς δύο Κενταύρους (ὀψεις τῆς προσωπικότητος τοῦ Ἡρακλέους): τόν Χείρωνα (καλή σκέψη) καί τόν Φῶλο (σωματική δύναμη). Κυρίαρχος τῆς ἐπιθυμίας εἶναι ἐκεῖνος πού

γνωρίζει τήν ἀληθινή ἰσορροπία ἀνάμεσα στήν πνευματική καί τήν ὕλική του ὄψη ἀπελευθερώνοντας τό φῶς τῆς ψυχῆς. Ζυγαριά, τό σύμβολο τοῦ Ζυγοῦ.

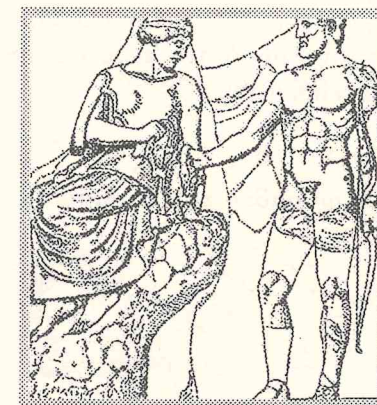
5ος ἄθλος Οἱ Σταῦλοι τοῦ Αὐγείου

Στήν πύλη τοῦ Ὑδροκόου ἀναλαμβάνει νά τούς καθαρίσει συγχωνεύοντας δύο ποτάμια (ἐνεργητικό καί παθητικό στοιχεῖο). Δημιουργώντας τήν ὀρμητική ἐνεργειακή κοίτη τῶν δυνάμεων τῆς ζωῆς πού καθαρίζουν τόν βόρβορο τοῦ ὑποσυνειδήτου, προσφέρει ὑπηρεσία, καθαρίζει τόν ἑαυτόν του ἀπό τίς

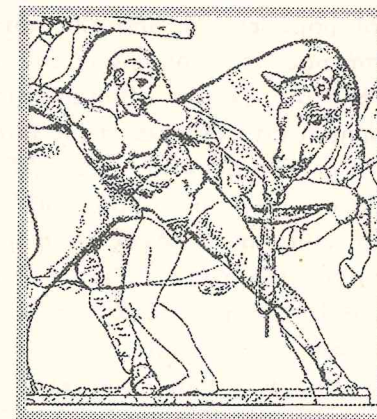
ἀρνητικές συσσωρεύσεις τῆς ἐνσάρκωσης. Ὑδροκόος: ἀπό ἀνεστραμμένο δοχεῖο κυλοῦν δύο ρεύματα: τῆς ζωῆς καί τῆς μετουσιώσεως.

6ος ἄθλος Στυμφαλίδες ὄρνιθες

Ἀλαλαγμός τῆς κατωτέρας νοητικῆς μας φύσεως. Σημεῖο τοῦ Τοξότη: τό τόξο τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ ἐμμονή στόν στόχο. Ἀποδυνάμωση φλυαρίας. Ἡ σιγή εἶναι τό μάθημα.

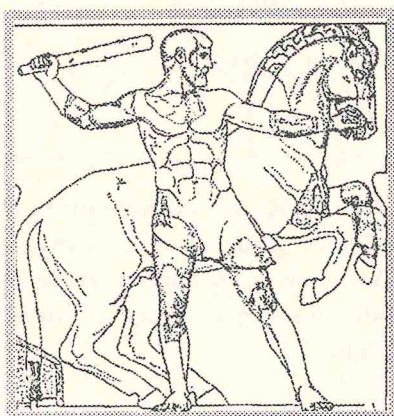
7ος ἄθλος Σύλληψη τοῦ Ταύρου τῆς Κρήτης

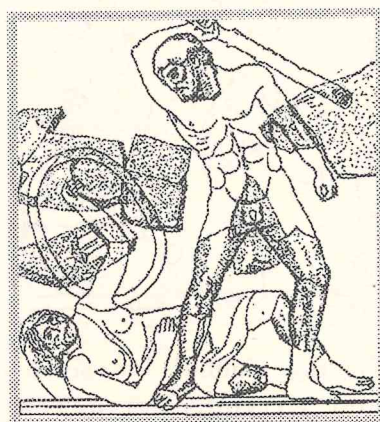
(Σημεῖο τοῦ Ταύρου). Ὁ Μίνως κατεκράτησε τὸν Ταῦρο στὰ ἐπίπεδα τῆς προσωπικότητος (ἔπρεπε νὰ τὸν θυσιάσει), περιορίζοντας τὴν δημιουργικὴ δύναμη στὸ ἐπίπεδο τοῦ σέξ. Ἐκτός ἀπ' τὴν ὀριζόντια σεξουαλικὴ πολικότητα ὑπάρχει καὶ μία κάθετη, ἡ ὁποία ἀγνοήθηκε καὶ πού ἐνώνει τὴν μορφικὴ ὄψη μὲ τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς (Ὁ Ἡρακλῆς φέρνει τὸν Ταῦρο στὸ Ἱερὸ Κέντρο καὶ τὸν ἀπελευθερώνει).

8ος ἄθλος Οἱ φοράδες τοῦ Διομήδους

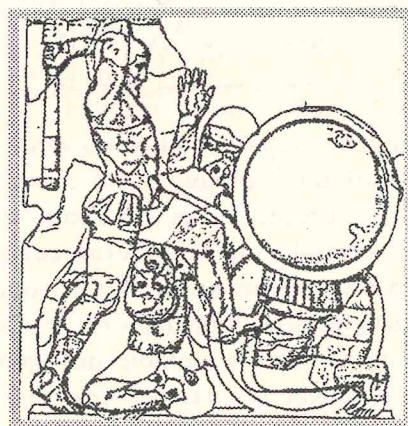
(γυιὸς τοῦ Ἄρεως, κυβερνῶν πλανήτης τοῦ σημείου τοῦ Κριοῦ). Συμβολίζουν οἱ φοράδες τὴν ἀπατηλὴ αὐτοπεποίθηση πού ἔχει δημιουργηθεῖ στὸν ἥρωα ἀπὸ τὸν ἄκρατο ἐνθουσιασμό καὶ τὴν ὀρμητικότητα. Πληρώνει τὴν ματαιοδοξία του θυσιάζοντας τὸν Ἀβδηρο (ἀδύναμες ὀψεις τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ Ἡρακλέους). Τιθασσεύει μόνος τίς φοράδες τῆς προσωπικότητος. Γίνεται ὁ ἴδιος μεσολαβητὴς ἀνάμεσα στὶς δυνάμεις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ὕλικῆς του φύσεως (ρόλος Ἑρμοῦ, ἐσωτερικοῦ κυβερνήτη Κριοῦ).

9ος ἄθλος Ζώνη τῆς Ἱππολύτης

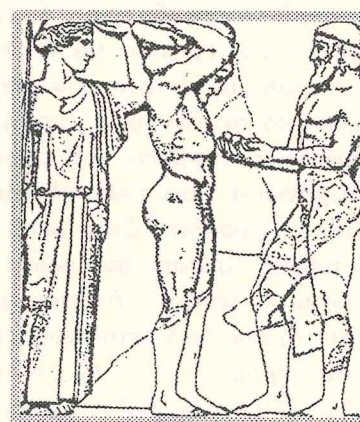
Βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων (= προστασία) καὶ θάνατός της. Δίνει στὴν Ἥρα ψυχὴ του νὰ φυλάει τὴν ζώνη. Γιά νὰ ἐξιλεωθεῖ γιὰ τὸν θάνατο τῆς σκοτεινῆς ὀψέως του, ταξιδεύει στὸ κῆτος μ' ἓνα δρεπάνι (σύμβολο θανάτου) γιὰ νὰ ἀναστήσει τὴν Ἱππολύτη στὸ πρόσωπο τῆς Ἡσιόνης. Μένει 3 ἡμέρες καὶ ἐπιστρέφει θριαμβευτής.

10ος ἄθλος Τὰ κόκκινα βόδια τοῦ Γηρυόνη

(= κρυμμένες ὕλικές μας ἐπιθυμίες) στὸ σημεῖο τῶν Ἰχθύων (βαθεῖς ἐσωτερικὲς ὀψεις μας). Περνάει τὸν Ὠκεανὸ μὲ τὴν χρυσοῦ κόυπα τοῦ Ἀπόλλωνος. Συγκρούεται μὲ τὸν Ὀρθρο (ἀδελφὸ τοῦ Κερβέρου) καὶ ἀπαλάσσεται ἔτσι ἀπὸ ἓνα μέρος τῶν καρμικῶν του ὑποχρεώσεων. Σκοτώνει μὲ τὸ τόξο του τὸν Γηρυόνη καὶ παίρνει τὰ βόδια στὸν Ἱερὸ Τόπο. Δέν εἶναι ἀκόμη ἑτοιμος γιὰ τὸν Ἄδη.

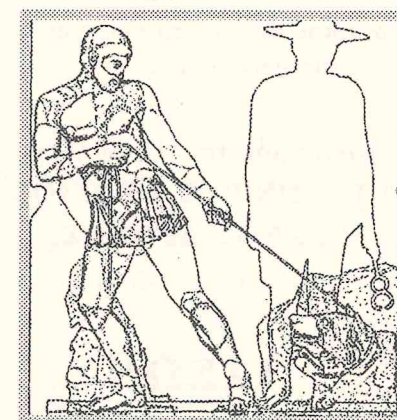
11ος ἄθλος Τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων

Σύμβολα πνευματικῆς γονιμότητος, στὴν Πύλη τῶν Διδύμων. Κῆπος τῶν Ἑσπερίδων = ἡ Αἴα, ἡ χώρα τῶν θαυμάτων. Ὁφείλει νὰ διανοίξει τὸ κανάλι ἐπικοινωνίας. Ὑποτάσσει τὴν κατώτερη συγκινησιακὴ του φύση (Νηρέας) καὶ κυριαρχεῖ στὴν γήινη ὄψη του νικῶντας τὸν Ἀνταῖο (ἀήττητος στὰ πεδία τῆς μορφῆς) παρασύροντάς τον σὲ ἀνώτερα πεδία. (Παλεύει μὲ τὸν Ἀνταῖο, ἀλλὰ δέν μπορεῖ νὰ τὸν νικήσει, γιατί κάθε φορὰ πού ὁ Ἀνταῖος ἀγγίζει τὴν Γῆ-μπτέρα του, παίρνει νέες δυνάμεις.

Ὅταν τὸ ἀντιλαμβάνεται, τὸν σηκώνει ψηλά καὶ τὸν πνίγει). Ἀπελευθερώνει στὸν Καύκασο τὸν Προμηθεά, τὸ ἀνώτερο φῶς τῆς ψυχῆς του. Σηκώνει τὸ φορτίο τοῦ κόσμου (σφαῖρα τοῦ Ἀτλαντος). Παίρνει τὰ μῆλα καὶ τὰ ἐπιστρέφει στὸν Δία καὶ τὴν Ἥρα (= προβάδισμα στὴν θεϊκὴ του ὑπόσταση).

12ος ἄθλος Ὁ Κέρβερος τοῦ Ἄδου

Ἡ ἐσχάτη δοκιμασία, ὁ θρίαμβος στὸν θάνατο. Ζώδιο τοῦ Αἰγόκερω. Νὰ νικήσει τὸν Κέρβερο. (τριπλὴ κατώτερη φύση του). Μύηση στὰ Ἑλευσίνια Μυστήρια = ἐπιστρατεύει ὅλο τὸ ἐσωτερικὸ του δυναμικὸ καὶ ἀνοίγει τὴν Πύλη τοῦ Ἄδου. Εἰσβάλλει ὡς πολεμιστὴς = ἐλευθερώνει τὴν ἀρχέγονη δύναμη πού συνταράσσει τὰ βάθη τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Περικυκλώνεται ἀπ' τίς ὀχιώδεις ὑπάρξεις τοῦ ἀσυνειδήτου, τίς ὁποῖες δέν μπορεῖ ν' ἀντιμετωπίσει μὲ τὸ σπαθί του, ἀλλὰ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια = ὀργανωμένη καὶ ἐλεγχόμενη στοιχειακὴ δύναμη). Νικάει τὸν Χάροντα, φθάνει στὴν ἀδελφὴ του τὴν Περσεφόνη (= τὴν βαθύτερη ὄψη τῆς ψυχῆς

του). Νικάει τόν Κέρβερο μέ τά χέρια του (=τίς δικές του δυνάμεις) καί τόν ανασύρει στό φῶς τοῦ ἐπάνω Κόσμου.

Ἡ ὑπόσχεση γάμου μέ τήν Διόνη (αἰτία κατοπινῶν θανάτου του) συμβολίζει τήν ἀπόσυρση τοῦ ἥρωος ἀπ' τόν κόσμον τῶν ἀνθρώπων. Ἡ φωτιά πού αὐτός παραγγέλλει νά τοῦ ἀνάψουν στήν Οἴτη (ἀφιερωμένη στόν Δία) συμβολίζει τήν ἐπιστροφή στόν πατέρα. Ἀκολουθεῖ ἀναγέννηση τοῦ ἥρωα ἀπ' τίς στάχτες τοῦ μέσῳ τῆς Ἡρας (γάμος μέ Ἡβη) καί ἀμετάκλητο δέσιμο μέ τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς του.

**Ἀστερισμός τοῦ Ἡρακλέους:
Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΗΡΩΙΚΟΣ
ΗΛΙΑΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ.**

ΙΑΣΩΝ

Περνᾶμε τώρα στόν Ἰάσωνα καί στόν ἰδιάζοντα χαρακτήρα τῆς Ἀργοναυτικῆς Ἐκστρατείας. **Σκοπός εἶναι ἡ ἀπόκτηση τοῦ Χρυσομάλλου Δέρατος.** Αὐτό εἶναι ὁ συνδετικός κρίκος μέ τόν Φρίξο καί τήν Ἑλλάδα πού ἀντιπροσωπεύουν τό ἰδανικό πού χάθηκε καί πρέπει νά ἐπαναφερθεῖ. Οἱ ἥρωες πού συμμετέχουν στήν Ἀργοναυτική Ἐκστρατεία δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά οἱ δοκιμασμένες ὄψεις τῆς υπάρξεως τοῦ Ἰάσωνος, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκπαιδευμένοι καί ἔχουν ἤδη ἀποκτήσει κάποια ἰσορροπία μέ τό περιβάλλον καί τόν ἑαυτόν τους. Ἡ γνώση τους, ἀποτυπωμένη στό συλλογικό ἀσυνείδητο, καθῶς καί οἱ συντονισμένες προσπάθειές τους εἶναι

αὐτά πού βοηθοῦν τόν ἄπειρο Ἰάσωνα νά ξεπεράσει τά ἐμπόδια καί νά φθάσει στόν τελικό σκοπό του, μέ ὅλες τίς δυνάμεις του.

Εἶναι ἡ ἀφυπνισμένη καί ἐν ἐγρηγόρσει συνείδηση τῶν προγενεστέρων μύθων, πού τόν βοηθαί στήν ἀπόκτηση τοῦ Χρυσομάλλου Δέρατος (πού εἶναι σύμβολο τοῦ Ἀέρα, τῆς πτήσεως στους Αἰθέρες, τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπό τά δεσμά τῆς ὕλης καί τῶν συνεπειῶν της), ὥστε τελικῶς νά πολωθεῖ ἀνεπηρέαστη ἡ οὐσιαστική του ὕπαρξη στόν πραγματικό της σκοπό.

Ὁ Ἰάσων εἶναι αὐτός πού θεραπεύει καί εἶναι **Μονοσάνδαλος**. Ἐχει δύο φύσεις: ἡ μία (γυμνό πόδι) ἀποκτᾶ πλήρη ἐπαφή μέ τό στοιχεῖο τῆς γῆς, τήν μάνα καί τίς δυνάμεις της, ἡ ἄλλη εἶναι πιό ἐκλεπτυσμένη καί χρειάζεται σχετική μόνωση γιά νά λειτουργήσει σέ ὑψηλότερα ἐπίπεδα. Διατηρεῖ, ὅμως, ἰσορροπημένη στάση ἀνάμεσα στους δύο κόσμους (εἰκόνα ἀνθρώπου πού πατάει μέ τό ἓνα πόδι στήν ξηρά καί τό ἄλλο στό νερό).

Ὁ Ἰάσων ἔχει ἀναλάβει τήν καρμική ἀποστολή τοῦ ἐξευμενισμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ Διὸς γιά τούς θυσιαστές τοῦ Φρίξου καί τῆς Ἑλλῆς. Γιά νά γίνει αὐτό πρέπει νά ἐπισκεφθεῖ τήν χώρα ὅπου κανεῖς δέν μπορεῖ νά δεῖ (Ἄδης, δώματα Αἰήτη) καί πρέπει νά εἶναι καλᾶ ἐξοπλισμένος. Ἀπαιτεῖται μία μεγάλη συγκέντρωση ἡρώων (πού συνθέτουν τόν ὁμαδικό, τόν τέλειο ἄνθρωπο) μ' ἓνα γοργοτάξιδο καράβι, σύμβολο τῆς σοφίας. Ἐχει 50 κωπηλάτες. Τό 5 εἶναι ὁ ἀριθμός τοῦ ἀνθρώπου, τό 50 τῆς τελειότητος. Ἄν ὁ Ἰάσων πετύχει, θά κερδίσει τόν θρόνο (σύμβολο τῆς προσωπικότητος).

Πρὶν ξεκινήσουν, θυσιάζουν στόν ἡλιακό θεό Ἀπόλλωνα θεραπευτικός χαρακτήρας τῆς ἀναζητήσεως πού φαίνεται ἀπ' τήν πρώτη κίόλας σιγμή στήν Λήμνο. Ἀπομακρύνεται ὁ Ἡρακλῆς (ἀρχέγονη δύναμη) ἀπ' τίς Λημνιάδες (ἀντίστοιχο Ἀμαζόνων) καί ἀποκαθίσταται ἡ λευκή ὄψη τῆς Ἀφροδίτης στό νησί. Ἐπιστρέφουν οἱ ἀρσενικοὶ Κάβειροι καί ἀποκαθίστανται καί τά μυστήρια. Ἰάσων, Ἡρακλῆς, Διόσκουροι καί Ὀρφεύς μυοῦνται στά μυστήρια τῆς Σαμοθράκης καί ὅλοι οἱ μεγάλοι θεοὶ ἀποκαλύπτονται. Οἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς εἶναι διαθέσιμες γιά τήν ἐπανάκτηση τοῦ χαμένου θησαυροῦ.

Στήν Κύζικο οἱ Ἀργοναῦτες νικοῦν τούς Δολίονες (πιτανικές ὄψεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως) ξεσηκώνοντας τίς στοιχειακές δυνάμεις ἐναντίον τους. Γιά ν' ἀποκατασταθεῖ ἡ ἰσορροπία ἐπικαλοῦνται τήν Μεγάλη Μητέρα στό πρόσωπο τῆς Ρέας, κατόπιν εἰδοποιήσεως τῆς Ἀλκυόνης, ἡ ὁποία ἀνήκει στίς Πλειάδες. Οἱ τελευταῖες συμβολίζουν τήν ἐνσωμάτωση τῆς ὄψεως ἀγάπη καί μεταφέρουν τίς δυνάμεις τους στήν γῆ μέσῳ τῆς ἱεραρχίας τοῦ Πλανήτη. Εἶναι ἡ μήση ἢ ὁ ἱερός Τόπος, ὅπου κατοικεῖ τό φῶς.

Οἱ Ἀργοναῦτες κατά τόν διάπλου τοῦ Βοσπόρου μαθαίνουν ἀπ' τόν Φινέα τό πῶς θά περάσουν στόν ἄλλο κόσμο καί σ' ἀντάλλαγμα τόν ἀπελευθερώνουν ἀπ' τίς Ἀρπυιες περιορίζοντάς τες στόν κῶρο πού τούς πρέπει (ἀνήκουν στήν τάξη τῶν πραγμάτων τῆς Φύσεως γι' αὐτό δέν πρέπει νά θανατωθοῦν). Μετά τό πέρασμα στόν ἄλλο κόσμο συναντοῦν τόν Ἀπόλλωνα στήν Ὑπερβόρεια Μορφή του, ὁ ὁποῖος τούς εὖνοεῖ μέχρι νά φθάσουν στήν Αἴα, τήν χώρα τῶν

θαυμάτων.

Ὁ Ἰάσων ἐκεῖ θά συναντήσῃ τόν φιδόμορφο Δράκοντα πού φυλάει τήν σπηλιά μέ τό Χρυσόμαλλο Δέρας. Μπαίνει στήν κοιλιά τοῦ θηρίου (ὁ Κάτω Κόσμος, ὅπως Ἡρακλῆς Ἡσιόνη) καί κυριαρχεῖ μ' αὐτόν τόν τρόπο στόν θάνατο. Ἀνασύρει ἀπό τά βάθη τῆς ἐσωτερικῆς του υπάρξεως τήν χριστική **Συνείδηση**, δηλαδή αὐτό τό Χρυσόμαλλο Δέρας. Κι ὅλα αὐτά μέ τήν βοήθεια τῆς Μήδειας, τῆς σκοτεινῆς ὄψεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἥρωα πού ἀνασύρεται ἀπ' τά βάθη τοῦ ἀσυνειδήτου καί παίξει ἐνεργητικό ρόλο στήν ἀναζήτησή.

Οἱ Ἀργοναῦτες ἀναχωροῦν μέ τήν βοήθεια τῆς Μήδειας μετά τήν θυσία τοῦ Ἀψυρτου, τοῦ ἀδελφοῦ της, μία ὄψη πού ἡ μάγισσα ὀφείλει νά ἀφήσῃ πίσω της γιά ν' ἀνέβῃ στά βασίλεια τῆς συνειδήσεως. Ἡ ἐξιλέωση γίνεται στό νησί τῆς Κίρκης καί ἀκολουθεῖται ὁ δρόμος πού ἐπέρασε καί ὁ Ὀδυσσεύς.

Στό νησί τῶν Φαίακων, ὅμως, ἀντὶ νά ὑποστῇ ὁ Ἰάσων τόν τελικό καθαρμό, συνδέεται μέ τήν σκοτεινὴ ὄψη τῆς ψυχῆς του, τήν Μήδεια, γεγονός πού θ' ἀποτελέσει τήν ὑστατὴ δοκιμασία του καί καθάρση γιά τό χρέος πού ἔχει στόν πέρα κόσμο. Ὁ Ἀψυρτος, τό τίμημα γιά τήν ἀνάκτηση τοῦ Χρυσομάλλου Δέρατος, θά πληρωθεῖ στό ἀκέραιο μέ τόν θάνατο τῶν παιδιῶν τοῦ Ἰάσωνος. Ἐνα μέρος τῆς δυνάμεως τοῦ ἥρωα πηγάζει ἀπὸ τήν Μήδεια, πρᾶγμα πού δείχνει ὅτι εὐρίσκεται σέ πλήρη ἐπαφή μέ τίς ψυχικὲς του δυνάμεις.

Ἡ κατὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τήν χώρα. Ὁ χαμένος θησαυρὸς ἐπανεκλήθη.

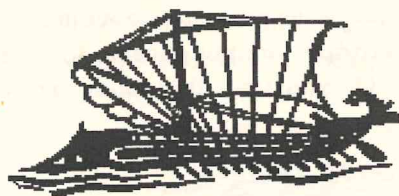

Ὁ μῦθος ἐπλάσθη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Διηγέται τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἱστορία τοῦ συλλογικοῦ ἀσυνειδήτου, τὸν ἀγῶνα γιὰ αὐτοανακάλυψη καὶ τίς συνειδησιακές κατακτήσεις πού ἔγιναν μέσα ἀπὸ τὸ πέραςμα τῶν αἰώνων. Πρόκειται γιὰ συμπίκνωση ἐμπειριῶν, τίς ὁποῖες ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κατανοήσῃ, γιὰ νὰ τίς ξεπεράσῃ καὶ νὰ συνεχίσει τὸ ἐξελικτικό μονοπάτι ἀπὸ τὸ σημεῖο πού τὸ ἄφῃσαν οἱ προγενέστεροι.

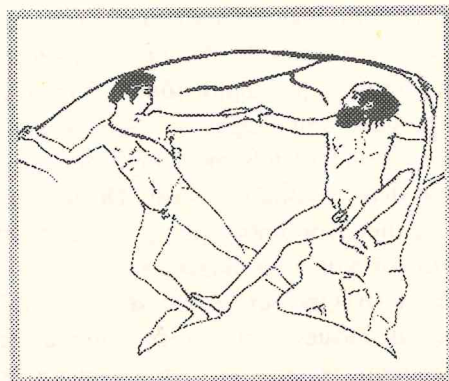
Ὁ μῦθος εἶναι ἡ διαδρομὴ πού διήνυσε ὁ ἄνθρωπος μέσα στοὺς αἰῶνες, σέ χιλιετηρίδες τῆς μακραίωνης ἱστορίας του ἀποκτώντας γνώσεις κι ἐμπειρίες· εἶναι τὸ ταξίδι τῆς καθόδου καὶ τῆς μετέπειτα ἐπανόδου ἀπὸ τὴν ὕλη. Χωρὶς τὸν μῦθο ὁ ἄνθρωπος θά ἔπρεπε νὰ ξαναρχίσει τὴν διαδικασία ἀπ' τὴν ἀρχή. Ὁ μῦθος, λοιπόν, εἶναι μία πολύτιμη κληρονομιά, ἡ ὁποία ἀφυπνίζει ἕνα ὁλόκληρο ἀνεκμετάλλευτο δυναμικὸ μέσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ ἐπαναδραστικοποιεῖ (ὄχι πάντα συνειδητά).

Ἐπομένως γιὰ νὰ παραμείνῃ ἡ ἀλυσίδα ἀνεπαφῆ καὶ γιὰ νὰ ἀφυπνίζεται ἡ συλλογικὴ συνείδηση τῶν λαῶν καὶ νὰ ἐκδηλώνεται στίς χιλιόμορφες ὁψεις δράσεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, πρέπει νὰ φυλαχθοῦν οἱ μῦθοι καὶ πάνω σ' αὐτοὺς νὰ κτίσῃ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος τὸ μέλλον πλάθοντας νέους μύθους γιὰ νὰ ὠθήσῃ τὴν πορεία τῆς ἐξελιξέως του ἀκόμη πιὸ πέρα.

ΘΗΣΕΥΣ

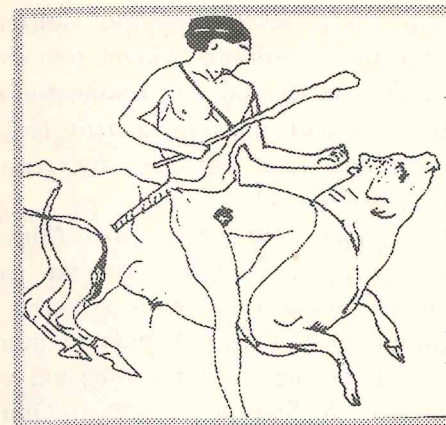
Ἡ ἰδέα τῆς ἐσωτερικῆς πορείας πρὸς τὴν πνευματικὴ ἀναγέννηση κρύβεται καὶ στοὺς μύθους τοῦ Θησέως.

Ὁ Θησεύς εἶναι ἡμίθεος γιὸς τοῦ Ποσειδῶνος, πατέρα τῶν ὑδάτων, τῆς αἰώνιας θάλασσας πού φέρνει τὴν ζωὴ στὴν πρώτη αὐγὴ τῆς υπάρξεως, δηλαδὴ στὴν θνητὴ μητέρα του, τὴν Αἴθρα.

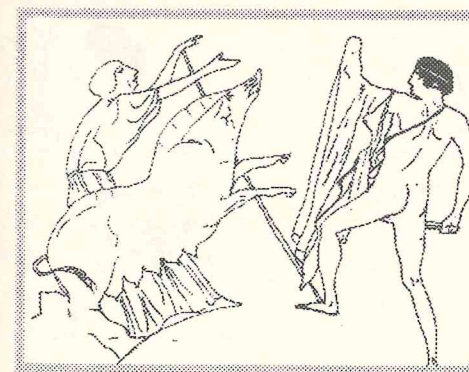
Ἐκείνη τοῦ ἀποκαλύπτει τὴν θεϊκὴ του καταγωγὴ καὶ τὸν πραγματικὸ του προορισμό: Ἡ γήινη φύση μας περικλείει πάντα τὸ σπέρμα τῆς δοκιμασίας, προκειμένου ν' ἀνυψωθεῖ ἡ συνείδηση στὰ ἐπιπεδα τῆς ψυχῆς. Ὁ Θησεύς θά βασιλεύσῃ στὴν Ἀθήνα σ' αὐτὸ τὸ Ἱερό Κέντρο ὅπου ἐπιστρέφει γιὰ ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς κάθε περιπέτειάς του (Ἡρακλῆς-Μυκῆνες). Νέος ἀκόμη, θυσιάζει τὰ μαλλιά του (πνευματικὴ του ὑποταγή) στὸν Ἀπόλλωνα (στὴν ἀκτινοβόλο ὁψη τῆς ψυχῆς του). Σύμβολο ἀφιερώσεως πνευματικῆς δυνάμεως στὴν ἀναζήτηση τῆς ψυχῆς.

Πρὶν ξεκινήσῃ τὸ ταξίδι παίρνει μαζί του τὰ σημάδια ἀναγνωρίσεως ἀπ' τὸν Αἰγέα, τὸν γήινο βασιλέα. Παίρνει τὸ ξίφος, τὸ σύμβολο τῆς νοντικῆς δια-

κρίσεως καθὼς καὶ τὰ σανδάλια γιὰ νὰ βαδίζει στὰ μονοπάτια τῶν ἐσωτερικῶν κόσμων. Θά τὰ χρησιμοποιοῦσῃ στὴν χώρα τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία συμβολίζει τὴν ἀπόρριψη στοιχείων τῆς προσωπικότητος τοῦ ἥρωα. Ἐκεῖ σκοτώνει τὸν Σίνι, τὴν Φαία, τὸν Σκίρωνα καὶ τὴν Χελώνα (σύμβολο ζωῆς ἀπ' τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς θάλασσας), τὸν Προκρούστι (ὑποχθόνιος θεός).

Μέ τίς δοκιμασίες αὐτές ὁ Θησεύς ἀποκτᾷ μερικὴ κυριαρχία στίς ἀρχέγονες στοιχειακές του ὁψεις, ἀλλὰ πρὶν μπεῖ στὴν Ἀθήνα ὑποβάλλεται στὴν τελετὴ καθάρσεως πού συμβολίζει τὴν προετοιμασία γιὰ μία συνειδησιακὴ διεύρυνση πού θά ἐπισφραγίσῃ τὴν ἐσωτερικὴ του ἀνοδο.

Ἡ Μήδεια συμβολίζει τὴν πλάνη πού προσπαθεῖ ν' ἀποτρέψῃ τὸν ἥρωα ἀπ' τὸν σκοπὸ του. Ὁ Αἰγέας ὁμως, ἀναγνωρίζει στὸν Θησέα τὸ σπέρμα τῆς πνευματικῆς του φύσεως καὶ τοῦ μέλλοντος βασιλέως.

Πρῶτα-πρῶτα ὁ Θησεύς θά ἔλθῃ ἀντιμέτωπος μέ τὸν Ταῦρο τοῦ Μαραθῶνος (καθυπόταξη τῆς ἐπιθυμίας), τὸν ὁποῖο καὶ θυσιάζει στὸν ἡλιακὸ Ἀπόλλωνα (ἀκτινοβόλος ὁψη τῆς ψυχῆς του). Ὁ Μίνως (ἡ ἀνεξέλεγκτη σεληνιακὴ μας φύση) ἀπαιτεῖ φόρο αἵματος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα (ἔδρα τοῦ ἀνωτέρου ἑαυτοῦ).

Ζητάει νὰ στέλλονται ἐπὶ νέοι καὶ ἐπὶ νέες (ἀρνητικὴ καὶ θετικὴ ὁψη τῶν ἐπὶ κέντρων τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀκόμη αὐθεντικά (παρθενικά) καὶ δὲν ἔχουν ἀρχίσει νὰ φθείρονται, ὡς θυσία).

Τὰ κέντρα αὐτὰ χάνονται συστηματικὰ δέσμια τοῦ ἀσυνειδήτου χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέση νὰ λειτουργήσουν συνειδητά.

Ἡ σωτηρία τους ἀπ' τὸν Λαβύρινθο σημαίνει τὴν ἀνάδυσή τους στὸν συνειδητό κόσμο καὶ τὸν ἐλεγχό τους ἀπ' τὴν ἐκδηλωμένη ὑπαρξη ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τοῦ γιου τοῦ Μίνως Ἀνδρόγεω, ὁ ὁποῖος δὲν ἀντεστάθῃ στὸν ταῦρο τῆς ἐπιθυμίας· ἐνῶ ὁ Θησεύς, ὡς ἀνωτέρα φύση, θά τὰ καταφέρει.

Ἡ θυσία γίνεται κάθε ἐννέα χρόνια (ὁ ἀπαιτούμενος κύκλος γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση κάθε ἐνεργειακοῦ κέντρου).

Ὁ Θησεύς συμμετέχει στὸν τρίτο θυσιαστικό κύκλο, ἡ ζωὴ ἔχει ἀποκτήσει τὸν ἔλεγχο στὰ τρία κατώτερα κέντρα πού συνθέτουν τὴν δομὴ τῆς προσωπικότητος. Ὁ Θησεύς θά μπεῖ πρῶτος στὸν Λαβύρινθο (λάβρυς = διπλοῦς πέλεκυς, συμβολίζει τὴν κυριαρχία τῆς σεληνιακῆς φύσεως πάνω στοῦ κατασκευάσμα τοῦ Δαίδαλου, δηλαδή τοῦ ἐκπαιδευμένου ἑαυτοῦ). Δίκωπο μαχαίρι εἶναι καὶ ἡ εἴσοδος στὸν Λαβύρινθο, δηλαδή τὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ καθενὸς μας καὶ τὸ σύμβολο τῶν ἀνεξερευνήτων ὧσεων τοῦ νοῦ. Ἄν δὲν εἶναι κανεὶς ἐτοιμος, ὅπως ὁ Θησεύς, μπορεῖ ν' ἀποβεῖ μοιραία. Τὸν Θησεῖα βοήθησε καὶ ὁ ἐκπαιδευμένος ἑαυτός (Δαίδαλος) καὶ τὸ παθητικὸ στοιχεῖο (Ἀριάδνη μίτος). Ἀλλιῶς δὲν θά μπορούσε νά εἶχε κατεβεῖ ἀπροετοίμαστος. Ἡ ἀνέμελν εἴσοδος στοῦ προσωπικοῦ ἀσυνειδήτου θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξησὴ τῆς ἀνισορροπίας, τὴν ἀνικανότητα ἐλέγχου τοῦ νοητικοῦ καὶ ἄλλα σχετικὰ ἐπακόλουθα.

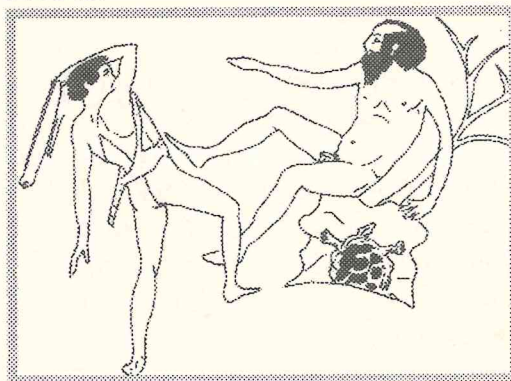
Ὁ Θησεύς πρόκειται νά σκοτώσει τὸν Μινώταυρο πού ζεῖ στὰ βάθη τοῦ Λαβυρίνθου (ἀσυνειδήτου) καὶ συμβολίζει τὴν ὑπερίσχυση τῆς κατωτέρας φύσεως καὶ τῆς ἐπιθυμίας τῆς μορφῆς. Τὰ καταφέρνει καὶ ἀπελευθερώνεται ἀπ' αὐτὴν (ἀπελευθερώνει τὸν Ἱερό Τόπο-

ἄνωτερο ἑαυτὸ ἀπ' τὴν κατάρρα. Παίρνει μαζί του τὴν Ἀριάδνη (= γήινη), ἡ ὁποία, ὅμως, δὲν μπορεῖ νά τὸν ἀκολουθήσει ὥς τὸ τέλος καὶ νυμφεύεται τὴν Νάξο τὸν Διόνυσσο (μιά ὄψη τοῦ ἀνωτέρου ἑαυτοῦ τοῦ ἥρωος).

Ὁ Θησεύς ἐπιστρέφει στὴν Ἀθήνα μέ μαῦρα πανιά (θριαμβευτικὴ νίκη τοῦ πνεύματος πάνω στὴν ὕλη = κόκκινα ἢ ἄσπρα πανιά). Ὁ Αἰγεὺς θυσιάζεται (ἀνανέωση δυνάμεως τοῦ βασιλέως) γιὰ νά βασιλεύσει ὁ Σωτῆρας-Θησεύς (Οἰδίπους, Κόδρος). Ὁ ἥρωας, κυρίαρχος τῆς ἐνωτικῆς δυνάμεως τῆς καρδιάς (= Ἱερό Κέντρο, ἡ Ἀθήνα), ἐνώνει τὸ βασιλείο του (= τὸν ἴδιο τοῦ τὸν ἑαυτό) σέ ἓνα ἐναρμονισμένο σύνολο.

Ὁ Θησεύς ἀργότερα θά κατεβεῖ στὸν Ἄδν. Ὁ Θησεύς εἶναι σύμβολο μιᾶς πὶο ἐξευγενισμένης δυνάμεως. Ἡ νοητικὴ εὐφυΐα πού ἔχει ἀναπτύξει καὶ χρησιμοποιοῦ εἶναι ἀνίκανη νά λύσει τὰ δεσμά του. Ἐπικαλεῖται, λοιπόν, τὸν Ἡρακλῆ, τίς ἀρχέγονες καὶ φυσικὲς στοιχειακὲς δυνάμεις πού λειτουργοῦν ἀποτελεσματικὰ σ' αὐτὸ τὸ πεδίο.

Μέ τὴν σειρά του θυσιάζεται καὶ ὁ ἴδιος, πέφτοντας ἀπὸ ψηλὸ βράχο, ἀποδεχόμενος τὴν γήινη φύση του, στὸν βωμὸ μιᾶς καλλιτέρας ζωῆς γιὰ τὸ σύνολο.

ΟΡΦΕΥΣ

Ὁ Ὀρφεύς, γυιὸς τῆς Διογέννητης μούσας Καλλιόπης, κατέχει τὴν μαγεία τοῦ ἥκου (δῶρο τοῦ Ἀπόλλωνος = ἡλιακὴ ὄψη τῆς ψυχῆς του). Τὸ τραγούδι καὶ ἡ λύρα του καθηλώνουν κάθε εἶδους ἀγριότητα, ἀκόμη καὶ τίς δυνάμεις τοῦ Κάτω Κόσμου.

Ἡ Εὐρυδίκη, πού συμβολίζει τὴν ψυχὴ τοῦ ἥρωα, εἶναι ἓνα κομμάτι τῆς ὁλοκληρωμένης του ὑπάρξεως. Τὸ πάθος καὶ ἡ ἀπόλυτη προσκόλλησή τοῦ ἥρωα στοῦ πρόσωπό της, τὴν κρατοῦν δέσμια στὰ ἐπίπεδα τῆς ἐπιθυμίας, χωρὶς διέξοδο στὰ ἀνώτερα πεδία ὅπου ἀνήκει. Τελικὰ μέ τὸ δάγκωμα τοῦ φιδιοῦ στοῦ πόδι (πόδι = ἀδύναμο σημεῖο τοῦ ἥρωα) ξεφεύγει ἀπ' τὰ δεσμά τῆς γῆς (πόδι = πὶο κοντὰ στοῦ ἔδαφος), καὶ περνάει στὸν Κάτω Κόσμο κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Διὸς (οὐράνιος ἀντεραστής τοῦ Ὀρφέως, ὅπως Θησεύς - Ἀριάδνη - Διόνυσος).

Ὁ Ὀρφεύς ἀπαρνηγόρητος κατεβαίνει στὸν Ἄδν γιὰ νά ἀναζητήσει ἐκεῖ τὸ τμήμα τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ πού θεωρεῖ ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσή του μέσα στὴν ἐνσαρκωμένη φύση του. Μεταφέρει τὴν Λύρα (ἡ τέχνη του) δηλαδή τὸ Ἀπολλώνειο Φῶς τῆς ψυχῆς στὰ σκοτάδια τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀσυνειδήτου (μαγεύοντας ἀκόμη καὶ τὴν Περσεφόνη, δότεira τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου). Ἡ συνειδησή του παρ' ὅλα αὐτὰ εἶναι στραμμένη πρὸς τὰ πάνω, στὸν κόσμο πού ἀνήκει. Καὶ ἐνῶ ἡ Περσεφόνη τὸ εἶχε ἀπαγορεύσει, ὁ Ὀρφεύς ἀθετεῖ τὴν ὑπόσχεση καὶ λόγῳ τῆς ἀκράτου ἐπιθυμίας, κοιτάζει τὴν Εὐρυδίκη στρέφοντας τὴν συνειδησή του πρὸς τὰ βα-

σίλεια τοῦ ἀσυνειδήτου. Ἐκεῖ ἀποτύχει στὴν πρώτη δοκιμασία. Οἱ Πύλεις εἶναι πλέον κλειστές. Ἡ εὐκαιρία ἐμφανίζεται μόνο μία φορά. Ἄν μείνει ἀνεκμετάλλευτη χάνεται (καὶ τὸ πιθανώτερο εἶναι νά μὴ ἐπανεμφανισθεῖ μέσα στὸν κύκλο μιᾶς ἐνσαρκώσεως). Ὁ Ὀρφεύς ἀποσύρεται σέ μιὰ σπηλιά (7 μῆνες) καὶ ἀναπροσανατολίζεται ἐν σχέσει μέ τίς ἀξίες τῆς ζωῆς. Τὸ πάθος του γιὰ τὴν Εὐρυδίκη ἀντικαθίσταται μέ τὸ πάθος του γιὰ ἔργο. Ἐγκαθιδρύει τὰ Ὀρφικά Μυστή-

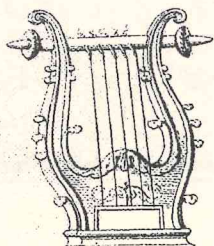
ρια και διδάσκει στους ανθρώπους την αιτία των πραγμάτων (ή αιτία της έκδηλωμένης υπάρξεως εύσκεται στον ήχο).

Ανεβαίνει στο ύψηλό όρος της μυήσεως (Παγγαῖο) για να λατρεύσει τον Απόλλωνα. Όμως, στρέφοντας την συνειδησή του αποκλειστικά και μόνον στην Εὐρυδίκη αγνοεί απωθημένες τάσεις (τίς όποιες ώφειλε να έξισορροπήσει μέσα του) οί όποιες στο πρόσωπο των Μαινάδων τον κατακομματίζουν, ταυτίζοντάς τον με τον Ζαγρέα.

Η υπερτάτη αυτή θυσία του προσφέρει την άθανασία αφού ο ήρωας πού αναλαμβάνει να υπηρετήσει την ανθρωπότητα, όφείλει να κομματιάσει την συνειδησή του και να την ανασυνθέσει σε μία νέα παγκόσμια αντίληψη για τον κόσμο των ανθρώπων.

Ο Όρφεύς συμβολίζει την υπερτάτη ίσορροπία της ψυχής ανάμεσα στην Απολλώνειο και την Διονυσιακή της όψη. Είναι πνευματικός ήρωας. Είναι τό δύσκολο ταξίδι του πνεύματος και ή κάθοδος του μέσα στην ύλη. Τά λάθη, όμως, έξισορροπούνται απ' την θυσία του και την προσφορά του.

Πνευματική λάμψη έπιζει στα Όρφικά Μυστήρια, στην μαγεία του ήχου, στην ανάγκη του ανθρώπου να τραγουδήσει και να δοξάσει την θεϊκή ύπαρξη μέσα του.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ο Όδυσσεύς ζει άρμονικά στο βασίλειό του με την γυναίκα του και τον γυιό του. Έχουμε, δηλαδή, μία όλοκληρωμένη πνευματική Τριάδα, ένα θεϊκό Τρίγωνο σε άρμονική ίσορροπία. Ο Όδυσσεύς αναγκάζεται να ξεκινήσει για την Τρωική έξοστρατεία (Τροία = Τό έλος του ύλικού πεδίου). Ο δισταγμός του συμβολίζει την άρνηση της ψυχής να ένσαρκωθεί, γιατί γνωρίζει τον πόνο πού ή ίδια προδιαγράφει μέσα στην μορφή. Μετά την άλωση της πόλεως (10 χρόνια μετά) και την όλοκληρωση του έργου στο ύλικό πεδίο αρχίζει ή πορεία της έπιστροφής του θεϊκού σπινθήρα (Όδυσσέως) στο πνεύμα, στην κατάσταση της πρωταρχικής ήρεμίας, έμπλουτισμένου με τίς έμπειρίες των πεδίων πού διέτρεξε. Δέκα χρόνια είναι και ή πορεία της έπιστροφής κατά την όποία ή ανθρώπινη αντίληψη δοκιμάζεται και ξεπερνάει κάθε λογής έμπόδια, άπορρίπτοντας σταδιακά τά φορτία πού την δεσμεύουν με την ύλη ως την τελική ταύτιση με τό πνευματικό ιδεώδες.

Η χώρα των Λωτοφάγων είναι ό επίγειος παράδεισος, ή έμμονή στην συσσώρευση ύλικών αγαθών πού κάνει τον άνθρωπο να ξεχνά τους ουσιαστικούς στόχους της υπάρξεώς του. Οί σύντροφοι πού τρώνε τους Λωτούς είναι τό μέρος της συνειδήσεως του Όδυσσέως πού παραμένει προσκολλημένο στην μορφική όψη.

Στό νησί των Κυκλώπων έγκλωβίζεται απ' τον Πολύφημο μέσα στην σπηλιά του άσυνειδήτου. Ο Πολύφημος τρέφεται από τά στοιχεία της ψυχής του Όδυσσέως (σύντροφοι), είναι γυιός του Ποσειδώνος (ώκεανός των συναισθημάτων μας, άνεξέλεγκτη συναισθηματική μας φύση) και αντιπροσωπεύει ένα κομμάτι του Όδυσσέως.

Ο Όδυσσεύς έπιστρατεύει τον ισχυρό νοϋ του για να έξισορροπήσει αυτές τίς άρχέγονες τάσεις πού όλοι κρύβουμε μέσα μας. Δέν μπορεί να τον σκοτώσει απλά τον κάνει άνίκανο να έμποδίσει την φυγή του. Μέσα στο επίπεδο του άσυνειδήτου ο ήρωας χάνει την ταυτότητά του, γίνεται ο Κανέννας. Όλα αυτά, όμως, προκαλούν μία συναισθηματική διαταραχή (την αντίδραση του Ποσειδώνος) πού θά είναι τό μόνιμο έμπόδιο στην προσπάθεια της ψυχής του.

Ο Αΐολος και τό δεμένο άσκή με τους άνέμους, συμβολίζει τό νοητικό στοιχείο και την όρθως κατευθυνόμενη δύναμη πού μπορεί να όδηγήσει στον τελικό σκοπό. Όταν ή ψυχή χάνει την επαγρύπνησή της (ό Όδυσσεύς κοιμάται) οί άνεμοι έλευθερώνονται: ή νοητική σύγχυση πού προκαλείται πωγουρίζει την συνειδηση απ' τον προορισμό της. Ο Αΐολος δέν δίνει δεύτερη εύκαιρία. Ο ήρωας βασισμένος μόνο στις δικές του δυνάμεις θ' αντιμετώπισει τους Λαιστρυγόνες (τιτανικές όψεις της φύσεώς του). Μόνο τό

δικό του καράβι απ' τά δώδεκα καταφέρνει να ξεφύγει, έτσι ο ήρωας άπογυμνώνεται απ' τίς όψεις πού τον συνδέουν με τό παρελθόν.

Φθάνει στο νησί της μάγισσας Κίρκης, ή όποία γοπεύει τους συντρόφους του και τους μεταμορφώνει σε χοίρους (ή δύναμη του σεξουαλικού ένστίκτου πού μπορεί να μεταβάλλει έναν άνθρωπο σε ζώον). Ο Όδυσσεύς με την δύναμη του νοϋ (Έρμης) μένει άνεπηρέαστος και καταφέρνει να μεταστοιχειώσει τίς άρνητικές όψεις της ψυχής του (Κίρκη) σε βοηθό του. Αυτή ή άλχημική διαδικασία άπαιτεί την χρησιμοποίηση κάθε αποθέματος της έκδηλωμένης του υπάρξεως. Μαθαίνοντας την τέχνη της μαγείας απ' την Κίρκη, κατεβαίνει στον Άδη όπου έρχεται πρόσωπο με πρόσωπο με τίς άρνητικές όψεις του έαυτού του πού τον έμποδίζουν στο ταξίδι της έπιστροφής. Η ένορατική ικανότης της ψυχής του, στο πρόσωπο του μάντεως Τειρεσία, τον συμβουλεύει να μή πειράξει τά Βόδια στο νησί του Ήλιου.

Ἐπιστρέφει στὸν Ἐπάνω Κόσμο γιὰ νὰ συνεχίσει τὸ ταξίδι. Ταξιδεύει μὲ τὸ πλοῖο τοῦ νοῦ στὴν θάλασσα τῶν ἐπιθυμιῶν γιὰ νὰ φθάσει στὴν μυστικὴ ὑπαρξή. Μὲ τὴν βοήθεια τῆς Κίρκης θὰ ἀποφύγει τὴν πλανερὴ γοητεία τῶν Σειρήνων. Δένεται στὸ κατάρτι, δηλαδὴ ἀγκιστρώνεται νοητικὰ στὸ ὄραμα τῆς ψυχῆς του γιὰ ν' ἀποφύγει τὴν πρόκληση. Ἡ ψυχὴ ἐπαγρυπνεῖ καὶ τὸ πλοῖο ξεφεύγει καὶ φθάνει στὴν Σκύλλα καὶ τὴν Χάρυβδι. Ἡ Χάρυβδις εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ἄβυσσος, ἔτοιμη νὰ κατασπαράξει ὅποιον δὲν μπορεῖ νὰ βαδίσει ἰσορροπημένα ἐπάνω στὴν λεπτὴ γέφυρα τῆς ψυχῆς.

Ὁ Ὀδυσσεὺς περνᾷ ἀπὸ τὴν Σκύλλα, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τὴν σπιγμὴ ἐκείνη τῆς ἐσωτερικῆς πορείας πού ὁ ἀναζητητὴς ἀναγκάζεται νὰ θυσιάσει κάποια ὄψη τῆς προσωπικότητός του γιὰ νὰ περάσει σὲ ἀνώτερα ἐπίπεδα ὑπάρξεως. Ὁ Ὀδυσσεὺς χάνει μερικὸς συντροφους καὶ περνάει στὸ νησί τοῦ Ἥλιου. Ἡ ψυχὴ, ὅμως, χάνει πάλι τὴν ἐπαγρύπνησή της, τὰ βόδια τοῦ Ἥλιου σκοτώνονται καὶ μοναδικὴ ἐξιλέωσις τοῦ ἥρωα εἶναι ἡ ἀπογύμνωσή του ἀπὸ κάθε στοιχεῖο πού τὸν συνδέει μὲ τὸ παρελθόν.

Φθάνει στὸ νησί τῆς Καλυψοῦς.

Εἶναι τὸ ἐπίπεδο τῆς σπειροειδοῦς ἐξελιξέως κατὰ τὸ ὁποῖο ἡ ἐπιθυμία γιὰ ἀθανασία ξεστρατίζει τὴν συνείδηση ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ ὄραμα. Ἐπικρατεῖ, ὅμως, ἡ πνευματικὴ του θέληση καὶ μὲ τὴν βοήθεια τῶν Θεῶν ἐλέγχεται ἡ κατωτέρα φύση του. Ἡ ἐναντίωση τοῦ Ποσειδῶνος στὴν ὁμαλὴ ἐξέλιξη τοῦ ταξιδιοῦ, τὸν ρίχνει στὸ νησί τῶν Φαιάκων. Εἶναι ἓνας σταθμὸς ἐξαγνίσεως καὶ ἀναδρομῆς τοῦ ἥρωα σὲ ὅλο τὸ ἱστορικὸ τῆς περιπλάνησέος του. Εἶναι τὸ τέλος τῆς μαθητείας.

Στὴν Ἰθάκη, ἀπόλυτα κυρίαρχος στὴν ἡλιακὴ του φύση, ξανατεντώνει τὸ τόξο καὶ ξεκαθαρίζει τὴν ὑπαρξή του ἀπ' ὅλα τὰ ψεύτικα ἐγὼ πού διεκδικοῦσαν τὴν ἐξουσία τῆς ψυχῆς, ἀγγίζοντας ἔτσι τὴν τελειότητα.

Ἔρχεται καὶ ἡ ὥρα τῆς ὑπεριότητος θυσίας μέσα ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Τηλεγόνου (γιὸς τοῦ Ὀδυσσεῦς καὶ τῆς Κίρκης, ἐκεῖνος πού γεννήθηκε μακριά), ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἀναγνωρίζει καὶ τὸν σκοτώνει, παίρνοντας τὴν θέση του στὸ πλευρὸ τῆς Πηνελόπης. Οἱ δύο τους καὶ ὁ Τηλέμαχος μεταφέρουν τὸν Ὀδυσσεῖα στὴν Αἴα, τὴν χώρα τῶν θαυμάτων!

Ὁ πνευματικὸς σπινθήρας ἔφθασε στὴν τελείωσή του.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ
ΥΠΝΩΣΕΩΣ
ΑΝΑΔΡΟΜΗΣ
ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΠΙΝΩΤΗ
ΣΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΑΣΤΡΟΜΟΜΙΑΣ
ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΑΧΑΡΗ
ΣΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Α. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

1. ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

Ἡ αὐτογνωσία προεβλήθη παλαιότερα καὶ προβάλλεται πάντοτε σὲ κάθε ἄνθρωπο ὡς πρόβλημα πολὺπλοκο, δυσκολονόητο καὶ ἄλυτο. Ὁ μέγας μύστης, φιλόσοφος Πυθαγόρας (580-500 π.Χ.), πρῶτος καθιέρωσε τὴν αὐτογνωσία ὡς βασικὴ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστήριξε τὸ μυσταγωγικὸ καὶ μορφωτικὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς του.

Διὰ τῆς αὐτογνωσίας ὅλοι οἱ φιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ οἱ εὐφυεῖς καὶ εὐπαίδευτοι ἄνθρωποι πιστεύουν ὅτι ἀποκαλύπτεται ἡ ἀτραπὸς (ὁ στενὸς καὶ δύσβατος δρόμος), πού ὁδηγεῖ πρὸς τὸ καθῆκον καὶ τὴν ἀρετὴ. Διὰ τῆς αὐτογνωσίας ὁδεύουμε πρὸς τὴν ἀτομικὴ εὐτυχία καὶ τὴν ὁμαδικὴ εὐημερία.

Ἀλλὰ πρὸ τοῦ προβλήματος τούτου οἱ πολλοὶ ἢ ἀδιαφοροῦν ἢ προχειρότητα κρίνουν, ἐπαινοῦν ἢ καὶ ἐπικρίνουν τὸν ἑαυτὸ τους. Οἱ βαθυστόχαστοι σοφοὶ καὶ ἐμπνευσμένοι διανοητὲς θαρραλέα μὲν καὶ ἐπίμονα ἐπιδίδονται στὴν ἐνδοσκοπήση, κατορθώνουν ὅμως πτυχές μόνον νὰ ἀποκαλύψουν τοῦ ἑγὼ τους.

2. ΓΙΑΤΙ ΔΥΣΚΟΛΟΝ;

Ἡ διάνοια δὲν ἐπαρκεῖ οὔτε δύναται ἡ ψυχὴ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐγκεκλεισμένη στὸ ὕλικό σῶμα, νὰ συλλάβει τὴν οὐσία τοῦ ἑγὼ, νὰ διεισδύσει στὰ μυχιαίτατα αὐτοῦ, νὰ ἀποκαλύψει τὸ σύνολο τοῦ Εἶναι μας.

Ἄν ἡ γνώση ἐπὶ παντός νοητοῦ ἢ αἰσθητοῦ εἶναι ἐλλειπὴς, ἀκόμη ἐλλειπότερα γίνεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Τοῦτο παραστατικότερα διεικτύωσαν οἱ σοφοὶ Αἰγύπτιοι μῆστες διὰ τοῦ ἐπιγράμματος ἐπὶ τοῦ βάθρου τοῦ ἀγάλματος τῆς θεᾶς Ἰσιδος: «Ἐγὼ εἰμι», ἔλεγε ἡ θεὰ Ἰσις, «πᾶν τὸ γεγονὸς καὶ τὸ ὄν καὶ τὸ ἐσόμενον καὶ τὸ ἐμὸν πέπλον οὐδεὶς πῶ θνητὸς ἀπεκάλυπεν».

Καὶ πράγματι ἂν παντός τοῦ πρὸς ἔρευνα καὶ μελέτη τιθεμένου, ἡ πλήρης κατανόηση εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολη, τοῦ ἑγὼ καθίσταται ἀδύνατη, διότι οἱ μὲν ρίζες βυθίζονται στὸ παρελθόν σὲ ἄγνωστο χρόνου διάστημα, ἡ δὲ ἐκ τῆς ζωῆς πείρα παραμένει, κατὰ τοὺς μεγάλους διδασκάλους, διὰ τῆς ψυχῆς σὲ ἀπροσδιόριστο μέλλον.

Τὸ ἀδύνατο ὅμως τῆς τελείας γνώσεως καὶ τὸ ἀκατόρθωτο τῆς πλήρους ἀποκαλύψεως τῆς ἀληθείας δὲν ἐμποδίζει πάντα ἄνθρωπο προικισμένο μὲ

φιλόσοφο νοῦ νά ἀναζητεῖ, νά μελετᾷ, νά ἀποκαλύπτει ὅση δύναται γνώση.

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΗΣ

Ἡ καλλιέργεια πρὸς τοῦτο μέθοδος εἶναι ἂν διερευνηθεῖ ἡ αὐτογνωσία ἱστορικῶς, φιλοσοφικῶς, ψυχολογικῶς καὶ πρακτικῶς.

Ἡ παράθεση σοφῶν γνωμῶν φωτισμένων ἀνθρώπων, παλαιῶν καὶ νέων, φωτίζει τὸ θέμα. Ἡ φιλοσόφηση τὸ στηρίζει ἐπὶ λογικῶν στερεῶν θεμελιῶν. Ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυση παρέχει ἐμπόψεις καὶ ἀπόψεις ὑπὸ τὸν προβολέα τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς πείρας. Ἡ σέ πρακτικὸ πεδίο ἐφαρμογὴ τῆς αὐτογνωσίας φέρει μεγάλη ωφέλεια εἰς πάντα, πάσης ἡλικίας, μορφώσεως καὶ κοινωνικῆς θέσεως.

Παλαιότατα καὶ αὐτὸς ὁ πρωτόγονος ἄνθρωπος ἀσκοῦσε ἓνα εἶδος αὐτοκριτικῆς κατόπιν ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας του.

Παρῆλθαν ὅμως χιλιάδες χρόνια μετὰ τοῦ οὗτου προεβλήθη ὡς καθολικὸ αἶτημα διὰ πάντα συνετόν, εὐφυῆ καὶ μορφωμένον ἡ ἀσκηση τῆς αὐτογνωσίας διὰ τοῦ «γνῶθι σαυτόν».

4. ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ

Τὸ ρητόν τοῦτο, πῆγμα πνευματικοῦ χρυσοῦ, ἀπευθύνεται πρὸς πᾶν ἔμβιον ὄν, ἰδιαίτερως ὅμως πρὸς τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

Κατὰ τὸν σοφὸν μύστη Πλούταρχο

τὸν Χαιρωνέα ἱερέα καὶ ἐπόπτη τοῦ Δελφικοῦ ἱεροῦ, σιὸ θεωρούμενο τοῦτο πάνσεπτο τέμενος τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, οἱ βασιλεῖς, οἱ ἄρχοντες, οἱ πλούσιοι, πλούσια ὑλικά ἀφιερῶματα ἀφιέρωναν· οἱ σοφοί, σοφὰ λακωνικὰ ρητὰ ἀνέθεταν, ὡς πνευματικὰ ἀναθήματα.

Πρῶτος, κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Χεῖλων Δαμαγῆτου ὁ Λακεδαιμόνιος, ἓνας τῶν ἐπτὰ σοφῶν, καταφρονῶν τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, προσέφερε σιὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν τὴν γνώμη «Γνῶθι σαυτόν».

Τοῦτον ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλοι σοφοὶ καὶ ἑκατοντάδες ρητῶν, διὰ δύο λέξεων συνήθως ἐκφραζομένων, ἐδωρήθησαν γιὰ νά εἶναι ἐκεῖ στοὺς Δελφούς ἀναγεγραμμένα ἐπὶ παραστάδων, κιόνων, στηλῶν, τοίχων κλπ.

Ὁ Στοβαῖος (τὸν Ε. μ.Χ. αἰῶνα) στήν Ἀνθολογία του (III, 1, 173) μᾶς διέσωσε 147 παραγγέλματα μέ τὴν σημείωση «Σωσιάδου τῶν 7 Σοφῶν Ὑποθῆκαι».

Ὁ Πλάτων στὸν «Πρωταγόρα» (343b) ὑποστηρίζει ὅτι τὰ πρῶτα δωρηθέντα ἀποφθέγματα στοὺς Δελφούς ἦσαν τὸ «Γνῶθι σαυτόν» τοῦ Χεῖλωνος καὶ τὸ «Μηδὲν ἄγαν» τοῦ Σόλωνος. Στὸν Χαρμίδη προσθέτει καὶ τὸ τοῦ Θαλῆ (643-548 π.Χ.): «ἐγγύα· πάρα δ' ἄτα», ἥτοι: ἐγγυήθηκαν; θά ἀκολουθήσει ἡ συμφορά· ἡ σημερινή παροιμία: ἐγγυητὴς «καλοπληρωτὴς».

Κατὰ τὸν Πλούταρχο, τὸ «Γνῶθι σαυτόν» προήρχετο ἀπ' αὐτόν τὸν θεὸ Ἀπόλλωνα καὶ ἦταν ἀναγεγραμμένο πολλαχοῦ σιὰ Δελφικά ἱερά. (Ἐπὶ κίονος, παραστάδος, μετόπης Ναοῦ, προπυλαίων κ.ἄ. Βλ. Διοδ. IX, 14 Μακρ. Σατ. 1, 66 Πλούταρχ. Ἠθ. 392A).

5. ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ

Παρελήφθη τὸ «γνῶθι σαυτόν» ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ θιασῶτες μυστηριακῶν ὁργανώσεων καὶ προβάλλεται ὡς πρωταρχικὸς ὅρος αὐτοεندосκοπήσεως, αὐτοκαθάρσεως, προσπάθειας πνευματικῆς ἀνόδου καὶ ἠθικῆς τελειοποιήσεως.

Ὅπως ὁ μεταβαίνων πάλαι ποτὲ στοὺς Δελφούς γιὰ μαντεία ἠναγκάζεται νά ἀναγνώσει ἐπὶ τοῦ προπυλαίου τὸ ρητό τοῦτο, κατὰ ὅμοιο τρόπο καὶ ἐκεῖνος πού ἐπιθυμεῖ τὴν καλλιτέρευση τοῦ Ἐγῶ του ὀφείλει νά ἀρχίζει ἀπὸ τὴν αὐτογνωσία.

Ἐλεγε τότε συμβολικά, διὰ τῶν ἐμπειρῶν σοφῶν ἱερέων του, ὁ Ἀπόλλων: ἄνθρωπε, πρὶν εἰσελθεῖς σιὸ ἄδυτο καὶ ζητήσεις ἀπάντηση σιὸ ἐρώτημά σου, γνώρισε πρῶτα τὸν ἑαυτό σου· μελέτησέ τον· προσπάθησε νά ἀποκαλύψεις τὰ πλεονεκτήματα καὶ μειονεκτήματά σου· τίς τάσεις, τίς ὁρμές, τίς κλίσεις, τίς ἔξεις, τίς ἐπιθυμίες, τίς δυνατότητες· γνώρισε τὸ εἶναι σου· τότε μόνον θά σέ ὠφελήσει ὁ χρησμός μας (ἡ πρόγνωση γιὰ τὸ μέλλον σου).

Ἀκριβῶς τὰ ἴδια πρέπει νά ἀκούει ἐνδομύχως ψιθυριζόμενα ὁ εἰς ὑψηλοὺς στοχασμούς βυθιζόμενος καὶ διατελῶν ὑπὸ συνθῆκες ἰδιαζούσης ψυχολογικῆς ἀνατάσεως.

Ἀλλὰ τί εἶναι Ἐγῶ; Εἶναι δυνατὴ ἡ αὐτογνωσία;

Ὁ Χεῖλων ὅταν ἐρωτήθη: «Τί τὸ χαλεπώτατον;» (τὸ δυσκολώτατον), «τὸ γινώσκειν ἑαυτόν» ἀπάντησε· «πολλὰ γάρ ὑπὸ φιλαυτίας» (τῆς ἀγάπης τοῦ ἑαυτοῦ μας) «ἕκαστον ἑαυτῷ προτιθέ-

ναι» (προβάλλονται ἐμπόδια μεταξύ τοῦ ἐγῶ κρίνοντος καὶ κρινομένου ὑπὸ τοῦ ἰδίου).

Τὴν ὑπὸ τῆς φιλαυτίας συσκότιση αὐτὴ τῆς κρίσεως τοῦ αὐτοκρινόμενου ἄριστα ὁ Αἰσώπος ἐδίδασκε διὰ τοῦ γνωστοῦ μύθου «ἕκαστος δύο πῆρας (σάκκους) φέρει· τὴν μίαν ἔμπροσθεν διὰ τὰ ἀλλότρια (ξένα), τὴν δὲ ὀπισθεν διὰ τὰ ἴδια (ἰδικὰ του) ἐλαττώματα» (τὰ ὅποια δὲν θέλει νά βλέπει).

6. ΤΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ ΤΟΥ ΕΓΩ

Ἄς ἐπιχειρήσουμε διερεύνηση τοῦ Ἐγῶ τοῦ ἀνθρώπου φιλοσοφικῶς, ψυχολογικῶς, μυστηριακῶς.

Πρῶτος ἐδίδασκε τὸ τριμερές τοῦ Ἐγῶ ὁ πρῶτος τῶν φιλοσόφων, ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος (643-548 π.Χ.), ἐρωτηθεὶς «τίς ὁ εὐδαίμων;» «ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιής, τὴν δὲ ψυχὴν εὐπορος (εὐκολοπροσάρμοστη, γαληνία), τὴν δὲ φύσιν εὐπαιδευτος» (ἱκανότητα, χάρισμα ἐξ ἐμφύτου πρὸς μάθηση, πρὸς πνευματικότητα)· βλ. Διογένους Λαερτίου Βίοι φιλοσ. Θαλῆς βιβλ. I παρ. 37.

Σῶμα, ψυχὴν καὶ Νοῦν ἐδίδασκε καὶ ὁ μέγιστος τῶν φιλοσόφων, ὁ μύστης Πλάτων (428-347 π.Χ.).

Ἡ ψυχὴ γιὰ νά ἐκδηλώσει, σιὸ ὑλικὸ πεδίο, τίς θεῖες αὐτῆς ιδιότητες ἔχει ἀνάγκη Νοῦ καὶ ὁ νοῦς ἵνα νοῇ, μετατρέπει τὰ διὰ τῶν αἰσθήσεων συλλαμβανόμενα ἐρεθίσματα σέ γνώσεις, ἔχει ἀνάγκη σώματος. (Βλ. Πλάτ. Τίμαιος 30b).

Ἡ κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφικὴ τριμερὴς τοῦ Ἐγῶ διάκριση ἐξακολουθεῖ, σιὰ

κύρια σημεῖα, νά ἰσχύει. Ἐπ' αὐτῆς στηρίζεται ἡ ψυχολογική θεώρηση.

Τό σῶμα εἶναι τό αἰσθητό, τό σχέσι- ἔχον πρὸς τὴν ὑλική τῆς ζωῆς ἐκδή- λωση· τό τρεφόμενο καὶ συντηρούμενο δι' ὑλικῶν προμηθειῶν.

Ἡ ψυχὴ εἶναι ὁ πυρὴν τοῦ Ἐγῶ· ἔχει σχέση πρὸς τὴν ἀρετὴ· διακρίνει τίς ἀντιθέσεις· τρέφεται ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ δικαίου· ὁδηγεῖ τό ἐγώ, τὴν γνῆν παρουσία τοῦ ἀνθρώπου, ὡς σύνολο λαμβανομένη, πρὸς τὴν προοδευτικὴ καλλιτέρευση.

Τό πνεῦμα ἐκδηλώνεται διὰ τοῦ νοῦ· ψυχὴ καὶ πνεῦμα ἐκφράζουν τὴν ἠθικότητα καὶ λογικότητα, προνόμια πού κοσμοῦν μόνον τὸν ἄνθρωπο ἐκ τῶν γνῆνων αἰσθητῶν ὄντων.

Ὁ νοῦς εἶναι ὁ δέκτης τῶν διὰ τῶν αἰσθήσεων διαβιβαζομένων ἐρεθισμά- των· τὰ ἐλέγχει, τὰ ἀναγνωρίζει, τὰ ταξι- νομεῖ καὶ τὰ μετατρέπει εἰς αἰσθήματα (τὰ πρωταρχικά καὶ ἀπλούστερα τῶν ψυχολογικῶν φαινομένων), σέ ἀντι- λήψεις, παραστάσεις, γνώση, μάθηση, ἐπιστήμη καὶ Σοφία, τὴν ἀνωτάτη δυ- νατὴ γιὰ τὸν ἄνθρωπο πνευματικὴ κατάκτηση καὶ ἐκδηλουμένη πάντοτε μέ τὴν κορυφαία ψυχικὴ ἀρετὴ, τὴν ἀγάπην. Ἀναρριπίζεται ὁ νοῦς καὶ τρέφεται διὰ τῆς περισυλλογῆς, τοῦ στοχασμοῦ, τῆς σκέψεως.

Πνεῦμα καὶ νοῦς δέν ταυτίζονται· ὁ νοῦς εἶναι σύνδεσμος σώματος καὶ ψυχῆς· ἀποτελεῖ τὰ νοητὰ αὐτὰ νήματα- συνδέσμους μεταβιβάσεως ἐκ τοῦ ὑλι- κοῦ πεδίου πρὸς τό πνευματικόν. Τό πνεῦμα εἶναι ἡ θεία τοῦ Ἐγῶ ἐκδήλωση· ἡ πέραν τῆς ψυχῆς ἐπέκταση· ἀνταύγεια φωτός ἐκ τοῦ Ἀπείρου Φωτός...

Τό σῶμα ἀποτελεῖ τό ὑλικό φορτίο καὶ ἐξαναγκάζει τό Ἐγώ νά ζεῖ καὶ κινεῖται σέ χῶρο καὶ χρόνο. Πλεονέ- κτημα τούτου εἶναι ἡ ὑγεία, ἡ ὁποία διαπιστώνεται διὰ τῆς ἀρτιμελείας, τῆς εὐεξίας, τῆς ἀγωνιστικῆς διαθέσεως καὶ τῆς ἀνθεκτικότητος κατὰ παντός δυναμέ- νου νά τὴν διαταράξει.

Τοῦ πνεύματος, τό διὰ τοῦ νοῦ ἐκδη- λούμενο μέγα προσόν εἶναι ἡ εὐφυΐα· ἀποτελεῖ, ἡ εὐφυΐα, ιδιότητα καὶ ἰκανό- τητα ἐκφραζομένη διὰ τῆς ὀξύτητος τῆς ἀντιλήψεως, διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ κρι- τικῆς εὐστοχίας, τῆς ἰσχυρᾶς μνήμης, διὰ τῆς ἀναλυτικῆς καὶ συνθετικῆς δει- νότητος τῆς φαντασίας, διὰ τῆς ταχύτη- τος τῆς σκέψεως, διὰ τῆς δεισδυτικότη- τος τοῦ νοῦ στὴν οὐσία τῶν ὄντων.

Ἡ ἔλλειψη τούτων ἀποτελεῖ νοητικὸ ἐλάττωμα καὶ ἀνωριμότητα πνευματικὴ.

Ἡ σέ ἀνώτερο βαθμὸ ἐκδήλωση τῆς εὐφυΐας εἶναι ἐξαίρετο προνόμιο τῶν ἰδιοφυῶν καὶ μεγαλοφυῶν.

Τῆς ψυχῆς προτέρημα εἶναι, μέ τὴν ἀγαθοποιὸ συμπάρσταση τοῦ πνεύματος, τό λεπτό τῆς διανοήσεως ἔργο, ἀρετὲς δέ ἡ θεληματικότητα, ἡ ἠθικότητα, ἡ ἀγνό- τητα, ἡ τάση πρὸς τελειοποίηση, ἡ πρὸς τό θεῖον ἀνάταση, ἡ ἀγιότητα.

Ψυχὴ καὶ πνεῦμα πρέπει νά ἡγεμο- νεύουν τοῦ σώματος διὰ τοῦ νοῦ· ὁ νοῦς διὰ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων τοῦ σώ- ματος συλλέγει πληροφορίες περὶ τοῦ ἔσω καὶ ἔξω τοῦ Ἐγῶ κόσμου καὶ τίς παρέ- χει γιὰ νά συντελεῖται διὰ κραδασμῶν ἡ διανόηση, δηλ. ἡ ἐπεξεργασία τῶν γνώσεων πρὸς βαθυτέρα κατανόηση.

Ἡ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀπόκτηση μαθήσεως καὶ πείρας ἐπὶ τῶν ὄντων δέν

ἀποτελεῖ τὴν μόνην μέθοδο.

Γίνεται καὶ περαιτέρω ἀναζήτηση τῆς ἀληθείας διὰ ἰδιατέρων ἰκανοτήτων, δι' αἰσθήσεων λεπτοτέρων καὶ τελειότερων· ἀναζητεῖται ἡ οὐσία τῶν ὄντων, ἥτοι ἡ ἀλήθεια, διὰ δυνάμεων μυστηριωδῶν καὶ δυσκολοεξηγήτων, ὅπως μυστη- ριώδης παραμένει καὶ ἡ ἰδία ἡ ὑφή καὶ ἡ ὀντότητα τῆς ἐννοίας τῆς ψυχῆς.

Ἡ διόραση, ἡ διαίσθηση, ἡ διακοή, ἡ τηλεπάθεια, ἡ τηλεκινησία εἶναι μερικές μόνο ἐκ τῶν ὑπερφύων τοῦ Ἐγῶ, ὡς συνόλου, ιδιότητες· δι' ὅλων τῶν ἀνω- τέρω ἐνεργεῖ ὡς ἐνιαία θεία δύναμις.

Φωτιζόμενο ὑπὸ τοῦ πνεύματος τό Ἐγώ καὶ περιβεβλημένο καὶ ὑπὸ τῆς ψυχῆς συντονίζεται καὶ ἀποδίδει ἀνά- λογα μέ τὴν ἐνυπάρχουσα σέ αὐτό ἐμ- φύτως «σφραγίδα δωρεᾶς» σέ κάθε ἄνθρωπο· συντελεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ κατὰ τὸν βίον καλλιέργεια καὶ ἡ ἀπο- κτωμένη πεῖρα.

7. Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ

Μέθοδος αὐτογνωσίας

Ἡ ἀντίθεση π.χ. γένεση καὶ φθορά, ζωὴ καὶ θάνατος, φῶς καὶ σκότος κλπ., ὁ μέγας αὐτός δημιουργικὸς νόμος ἐφαρμόζεται καὶ στὰ τοῦ Ἐγῶ μέρη.

Τὴν ὑγεία τοῦ σώματος ἀκολουθεῖ ἡ ἀσθένεια· τὴν νεανικὴ ἀκμὴ καὶ σφρι- γηλότητα ἡ γεροντικὴ παρακμὴ καὶ ἀτονία. Τὴν εὐφυΐα ἡ ἀφυΐα· τὴν παί- δευση ἡ ἀμάθεια· τὴν ἠθικότητα ἡ ἀνη- θικότητα· τὴν ἀρετὴ ἡ κακία καὶ γενικά εὐρίσκονται σέ πάλη καὶ ἐναλλαγή τὰ ἀντίθετα.

Καὶ στὰ τοῦ Ἐγῶ μέρη καὶ καθ' ἕκα- στον καὶ ὡς σύνολο ἀντιμάχονται καὶ ἀντιπαλαίουν τό κακὸ καὶ τό ἀγαθόν, τό ἐλάττωμα καὶ τό προτέρημα, ἡ ἰκανότη- τα καὶ ἡ ἀνικανότητα, ἡ δραστηριότητα καὶ ἡ ἀδράνεια, ἡ νευρικότητα καὶ ἡ νηφαλιότητα, ἡ θεληματικότητα καὶ ἡ ἀβουλία, γιὰ νά ἀρκεσθοῦμε σέ μερικές μόνον ἀντιθέσεις.

Ἡ αὐτογνωσία εὐρίσκεται στό λεπτό ἀλλὰ καὶ δύσκολο αὐτὸ ἔργο νά ἐρευ- νηθοῦν καὶ ἀποκαλυφθοῦν οἱ ἀντιθέ- σεις αὐτές πού ἐνυπάρχουν μέσα μας καὶ νά καθορισθεῖ ὁ βαθμὸς ἐκδηλώ- σεως τούτων.

Ἐκ τῆς ὑπερεκτιμήσεως συνολικά τοῦ Ἐγῶ μας προκύπτουν ἡ ἐγωπάθεια, ἡ ὑπεροψία, ἡ ὑπερηφάνεια, ὁ τύφος, ἡ ἀλαζονεία, ἡ θρασύτητα, ὁ αὐταρχισμός, ἡ σκληρότητα καὶ ἄλλα ἐλαττώματα, τὰ ὅποια συσκοτίζουν ἢ ἐμποδίζουν τὴν διαύγεια τῆς περὶ αὐτογνωσίας κρίσεως καὶ ὁδηγοῦν σέ πάθη πού βλάπτουν καὶ τό ἴδιο τό Ἐγώ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἡ ὀρθὴ ἐκτίμηση τῆς ἀξίας τοῦ Ἐγῶ ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ του ὁδηγεῖ πρὸς τὴν αὐτογνωσίαν, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζουν τό αὐτοσυναίσθημα, ἡ αὐτοπεποίθηση, τό θάρρος, ἡ νηφαλιότητα, ἡ ἀνοχή, τό φιλελεύθερο καὶ ἀδούλωτο, τό φιλο- δίκαιο καὶ πᾶν ἐνάρετο.

Ἡ ὑποτίμηση τρίτον τῆς αὐτοαξίας προκαλεῖ τό συναίσθημα τῆς μειονεξίας, τὴν δειλία, τὸ ἄγχος, τὴν ἀγωνία, τὴν δουλοφροσύνη, τὴν παράλυση τῆς δραστηριότητος, τὴν ἐξουθένωση τοῦ Ἐγῶ ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἡ ὑπερεκτίμηση καὶ ἡ ὑποτίμηση (ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἡ ἔλλειψη) φέρουν σέ ἔντονα πάθη, ὅπως τὴν θρασύτητα, τὴν μισαλλοδοξία, τὴν μωροδοξία, τὴν δει-

σιδαιμονία, τήν ζήλεια, τόν φθόνο, τό μῖσος, τήν συκοφαντία, τόν φανατισμό, τήν ἐκδίκηση, τήν ἀδικία, τήν ἀρπακτικότητα, τίς βαναυσότητες, τήν ἐγκληματικότητα.

Ταῦτα καί ἄλλα τοῦ Ἐγὼ βασανιστικά πάθη καλεῖται καί δύναται κάθε καλοπροαίρετος ἄνθρωπος νά καταστέλλει ἢ καί νά παρεμποδίζει τήν ἐκδήλωσή τους καί ὡς ἐπιθυμίες ἀκόμη.

Πρέπει νά προηγηθεῖ τό δύσκολο τοῦτο κατόρθωμα γιά νά δυνηθεῖ, χωρίς φιλαυτία, ἀλλά μέ εἰλικρινή καί διαυγή κρίση, νά γνωρίσει τίς ἱκανότητές του (σωματικές, ψυχικές, πνευματικές), νά τίς ἀξιοποιήσει στόν ἀνώτερο δυνατό βαθμό, πρὸς ἰδία ὠφέλεια καί τῆς ἀνθρωπότητας. Ἰδού ὁ ὑψηλότερος, τῆς γνῆνης διελεύσεώς του στόχος.

8. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΕΓΩ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Ἔχουμε:

α) «Ἐγὼ» ὑπὸ τήν περιορισμένη σημασία σέ ἓνα πρόσωπο αὐτοτελῶς λαμβανόμενο· σέ αὐτό τό διακριτό, τό περιορισμένο, τό πραγματικό Ἐγὼ ἀναφέρεται καί πρέπει νά ἐφαρμόζεται ἡ αὐτογνωσία.

β) Ἐπέκταση τοῦ Ἐγὼ σέ πρόσωπα ἢ πράγματα ἐκτός τοῦ προσωπικοῦ Ἐγὼ κείμενα. Ὅταν λέγει τό σπῖτι μου, τά βιβλία μου, ἡ οἰκογένειά μου, τό παιδί μου, ἐκεῖνο τό μοῦ πού προσθέτει τοῦ δημιουργεῖ τήν παραίσθηση ὅτι ὅλα αὐτά τά ἐκτός τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐγὼ κείμενα ἀποτελοῦν ἐνιαῖο καί ἀναπόσπαστο τοῦ ἑαυτοῦ του τμήμα.

Αὐτή ἡ ἐπέκταση πρὸς τά ἔξω τοῦ προσωπικοῦ Ἐγὼ προκαλεῖ σύγχυση μέχρι ποῦ φθάνει τό Ἐγὼ του νά συσκοτίζει τήν κρίση, νά ἐμποδίζει τήν αὐτοκριτική, νά ἀποτρέπει τήν σκέψη του νά στραφεῖ πρὸς τά ἔσω καί ἀποτελεῖ οὐσιωδέστατο ἐμπόδιο τῆς πρὸς αὐτογνωσία προσπάθειας. Τήν ἐπέκταση αὐτήν ὀνομάζουμε, χάριν ἐκκρίνεας, «Ἐξω Ἐγὼ». Τό Ἐξω τοῦτο Ἐγὼ γεμίζει τήν σκέψη καί τήν ζωὴ πολλῶν, τόσο πολὺ, ὥστε νά πιστεύουν ὅτι αὐτό καί μόνο εἶναι τό Ἐγὼ τους. Ἀπορροφᾷ ὅλη τήν δραστηριότητά των καί τήν ζωτικότητα καί ὁδηγεῖ σέ πλήρη παραμέληση τοῦ προσωπικοῦ, τοῦ κυρίως Ἐγὼ, ἀπὸ ἐπόψεως αὐτομελέτης.

«Ἡ ψυχὴ», λέγει ὁ Σίλλερ, «τόσο περισσότερο ἐκτείνεται μέσα της ὅσο περισσότερους περιορισμούς εὐρίσκει ἔξω της». Ὁ μέγας αὐτός Γερμανὸς ποιητῆς διεγνώσε μία μεγάλη ἀλήθεια.

Ἡ μελέτη τῶν ἐκτός τοῦ Ἐγὼ ὁδηγεῖ πρὸς τήν ἑτερογνωσία· ἡ τῶν ἐντὸς πρὸς τήν αὐτογνωσία.

9. ΤΥΠΟΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Θεωρητικοί, πρακτικοί.

Τήν μεγάλη ποικιλία τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ ποῦ καί πῶς καί πρὸς τίνα σκοπὸ ἀναζητοῦν τήν γνώση θά ἡδυνάμεθα νά κατατάξουμε σέ δύο ὁμάδες: τοὺς θεωρητικούς καί τοὺς πρακτικούς.

Οἱ θεωρητικοί, προικισμένοι μέ λεπτή διάνοια καί φιλόσοφο, δηλ. ἀνήσυχο, ἐρευνητικό, διεισδυτικό νοῦ, δέν ἀρκοῦνται στήν διαπίστωση τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ προωθοῦν τήν σκέψη τους

βαθύτερα, ἐπιχειροῦντες τήν ἀποκάλυψη σχέσεων καί αἰτίων γενέσεως καί σκοποῦ ὑπάρξεως.

Στήν ἔρευνά τους συμπεριλαμβάνουν πᾶν τό ἐπιστητόν (τό δυνάμενο νά γίνει γνωστό) καί ἐκ τῶν πορισμάτων τῆς μελέτης καί τῶν ἰδίων καί τῶν ἄλλων συνάγουν συμπεράσματα περί πάντων καί ἐπινοοῦν θεωρίες καί κοσμοθεωρίες.

Οἱ θεωρητικοί αὐτοὶ χαράσσουν κατευθύνσεις καί διὰ τῶν ἐμπνευσεῶν τους καί τῶν ἐπιτευγμάτων τους ἐπιτυχάνεται ἡ πρόοδος καί ἡ ἀνέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ.

Σέ αὐτοὺς ἀνήκουν οἱ μεγάλοι ποιητές, καλλιτέχνες, ἐπιστήμονες, φιλόσοφοι.

Οἱ πρακτικοί ἀρκοῦνται στήν διαπίστωση τῶν πραγμάτων· λαμβάνουν ἔτοιμα τά ἐπινοήματα τῶν θεωρητικῶν καί ἐφαρμόζουν αὐτά σέ πρακτικά ἔργα· γίνονται μεγάλοι ἐπιχειρηματίες, ἔμποροι, βιομήχανοι, τεχνικοί· συναθροίζουν πλοῦτο καί διαθέτουν ὅλη τους τήν πνευματικότητα καί δραστηριότητα στήν αὔξησή του καί τήν μερική ἀπόλαυσή του.

Οἱ πρακτικοί αὐτοὶ ἔχουν σχεδόν μόνο «Ἐξω Ἐγὼ». Εἶναι τόση ἡ ἐπέκταση τοῦ ἐγὼ σέ ὑλικά πράγματα καί τόση ἡ ἀπασχόληση τοῦ Νοῦ τους μέ αὐτά, ὥστε τά περί αὐτογνωσίας, αὐτοσυγκεντρώσεως, αὐτοενδοσκοπήσεως, εὐτυχίας ἐκ τῶν ἔσω κλπ. νά τά νομίζουν τόν ὀλιγώτερο χαμένο χρόνο.

Ἰδού ἄλλη αἰτία γιά τήν παραμέληση τῆς αὐτογνωσίας.

Καί ὅμως οἱ πρακτικοί αὐτοὶ οὐδέ στιγμή γαλήνης καί ψυχικῆς ἡρεμίας ἀπολαμβάνουν· διαρκῶς συμβαίνει νά εἶναι ἀνήσυχοι, σκεπτικοί, πολυπράγ-

μονες, ἀγωνιῶντες, ἀπορροφημένοι ἀπὸ πρακτικά σχέδια, ἀπὸ ὑλικά ἀποκτήματα, ἀπὸ τήν ἀγωνία τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας, ἀπὸ τό ἄγχος τῆς αὐξήσεως τῶν ὧσων ἔχουν ἢ τῆς ἐκ τῶν χειρῶν τους ἐξαφανίσεως.

Ἡ ἐπέκταση τοῦ Ἐγὼ τους πρὸς τά ἔξω ἔχει τόσον εὐρυνθεῖ ὥστε χάνουν τήν συναίσθηση τοῦ ἑαυτοῦ τους.

Πόσους ἐξ αὐτῶν δέν ἀκοῦμε νά παραπονοῦνται συχνά ὅτι « στήν καθημερινότητα δέν προφθάνουν νά ἀναπαυθοῦν»! Κανείς σχεδόν ἐξ αὐτῶν δέν λέγει: ἀφήνω ὀλίγο χρόνο καί γιά τόν ἑαυτό μου, γιά τά ἐκλεκτά βιβλία μου, γιά τίς σκέψεις μου. Θά ἐχαίροντο καί αὐτοὶ στιγμές γαλήνης καί μακαριότητος, ἂν ἐδιδάσκοντο σύμμετρη στροφή καί ἐπέκταση τοῦ Ἐγὼ τους πρὸς τά ἔσω καί πρὸς τά ἔξω. Θά ἀπέφευγαν νά διατηροῦν σέ συνεχῆ συναγερμό τόν ἑαυτό τους· δέν θά διεδέχοντο τίς στιγμιαίες χαρές τους ἔντονες θλίψεις· τίς παροδικές ὑλικές ἀπολαύσεις πικρίες καί ἐνίοτε ἐξευτελισμοί.

10. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΙ ΕΞΩΣΤΡΟΦΙΚΟΙ, ΕΣΩΣΤΡΟΦΙΚΟΙ

Οἱ θεωρητικοί, αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι ἐκλεκτοί, πρέπει νά διακριθοῦν σέ δύο κατηγορίες:

α) τοὺς ἐξωστροφικούς· αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι περισσότερο πρὸς τήν ἑτερογνωσία ἀφοσιώνονται· καί

β) τοὺς ἐσωστροφικούς ἢ ἐνδοσκοπικούς, αὐτοὺς πού θέτουν ὡς κύριο μέλημα τήν μελέτη τοῦ ἑαυτοῦ τους πρῶτον.

Οί πρώτοι ενδιαφέρονται καί ἀρχίζουν τήν ἔρευνα, μελέτη, φιλοσόφηση τοῦ ἐκτός τοῦ Ἐγώ τους κόσμου, γιά νά καταλήξουν, τέλος, σέ συμπεράσματα καί περί τοῦ εἶναι τους. Ἀποτελοῦν τό μεγαλύτερο των θεωρητικῶν πλῆθος· σέ αὐτούς ἀνήκουν οἱ μεγάλοι δημιουργοί πνευματικῶν ἔργων.

Οἱ δεύτεροι, ὀλίγοι, ἐλάχιστοι, ἀλλά οἱ πλέον ἐκλεκτοί, μετά ζήλου καί αὐτοθυσίας ἐπιδίδονται στήν διείσδυση καί διερεύνηση τῶν μυκίων τοῦ ἐγώ πτυχῶν· διά τῆς αὐτοσυγκεντρώσεως, τοῦ διαλογισμοῦ, τοῦ στοχασμοῦ, τῶν ἐνοραματικῶν συγκινήσεων καί δονήσεων τῆς ψυχῆς τους κατορθώνουν νά ἀξιοποιήσουν ἀνεξάντλητες δυνατότητες τοῦ Ἐγώ τους πρὸς μεγάλη καί πανανθρώπινη ὠφέλεια.

Οἱ ἐπινοήσεις τους, τὰ σοφά τους διδάγματα, οἱ ἐνάρετες πράξεις τους καί ὁ ἅγιος βίος τους προβάλλονται ὡς φωτεινά παραδείγματα γιά ὅσους δύνανται νά ἐννοήσουν αὐτά καί νά τὰ ἀκολουθήσουν.

Σέ αὐτούς ἀνήκουν οἱ μεγάλες ὀντότητες, οἱ μῦστες, οἱ ἰδρυτές θρησκείων καί οἱ ἐρμηνευτές τους.

Αὐτοὶ ἀνήγειραν καί ἀνεγείρουν τοὺς φωτοβόλους τηλαυγεῖς φάρους τοῦ πνευματικοῦ καί ἠθικοῦ προσανατολισμοῦ· ἀνήκουν στοὺς φωτισμένους ὀδηγούς καί τοὺς ἀξίους εὐεργέτες τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἀνήκουν στοὺς μεγαλοφυεῖς.

Περὶ τούτων σέ ποιητικὴ γλῶσσα ὁ σύγχρονος Ἰνδὸς φιλόσοφος Κριναμούρτι λέγει:

«Ὁ μεγαλοφυής ἔχει πάντοτε μέσα του ἓνα ἠφαίστειο πού δημιουργεῖ

ταραχή καί ἐξακοντίζει φλόγες πρὸς τοὺς Οὐρανούς· ἐνῶ ὁ μικρός (κοινός) ἄνθρωπος ἀρκεῖται νά προχωρεῖ ἥρεμα, χωρίς νά δημιουργεῖ αὐτές τίς φλόγες, χωρίς νά ἐξακοντίζει αὐτά τὰ ἄστρα πρὸς τό στερέωμα». (Βλ. Κριναμ. «*Ἡ πηγή τῆς Σοφίας*», 1930 σελ. 32).

Ὁ κύριος παράγων γιά νά γεννηθεῖ μεγαλοφυής καί νά ἀναδειχθεῖ σέ προσωπικότητα εἶναι ἡ φύση, ἥτοι ἡ ἐξ ἐμφύτου δωρεὰ ἰσχυρῶν προσόντων· διά τοῦ ἐπικτήτου, δηλ. διά τῆς ζωῆς, καλλιεργοῦνται μόνο καί ἐκδηλοῦνται οἱ ἐξαιρετες ἢ μὴ ἱκανότητες τίς ὁποῖες τό πρόσωπο ἐκ γενετῆς φέρει.

Οἱ ἐξοχες φύσεις (μεγαλοφυεῖς καί ἰδιοφυεῖς) διά τοῦ παραστήματος, τῆς υἱείας, τῆς σφριγηλότητος, τῆς εὐκινησίας, τοῦ βλέμματος, τῆς ἱκανότητος πρὸς μάθηση, τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς, τοῦ ψυχικοῦ σθένους, τῆς ἀγνότητος, τοῦ ἥθους, τῆς σταθερότητος, τῆς ἀκάμπτου προσηλώσεως πρὸς ὑψηλά ἰδανικά, καί λοιπῶν τοῦ ἐγώ ἐκδηλώσεων, ἀκτινοβολοῦν ἐπιρροή καί ἐκπέμπουν μαγνητικά κύματα ἀνάλογα τοῦ κύρους τῆς προσωπικότητός τους.

Ἡ μαγνητικὴ ἀκτινοβολία ὑπερόχων προσωπικοτήτων ἐστάθη ἱκανὴ νά ἀκινήσει ἢ νά ἀνατρέψει τοὺς γνωστούς ὡς φυσικούς νόμους.

Τοῦτο φανερώνει ὅτι μέσα του τό Ἐγώ διαθέτει μυστηριώδεις ἀνεξάντλητες δυνάμεις.

Δι' αὐτῶν οἱ μεγάλοι μῦστες ἐπέτυχαν καταπληκτικά ἔργα, μερικά τῶν ὁποίων, δυσεξήγητα μέ τοὺς γνωστούς νόμους τῆς φύσεως, ἀποκαλοῦνται θαύματα.

11. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ (580-500 π.Χ.)

Ὁ μύστης αὐτός ἐπέβαλε πρακτικῶς στοὺς μαθητές του τήν ἀσκηση τῆς αὐτογνωσίας.

Κατὰ Ἰάμβλικο (τοῦ Γ' μ.Χ. αἰῶνος) οἱ μαθητές του ἦσαν: *ἀκουστικοί (ἤκουον μόνον· οὐδέν ἠρώτων, οὐδέν ἔλεγον)· μαθηματικοί (ἡ φιλοσόφησης ἐγίνετο διά τῶν ἀριθμῶν, ὡς συμβόλων ἐρμηνευομένων)· φυσικοί (οἱ ἀνωτέρου βαθμοῦ εἰσήγοντο εἰς πληρεστέραν γνῶσιν τῆς φύσεως τῶν ὄντων)· καί τετάρτη τάξις: οἱ ἀνωτάτην μύσιν καί γνῶσιν κατέχοντες.*

Ἦσκούντο στίς μυστηριακές ἀρετές πρῶτον τῆς σιγῆς (νά σιωποῦν) καί τῆς ἐχεμυθείας (νά κρατοῦν ἀπόλυτα μυστικά ἀπὸ ἄλλους ὅ,τι ἄκουγαν ἢ ἐδιδάσκοντο καί μάθαιναν). Διά τούτων κατόρθωναν θεληματικὴ χρῆση τοῦ Νοῦ, ἡρεμία, ἀταραξία, αὐτόβουλη τῆς σκέψεως κατεύθυνση, ὅπου ἡ ἠθικὴ ἀπαιτεῖ καί ἡ λογικὴ καί ὅχι ὅπου τό συναίσθημα (ἡ συγκίνηση) καί ἡ τυχαία ἐκ τῶν ἐρεθισμῶν παρόρμησις. Ἐπεδίωκαν καί τόν ἔλεγχο τῶν ὁρμῶν, ἐπιθυμῶν, ὀρέξεων καί ἐν γένει παθῶν καί ὅλων ὧν ἀποτελοῦν ἐμπόδιο πρὸς αὐτογνωσία.

Ἐπέβαλλε ἔπειτα ὁ Πυθαγόρας στοὺς μαθητές του νά ἐφαρμόζουν στήν ζωὴ τους τίς ἀρετές:

α) τῆς εὐσεβείας· «θεοῦς τίμα, πρῶτα καί σέβου».

β) τῆς εὐορκίας· «Σέβου ὅρκον», συνέπεια καί ἀκριβὴ τήρηση τοῦ δοθέν-

τος ὅρκου, ἀλλὰ καί πάσης ὑποσχέσεως.

γ) Τιμὴ πρὸς γονεῖς· «Τοὺς γονεῖς τίμα».

δ) Τῆς ἐγκρατείας· «Εἰθίζεο, γαστρός μὲν πρῶτιστα καί ὕπνου, λαγνείας, θυμοῦ...», δηλ. ἄς συνηθίζεις νά κυριαρχεῖς στίς ἐπιθυμίες πρῶτα πρῶτα τοῦ φαγητοῦ καί τοῦ ποτοῦ, τοῦ ὕπνου, τῶν ἀφροδισίων, τῆς ὀργῆς (θυμοῦ)· ἀποφύγε τίς αἰσchrές πράξεις, καί μέ ἄλλους καί μόνος.

ε) Τῆς δικαιοσύνης· «δικαιοσύνην ἀσκεῖν ἔργῳ τε λόγῳ τε».

στ) «Γνώθι θανέειν πέπρωται ἅπασιν» δηλ. ἄς γνωρίζεις ὅτι πεπρωμένον εἶναι ὅλοι ἀνεξαιρέτως νά πεθάνουν· ἄρα νά εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι· ἀγνοί καί ἐνάρετοι.

ζ) Τῆς λιτότητος· «ὕγείας τῆς περὶ τό σῶμα χρῆ ἔχειν· ἀλλὰ μέτρον (τό κανονικόν, οὔτε περισσώτερον οὔτε ὀλιγώτερον) ποτοῦ, σίτου, γυμνασίων». Ἀρίστη συμβουλή καί προτροπή.

η) «Μηδέ ἀνελεύθερος ἴσθι· ἐπὶ πᾶσι μέτρον ἄριστον»· ἡ ἐλευθερία μεγάλο ἀγαθόν· ἀρετὴ ἡ διαφύλαξη αὐτῆς.

θ) Διά τῆς προσευχῆς μεγάλες δυνάμεις κατακτᾶ: «Ἄλλ' ἔρχου ἐπ' ἔργον θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι»· ἥτοι: ἀλλὰ ἀναλάμβανε μετὰ θάρρους τό ἔργον ἀφοῦ προσευχθεῖς εἰς τόν Θεόν νά σέ βοηθήσει νά τό τελειώσεις.

ι) Διά τῆς καθάρσεως σώματος καί ψυχῆς σώζεται τό Ἐγώ.

ια) Τῆς φρονήσεως συνεχῆς ἐπιδίωξη: «Ἠνίοχον γνώμην στήσας καθύπερθε ἀρίστην», ἥτοι: ὑπεράνω ὅλων ἄς ἔχεις κυβερνήτη τόν νοῦ, ἄριστον.

Τό κορύφωμα ὅμως τῆς πρακτικῆς

έφαρμογής της αυτογνωσίας υπό των Πυθαγορείων κατωρθώνεται μέ τον καθ' έκαστην έσπέραν πρό του ύπνου αυτο-έλεγχον μέ τά πολυθρύλητα τρία έρωτήματα: Οί περίφημοι αυτοί στίχοι των χρυσών έπων έχουν ως έξης: (στιχ. 40-45).

«Μηδ' ύπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι, πρίν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρίς ἕκαστον ἐπελθεῖν. Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; Ἀρξάμενος δ' ἀπό πρώτου ἐπέξιθι καί μετέπειτα δεινά μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσειο· χρηστά δέ τέρπου. Ταῦτα πόνει ταῦτ' ἐκμελέτα· τούτων χρή ἔρᾶν σε».

Ἦτοι σέ πιστή κατά λέξη καί νόημα μετάφρασή μας:

Μή δεχθεῖς ποτέ στά μάτια σου τόν ύπνο πρίν ἐξετάσεις προσεκτικά ἕνα ἕνα τά ἔργα τῆς ἡμέρας ἐκείνης ρωτώντας τόν ἑαυτόν σου : εἰς ποῖα ἔσφαλα; τί καλόν ἔκανα; τί ἔπρεπε νά κάμω καί τό παρέλειψα;

Ἀφοῦ ἀρχίσῃς ἀπό τό πρῶτο τῆς ἡμέρας ἔργο προχώρει μέχρι τό τελευταῖο· ἔπειτα ἀπό τόν ἔλεγκο νά ἐπιπλήτῃς (καταδικάζῃς) τόν ἑαυτό σου γιά τίς κακές πράξεις· γιά τίς καλές νά εὐχαριστεῖσαι ὁλόψυχα. Μέ αὐτά ἀσχολήσου· αὐτά μελέτα μέ προσοχή· αὐτά εἶναι ἀνάγκη νά ἀγαπήσῃς μέ ζήλο.

Τά σχόλια περιτεύουν.

Μόνον ἡ περικοπή αὐτή, ἐκ τῆς διδασκαλίας των Πυθαγορείων, ἄν παρέμενε, θά ἦταν ἱκανή νά δείξει τό ὑπέροχο αὐτῆς ἠθικό ὕψος. Γιά ὅσους τήν ἐφήρμοσαν ἢ δύνανται νά τήν ἐφαρμόσουν ἀνοίγεται διάπλατα ὁ δρόμος πρὸς τήν Ἀγιότητα.

Καί ὁμῶς πέρασαν 2.500 χρόνια· καί τήν θαυμασία αὐτήν μέθοδο, τήν διά τοῦ αυτοελέγχου καί τῆς καθημερινῆς αυτοκριτικῆς ἀνύψωση τοῦ Ἐγὼ σέ μεγαλειώδη θέωση, δέν ἐπεχείρησαν νά ἐφαρμόσουν οἱ παιδαγωγοί στήν ἐκπαίδευση τῶν νέων.

Δέν εἶναι παράδοξο τοῦτο· ἡ καθολίκευση τῆς ἐκπαιδεύσεως μόλις ἀπό τίς ἀρχές τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἤρχισε καί ἀπό τοῦ παρόντος ἐπεβλήθη συστηματικώτερα. Ἔπειτα, κατά τούς δύο αὐτούς τελευταίους αἰῶνες, οἱ ἐπιστημονικές ἐπιτυχίες τῶν ἐρευνητῶν στίς θετικές λεγόμενες ἐπιστῆμες ἐθάμβωσαν τούς συντάκτες τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων καί ἐπίστευσαν στήν παντοδυναμία τῆς ἑτερογνωσίας· γιά τήν αὐτογνωσία δέν παρέμεινε θέση.

Ἰδού μία σημαντική καί κεφαλαιώδης ἀτέλεια τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας προγραμμάτων ὅλων τῶν βαθμίδων.

Εἶναι ἀκατανόητο ὅσο καί ἀπαράδεκτο γιά τήν ἑτερογνωσία μὲν νά ἀφιερώνονται τόσοι κόποι καί μόχθοι καί δαπάνες καί ἀγωνίες καί νά δοκιμάζονται πικρίες καί ἀπογοτεῦσεις· γιά τήν αὐτογνωσία ὁμῶς, δηλαδή δι' αὐτό τοῦτο τό νοοῦν, τό ἐκλεκτόν, μέγα καί θεῖον Ἐγὼ, νά μή διατίθενται οὔτε ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας κάθε ἡμέρα.

Ἐπιβάλλεται σήμερα, ὅταν ὁ ἄνθρωπος καταπληκτικές στήν ἑτερογνωσία ἐπιτυχίες ἔχει, νά στραφεῖ καί πρὸς τήν αὐτογνωσία.

Τί ὠφελεῖ ἄν οἱ ἐπιστήμονες ἐπέτυχαν νά «ζυγίσουν» τά ἄστρα καί ὑπολογίσουν τό βάρος τους, ἢ νά μετροῦν τόν ἀριθμό τῶν πρωτονίων καί ἠλεκτρονίων

«τῶν ἀτόμων» καί διά τῆς διαταραχῆς τῆς ἀναλογίας τῆς συνθέσεως αὐτῶν νά ἀποδεσμεύουν τήν γιγαντιαία ἐνέργεια, πού ἐγκλείουν, ἄν δέν ἀποκαλύψουν καί δέν ἀξιοποιήσουν καί τήν ἐντός τοῦ Ἐγὼ ἐνυπάρχουσα ἐξ ἴσου ἀξιοθαύμαστη δυναμικότητα;

Πᾶσα πνευματική ἢ ἠθική κατάκτηση διά τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ συντελεῖται· τό Ἐγὼ νοεῖ, ἐπινοεῖ, θαυματοργεῖ σέ ἀποκαλύψεις τῶν νόμων τῆς φύσεως.

Δέν θά ἀπεκάλυπταν περισσότερα καί ὠφελιμώτερα ἄν ἰσόρροπο, οἱ ἐπιστήμονες ἐρευνητές, διέθεταν χρόνον γιά τήν μελέτη καί τῆς φύσεως τοῦ Ἐγὼ τοῦ ἀνθρώπου, καί ὑπεδείκνυναν καί σέ κάθε ἄνθρωπο αὐτοπροσπάθεια πρὸς αὐτομελέτη καί αὐτοκαλλιέργεια τῶν ἱκανοτήτων τους;

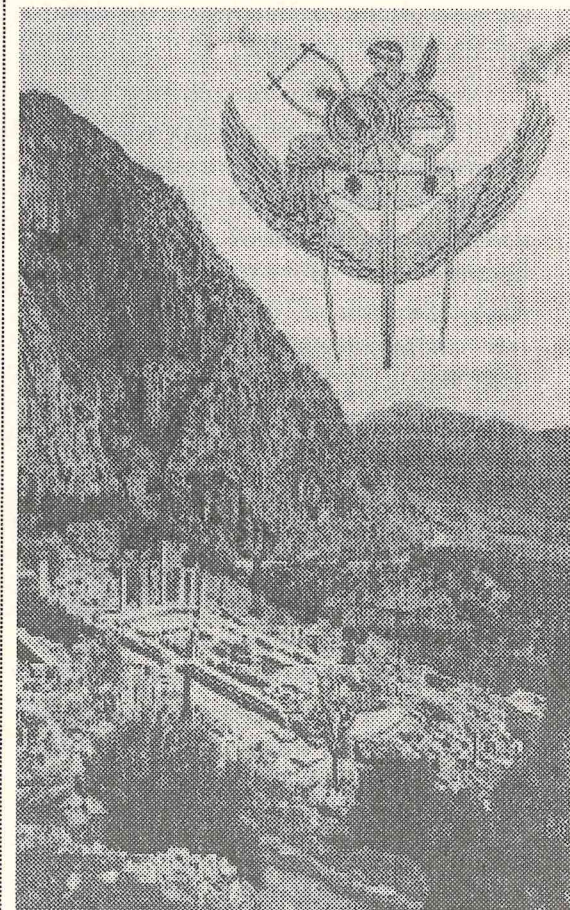
«Εἰς ἑαυτόν συνελοῦ...» (εἰς τόν ἑαυτόν σου συγκεντρώσου) παραγγέλλει ὁ φιλόσοφος αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος, «ἐνδον βλέπε» (μέσα σου βλέπε) «ἐνδον ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ καί ἀεὶ ἀναβλύειν δυναμένη ἐάν ἀεὶ σκάπτῃς».

Ἡ πηγὴ ὅθεν τοῦ ἀγαθοῦ (αὐτοῦ δηλαδή πού σώζει καί ὠφελεῖ) ἀναβλύζει μέσα ἀπό τό Ἐγὼ, ἄν ὁμῶς πάντοτε ἀνασκάπτεται (ἐπίμονα προσπαθεῖ τό ἴδιο τό Ἐγὼ διά τοῦ στοχασμοῦ νά αὐτοαποκαλυφθεῖ) καί αὐτοκαλλιεργεῖται καί ἀξιοποιεῖ τίς ἱκανότητές του καί αὐτοδιερευνᾶται καί καταστέλλει τίς ὁρμές καί πάθη του· ἄν συνεχῶς γίνεται αὐτὴ ἡ προσπάθεια, τότε καί διανγῆς, ὅπως ἡ πηγὴ ὕδατος, θά ἀναβλύζει ἀπό μέσα του καί θά πλημμυρίζει τό Εἶναι του ἀπό χαρά καί εὐτυχία.

Τό κλειδί λοιπόν τῆς θύρας διά τῆς

ὁποίας διερχόμενος ὁ ἄνθρωπος κατευθύνεται πρὸς τήν εὐδαιμονία εἶναι ἡ αὐτογνωσία.

Διά τῆς αὐτογνωσίας φερόμεθα ταχύτερα καί σταθερώτερα πρὸς τήν γνώση καί μάθηση, τῶν ὁποίων τήν ἀκροτάτη βαθμίδα κατέχει ἡ προσέλαστος γιά τόν ἄνθρωπο Σοφία· φθάνουμε πρὸς τήν δυνατὴ γαλήνη καί ἡρεμία πνεύματος καί ψυχῆς, προϋποθέσεων εὐτυχίας· ὁδηγούμεθα διά τῆς συνειτῆς ἠθικῆς διαβιώσεως πρὸς τήν τελείωση καί πρὸς τήν ἀγιότητα, τόν μοναδικό ἀλλὰ ὕψιστο σκοπὸ τῆς γῆινης τοῦ ἀνθρώπου υπάρξεως.

Η ΣΙΩΠΗ ΣΤΟΥΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥΣ

Η σιωπή απέτελεσε σέ ειδικές περιπτώσεις από τών παλαιωτάτων χρόνων αντικείμενο μελέτης και ιδιαιτέρας σπουδής. Τοῦτο σημαίνει ὅτι κατενοήθη πλήρως ἡ βαθύτερα ἀξία καί ἡ μεγίστη σημασία αὐτῆς, τόσο ἀπό πλευρᾶς βελτιώσεως καί χαλιναγωγίσεως τών παθών τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο καί γενικότερα καλλιιεργείας τῆς ἀρετῆς καί τῆς αὐτοκυριαρχίας.

Γνωστό ἀπό τήν ἀρχαία μας ἱστορία ὅτι οἱ Σπαρτιάτες συνήθιζαν τούς νέους νά εἶναι σέ πολλές περιπτώσεις ὀλιγόλογοι, πιστεύοντες ὅτι μέ τήν συγκράτηση τῆς γλώσσης ἐθίζεται ὁ ἄνθρωπος στήν αὐτοσυγκέντρωση καί αὐτοκυριαρχία τά ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα γνωρίσματα καί βασικές προϋποθέσεις γιά τήν βαθύτερη ἀντιμετώπιση, κατανόηση καί λύση τών προβλημάτων τῆς ζωῆς.

Ναί μέν ὁ ἔναρθρος λόγος, παραλλήλως πρὸς τό λογικό, ἀποτελοῦν τά ἰδιάζοντα γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἀντιδιαστολή μέ τά λοιπά ἄλογα ὄντα, τοῦτο ὅμως δέν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν παντί καί πάντοτε, ποιῶν κατάκρηση τοῦ θείου τούτου δωρήματος, πρέπει νά χρησιμοποιοῖ τήν γλῶσσα εἰκῇ καί ὥς ἔτυχε ἄνευ χαλινου καί κριτικοῦ ἐλέγχου, διότι τότε θά φανεῖ ἐπιπόλαιος, ἀπρόσε-

κτος, θίγων ἑαυτόν καί τούς ἄλλους καί μή δικαιολογῶν τήν ἀποστολήν του, ὡς κορωνίδα τῆς δημιουργίας. Πρὸς τοῦτο καί παρὰ τῷ λαῷ ἐπεκράτησε τό λεγόμενον γιά ἐιδικές περιπτώσεις «ὁ λόγος εἶναι ἄργυρος καί ἡ σιωπή χρυσός».

Σταθμό ὅμως ἰδιαίτερο στήν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου, ἀπέτελεσε ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ μέγας μύστης τῆς ἀρχαιότητος, φιλόσοφος καί ἐπιστήμων, Πυθαγόρας.

Αὐτός ἀποτελεῖ ἐξέχουσα φυσιογνωμία στήν ἱστορία τοῦ Πνεύματος. Ἡ πολυμερής του διάνοια ἠπλώθη σέ ὅλα τά σημεῖα, τά ὁποῖα ἀπασχολοῦν τόν ἄνθρωπο καί θά τόν ἀπασχολοῦν ἔσαεί. Ἡθέλησε νά δεῖ τήν κοινωνία, ὅχι ὡς μία ἄβουλη καί ἀνοργάνωτη μᾶζα, φερομένη καί παραπαίουσα ἀπό τοῦ ἐνός σημείου στό ἄλλο, ἄνευ προορισμοῦ καί πυξίδος ἀσφαλείας, ἀλλά ὡς σύνολο πειθαρχημένων ὄντων, μέ συνείδηση τῆς ἀποστολῆς τους.

Πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση διδάσκων καί νοουθετῶν, μοχθῶν καί ἐρευνῶν, ἐθεώρησε βασικό σημεῖο τῆς διδασκαλίας του, τήν βραδυλογία καί τήν σιωπή. Ἐπίστευε ὅτι ὑπάρχουν στὸν κόσμο προβλήματα, τά ὁποῖα δέν ἐρμηνεύονται μέ τό πρῶτο βλέμμα, μέ τήν ἐπιπόλαια ἀντιμετώπιση, ἀλλά μέ βαθύτερα ψυχική καί πνευματική συγκέντρωση, μέ περισυλλογή.

Πῶς θά εἶναι ὅμως δυνατόν ἡ περισυλλογή αὐτή νά γίνει, ἂν δέν προηγηθεῖ μόνωση καί ἐσωτερική προπαρασκευή; Πῶς θά εἶναι δυνατόν νά διεισδύσω στά μυστήρια τοῦ Κόσμου, νά θαυμάσω τόν ὑπέρτατο νοῦ, τόν διακοσμήσαντα τήν Φύση; Πῶς ἄλλως παρὰ μέ τήν ψυχική ἐμβάθυνση καί ἐνόραση καί ὄχι μέ ἐπιφανειακή καί ἐπίπλαστη ἔρευνα;

Γνωστό ἄλλωστε ἀπό τήν ἱστορία τῆς φιλοσοφίας ὅτι αὐτός πρῶτος ὀνόμασε τό Σύμπαν κόσμον, ὅτι δηλαδή εἶναι ἓνα ὑπέροχο στολίδι ἀπό τά χέρια τοῦ Δημιουργοῦ, μέ μαθηματική ἀκρίβεια καί συνάρτηση λειτουργοῦν, ὁ ἴδιος δέ ἐκ μετριοφροσύνης δέν ὀνόμασε τόν ἑαυτό του σοφό, ἀλλά φιλόσοφο, δηλαδή φίλο τῆς σοφίας, διότι σοφός, ἐν πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως εἶναι μόνον ὁ τά πάντα γνωρίζων θεός.

Ὁ Πυθαγόρας ἐδίδασκε στοὺς μαθητές του, ἐπὶ μακρό χρονικό διάστημα ὅτι πρέπει κατ' ἀρχὴν νά πιστεύσουν ὅτι ἡ σιωπή εἶναι ἐπιβεβλημένη γιά τά ζητήματα ἐκεῖνα γιά τά ὁποῖα ἀπαιτεῖται ψυχική προετοιμασία καί προπαρασκευή. Στήν περίπτωση αὐτή δέν θά γίνουν μέτοχοι τῆς γνώσεως, οἱ

πολλοί οἱ ἀμύητοι, ἀλλά μόνον οἱ ὀλίγοι, οἱ μεμυημένοι.

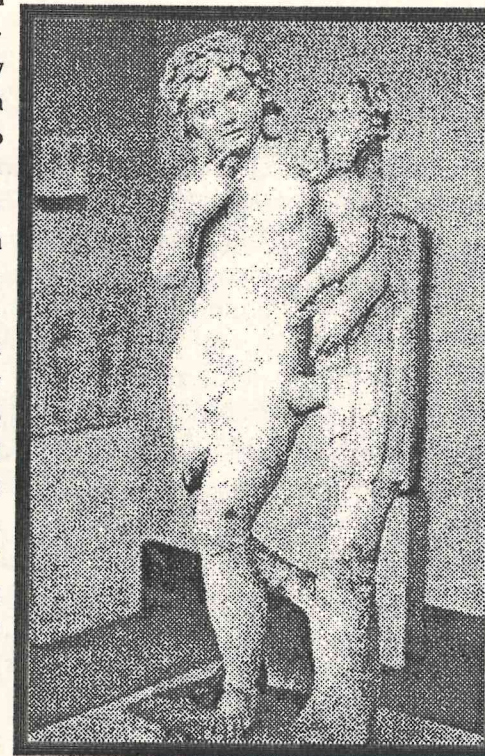
Τοῦτο βεβαίως δέν σημαίνει ὅτι περιφρονοῦμε τούς ἀμύητους καί δέν τούς θεωροῦμε συνανθρώπους μας, ἀλλ' ὅτι δέν τούς θεωροῦμε καί ἀξίους καί ψυχικῶς προπαρασκευασμένους νά παρακαθήσουν καί νά παρακολουθήσουν τά θέματα ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀπαιτοῦν τοιαύτην προπαρασκευή.

Ἄλλωστε καί ὁ Ἡράκλειτος, μέγας φιλόσοφος καί αὐτός διεκήρυξε σχετικῶς: «Ἡ φύσις κρύπτεσθαι φιλεῖ. Χρυσόν γάρ οἱ διζήμενοι, γῆν πολλήν ὀρύσσουσιν καί εὐρίσκουσιν ὀλίγον».

Ἡ φύση κρύβει τά βαθύτερα προβλήματα της. Ὅπως γιά νά ἀνεύρωμεν τόν χρυσό, ἀνασκάπτουμε μεγάλα τμήματα τῆς γῆς καί εὐρίσκουμε ὀλίγον, ἔτσι καί γιά νά κατανοήσουμε τά μεγάλα τοῦ Κόσμου μυστικά, πρέπει πολὺ νά μοχθήσουμε καί πολὺ ἰδρῶτα νά καταβάλουμε.

Οἱ μαθητές τοῦ Πυθαγόρου, ἔπρεπε κατ'

ἀρχὴν νά ἀκροοῦνται μόνο τών μαθημάτων τοῦ διδασκάλου, χωρὶς νά ὁμιλοῦν. Ἐπρεπε νά προσέχουν ἰδιαίτερως, ὅσον χρόνον ὁ διδάσκαλος μιλοῦσε διὰ συμβολικῶν λέξεων καί φράσεων, νά διεισδύουν στήν βαθύτερη ἐρμηνεία τών λεγομένων, νά κατανοοῦν τήν ἔννοια

των ἀλληγορικῶν συμβόλων. Τοῦτο προϋπέθετε βεβαίως ψυχική αὐτοσυγκέντρωση, κριτική ἐπεξεργασία, ἀγῶνα ψυχικό, λαχτάρια ἐρεύνης πρὸς μάθησι, πίστι. Παροιμιώδης ἔμεινε ἡ πίστι των μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον «Αὐτὸς ἔφα».

Σκοπὸς τῶν γραμμάτων εἶναι νὰ μάθουμε αὐτὰ ὅχι ἀπλῶς δι' ἑαυτὰ ἀλλὰ γιὰ τὴν μόρφωση καὶ τελειοποίηση τοῦ χαρακτῆρος, γιὰ νὰ ἀποβοῦμε χρήσιμα μέλη τῆς κοινωνίας.

Θὰ πρέπει δηλαδή κατὰ πρῶτον νὰ παλαίσουμε μέ τὸν ἑαυτὸν μας, νὰ πατάσουμε κατὰ τὸ δυνατόν ὅσα κατατυραννοῦν τὴν ψυχὴ μας, ἐγωισμούς, πάθη, μισαλλοδοξίες, νὰ ἀγαπήσουμε τὸν ἄνθρωπο, νὰ φροντίσουμε νὰ τὸν τελειοποιήσουμε, γιὰ νὰ ἔχουμε τὸ δικαίωμα, νὰ ἐπαναλάβουμε τὸ τοῦ Μενάνδρου « Ὡς χαρίεν ἐστ' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾖ».

Τὸν σκοπὸ αὐτόν, διὰ τῆς σιωπῆς, τῆς καταλλήλου προπαρασκευῆς καὶ καλλιέργειας, τὸν ἐπέτυχαν οἱ Πυθαγόρειοι. Ἐφθασαν στό σημεῖο νὰ θυσιάζεται ὁ εἶς γιὰ τὸν ἄλλον, νὰ συνδεθοῦν τὰ μέλη των μέ ἄρρηκτη φιλία μέχρι αὐτοθυσίας (Φιλία Δάμωνος-Φιντίου).

Πρέπει ὅθεν ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἐχεμύθεια, νὰ μὴν γίνεται ἀντικείμενο παρανοήσεως καὶ παρεξηγήσεως, οὔτε ἔνδειξη περιφρονήσεως πρὸς τοὺς πολλούς, ὅπως εἶπαμε καὶ ἀνωτέρω, ἀλλὰ πίστι ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἡ κατάλληλη ψυχικὴ προετοιμασία, δὲν εἶναι δυνατόν στὸν ἀμύητο νὰ συλλάβει τίς βαθύτερες ἐννοιες πού ἀπεργάζονται τὴν βαθύτερη τελείωση τοῦ ἀνθρώπου, μακράν ἀπὸ τὰ ποικίλα πάθη πού συνταράσσουν τὴν κοινωνία.

Στὸ Πυθαγόρειο σύστημα, ἡ γει-

νίαση πρὸς τὰ μυστήρια τοῦ Κόσμου ἐγένετο βαθμηδόν καὶ κατὰ βαθμούς, ἀναλόγως τῆς προθυμίας, τῆς προσοχῆς, τῆς παρακολουθήσεως τῶν μελῶν αὐτῆς, προωθοῦσα τοὺς ἐπιθυμοῦντες νὰ εἰσέλθουν στὰ Ἄδυστα τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Γνώσεως, μέ γνώμονα πάντοτε ὅτι δύσκολος ἡ ὁδὸς τῆς Ἀρετῆς καὶ οἱ μοχθοῦντες θὰ εὐτυχίσουν νὰ δοῦν αὐτήν. Ἐδῶ ἀκριβῶς ἐστηρίζετο καὶ ἡ βαθυτέρα σημασία τῶν μυσήσεων.

Προϋποθέτει πίστι, ἐμμονή, θάρρος καὶ καρτερία, πάταξη τῶν κακῶν ἔξεων, τῆς ὕλιστικῆς ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς, τῶν ποταπῶν συμφερόντων.

Δέν ἀπαιτοῦντο βεβαίως οἱ Πυθαγόρειοι ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει καὶ ὕλικές ἀνάγκες τίς ὁποῖες ὑποχρεοῦται νὰ θεραπεύσει πρὸς ὄφελος ἑαυτοῦ, τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ δέν σημαίνει τοῦτο ὅτι πρέπει νὰ ἀφοσιωθοῦμε μόνο στίς ὕλικές παραβλέποντες τίς πνευματικές.

Ὁ μέγας Πυθαγόρας διεκήρυττε τὴν πνευματικὴ ὑπεροχή, τὴν ἐσωτερικὴ προσήλωση πρὸς τὸ Θεῖον, τὴν ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν σκοτεινὴ ὁδὸ τῆς πλεονεξίας. Διέβλεπε ὅτι τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀληθοῦς ἀνθρώπου δὲν ἔγκειται στίς μάταιες ἐπιδείξεις, τίς κομπορρημοσύνες, τίς κατακρίσεις καὶ τοὺς φανατισμούς, ἀλλὰ στήν ἐσωτερικὴ καλλιέργεια, διὰ τῆς ἐπισταμένης μελέτης καὶ τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ.

Ἡ διέλευση τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ Κόσμου τούτου ἐπίστευε ὅτι πρέπει νὰ γίνεи ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Τελειότητος.

Τὸ ἐσωτερικόν φῶς, καταυγάζει τὴν ψυχὴ μας, ὅταν μακράν τῆς τύρβης τοῦ κόσμου, σέ κατάστασι σιωπῆς καὶ

αὐτοσυγκεντρώσεως αἰσθανθοῦμε «νὰ λαχταρίζει μέσα μας κάθε εἶδους μεγαλεῖο», ὅπως εἶπε καὶ ὁ ἐθνικός μας ποιητὴς Διονύσιος Σολωμός.

Παροιμιώδης ἔμεινε ἡ Πυθαγόρειος ἐντολή «Πᾶ παρέβην; Τί δ' ἔρεξα;

Τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;».

Ἰδοὺ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀνθρωπίνης τελειώσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐπιτευ-

χθεῖ διὰ τῆς αὐστηρᾶς αὐτοκριτικῆς καὶ τοῦ διαρκοῦς αὐτοελέγχου.

Ἐάν ἡ καθ' ἑκαστον, τελείωση αὐτῆς ἐπιτευχθεῖ, αὐτομάτως θὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ τῶν ἄλλων, ἡ τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας τελείωση ὁπότε

«ἀλλήλοις τε ὁμιλεῖν, ὥς τοὺς μὲν φίλους, ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι, τοὺς δ' ἐχθροὺς, φίλους ἐργάσασθαι».

ΤΟ ΖΗΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥ ΖΗΝ

Τό νὰ λέμε ὅτι ὁ χριστιανισμός ἀποτελεῖ μία συνέχεια τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος εἶναι σάν νὰ λέμε ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὁ Ἑλληνισμός ἀναβίωσε τὴν ἀρχαία του δόξα!

Στὸν πλανήτη Γῆ συνέβησαν δύο ἀνεπανάληπτα θαύματα:

Ἡ Δημιουργία τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἐμφάνιση τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος. Τό ζῆν καὶ τὸ εὖ ζῆν, τὰ ὁποῖα ἴσως εἶναι καὶ τὰ μοναδικὰ στό σύμπαν.

Ὁ χριστιανισμός ἐπέφερε τὸν σκοταδισμό καὶ τὴν ὑποδουλώση σέ κάποιον Γιαχβέ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συζοῦσαν, συνέτρωγαν καὶ συνέπιναν μέ τοὺς θεοὺς τους. Ὁ χριστιανισμός μετέτρεψε τὸν ἄνθρωπο σέ δοῦλο, σερνόμενο σκουλήκι μπροστὰ στήν μεγαλοσύνη τοῦ θεοῦ του.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀναψαν δάδες καὶ φώτισαν τὴν ἀνθρωπότητα. Δημιούργησαν Παρθενῶνες, φιλοσοφικὲς σχολές, πανεπιστήμια, πανέμορφα ἔργα τέχνης, ἔγραψαν συγγράμματα, ἔχτισαν θεάτρα καὶ ἔγραψαν ἀθάνατες τραγωδίες καὶ ἄλλα θεατρικά ἔργα. Ὁ χριστιανισμός ἔσθηνσε τίς δάδες, γκρέμισε τίς σχολές καὶ τὰ ἔργα τέχνης. Ἔσπασε τὰ ἀγάλματα, ἔκαψε τὰ συγγράμματα καὶ ἔγραψε προσευχητάρια!

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπελευθέρωσαν τὸ πνεῦμα καὶ γύμνασαν τὸ σῶμα. Ὁ χριστιανισμός ὑποδουλώσε τὸ πνεῦμα καὶ τιμώρησε τὸ σῶμα ὡς βδελυρὸ σαρκίῳ πληρὲς ἀνοσιουργημάτων!

Ὁ Λέων ὁ Ἰσαυρὸς ἔλεγε στὸν ρασοφόρο ἀγράμματο συρφετὸ πού εἶχε κατακλῆσει τὸ Βυζάντιο: «Μὰς ἀρέσει νὰ εἰρωνευόμαστε τὴν λατρεία τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καλύτερα θὰ εἶναι νὰ μμηθοῦμε τὴν ἀρετὴ τους».

Ἐάν ὁ χριστιανισμός καὶ δὴ ἡ ὀρθοδοξία ἀποτελεῖ συνέχεια τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος; Μά βέβαια. Ὁ πρῶτος τὸ σκότωσε καὶ ἡ δευτέρη τὸ ἔθαψε.

Γ. Καραγιαννάκος

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΠΕΡΙ ΑΡΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Δέν είναι σωστό νά νομίζουμε ὅτι τό νερό ἢ ὁ ἥλιος ἢ ἡ γῆ ἢ ὁ οὐρανός εἶναι ὁ Ὅσιρις ἢ ἡ Ἴσις, οὔτε ἐπίσης πῶς ὁ Τυφῶνας εἶναι ἡ φωτιά ἢ ἡ θάλασσα ἢ ὁ καλοκαιρινός καύσωνας, ἀλλά δέν θά εἶναι καί καθόλου παράλογο οὔτε καί ἀπερίσκεπτο, ἄν στόν Τυφῶνα ἀποδίδουμε τήν κάθε ὑπερβολή καί τήν κάθε στέρψη καί ἐπίσης λογικό εἶναι νά σεβόμαστε καί νά τιμᾶμε τό κάθε ὁμορφο καί ἀγαθό καί ὠφέλιμο σάν ἔργο τῆς Ἰσιδος καί σάν εἰκόνα καί ἔκφραση τοῦ Ὅσιρι, αὐτό δέν θά ἦταν καθόλου ἁμαρτία.

Ἔτσι θά σταματήσει καί ὁ Εὐδοξος νά δυσπιστεῖ καί νά ἀναρωτιέται πῶς καί δέν ἔχει ἡ Δήμητρα τήν ἐπιμέλεια τῶν ἐρωτικῶν ὑποθέσεων ἀλλά ἡ Ἴσις καί πῶς ὁ Διόνυσος οὔτε τίς πλημμύρες τοῦ Νείλου μπορεῖ νά προκαλέσει, οὔτε καί νά κυβερνᾷ στούς νεκρούς. Γιατί πιστεύουμε ὅτι ἀπό κάποια κοινή ἀρχή οἱ Θεοί αὐτοί ἔχουν ταχθεῖ νά φροντίζουν γιά ὅλα ὅσα ἀνήκουν στόν χῶρο τοῦ ἀγαθοῦ. Καί κάθε τι στήν φύση καλό καί ἀγαθό, ὑπάρχει καί ὀφείλεται σέ αὐτούς, γιατί ὁ ἕνας (ὁ Ὅσιρις) προσφέρει τίς ἀρχές καί ἡ ἄλλη (ἡ Ἴσις) τίς δέχεται καί τίς μοιράζει.

Ἔτσι θά ἀνασκευάσουμε τίς πολλές καί ἐνοχλητικές γνώμες τῶν ἀνθρώπων, πού ἄλλοτε μέ τίς ἐποχιακές καιρικές

μεταβολές καί ἄλλοτε μέ τήν καρποφορία καί τήν σπορά καί τήν καλλιέργεια τῆς γῆς, καίρονται νά συνδυάζουν ὅλα ὅσα ἀφοροῦν τοὺς δύο αὐτούς θεούς καί λένε πῶς ὅταν θάβεται ὁ Ὅσιρις συμβολίζει τόν σπόρο πού εἰσχωρεῖ στήν γῆ μέ τήν σπορά καί μετὰ πάλι ἐπιστρέφει στήν ζωή καί ἀνασταίνεται, πού ἐρμηνεύεται σάν ἡ ἀρχή τῆς βλαστήσεως.

Γι' αὐτό καί λέγεται ὅτι ἡ Ἰσιδα ὅταν αἰσθάνθηκε ὅτι εἶναι ἔγκυος, κρέμασε τήν ἔκτη μέρα τοῦ μηνός Φαωφί φυλακτό στόν λαιμό της καί ἔτσι γεννήθηκε ὁ Ἀρποκράτης, κατὰ τό χειμερινό ἡλιοστάσιο, πρόωρος καί ἀνώριμος, σάν μερικά ἄνθη καί φυτά πού ἀνθίζουν πρὶν ἀπό τήν ἐποχή τους. Γι' αὐτό καί φακές πού τήν ἐποχή αὐτή φυτρώνουν, τίς προσφέρουν καταρχήν σ' αὐτόν θυσία καί μετὰ ἐορτάζουν τίς λοχεῖες μέρες. Τό τέλος τῆς περιόδου μετὰ τόν τοκετό, οἱ μέρες τῆς λεχοῦς σέ ἀνάμνηση τῶν ἡμερῶν τῆς Ἰσιδος μετὰ τήν γέννηση τοῦ Ἀρποκράτη, ἀμέσως μετὰ τήν ἀνοιξιὰτικη ἡμερία. Ὁ λαός μέ χαρά καί ἀγάπη τά ἀκούει ὅλα αὐτά καί τά πιστεύει, γιατί τόν γοητεύουν καί τά βλέπει νά ὑπάρχουν ἀκόμα καί στό πιό ἀπλό καί συνηθισμένο κομμάτι τῆς ζωῆς του.

Καί δέν πρέπει νά συμβολίζουν μέ τά ὀνόματα αὐτά τόν Νεῖλο καί τήν χώρα πού αὐτός ποτίζει, οὔτε νά θεοποιῦν τά ἔλη οὔτε τοὺς λωτοὺς καί νά ἀποστεροῦν τοὺς θεοὺς αὐτοὺς ἀπό τοὺς ἀνθρώπους πού δέν ἔχουν Νεῖλο καί Βοῦτο καί Μέμφιδα. Ὅμως τήν Ἰσιδα καί τοὺς γύρω ἀπ' αὐτή θεοὺς ὅλοι τοὺς ξέρουν, μερικοὶ μάλιστα ἀπό τοὺς ὁποίους πρὶν ἀπό λίγο ἔμαθαν νά τοὺς ἀποκαλοῦν μέ τά Αἰγυπτιακά τοὺς ὀνόματα, ἄν καί τήν δύναμη τοῦ καθενός ἀπό παλιά ἤξεραν καί τιμοῦσαν. Καί κατὰ δεύτερον, τό ὁποῖο εἶναι καί τό σημαντικότερο πρέπει νά προσέξουν πολὺ καί νά φοβοῦνται μήπως κάνουν λάθος ταυτίζοντας τοὺς μέ τοὺς ἀνέμους καί τά ποτάμια καί μέ τοὺς καρπούς καί τήν γεωργία, μέ τίς κινήσεις τῆς γῆς καί τίς μεταβολές τῶν ἐποχῶν καί ἐξαφανίσουν ἔτσι τήν πίστη τῶν ἀνθρώπων καί γκρεμίσουν τοὺς θεοὺς, ὅπως παθαίνουν ὅσοι ταυτίζουν τόν Διόνυσο μέ τό κρασί καί τόν Ἡφαίστο μέ τήν φλόγα τῆς φωτιάς. Ὅπως καί γιά τήν Περσεφόνη, λέει κάπου ὁ Κλεάνθης, ὅτι εἶναι ὁ ἀέρας πού περνάει ἀνάμεσα στοὺς καρπούς καί ἐξανεμίζεται.

Αὐτοὶ λοιπόν καθόλου δέν διαφέρουν ἀπό ἐκείνους πού θεωροῦν σάν κυβερνήτη τοῦ καραβιοῦ τά πανιά καί τά σκοινιά καί τήν ἄγκυρα καί σάν ὑφαντὴ τήν ρόκα καί τά νήματα καί σάν γιαιτρό τά καθαρτικά ὑγρὰ καί τό κριθαρόζουμο.

Ὅμως αὐτοὶ δημιουργοῦν φοβερές καί ἄθες δοξασίες ὅταν προσδίδουν τά ὀνόματα τῶν θεῶν σέ ἀναίσθητα καί ἄψυχα πράγματα, πού ἀναγκαστικά θά φθαροῦν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πού

Ο ΑΡΠΟΚΡΑΤΗΣ ὁ θεὸς τῆς Σιγῆς
(ἀρχαῖον αἰγυπτιακὸν ἀνάγλυφον)

χρησιμοποιοῦν αὐτά τά πράγματα μέ τά ὀνόματα τῶν θεῶν γιά τίς καθημερινές τους ἀνάγκες. Γι' αὐτό καί δέν εἶναι δυνατόν νά τά θεωρήσει κανεὶς αὐτά σάν θεοὺς.

Γιατί ὁ θεὸς δέν εἶναι κάτι χωρὶς πνεῦμα καί χωρὶς ψυχὴ καί ὑποχέριο στοὺς ἀνθρώπους. Καί ἐκείνους μονάχα πού χαρίζουν ὅλα ὅσα χρειάζονται ἀτελείωτα καί παντοτινά, αὐτοὺς πιστέψαμε γιά θεοὺς καί δέν πιστεύουμε ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι θεοὶ γιά ἄλλους ἀνθρώπους οὔτε σέ βαρβάρους καί Ἑλληνας οὔτε σέ βόρειους καί νότιους.

Ἀλλὰ ὅπως ὁ ἥλιος καί ἡ σελήνη καί ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα εἶναι κοινὰ σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καί ἀλλιῶς ὀνομάζονται ἀπὸ τοὺς μὲν ἀλλιῶς ἀπὸ τοὺς δέ, ἔτσι καί ὁ Λόγος πού τά κυβερνᾷ αὐτὰ εἶναι ἕνας καί μία ἡ πρόνοια πού τά ἐλέγχει καί ὑπάρχουν βοηθητικές δυνάμεις πού ἔχουν ταχθεῖ εἰδικὰ γιά τό καθένα, ὅπως διαφορετικά εἶναι τά ὀνόματα καί διαφορετικές καί οἱ τιμές πού ἔχουν καθορισθεῖ μέ νόμους ἀπὸ τόν κάθε λαό.

Καί γιά νά τά συμβολίσουν αὐτά χρησιμοποιοῦν καθιερωμένα σύμβολα, ἄλλοι λιγότερο κατανοητά καί ἄλλοι περισσότερο, ὅλα ὅμως ὁδηγοῦν τό πνεῦμα στήν κατανόηση τοῦ θεοῦ, ὅχι ὅμως δίκως κίνδυνο παρανοήσεως. Γιατί ὑπάρχουν ἀρκετοί πού ἔσφαλαν ὁλότελα καί κατρακύλησαν στήν δεισιδαιμονία καί ἄλλοι πού προσπάθησαν νά ἀποφύγουν τό τέλμα τῆς δεισιδαιμονίας, ἀλλά ἔκαναν τό λάθος καί ἔπεσαν στόν γκρεμό τῆς ἀθεΐας.

Τήν δέκατη ἑνατη μέρα τοῦ πρώτου μηνός τήν ἐορτάζουν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑρμοῦ καί τρῶνε μέλι καί σύκα λέγοντας «εἶναι γλυκιά ἡ ἀλήθεια».

Καί τό φυλακτό τῆς Ἰσιδος πού ὁ μῦθος λέγει ὅτι κρέμασε γύρω στό λαιμό τῆς ἐρμηνεύεται σάν «φωνή τῆς ἀληθείας».

Ὅσο γιά τόν Ἀρποκράτη δέν πρέπει νά θεωρηθεῖ οὔτε σάν θεός ἀτελής, οὔτε νήπιο, οὔτε κανένα ἀπό τά πρῶμα λαχανικά, ἀλλά σάν θεός πού διευθύνει καί διορθώνει τίς ἐπιπόλαιες καί ἀδιαμόρφωτες γνώμες τῶν ἀνθρώπων σχετικά μέ τούς θεούς. Γι' αὐτό ἔχει τό δάκτυλό του στό στόμα, σάν σύμβολο σιωπῆς καί ἐχεμυθείας. Κατά τόν μήνα Μεσορῆ, τοῦ προσφέρουν πρῶιμους καρπούς καί λένε «ἡ γλῶσσα εἶναι τύχη, ἡ γλῶσσα εἶναι δαίμων».

«Περὶ Ἰσιδος καί Ὀσίριδος» Μετ.: Μ. Ἑσπερίδου

Νά ὑπάρχεις Ἑλληνικός

δηλώνει τέσσερεις τρόπους συμπεριφορᾶς.

Ὅτι δέχεσαι τήν ἀλήθεια πού ἔρχεται μέσα ἀπό τήν φύση, ὄχι τήν ἀλήθεια πού φτιάχνει τό μυαλό τῶν ἀνθρώπων.

Ὅτι ζεῖς σύμφωνα μέ τήν ἠθική τῆς γνώσης, ὄχι μέ τήν ἠθική τῆς δεισιδαιμονίας καί τῶν προλήψεων.

Ὅτι ἀποθεώνεις τήν ὁμορφιά, γιατί ἡ ὁμορφιά εἶναι δυνατή σάν τόν νοῦ σου καί φθαρτή σάν τήν σάρκα σου.

Καί κυρίως αὐτό ὅτι

ἀγαπᾷς τόν ἄνθρωπο.

Πῶς ἀλλιῶς; Ὁ ἄνθρωπος

εἶναι τό πιό τραγικό πλάσμα μέσα στό σύμπαν.

Δ. Λιαντίνης

Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Νά κατανοήσουμε τήν οὐσία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θρησκείας εἶναι πολύ δύσκολο, διότι αὐτή ἦταν ἡ ἐκδήλωση τῶν κατά καιρούς ἀκμασάντων καί κανονικῶς λειτουργησάντων Μυστηρίων. Δυνάμεθα ὅμως νά ἐξετάσουμε τό ὑλικό τό ὁποῖο μᾶς παρέχει ἡ προμυθική περίοδος τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί κυρίως ἡ Ἑλληνική Μυθολογία, ἡ ὁποία κατά πᾶσα πιθανότητα πηγάζει ἐκ τῆς Πελασγικῆς.

Ἡ ἀρχική Πελασγική θρησκεία ἦταν κατά βάση φυσιολατρική, θεοποιουμένων τῶν φυσικῶν δυνάμεων καί νόμων. Ἐπλάσαν τούς θεούς καθ' ὁμοίωσιν τῶν ἀνθρώπων. Καθ' ὅσον δέ ἀναπτύσσεται ἡ διάνοια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, στούς θεούς αὐτούς ἐβλεπαν συμβολικῶς τούς ἐργάτες ὅχι μόνο τῆς φυσικῆς ἀλλά καί τῆς ἠθικῆς τάξεως.

Τοιοιτοτρόπως ἡ Δήμητρα, ἡ Γῆ μήτηρ, ἀπό θεά τῶν φυτῶν καί τῆς χορηγοῦ τοῦ σίτου ἐγένετο ἡ εὐρέτρια καί προστάτις τῆς γεωργίας καί ἀργότερα στά Ἑλευσίνια μυστήρια ὁ μῦθος αὐτῆς καί τά ἐν αὐτοῖς δρώμενα ἐσυμβόλιζαν ἐκτός τῶν φυσικῶν γεγονότων, ἄλλα γεγονότα σχέσιν ἔχοντα μέ τήν ἀνθρώπινη ψυχή.

Κατά τόν Σπ. Νάγο, τά μυστήρια τῆς Ἑλευσίνος ὑπῆρξαν τά θεμέλια τοῦ διαφωτισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τά ὑποδείξαντα σέ αὐτήν τό φῶς τῆς σωτηρίας. Ἡ εἰκόνα τῆς παλαιούσης πρὸς τό σκότος ψυχῆς διετευώθη στά μυστήρια

τῆς Ἑλευσίνος ἐν πληρεστάτῃ περιγραφῇ. Ἡ δέ ἀποκάλυψη τῶν μέσων μέ σκοπὸ νά νικήσει κάποιος τό σκότος ὑπεδείχθη ὑπὸ τούτων πλήρως καί ἰδοὺ γιατί οἱ μνηθέντες ὁμολόγησαν ὅτι ὁ μνηθεὶς στά Ἑλευσίνια ἄνθρωπος θά ἔχει μετὰ θάνατον εὐδαιμονία.

Νά κατανοηθοῦν τά ἀπόρρητα Μυστήρια δέν ἦταν δυνατόν ἂν ὁ ἐπιθυμῶν τοῦτο δέν ἦταν μνημένος σέ αὐτά καί κατάλληλος ψυχικῶς γιά τήν κατανόησίν τους. Ἡ μύηση ἦταν διὰ σειρᾶς δοκιμασιῶν βαθμιαία ἀπὸ βαθμοῦ σέ βαθμὸ μέ προϋπόθεση ἀπὸ τοῦ κατωτάτου, τοῦ ἐξαγνισμοῦ καί τῆς καθάρσεως, μέχρι τοῦ ἀνωτάτου, στόν ὁποῖον ὁ μεμνημένος ἐλέγετο ἐπόπτης, δηλαδή κατεῖχε τήν ἐξ ἐποπτείας Γνώση.

Ἡ παλαιὰ θρησκεία θεωροῦσε θεούς καί ἀνθρώπους ἀδιακρίτως ὡς παρόντες τῆς παγκοσμίου θείας φύσεως συνεξελισσομένους, τούς μέν θεούς ὡς νόμους αὐτῆς, τούς δέ ἀνθρώπους ὡς δημιουργήματα αὐτῆς, ἐξελλισσομένους δι' αὐτῶν σέ θεία κατάσταση.

Ἀλλά τί εἶναι φύση; ἐρωτᾷ ὁ Θαλῆς τό 600 καί ποιά ἡ ἀρχή τοῦ σύμπαντος; Ἀπεφάνθη δέ ὅτι ἀρχή τοῦ παντός εἶναι τό ὕδωρ. Ὁ Ἀναξίμανδρος τό 570 εἶπε ὅτι εἶναι τό ἄπειρον. Ὁ Ἡράκλειτος τό 500 τό πῦρ. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς τό 450 ὁ ἀήρ, ἡ γῆ καί τό ὕδωρ. Ὁ Ἀναξαγόρας διεκήρυξε ὅτι ὁ νοῦς εἶναι ἡ ἀρχική οὐσία, ἐκ τῆς ὁποίας τά πάντα προέρχονται. Τέλος ὁ Λεύκιππος διετεύωσε τήν θεωρία τῶν ἀτόμων.

Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι στὰ μυστήρια εἶχε τὴν καταγωγή της ὄχι μόνο ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ θρησκεία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ Πυθαγόρειος διδασκαλία.

Ὁ Πυθαγόρας τῆς κοσμογονικῆς Μονάδος καὶ Δυάδος ἐδίδασκε ὅχι μόνο τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν προϋπαρξὴ αὐτῆς καὶ τὴν διαδοχικὴν αὐτῆς ἐνσάρκωση, πιστεύοντας ὅτι διὰ τῶν ὁργανισμῶν ἐξελίσσεται αὐτή.

Τό γνῶθι Σαυτόν στρέφει τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὸν ἐσωτερικὸ του κόσμο, εἶναι καθαρὰ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία, ἀντίπαλος καλῶς λειτουργούντων μυστηρίων.

Ὁ Σωκράτης, παλαιὰ ψυχὴ ἢ μεμνημένος σέ Μυστήρια, καθωδηγεῖτο ὑπὸ θείας ἐμπνεύσεως καὶ περιέσωσε τό ἔργο τοῦ Πυθαγόρου, τό ματαιωθέν ὑπὸ τοῦ σχολαστικισμοῦ, τοῦ Ἐκκλησιαστικισμοῦ καὶ τοῦ Στρατιωτικισμοῦ.

Ὁ Πλάτων ὅπως καὶ ὁ Σωκράτης, ἐδίδασκε τὴν ἔρευνα τοῦ ἠθικοῦ σκοποῦ τῆς δημιουργίας καὶ τὴν συμμόρφωση τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς πρὸς αὐτόν. Ἐπίστευε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι συμβολικὴ εἰκόνα τοῦ θεοῦ, ὅταν ἄριστα ἐκτελεῖ τὴν ἠθικὴ καὶ θεία ἀποστολή του. Ἡ δὲ ἀληθὴς γνώση (Ἀλήθεια) εἶναι ἑλλαμψις, φωτισμός θεόθεν.

Εἶναι γεγονός ὅτι διδασκαλίες καὶ δοξασίες ὡς ἄνω προέρχονται μυστηριακῶς μὲν ὑπὸ τοῦ Ὁρφέως, συμβολικῶς δὲ ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου καὶ ἐπιστημονικῶς (κατὰ τὴν ἐσωτερικὴ ἐπιστήμη) ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος.

Μέγα δίδαγμα τοῦ Πλάτωνος εἶναι ὅτι γιὰ νὰ αὐξάνει τῆς ψυχῆς μας ἡ ὁμοιότης μὲ τὴν θεότητα, πρέπει νὰ

ζοῦμε ἐναρέτως, γιὰ νὰ πορευθεῖ ἡ ψυχὴ μας πρὸς τὴν ἀνάλογη γι' αὐτὴν εὐδαιμονία. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ ὑγεία, ἡ τάξη καὶ ἁρμονία τῆς ψυχῆς. Ἐπίσης μεγίστη σημασία ἀπέδιδε ὁ Πλάτων στοὺς στοχασμούς μας, διότι γνώριζε ὅτι οἱ στοχασμοὶ τοῦ ἀνθρώπου λαμβάνουν ὑλικὴ ὑπόσταση ἀνάλογη, καλὴ ἢ κακὴ.

Ἐκ τῆς θεωρίας αὐτῆς ὁ Ἀριστοτέλης διετύπωσε τὴν διδασκαλία του περὶ ἀνεξίσεως τῶν πάντων διὰ τῶν κοσμογονικῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ τῆς δυναμικῆς ἐκδηλώσεως καὶ ἐξελίξεως αὐτῶν, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐν μικρογραφίᾳ τό Σύμπαν.

Ὅ,τι ἔλεγε ὁ Πλάτων Ὑλῃ, ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε Δύναμιν. Ὅ,τι ὁ Πλάτων ἔλεγε Ἰδέα, ὁ Ἀριστοτέλης ἔλεγε Ἐνέργεια. Ὁ Ἀριστοτέλης θεωροῦσε τὴν πραγματικότητα ὡς ἀποτέλεσμα Δυνάμεως καὶ Ἐνεργείας καὶ ἐδίδασκε ὅτι ἡ Φύσις, ἀνελλισσομένη πορεύεται πρὸς τὴν ἐκπνευμάτωση καὶ ἡ θεία Δημιουργία ἐξελλισσομένη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν θεία Πνευματικότητα.

Ὅταν ὁ Σωκράτης καθιέρωσε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἠθικῆς ὡς πρακτικὸ σκοπὸ πάσης φιλοσοφίας, οἱ ἄνθρωποι ἔστρεψαν τὴν προσοχή τους πρὸς αὐτὴν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν Στωικὴ διδασκαλία.

Ἐπὶ 400 χρόνια τό ὑπέροχο τοῦτο σύστημα, διδαχθέν ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος, τοῦ Χρυσίππου, τοῦ Κλεάνθους, τοῦ Ἐπικτήτου καὶ τῶν διαδόχων τους, παρήγαγε τοὺς μᾶλλον ὑπερόχους χαρακτήρες. Οἱ Στωικοὶ διὰ τῆς ἀπλότητος καὶ εὐκρινείας τοῦ βίου, ἀπέδειξαν ὅτι πράγματι ἦσαν ὅ,τι συμβούλευαν τοὺς ἄλλους, νὰ εἶναι Ἀρχοντες τῆς ψυχῆς τους.

Ἡ στωικὴ πίστις, ὅπως τὴν διετύπωσε ὁ Ἐπικτήτιος δέχεται ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Λόγος, Δημιουργὸς τῶν πάντων καὶ πατὴρ τῶν ἀνθρώπων (πρόγονος). Τρεῖς βαθμίδες ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὴν τελειότητα: Διαυγὴς Νοῦς, Ὑγιὴς Πόθος καὶ Ἀγαθὴ Δράση. Ἐάν θέλεις νὰ μὴν εἶσαι δοῦλος, ἔλεγαν, φρόντιζε νὰ μὴν ἔχεις κανέναν δοῦλο σου. Διότι ἐάν ἀνέχεσαι νὰ ἔχεις δούλους εἶναι τεκμήριο ὅτι εἶσαι σὺ πρῶτος δοῦλος τῆς δουλείας τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖς στοὺς ἄλλους.

Ὁ Στωικὸς εἶναι ἀπέριτος, κύριος ἑαυτοῦ, δοῦλος οὐδενός, κόλαξ οὐδενός, τύραννος οὐδενός καὶ ὀλιγαρκής.

Τὴν Πλατωνικὴ φιλοσοφία παλινώρθεσε τό 200 ὁ Ἀμμώνιος Σακκάς στὴν Ἀλεξάνδρεια. Ὁ Πλωτῖνος ὁ ὁποῖος ἐκλήθη τό ὕστατον Φῶς τῆς Ἑλλάδος ἦταν μαθητὴς τοῦ Ἀμμωνίου. Οἱ θεμελιώδεις ἀρχές τοῦ νεοπλατωνισμοῦ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω εἶναι: Ἐνότητα καὶ Ἀγαθότητα τοῦ θεοῦ. Σφαῖρες ὑποστάσεως, ἐκπορευόμενες ἐκ τοῦ θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μικροσκοπικὴ ἀναπαράσταση τοῦ Σύμπαντος.

Ἡ ψυχὴ προϋπῆρχε τοῦ σώματος, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει μετὰ τὸν θάνατό του καὶ ἐνσαρκώνεται σὲ νέο σῶμα, ἐξελλισσομένη διὰ τῶν ὁργανισμῶν. Ἡ ψυχὴ εἶναι προορισμένη γιὰ τὴν θέωση καὶ ὁ νοῦς φωτίζεται δι' ἐλλάμψεως. Ἡ ψυχὴ δύναται νὰ ἔλθει σὲ ἔκσταση ἐσωτερικῶς ἐννοημένη μὲ τὸν θεό. Οἱ διαβαθμίσεις τῆς ὑποστάσεως εἶναι: Θεός-Νοῦς-Ψυχὴ-Λόγος-Ἀἴσθησις-Ζωτικὴ-Ὑλῃ.

Ὁ Πλωτῖνος δίδει τὴν κάτωθι ἐντολή σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἐπιθυμοῦντα νὰ βαδίσει σὲ μία πραγματικὴ ψυχικὴ ἐξέλιξη:

Καθάρισον τὴν ψυχὴν σου ἀπὸ πάσης φροῦδης ἐλπίδος καὶ ἀπὸ παντός φόβου περὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τότε ὁ ἐνδότερος ὀφθαλμός σου θὰ ἀρχίσει νὰ βλέπει τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ σωτὴρ σου καὶ ὁ φρουρός σου. Ἄνευ τῆς ἀγάπης ὁ κεντρόφυξ νόμος θὰ ἐξεσφενδόνιζε τὴν ψυχὴν σου εἰς τὰς παγερωτέρας τῆς ἐξωτέρας ζώσης.

Μὴ λησμόνει ὅτι ὑπεράνω τῆς λογικῆς εἶναι ἡ Διείσθησις καὶ ὅτι τό θεῖον φῶς, διὰ τῆς διαισθήσεως, ἔρχεται πληροῦν τὴν καρδίαν γηθοσύνης. Θαύμαζε τό κάλλος, τὴν συμμετρίαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ὑλικοῦ κόσμου ἵνα αἰσθανθεῖς ἀγάπην πρὸς τὸν πνευματικόν κόσμον, τοῦ ὁποῖου ὁ ὑλικὸς εἶναι ἀπλὴ ἀναπαράστασις καὶ ἀτελής εἰκὼν.

Ζήτει τὴν πληρεστέραν ἀπεικόνισιν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου εἰς τὸν ὑλικόν, ἵνα μὴ φοβῇσαι περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀτόμου σου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δύναται τις νὰ συμπεράνει ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ θρησκεία καὶ φιλοσοφία ἔχουν κοινὴ τὴν καταγωγή ἐκ τοῦ ἀδύτου τῶν μυστηρίων. Γιὰ τοῦτο πάντες οἱ συγγραφεῖς μετὰ σεβασμοῦ ὁμιλοῦσαν περὶ αὐτῶν.

Ἀκρῶς ἀντίθετος ὑπῆρξεν ἡ Ἰδέα περὶ τῶν μυστηρίων καὶ ἰδίως τῶν Ἑλευσινίων, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισαν οἱ πατέρες τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἰδίως δὲ τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας, λόγῳ τῶν μικρῶν γνώσεων, τίς ὁποῖες εἶχαν σὲ σχέση πρὸς τὰ Μυστήρια καὶ λόγῳ τῆς τερατώδους μεταμορφώσεως, τὴν ὁποίαν ὑφίσταντο οἱ περιγραφές τους, ἕως ὅτου φθάσουν μέχρι τῶν «ἀγίων» τους ἐδρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Μαθήματα 'Ορθοφωνίας - 'Αναπνοής
'Υποκριτικής - Ρητορικής Τέχνης - Καλλιέργεια μνήμης

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΙΑ ΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ,
ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΚΕΨΕΩΣ,
ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ, ΤΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ!

Ένα βασικό τμήμα της εκπαιδεύσεώς μας στις ξένες γλώσσες είναι η προφορά. Για την Έλληνική θεωρείται αυτονόητη η γνώση της προφοράς. Δυστυχώς όμως δεν είναι. Γι' αυτό και κάνουμε τόσα ορθοφωνικά λάθη. Έκφραζόμαστε με ιδιωτισμούς, πολύ γρήγορα και κανείς δεν μας καταλαβαίνει, έχουμε κακή τοποθέτηση, άμουση φωνή, βραχνιάζουμε, με δυσάρεστα αποτελέσματα πολλές φορές (κάλλοι ή πολύποδες στις φωνητικές χορδές) κ.ά. Επίσης τό στρέψ, τό άγκος της καθημερινής ζωής, μας κάνει νά αναπνέουμε με μικρές εισπνοές και εκπνοές, κάτι που επιβαρύνει ακόμη περισσότερο (πέραν της ψυχικής μας διαθέσεως) και τόν λόγο μας. 'Ακόμη κάποιο ισχυρό σόκ - μεγάλη στενοχώρια, πολλές φορές είναι άφορμή γιά νά χάσουμε έντελώς την φωνή μας.

Όμως τώρα αν τό θελήσετε, μπορείτε νά προστατέψετε την υγεία σας. Τέλος πιά στό βράχνιασμα. Προστατέψτε τις φωνητικές σας χορδές. 'Αποκτήστε φωνή μέ όγκο, ένταση, διαύγεια και νά μάθετε νά χειρίζεστε την διαφραγματική αναπνοή.

Οι μαθητές μας έχουν παντού άριστη έπιτυχία! Καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις σε όλες τις εξετάσεις (και της Δραματικής Σχολής του Έθνικού Θεάτρου), διαπρέπουν ως διδάσκαλοι και όμιλητές στα νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια, στα πανεπιστημιακά έδρανα, στα δικαστήρια, στα σεμινάρια, στα μέσα ενημερώσεως κ.ά., ενώ γίνονται άριστοι εκπαιδευτές διαφόρων επαγγελματιών.

Τά μαθήματα είναι απαραίτητα γιά όλους τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, σπουδαστές, μαθητές, φοιτητές, όμιλητές, πολιτικούς, δικηγόρους, ξεναγούς, στελέχη επιχειρήσεων, δημοσιογράφους, έκφωνητές, ήθοποιούς, ύποψηφίους Δραματικών Σχολών, τραγουδιστές, αλλά και γιά όλους όσους θέλουν νά βελτιώσουν τόν λόγο τους.

Κείμενα εργασίας: Όμηρικά Έπη, Ρητορικοί Λόγοι, Δημοτική Ποίηση, Όρφικοί Ύμνοι, μονόλογοι 'Αρχαίου Δράματος και κλασικού ρεπερτορίου, σύγχρονα κείμενα κ.ά. Μετά τό πέρας της φοιτήσεως δίδεται Βεβαίωση Σπουδών και γιά επαγγελματική χρήση.

Διδάσκει μέ είκοσαετή έμπειρία ό ήθοποιός - σκηνοθέτης, είδικός έμμορφωτής, διδάσκων στό Πανεπιστήμιο του Αιγαίου τό αντίστοιχο γνωστικό αντικείμενο.

Ραδάμανθους 'Αναστασάκης

Πληροφορίες - έγγραφές: Σιουρνάρα 57, 210.52.37.543

ΛΥΚΟΦΡΩΝ ΤΑΚΑΣ

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ - ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΗ

Οι έννοιες της μετενσάρκωσης και μετεμψυχώσεως προϋποθέτουν την αποδοχή της έννοιας της υπάρξεως και άθανασίας της ΨΥΧΗΣ ή όποία, μετά τόν θάνατο του οργανισμού, διατηρείται ως χωριστή και ανεξάρτητη ύπαρξη από τόν οργανισμό, ό όποιος αποσυντίθεται, και ακολουθώς ενσαρκώνεται σε άλλον οργανισμό. 'Η έκ νέου ενσάρκωση μιās ψυχής έχει γίνει πολλές φορές κατά τό ιστορικό της παρελθόν και θά γίνει πολλές φορές στό μέλλον.

Μεταξύ των όρων μετενσάρκωση και μετεμψύχωση υπάρχει διαφορά. Μέ τόν όρο μετενσάρκωση νοείται ή έκ νέου ενσάρκωση της ψυχής από ανθρώπινο οργανισμό μόνο σε άλλον ανθρώπινο οργανισμό ενώ μέ τόν όρο μετεμψύχωση νοείται ή ενσάρκωση από ανθρώπινο οργανισμό σε άλλον οργανισμό ανθρώπου ή ζώου.

Στό σημείο αυτό πρέπει νά διευκρινιστεί ότι οι δεχόμενοι την έννοια της μετενσάρκωσης θεωρούν ότι μία ψυχική άτομικότητα εξελίσσεται μέσω όλων των ζωικών μορφών και ότι αρχικά εξελίσσεται μέσω οργανισμών ζώων και όταν ή εξέλιξη της ψυχικής αὐτῆς άτομικότητας ξεπεράσει κάποιο όριο τότε ενσαρκώνεται σε οργανισμούς ανθρώπων και μόνον, διότι στην εξέλικτική αὐτή πορεία δεν υπάρχει

όπισθοδρόμηση άφου ή ενσάρκωση σε οργανισμούς ζώων θεωρείται όπισθοδρόμηση. Οι δεχόμενοι την έννοια της μετεμψυχώσεως θεωρούν επίσης ότι μία ψυχική άτομικότητα εξελίσσεται μέσω όλων των ζωικών μορφών και ότι αρχικά εξελίσσεται μέσω οργανισμών ζώων και όταν ή εξέλιξη της ψυχικής αὐτῆς άτομικότητας ξεπεράσει κάποιο όριο τότε ενσαρκώνεται σε οργανισμούς ανθρώπων όμως αν οι πράξεις της ψυχικής αὐτῆς άτομικότητας δεν συνάδουν μέ τόν ανθρώπινο οργανισμό τότε σε επόμενη ενσάρκωση λαμβάνουν οργανισμό ζώου. Είναι αναγκαίο νά δοῦμε τί είναι ψυχή, ώστε ακολουθώς νά κατανοήσουμε την διαφορά οργανισμού και ψυχής.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΨΥΧΗ

Ψυχή' (ή άλλως Ψυχική 'Ατομικότητα) είναι ή φυσική εκείνη εμφάνιση ή όποία έχει άφ' έαυτῆς την δύναμη της νοήσεως, είναι ή Συνείδηση άφου Ψυχῆ και Συνείδηση είναι τό ίδιο.

Οι τύψεις του συνειδότος δηλαδή εκείνο που έλέγχει τις σκέψεις και τις πράξεις μας όταν αυτές δημιουργούν γιά μας τούς ίδιους ή γιά τούς άλλους θλίψεις, πίκρες, δοκιμασίες κλπ. δεν είναι ή Συνείδηση αλλά αυτό που γίνεται

μέσα στην Συνείδηση, από τη λειτουργία της Συνείδησης και σύμφωνα με τις ιδέες² και τα συναισθήματα³ που υπάρχουν στην Συνείδηση δηλ. στην ουσία της ψυχής.

Επίσης πρέπει να τονισθεί ότι οι 'Ιδέες⁴ (που αποτελούν το περιεχόμενο της συνείδησης) είναι αυτές που ελέγχουν τις πράξεις μας όταν αυτές αναφέρονται σε γεγονότα μη φυσικά και σε πράξεις που αναιρούν τον πραγματικά εκπληρούμενο από την ψυχή σκοπό. 'Η διάνοια⁵, ως γνωστό, είναι το μέσο διάγνωσης της αλήθειας των πραγμάτων και των λειτουργιών της φύσεως.

Ο σχηματισμός των ιδεών στη διάνοια γίνεται διά των οργάνων του σώματος διά των οποίων λαμβάνουμε γνώση των τελουμένων στην Φύση. Το αισθησιακό όμως σύστημα του οργανισμού διά του οποίου γίνονται οι ιδέες μας είναι δεκτικό αλλοίωσης και μεταβολής και συνεπώς είναι δυνατόν να σχηματίζονται στην διάνοιά μας ιδέες εκ πλάνης. Οι από πλάνη σχηματιζόμενες ιδέες στην διάνοιά μας προορίζονται να εξαφανισθούν με την μετατροπή τους σε πραγματικές και αληθείς ιδέες που να σχετίζονται με την αληθή έννοια των καθόλου νόμων των ουσιών της φύσεως.

Η ψυχική ατομικότητα δεν είναι πλάσμα, ούτε στοιχείο της ουσίας της φύσεως ώστε να υπόκειται σε φθορά, αλλά είναι εξέλιξη του υπέρτερου των στοιχείων των ουσιών της Φύσεως, σε σύγκριση προς το ενεργητικό των άλλων στοιχείων αυτής.

Τούτο εμφανίζει νέους κόσμους της ουσίας της φύσεως, κόσμους νοητικούς και θείους. Εκ τοιούτου ψυχικού όντος

γίνονται οι ιδέες, οι οποίες αποτελούν το περιεχόμενο της συνειδήσεώς μας, και οι οποίες ελέγχουν τις πράξεις μας, όταν αυτές αναφέρονται εις γεγονότα μη φυσικά και σε πράξεις που αναιρούν τον υπό της φύσεως εκπληρούμενο σκοπό.

Η ουσία της ψυχής δεν είναι άσχετη με τις ουσίες της φύσεως. Έγινε από τις ουσίες της Φύσεως και λειτουργεί στον κόσμο των ουσιών της Φύσεως. Γι' αυτό οι δυνάμεις της Ψυχής, που τις διακρίνουμε με την έννοια των 'Ιδεών, έχουν άμεση σχέση προς τις ουσίες και μορφές της Φύσεως.

Αν διαχωρίσουμε την ουσία της Ψυχής από τις κοσμικές ουσίες τότε γίνεται ακατανόητη και η φύση της ψυχής και ο σκοπός τον οποίο πληροί η ψυχή με την δημιουργία των 'Ιδεών.

Αν πάλι αποξενώσουμε τις 'Ιδέες της Ψυχής από την καθόλου λειτουργία της Φύσης και από την αναφορά τους προς τις λειτουργίες αυτές τότε γίνεται ακατανόητη η έννοια των 'Ιδεών γιατί δεν θα είχαν αντικειμενικό σκοπό αφού ο αντικειμενικός τους σκοπός θα ήταν έξω από την ουσία της Φύσης και τις λειτουργίες της.

Στην περίπτωση όμως αυτή θα έπρεπε ο άνθρωπος να μην έχει την τάση να επεκτείνει τις 'Ιδέες του αλλά να τις αποφεύγει και να απομονώνεται ή διανόησή του παρατηρούσα πάντοτε προς το έσωτερικό της δηλαδή προς την ψυχή από την οποία εκπορεύτηκε η διάνοηση.

Η Ψυχή, δηλαδή η Συνείδηση, έρχομένη στο Είναι της από τις ουσίες της Φύσεως αποτελεί την εμφάνιση του νοητικού Σταθμού της Φύσεως.

Τόν σταθμό αυτόν τον διαδέχονται άπειροι σταθμοί. Τους σταθμούς αυτούς τους διακρίνουμε στην επέκταση της δημιουργίας των 'Ιδεών που είναι τα χαρακτηριστικά ιδιώματα της ψυχής και στον άπειρο και άτελεύτητο πολλαπλασιασμό τους.

Η ψυχή χωρίς το ιδεολογικό αυτής Είναι (περιεχόμενο) δεν μπορεί να κατανοήσει τον περιβάλλοντα αυτήν κόσμο ούτε μπορεί να προαχθεί και εξελιχθεί.

Επίσης το ιδεολογικό Είναι της Ψυχής ούδέποτε χάνεται αφού ό,τι γίνεται στην φύση δεν μπορεί να χάσει το Είναι του και οι δημιουργούμενες νέες ιδέες έχουν ως βάσεις τους τις προγενέστερες ιδέες.

Οι βάσεις αυτές των ιδεών ούδέποτε ανατρέπονται γιατί σε ενάντια περίπτωση θα ανατρεπόταν το όλο. Η ψυχή μας είναι συνέχεια των γεγονότων της ουσίας της ψυχής, τον ρυθμό της οποίας στον άπειρο χρόνο τίποτε δεν μπορεί να ανακόψει.

Πρωταρχική εκδήλωση του ψυχικού Έγώ (της συνείδησης), είναι η αισθησιακή του δύναμη. Την δύναμή του αυτήν την εξωτερικεύει μόνον διά του οργανισμού του και ειδικότερα διά των οργάνων του.

Την εξωτερικεύση της αισθησιακής δυνάμεως της ψυχής, ακολουθούν όλες οι άλλες δυνάμεις της, εκείνες οι οποίες γίνονται ιδεατές και συναισθηματικές.

Τό ουσιαστικό αυτό ψυχικό Είναι, χωρίς τη οργανική φύση, δεν θα μπορούσε να γίνει ιδεατό και συναισθηματικό, ούτε θα κατανοείτο η έννοια του συνειδητού Είναι.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

**'Η Συνείδηση, τό Είναι της συνειδήσεως, χωρίζεται σε δύο έννοιες:
τήν φυσική Συνείδηση και
τήν ήθική Συνείδηση.**

ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ είναι αυτό τουτό το ψυχικό μας ΕΓΩ. Τό Έγώ τουτό, διά της ουσιαστικής του εμφάνισεως στην Φύση εξεδήλωσε τις δυναμικές του ενέργειες, τις οποίες διά της οργανικής του φύσεως και της επαφής του προς τα έξωτερικά φαινόμενα της Φύσεως, τις μετέβαλλε σε γνωστικές και συναισθηματικές. Πρωταρχική εκδήλωση του ψυχικού τούτου Έγώ, είναι η αισθησιακή αυτού δύναμη.

Την δύναμή του αυτήν την εξωτερικεύει μόνον διά του οργανισμού του και ειδικότερα διά των οργάνων του. Την εξωτερικεύση της αισθησιακής δυνάμεως της ψυχής, ακολουθούν όλες οι άλλες δυνάμεις της, δηλαδή εκείνες οι οποίες γίνονται ιδεατές και συναισθηματικές. Τό ουσιαστικό αυτό ψυχικό Είναι, άνευ της οργανικής του φύσεως, δεν θα μπορούσε να καταστεί ιδεατό και συναισθηματικό, ούτε θα προσλάβανε την έννοια του συνειδητού Είναι.

Κάθε ψυχικό πλάσμα είναι ατομικό, ως εκ τούτου και τό συνειδητό Είναι κάθε όντος είναι ατομικό και γιά τόν λόγο αυτό κάθε συνείδηση έχει και ιδιάζοντα χαρακτηρισμό. Κατ' ακολουθία φυσική συνείδηση είναι αυτό τουτό το ψυχικό Είναι των όντων της Φύσεως τό όποιον διά της λειτουργίας της οργανικής αυτού φύσεως έγινε ιδεατό και συνειδητό και διά του τρόπου αυτού, γνώρισε,

γνωρίζει και έν συνεχεία θά γνωρίζει έαυτό και αυτό άκριβώς σημαίνει και ή γραμματική έννοια τής λέξεως συνείδηση, "δηλαδή εκείνο τό όποϊον έγνωσε ή σύνοιδε έαυτό".

ΗΘΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Είναι τό γνωστικό και συναισθηματικό περιεχόμενο τής φυσικής συνειδήσεως. Τό περιεχόμενο τουτο όμως δέν είναι πάντοτε τό αυτό σέ όλες τς φυσικές συνειδήσεις, διότι όλες οι φυσικές συνειδήσεις δέν έχουν έκδηλώσει και μετατρέψει τς δυνάμεις του ουσιαστικού τους Είναι σέ γνωστικές και συναισθηματικές ιδιότητες.

Η διαφορά αυτή προέρχεται έκ δύο αϊτίων, πρώτον έκ τής διαφορετικής αυτών άφειτηρίας κατά τήν εμφάνισή τους στην όργανική αυτών φύση και δεύτερον έκ του περιβάλλοντος στο όποιο βρέθηκαν και ένεργούν.

Τό περιβάλλον άσκει μεγίστη επίδραση στην ιδεατή και τήν συναισθηματική διάπλαση των ιδεών και συναισθημάτων τους που έκδηλώθηκαν σέ λειτουργία δυνάμεων τής φυσικής συνειδήσεως, γι' αυτό τόν λόγο και ό έλεγχος τής ήθικης συνειδήσεως (δηλαδή οι τύψεις του συνειδότος) επί των διαφόρων διανοήσεων, πράξεων και έν γένει σκέψεων των ανθρώπων είναι διάφορος.

Επίσης αυτός είναι ό λόγος για τόν όποϊον σέ άλλους μέν ανθρώπους τό περιεχόμενο από ιδέες και συναισθήματα τής φυσικής συνείδησης επιδοκιμάζει και τς πλέον έκτοπες και μή φυσικές και ήθικές πράξεις ένω σέ άλλους

συμβαίνει τό αντίθετο. Έπειδή τό ήθικό περιεχόμενο των φυσικών συνειδήσεων εμφανίζει διαφορετική εξέλικτική δύναμη των ιδεών και συναισθημάτων, για τουτο δυνάμεθα νά κατατάξουμε τήν ήθική συνείδηση των ανθρώπων σέ κατηγορίες που ποικίλουν ανάλογα μέ τόν βαθμό τής εξέλιξεως έκάστης φυσικής συνειδήσεως.

Έτσι σέ άλλες δέν μεταβλήθηκαν οι ιδέες και τά συναισθήματα σέ ιδεατό και συναισθηματικό Είναι σέ προηγούμενες άνθρωπινες ύάρξεις και σέ άλλες μεταβλήθηκαν οι ιδέες και τά συναισθήματα σέ ιδεατό και συναισθηματικό Είναι δυνάμει τής φυσικής λειτουργίας τής διανοίας και αναλόγως τής επιδράσεως ή όποία άσκήθηκε επί αυτής έκ του περιβάλλοντος στο όποιο βρίσκεται και ένεργεί. Τό φαινόμενο τουτο είναι μεγίστης άξίας και μόνον βαθεΐς έρευντές των νόμων τής ψυχικής και όργανικής φύσεως θά δυνηθούν νά έκτιμήσουν.

Μέ βάση τό φαινόμενο αυτό, δυνάμεθα νά χωρίσουμε τήν ήθική συνείδηση του ανθρώπου σέ δύο κατηγορίες: σέ εκείνη ή όποία έγινε έκ μεταβολής των δυνάμεων τής φυσικής συνειδήσεως σέ ιδέες και συναισθήματα κατά τς προηγούμενες ύάρξεις αυτής και σέ εκείνη ή όποία έγινε και μεταβάλλεται στην παρούσα διάνοια αυτής.

Γιά νά κατανοηθεί σαφέστερα τό μέγα αυτό φαινόμενο άρκεΐ νά πούμε ότι, εάν ή ήθική συνείδηση ή όποία γίνεται έκ των ένεργειών τής παρούσης διανοίας και έκ των γεγονότων και των επικρατουσών ήθικών άρχών του σημερινού ανθρώπινου περιβάλλοντος, έξηρτάτο άπολύτως από τό περιεχόμενο τής φυ-

σικής συνειδήσεως, τό όποϊον έγινε σέ προηγούμενες άνθρωπινες ύάρξεις αυτής, τότε δέ θά ήδύνατο νά διαφέρει εκείνου.

Και όχι μόνον αυτό, αλλά και ουδεμία θά είχε ή ένεστώσα διάνοια έλευθερία έρεύνης των φαινομένων τής φύσεως και των ήθικών άρχών οι όποϊες πρέπει νά διακανονίζουν τς μεταξύ των ανθρώπων κοινωνικές σχέσεις. Έν τοιαύτη περιπτώσει ουδεμία θά ήδύνατο νά συντελεσθεί μεταβολή και επί του προηγούμενου σχηματισθέντος ήθικού περιεχομένου τής φυσικής συνειδήσεως και θά ήταν αντίθετο στους φυσικούς νόμους τής εξέλιξεως τής ουσίας έκ τής όποίας έγιναν οι φυσικές συνειδήσεις. Η μή εξέλιξη των δυνάμεων τής ουσίας έκ τής όποίας έγιναν οι φυσικές συνειδήσεις, θά τερμάτιζε τς έέργειες αυτής και ως έκ τούτου θά χανόταν τό Είναι αυτής. Τό Είναι τής ουσίας ταύτης ύάρχει και θά ύάρχει, διότι οι νόμοι αυτής διηνεκώς πολλαπλασιάζονται κατά τς έέργειές τους.

Τό διπλούν ήθικό περιεχόμενο των φυσικών συνειδήσεων στην άνθρωπιν φύση, είναι προορισμένο σέ ένωση των ένεργειών του. Για νά γίνει όμως αυτό, πρέπει αναγκαΐα νά μεταβληθεί ή όλη ουσιαστική κατάσταση τής φυσικής συνειδήσεως.

Τουτο θά επιτευχθεί όταν αυτή έκδηλωθεί σέ ένεργητικές ιδεατές και συναισθηματικές ιδιότητες δηλαδή εκείνο που δύναται νά έκδηλωθεί σέ άρμονία προς τούς φυσικούς νόμους, διά τής ανθρώπινης φύσεως.

Όταν συντελεσθεί τό γεγονός τουτο, τότε ή φυσική συνείδηση θά προαχθεί και θά λειτουργήσει σέ άλλη φύση εύ-

ρισκομένη πέραν τής ανθρώπινης τοιαύτης. Πρό του μεγάλου αυτού γεγονότος γίνεται βαθμιαία άρμονική συλλειτουργία μεταξύ του περιεχομένου του εύρισκομένου στή φυσική συνείδηση και του περιεχομένου του εύρισκομένου στή διάνοια και αυτό άποτελεί τόν έλεγχο και κατά συνέπεια τήν μεταβολή τούτων.

Ο έλεγχος δέν γίνεται μόνον έκ του έσωτερικού περιεχομένου προς τό ύάρχον στην διάνοια, αλλά και αντιθέτως. Αυτό εξαρτάται έκ των ήθικών βάσεων του σχηματισμού τους. Οι δυνάμεις τής φυσικής συνειδήσεως δέν γίνονται μόνον ιδεατές. Όσες έγιναν κατά τρόπο κακό, άνώμαλο και μή φυσικό, ύόκεινται σέ μεταβολή. Αυτό άκριβώς τό θαυμάσιο έργο, έργο τής ανθρώπινης διανοίας, που άποσκοπεΐ στην μεταβολή του ήθικού περιεχομένου των φυσικών συνειδήσεων και τό όποιο έγινε σέ προηγούμενες άνθρωπινες ύάρξεις όφείλουν νά προσέξουν οι άνθρωποι.

ΟΙ ΕΝΤΟΛΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ

Οι έντολές τής Συνειδήσεως άποτελούν τό ύψηλότερο ήθικό επίπεδο έλέγχου στον κάθε άνθρωπο και τό όποιο πρέπει πάντα νά λαμβάνει ύόψη του και νά μήν εγκαταλείπεται στην άδιαφορία και τς ιδιοτροπίες του.

Έπειδή τό περιεχόμενο τής φυσικής Συνειδήσεως από ιδέες και συναισθήματα δέν είναι τό αυτό σέ όλους τους ανθρώπους, οι έντολές τής Συνειδήσεως και γενικά ό έλεγχος που άσκειται στις σκέψεις και στίς πράξεις μας δέν είναι ό αυτός σέ κάθε άνθρωπο. Αυτός είναι ό λόγος για τόν όποϊον σέ άλλους

μέν ανθρώπους ή Συνείδηση επιδο-
κιμάζει καί τίς πλέον απεχθεΐς καί μή
φυσικές καί ήθικές πράξεις ένώ σέ
άλλους συμβαίνει τό αντίθετο γιατί τό
ήθικό περιεχόμενο των φυσικών συνει-
δήσεων (ή ήθική Συνείδηση) από άν-
θρωπο σέ άνθρωπο εμφανίζει διαφο-
ρετική εξελικτική δύναμη των ιδεών καί
συναισθημάτων.

Στίς έντολές της Συνειδήσεώς μας
θά υπακούσουμε μόνον έφόσον υπάρχει
έλευθερία της συνειδήσεως. Ή έλευθε-
ρία της συνειδήσεως, είναι νόμος φυσι-
κός, νόμος της λειτουργίας της συνει-
δήσεως, ό όποιος έκδηλώνεται ως
δύναμη της συνειδήσεως.

Ήλλά ή έλευθερία της συνειδήσεως
λειτουργεί καί έκδη-
λώνεται στην άν-
θρώπινη κοινωνία;
Πληροΐ τόν σκοπό
της ό όποιος μέλ-
λει βραδύτερα νά
μεταμορφωθεί σέ
ήθικό πνευματικό
νόμο;

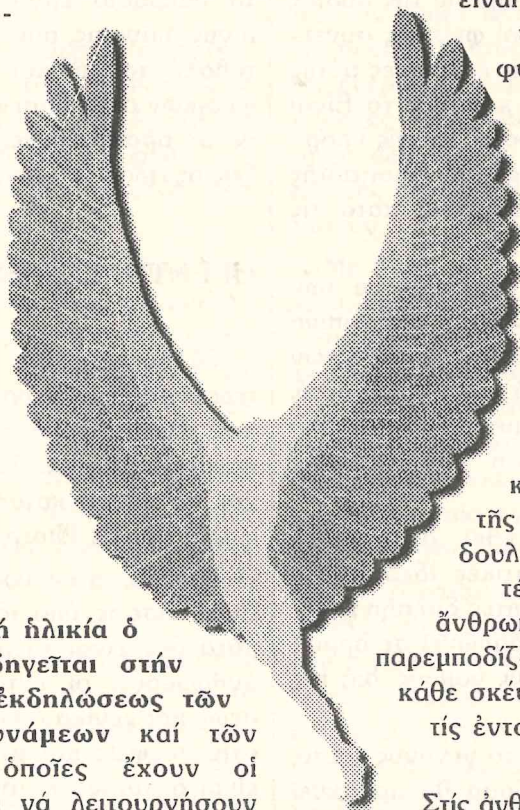
Ή εξέταση δέν
είναι δυσχερής.
Ήρκει νά
εξετάσουμε όσα
λαμβάνουν χώρα
κατά την ανάπτυξη
του ανθρώπου στή
κοινωνία.

Ήτσι από μικρή ηλικία ό
άνθρωπος δέν όδνηγείται στην
διευκόλυνση της έκδηλώσεως των
ψυχικών του δυνάμεων καί των
απαιτήσεων τίς όποιες έχουν οι
δυνάμεις αυτές για νά λειτουργήσουν
καί νά εξελιχθούν ως ιδέες καί

συναισθήματα, αλλά όδνηγείται νά
παραδεχθεΐ ιδεολογικό σύστημα τό
όποιο του υπαγορεύει πνευματική δου-
λεία, γιατί παρεμποδίζει τή φυσιολογική
ένέργεια των δυνάμεων της ψυχής οι
όποιες έρχονται νά επισκοπήσουν τίς
λειτουργίες του υλικού κόσμου για νά
μεταβληθούν βραδύτερα σέ γνώσεις,
κοινωνικό σύστημα τό όποιο του υπα-
γορεύει οικονομική δουλεία, γιατί κατα-
ναλίσκει όλες του τίς δυνάμεις, σωμα-
τικές καί πνευματικές, προς τό σκοπό
της εξοικονομήσεως των χρεωδών του
βίου του καί ως ήθική (πού κατά τά
μυστήρια είναι φυσικός νόμος) πών ό,τι
τόν αποξενώνει από την άρμονία της

Φύσεως προς την όποιαν έπρεπε νά
είναι άρρηκτα συνδεδεμέ-
νος για νά λειτουργεί
φυσιολογικά ό όργανι-
σμός του καί πών ό,τι
τούς χωρίζει καί
τούς κρατεί σέ
άπόσταση, ώστε νά
μή επιτυγχάνεται
διά της
άλληλοβοηθείας αυ-
τών ό κοινωνικός
τους σκοπός,
σκοπός πού αναφέ-
ρεται στην προαγωγή
καί εξέλιξη της ουσίας
της ψυχής τους. Αυτές οι
δουλείες επιβάλλονται στο
τέκνο της Φύσεως, τόν
άνθρωπο, μέ αποτέλεσμα νά
παρεμποδίζουν καί έκμηδενίζουν
κάθε σκέψη πού έμπνέεται από
τίς έντολές της Συνειδήσεώς
του.

Στίς ανθρώπινες κοινωνίες εάν
υπήρχε πλήρης αντίληψη των υποχρεώ-

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΗ

Τό θέμα της αποδοχής ή μή της έν-
νοίας της μετενσαρκώσεως μπορεί νά
αντιμετωπισθεΐ τόσο μέ άμεσες αποδεί-
ξεις όσο καί μέ έμμεσες αποδείξεις.

Ήμεσες αποδείξεις είναι α) οι άνα-
δρομές σέ προηγούμενες ένσαρκώσεις
πού μπορεί νά όδνηθεΐ ό ενδιαφερό-
μενος από όρισμένους ψυχοερευνητές
μέ ύπνωτισμό καί β) οι άναμνήσεις από
προηγούμενες ένσαρκώσεις πού έχουν
όρισμένοι άνθρωποι, για τίς όποιες
έχουν γραφεί πολλά βιβλία, τά όποια
μπορεί νά μελετήσει ό ενδιαφερόμενος.

Ήμεσες αποδείξεις έχουμε όλοι από
τήν πείρα της ζωής. Σχετικά είναι γνω-
στό ότι μεταξύ των ανθρώπων υπάρ-
χουν τεράστιες διαφορές όπως π.χ. άλλοι
είναι άρτιμελείς καί υγιείς ένώ άλλοι μέ
σωματικές δυσμορφίες ή μέ σοβαρή
διαταραχή της υγείας τους καί μάλιστα
μερικές φορές από την παιδική τους
ήλικία, άλλοι γεννιούνται σέ πλούσιες
οικογένειες καί έχουν έξασφαλισμένη
από οικονομική πλευρά άνετη ζωή ένώ
σέ άλλους συμβαίνει τό αντίθετο.

Αυτές οι διαφορές θά πρέπει νά είναι
απαράδεκτες τόσο γι' αυτούς πού πι-
στεύουν στην ύπαρξη ενός Θεού' καί
μάλιστα Θεού δικαίου προς όλους καί
όχι Θεού πού νά μοιράζει τά αγαθά της
γής κατά τρόπο τόσο άνισο καί μερολη-
πικό όσο καί γι' αυτούς.

Ή μόνη εξήγηση πού μπορεί νά
δοθεΐ είναι ότι αυτές οι άνισότητες είναι
αποτέλεσμα της έφαρμογής του Νόμου
του Ήντιπεπονθότος τό όποιο είναι
αποτέλεσμα του Θείου Νόμου της Δι-
καισύνης καί όχι κάποιου Θεού.

Ήτσι αυτοί οι όποιοι σέ κάποια προ-

σεων των κοινωνικών ατόμων προς τό
σύνολο της κοινωνίας, εάν υπήρχε
σεβασμός των κοινωνικών δικαιωμάτων
των ατόμων, εάν υπήρχε προσαρμογή
όλων των ανθρώπων προς τους φυσι-
κούς όρους της ζωής, τότε ούδέποτε θά
έδημιουργείτο ψυχικός πόνος καί όλα
τά άρνητικά συναισθήματα ως καί
έκεΐνα τά όποια σκληρά δοκιμάζουν την
ανθρώπινή μας ζωή.

Ή θεία Φύση παρέχει στους άνθρō-
πους όλα τά μέσα νά διάγουν βίο απο-
λύτως φυσικό καί νά απολαμβάνουν
όλα τά δώρα της χαράς, της εύτυχίας καί
της εύδαιμονίας.

Όμως οι άνθρωποι μέ την χρήση της
δύναμης του ισχυρότερου αποστερούν
αυτά τά μέσα από τους συνανθρώπους
τους πού τους παρέχει ή Φύση.

Ήρκει προς τοϋτο μόνον ή ειλικρι-
νής τους διάθεση καί ή άναγνώριση δια-
των έν λειτουργία νόμων του κοινωνι-
κού συγκροτήματος προς όλα τά κοι-
νωνικά άτομα, των μέσων εκείνων τά
όποια θά έδιδαν σέ αυτά την χαρά, την
εύτυχία καί την εύδαιμονία.

Όταν απομακρύνονται από την
ανθρώπινη ζωή, τότε μόνον έννοούν τό
μέγεθος των άκροτήτων τους καί της
άνοπσίας τους. Ή ανθρώπινη ζωή έχει
άπειρες όμορφίες, ή κακία όμως των
ανθρώπων τίς απομακρύνει από αυτές
καί ως έκ τούτου δημιουργούνται οι ψυ-
χικοί πόνοι, οι δοκιμασίες καί όλες
έκεΐνες οι πικρίες, οι όποιες μας παρα-
κολουθούν σέ κάθε βήμα της ζωής μας.

Τό πολύτιμο της ανθρώπινης ζωής μέ
τίς θεΐες όμορφίες της τό αισθάνονται
οι ψυχές εκείνες πού δύνανται νά
γνωρίζουν κατά βάθος αυτήν καί τους
σκοπούς τους όποιους έχει.

γούμενή τους ένσάρκωση παραβίασαν τούς Νόμους τής Φύσεως καί ἔκαναν κακή χρήση αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν στεροῦνται ὀρισμένων ἀγαθῶν σέ ἐπόμενες ένσάρκώσεις, ὥστε μέ τήν στέρψη καί τόν πόνο διδασθοῦν ὥστε νά πράττουν τό ὀρθό καί τό πρέπον.

Βεβαίως τώρα γεννᾶται τό ἐρώτημα «τί σχέση ἔχει τό θέμα τής Μετενσάρκωσης μέ τό θέμα τής Ἠθικῆς Συνειδήσεως». Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό εἶναι ὅτι ἡ ἀποδοχή τής ἔννοιας τής μετενσάρκωσης διευκρινίζει τήν προέλευση τῶν διαφορῶν τῶν Ἠθικῶν Συνειδήσεων ἀπό ἄνθρωπο σέ ἄνθρωπο

πο γιατί τό γνωστικό καί συναισθηματικό περιεχόμενο τής ἠθικῆς συνειδήσεως ἔχει ἄμεση σχέση μέ

α) τήν διαφορετική ἀφετηρία ἐκάστης ψυχῆς,

β) τό πλῆθος τῶν ένσάρκώσεων τής καί τὰ «μαθήματα» πού πῆρε σέ κάθε ένσάρκωση ἀφοῦ ἡ κάθε ένσάρκωση πλουτίζει τό γνωστικό καί συναισθηματικό περιεχόμενο τής κάθε ψυχῆς καί

γ) ἀπό τήν δεκτικότητα κάθε ψυχῆς ἀτομικότητας νά κατανοήσει αὐτά τὰ «μαθήματα» καί νά κάνει βίωμά τούς νόμους τής Θείας Φύσεως.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Τά σχετικά μέ τήν σύσταση τής ψυχῆς θά εὑρεῖ ὁ ἀναγνώστης στό τεῦχος 20 τοῦ περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ.

2 Ὅπως Οἱ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ εἶναι δυναμικές ἐκδηλώσεις τῶν οὐσιῶν τής μή νοητικῆς φύσεως ἔτσι καί Οἱ ΙΔΕΕΣ εἶναι δυνάμεις τής ψυχῆς καί Νόμοι τής νοητικῆς πνευματικῆς φύσεως. Ὅπως ἐκ τῶν λειτουργούντων νόμων τής μή νοητικῆς φύσεως ἐξαρτᾶται ἡ προαγωγή καί ἡ ἐξέλιξη τῶν οὐσιῶν τής μή νοητικῆς φύσεως ἔτσι καί ἐκ τῶν Ἰδεῶν (δηλαδή ἐκ τοῦ ἰδεολογικοῦ εἶναι τής ψυχῆς) ἐξαρτᾶται ἡ προαγωγή καί ἐξέλιξη τής ψυχῆς. Οἱ ΙΔΕΕΣ γίνονται ἐκ τής ἀναπλάσεως στήν διάνοιά μας τῶν φυσικῶν παρ.στάσεων πού προέρχονται ἀπό τήν ἐπαφή τῶν μορφῶν τῶν ὄντων μέ τίς ἀψυχές μορφές καί τής ἀποταμιεύσεώς τούς στήν μνήμη.

3 ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ εἶναι ψυχικά γεγονότα τοῦ περιεχομένου τής συνειδήσεως καί ἐκδηλώνονται ὡς εὐαρέσκεια ἢ δυσἀρέσκεια σέ διαφόρους βαθμούς ἐντάσεως καί γενικότερα εἶναι ἡ ὅλη ψυχική κατάσταση ἡ ἐκδήλωση ἡ δημιουργούμενη ἐκ τοῦ ἐκάστοτε καθολικοῦ περιεχομένου τοῦ ψυχικοῦ βίου.

Τά συναισθήματα ἐκδηλώνονται ἐκ τής ἀνθρωπίνης ψυχῆς, κάθε ψυχῆς μπορῶ νά ἰσχυρισθῶ. Οἱ ψυχικές δυνάμεις γιά νά ἐκδηλώνονται πρέπει νά λαμβάνουν ἔννοια γνωστική, γιατί χωρίς αὐτήν τήν ἔννοια δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχουν συναισθήματα ἐν ἐνεργείᾳ.

Ποτέ στήν ἀνθρώπινη φύση δέν δύναται νά ὑπάρξει καί ἐνεργεῖ συναίσθημα χωρίς γνωστική ιδιότητα, ἀδιάφορο ἂν ἡ γνωστική του ιδιότητα εἶναι

φωτεινή ἢ ὀχι. Γιά νά κατανοηθεῖ αὐτό ἀρκεῖ νά ποῦμε ὅτι τὰ συναισθήματα χωρίς τήν γνωστική τους ιδιότητα δέν μποροῦν νά γίνουν γνωστά ὡς συναισθήματα οὔτε μποροῦμε νά ὑπαγάγουμε τὰ συναισθήματα στήν κατηγορία τῶν ἰδεῶν, γιατί τότε δέν θά ἐλάμβαναν διαφορετική ὀνομασία τῶν ἰδεῶν.

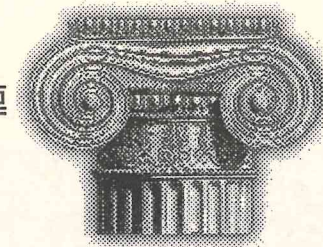
Θά εἶχαμε τότε μόνον ἰδέες καί σύνθεση αὐτῶν σέ γνώσεις καί ὀχι συγκεκριμένη κατηγορία συναισθημάτων ὡς ἐπίσης καί αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα ἐπίσης ὀφείλουμε νά διακρίνουμε αὐτῶν καί περὶ τοῦ πῶς αὐτά γίνονται καί ἔρχονται εἰς τό εἶναι αὐτῶν.

4 Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά μέ τό θέμα τῶν ἰδεῶν θά εὑρεῖ ὁ ἀναγνώστης εἰς τό τεῦχος 17 τοῦ περιοδικοῦ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ εἰς σχετικό ἄρθρο μου.

5 Ἡ ψυχή ἔχει κέντρο καί περιφέρεια. Τό κέντρο τής ψυχῆς, τό ὁποῖο ἔχει ἐνεργό τόν Νόμο τής κινήσεως, στόν ἀνθρώπινο ὁργανισμό συνδέεται μέ τήν καρδιά καί ἐλέγχει τίς κινήσεις τής ἐνῶ ἡ περιφέρεια τής ψυχῆς συνδέεται μέ τόν ἐγκέφαλο καί ἀποτελεῖ (ὁ ἐγκέφαλος μέ τήν περιφέρεια τής ψυχῆς) τήν διάνοιά του.

6 Στήν Καινή Διαθήκη γίνεται μνεία στήν μετενσάρκωση, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς αὐτονομία στούς μαθητές τοῦ Ἰησοῦ (βλέπε κατά Ματθαῖο κέφ. ΙΑ παρ. 9-15, κέφ. ΙΣΤ παρ. 13-17, κέφ. ΙΖ παρ. 10-13 κατά Μάρκο κέφ. Ἡ παρ. 27-30, κέφ. Θ παρ. 11-13, Κατά Λουκᾶ κέφ. Θ παρ. 18-20, κατά Ἰωάννη κέφ. Θ παρ. 2).

7 Ἐννοῶ τούς ὁπαδούς τῶν βιβλικῶν θρησκειῶν (ἐβραϊκῆς, χριστιανικῆς καί μωαμεθανισμοῦ).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Τό Ἰδεοθέατρον, ὁ δημιουργός τοῦ πρώτου σχολείου
γιά τήν διδασκαλία τής ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας,
παρουσιάζει νέο πρότυπο κύκλο μαθημάτων μέ στόχο τήν

**ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΜΑΘΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ.**
Διδάσκεται ἡ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ τῶν λέξεων

μέσω τής ἀποκωδικοποιήσεως τοῦ
ΘΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ,
ἡ μυσταγωγική τους προσέγγιση
καί ἡ γραμματικοσυντακτική ἀνάλυση μέ βάση τήν ἀρχαία
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ,

ὅπως ἔχει παραδοθεῖ ἀπό τόν Ὁρφέα, τόν Πυθαγόρα,
τόν Πλάτωνα καί τούς διαδόχους τής Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας.

Μόνο δύο ὥρες τήν ἐβδομάδα!

Ἐάν χάσετε κάποιο μάθημα, μπορεῖτε νά τό ἀναπληρώσετε ἄλλη ἡμέρα.

μέ τήν Εὐρυνόμη Γαβρά (ἐκπαιδευτικός - νομικός)

Πληροφορίες - ἐγγραφές: Ἰδεοθέατρον Σιουρνάρα 57, τηλ.: 210.52.37.543

Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

Η ἁρμονία τοῦ ἀρσενικοῦ καί τοῦ θηλυκοῦ εἶναι σέ ὅλα τά ὄντα ὁ μέγας νόμος τῆς Θείας Φύσεως καί τοῦ πνεύματος αὐτῆς, μέ σκοπό τήν παραγωγή τῆς τελειότητας καί μεταμορφώσεως αὐτῶν κατά τήν κλίμακα τῆς ἐξελίξεώς τους.

Ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας, ὁ ἄνθρωπος, συμβολίζεται μέ τήν Πυθαγόρεια τετρακτύ, ἐντός τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου, τό ὁποῖο πρέπει νά βρίσκεται σέ ἰσορροπία· οἱ πλευρές του ἀντιστοιχοῦν στό νοητικό, τό ψυχικό καί τό σωματικό του εἶναι.

Ἡ γυναικεία φύση, εἶναι φύσεως συγγενοῦς, πρός ὅ,τι ἀγνό καί εὐγενικό ἀντιπροσωπεύει ἡ Θεά ΑΡΤΕΜΙΣ τῆς ἀρχαιοελληνικῆς παραδόσεως καί πρέπει διά τοῦ συναισθηματικοῦ πού διαθέτει, νά ἀνεβάξει τόν ἄνδρα, σέ ὀρίζοντα, ἐπίπεδο ὑψηλότερο καί πνευματικώτερο.

Ἡ ἀνδρική φύση διά τοῦ νοητικοῦ της πρέπει νά ἀνεβάξει ἐπίσης τήν γυναικεία κατά τόν αὐτόν τρόπο καί στό αὐτό ἐπίπεδο γιά νά ἐμπνέεται ἀπό αὐτή σέ μία πορεία ἄθλων ἡρωισμοῦ καί ἐνθουσιασμοῦ ἀπαραιτήτων γιά τήν μεταμόρφωσή τους...

Ὅταν τό ζεῦγος συνεργάζεται ἀρ-

μονικά, μέ σύζευξη νοητικοῦ καί συναισθηματικοῦ, ἐπιτυγχάνεται τό ἰδεώδες ἀποτέλεσμα μιᾶς συνεχοῦς εὐδαιμονίας καί μεταμορφώσεως τοῦ ἀνδρογύνου ζεύγους, ἱκανοῦ νά δέχεται τίς ἐπιδράσεις καί τό Θεῖο Φῶς, ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός.

Τότε καί τό βιολογικό ἀποτέλεσμα, τῆς διαιωνίσεως τοῦ εἶδους ἔχει ἀνάλογα ἀποτελέσματα, τά ὁποῖα πηγάζουν ἀπό τήν ἀνάλογη πηγή καί συχνότητα, τῶν θείων αὐτῶν φωτεινῶν ἐπιδράσεων. Ἐπιτυγχάνεται, κατά συμβολική ἐρμηνεία, ἐκεῖνο πού συμβολίζεται μέ τόν μῦθο τοῦ Δευκαλίωνα καί τήν μεταμόρφωση τῶν λίθων σέ ἀνθρώπους, τῆς τιτανικῆς φύσεως σέ πνευματικῆς, ὁμοίας τῶν Ὀλυμπίων θεῶν.

Τότε καί μόνο τό ἀνθρώπινο ζεῦγος, θά ἐνσαρκώνει φωτεινές ψυχές καί θά δημιουργεῖ τίς ἀνάλογες προϋποθέσεις τῆς δημιουργίας πνευματικοῦ τους ὁργανισμοῦ.

Ὁ ἀνθρώπινος ἔρως, μεταμορφούμενος καί μετουσιούμενος, παράλληλα πρός τήν συντελούμενη φυσιολογική μεταμόρφωση καί μετουσίωση τοῦ σώματος, μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό κλειδί στά μεγαλύτερα μυστήρια τοῦ Σύμπαντος. Μπορεῖ νά μετατραπεῖ, ἀπό τήν χονδροειδή παροδική ὁργανική

ἡδονή, σέ μεγάλη δύναμη καί πηγή μόνιμης μεταμορφωτικῆς ἐσωτερικῆς εὐδαιμονίας, μέ κύριο συντελεστή, ἀντλήσης φωτός καί δυνάμεων, τήν γυναικεία, ὅταν αὐτή ἔχει φωτεινή καί ὥριμη ψυχή, ὅταν ἐνεργοποιεῖται ἀπό ἀνάλογης ποιότητας ψυχή τῆς ἀνδρικῆς φύσεως, κατά τήν διατύπωση τοῦ ποιητή Βηλαρά: «Σ' ἐμένα ὁ Ἔρως εἶναι τό αἷμα καί ἡ ψυχή γιατί εἶναι τῆς καρδιᾶς μου τό τέλος καί ἡ ἀρχή...».

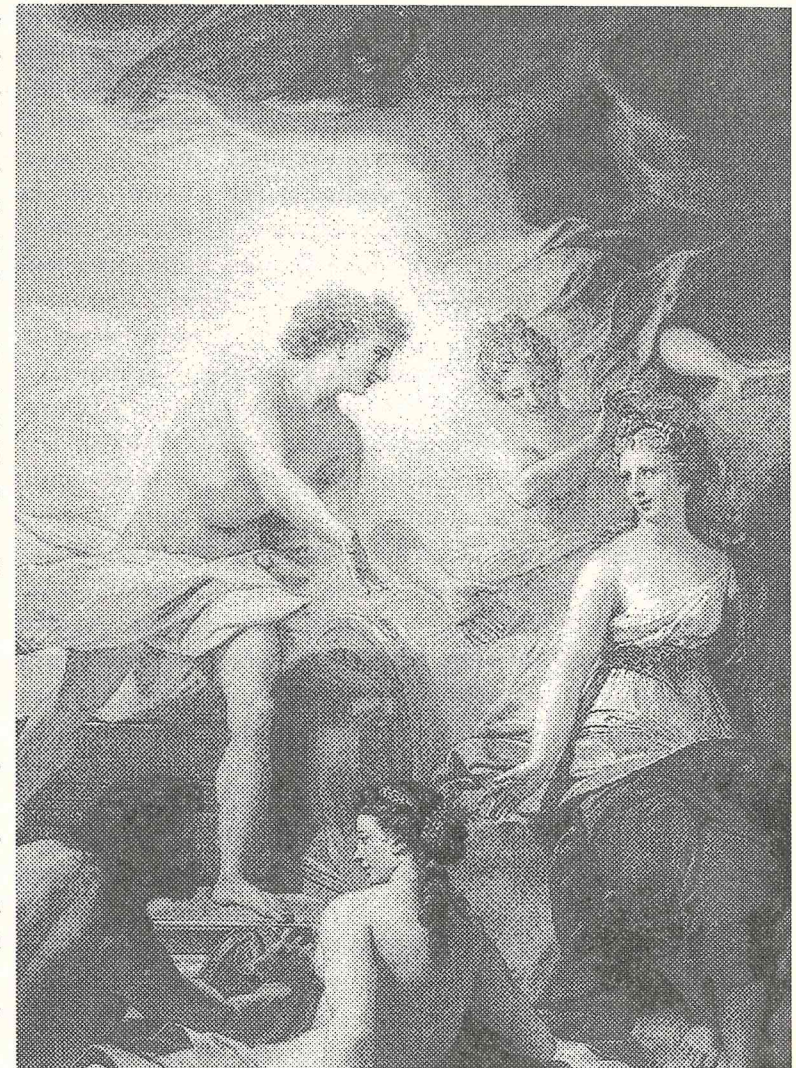
Ὅταν κατανοθοῦν ὅλα αὐτά, δύο μάστιγες τοῦ ἀνθρώπινου γένους θά ἐκλείψουν, ἡ ἀσκητία ἀφ' ἐνός καί ἡ ἀκολασία ἀφ' ἑτέρου, διότι ὁ φυσικοπνευματικός Ἔρως εἶναι ἡ ζωή τοῦ κόσμου. Ὅταν κατανοήσουμε ὅτι ὁ προορισμός τοῦ Ἑρώτος εἶναι θεῖος, πρέπει νά ἐκφράζεται κατά τρόπο θεῖο καί αἰώνιο δι' ἀνθρώπινου μέν σώματος ἀλλά πνευματικοῦ σκοποῦ, ὡς θεῖου σκεύους ὅπου μέσα του κατοικεῖ ὁ θεός.

Ὅταν δύο ψυχές ἀντιθέτου φύλου ἀγαποῦνται κατ' αὐτόν τόν τρόπο, μέ τήν αἴγλη τοῦ φυσικοπνευματικοῦ ἔρωτος, συντελεῖται ὑποσυνείδητα κάποια βιονομική λειτουργία, μέ ἀνάλογα ἀποτελέσματα, θείων ψυχοπνευματικῶν πτήσεων καί ἐκστάσεων ἀμοι-

βαίας ὠφελείας, φωτισμοῦ καί μεταμορφώσεως.

Ἡ σάρκα ὄχι ἀπλῶς δέν εἶναι ἐξοβελιστέα, ἀλλά εἶναι ἡ ἐκδήλωση καί ἡ ἔκφανση τοῦ πνεύματος, κατά τήν ἐνσαρκη ζωή. Ἐκεῖ ἐπιτελεῖται τό Θεῖον Ἔργον, στό θεῖον σῶμα, πού εἶναι θεῖον ἐνδιαίτημα καί ναός.

ΣΕΒΑΣΤΕΙΤΕ ΤΟ...

Σ. ΝΑΓΟΥ ΠΕΡΙ ΤΙΜΗΣ

Τί είναι τιμή; Ἀληθῶς θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου δέν δύναται τίς νά ἀπαντήσῃ χωρὶς νά διατρέξῃ τόν κίνδυνον νά θεωρηθῇ παραδοξολόγος, καί τοῦτο διότι οἱ ἄνθρωποι ἐκτός τοῦ ὅτι ἕκαστος ἔχει ἰδίαν περί τῆς τιμῆς ἔννοιαν, ἐκείνην ἡ ὁποία ἀτομικῶς τόν ἐνδιαφέρει, ἀλλά καί μεταξύ τῶν κοινωνιῶν τῶν ἀνθρώπων διαφορετική ἔννοια ἀποδίδεται περί τιμῆς.

Ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον οἱ ἄνθρωποι τήν ἔννοιαν τῆς τιμῆς συγχέουν καί μέ ἄλλας ἐκδηλώσεις τῶν ἐπὶ τῶν μεταξύ τῶν σχέσεων, ἐκείνας ἐπὶ παραδείγματι τοῦ καθήκοντος, ἐτέρας ἠθικῆς ἀρχῆς τῶν σχέσεων αὐτῶν, τῶν κοινωνικῶν τῶν ὑποχρεώσεων, τῆς μεταξύ τῶν συναλλαγῆς, περισσότερον δέ μέ τās ἐκδηλώσεις τῶν παθῶν τῶν ἥτοι τοῦ ἐγωΐσμοῦ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ἀτομικῆς τῶν ζῶης, τοῦ ἀτομικοῦ ὕλικου καί κοινωνικοῦ αὐτῶν κέρδους, τῶν ὀργανικῶν τῶν ἐπιθυμιῶν, τῆς ἀπληστίας τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν θελημάτων τῆς ζῶης, ἅτινα κατὰ τήν ἐμὴν ἀντίληψιν οὐδέν προσθέτουν εἰς τήν ψυχικὴν αὐτῶν ἐξέλιξιν.

Γενικώτερον ἡ ἔννοια τῆς πραγματικῆς φυσικῆς τιμῆς διαφεύγει τῶν ἀντιλήψεων καί τῆς πραγματικῆς γνώσεως αὐτῶν καί διὰ τούς λόγους τού-

τους αἰσθάνομαι τήν ὑποχρέωσιν νά διατυπώνω τās σκέψεις μου περί τῆς πραγματικῆς φυσικῆς ἔννοιας τῆς τιμῆς.

Κατ' ἐμέ τιμή εἶναι ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνη, ἥτις ὡς ἠθικός ψυχικός νόμος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του ἔρχεται ἐπὶ κούρος εἰς τό ἐξελικτικόν Ἔργον τῆς ψυχικῆς νοητικῆς φύσεως καί εἰδικώτερον εἰς τήν προαγωγὴν τήν ἠθικὴν καί νοητικὴν αὐτῆς.

Δύναμαι νά ἰσχυρισθῶ ὅτι ἡ τιμή εἶναι ὕψιστος ἠθικός νόμος ὅταν ἐκδηλωθῇ καί λειτουργήσῃ ἐπὶ πάσης ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ὁ ἠθικός οὗτος νόμος δέν δύναται ἐν τῇ λειτουργίᾳ του ν' ἀναιρῇ εἰς τās μεταξύ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις τούς ἄλλους ἠθικούς νόμους, ἀλλὰ ἀντιθέτως συντρέχει τούτους νά ἐναρμονίζονται πρὸς αὐτόν καί οὕτως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἠθικὴ καί διανοητικὴ προαγωγή πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν.

Οἱ ἠθικοὶ νόμοι τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν δέν εἶναι ἄλλο τι παρά ἡ δυναμικὴ ἐπέκτασις εἰς τās ἐνεργείας τῶν, αὐτῶν τούτων τῶν φυσικῶν νόμων. Τήν τοιαύτην ἐπέκτασιν ἐνεργοῦν αἱ ψυχαὶ διὰ τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἐάν πράγματι εἰς τās μεταξύ τῶν σχέσεις διέπονται ὑπὸ τοῦ ἠθικοῦ νόμου τῆς τιμῆς.

Ὁ ἠθικός νόμος τῆς τιμῆς, δύναμαι νά ἰσχυρισθῶ ὡσαύτως ὅτι εἶναι ὁ σύνδεσμος τῶν ἄλλων ἠθικῶν νόμων καί ὁ ὑπέρτατος τούτων, σκοπεῖ δέ ἐν τῇ ἀσκήσει του ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τήν παροχὴν παντός μέσου πρὸς ὑπερέραν ἀνέλιξιν τῶν δυνάμεων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν.

Τά μέσα ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρεμποδίζουν τήν ἐμφάνισιν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν καί τὰ περιορίζοντα τήν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τῆς φυσικῆς τροχιάς τῶν λειτουργιῶν αὐτῆς, ὅπως οὕτως ἐπιτυγχάνονται αἱ μεταξύ πάντων τῶν ἀνθρώπων ἀρμονικαὶ σχέσεις αὐτῶν καί ἐξασφαλίζεται ἡ ἀκώλυτος πρόοδος τούτων.

Διὰ νά ἐπιτυγχάνονται αἱ ἀρμονικαὶ αὗται σχέσεις, ἕκαστος ἄνθρωπος ἔδει νά σκέπτεται καί ἐνεργῇ κατ' ἐλευθέραν βούλησιν χωρὶς νά διαταράσσῃ τήν ἐλευθέραν βούλησιν τῆς σκέψεως καί ἐνεργείας τῶν ἄλλων, νά διατίθενται πάντες κατὰ τρόπον μὴ παρακωλύοντα τήν ἐκδήλωσιν τῶν σκέψεων καί συναισθημάτων τῶν ἄλλων καί τήν πλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη πλήρωσις δέν δύναται νά περιορίσῃ τήν μὴ πλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἄλλων, οὔτε διαταράσσῃ τās ἀρμονικὰς σχέσεις πάντων.

Ὁ σεβασμὸς τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως πρὸς ἐνέργειαν τῶν κοινωνικῶν ἀτόμων, ἐφ' ὅσον ἡ ἐλευθέρα αὕτη διάθεσις δέν ἐμποδίζει τήν ἐλευθέραν διάθεσιν τῶν ἄλλων, τήν διάθεσιν πρὸς ἐνέργειαν, ἥτις δέν σκοπεῖ νά περιορίσῃ δι' αὐτῆς τὰ φυσικὰ καί ἠθικά δικαιώματα καί τήν ἀπόλαυσιν τούτων ὑπὸ τῶν ἄλλων, εἶναι ὕψιστη ἐκδήλωσις τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καί δι' αὐτῆς προά-

γονται αὗται εἰς πραγματικὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν.

Διὰ νά δυνῇ νά φανῶ σαφῆς εἰς τās σκέψεις μου, θά ἐξετάσω ἀναλυτικώτερον τήν ἔννοιαν τῆς τιμῆς ὡς ἠθικοῦ νόμου, νόμου προερχομένου ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν φυσικῶν νόμων διὰ τῶν ὁποίων ρυθμίζονται αἱ λειτουργίαι τῶν οὐσιῶν τῆς φύσεως πρὸς ἀνέλιξιν τῶν δυνάμεων αὐτῶν καί πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν εἰς τούς ἀπείρους κόσμους. Θά ἐξετάσω τήν ἔννοιαν ταύτην εἰς αὐτὴν ταύτην τήν ἀνθρωπίνην φύσιν.

Τιμή εἶναι ἡ σκέψις ἢ ἡ πρᾶξις ἐκείνη τοῦ ἀνθρώπου ἥτις χαρακτηρίζεται ὑπὸ μιᾶς ἀξίας. Ἀξία εἶναι τό ἀποτέλεσμα τῆς σκέψεως ἢ τῆς πράξεως τό ὁποῖον προκαλεῖ εἰς ἐντονωτέραν ἐκδήλωσιν τās ψυχικὰς δυνάμεις διὰ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζεται ἡ πρόοδος τῶν ψυχῶν.

Τό οὐσιώδες τοῦτο γεγονὸς δυνάμεθα νά τό ἐξετάσωμεν καθολικώτερον ἐάν σημειώσωμεν ὅτι οὐδέν ἐν τῇ ἀπανταχοῦ φύσει, ὕλικῇ ἢ πνευματικῇ, δύναται νά ἔχῃ ἀξίαν ἐάν δέν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ τήν αὔξησιν τῆς δυναμικότητός του. Τό ὅλον ἀπειρον οἰκοδόμημα τῆς θείας φύσεως, ὕλικῆς καί πνευματικῆς, στηρίζεται εἰς τās ἀξίας ταύτας, διότι αὗται τοῦ αὐξάνουν τήν δυναμικὴν του ἐνεργειαν καί ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης ἐξασφαλίζεται ἡ ἀτέρμων αὐτοῦ ἐξέλιξις καί διὰ ταύτης ἡ ὑπαρξις τοῦ εἶναι αὐτοῦ.

Εἰδικώτερον ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξις τῶν ὄντων αὐτοῦ στηρίζεται εἰς τήν αὔξησιν τῆς δυναμικῆς τῶν ἐνεργειῶν καί διὰ ταύτης ἔρχονται ἀπὸ κατωτέρου

πνευματικού πεδίου εις ανώτερον τοιούτον, ἔρχονται εἰς θειοτέρας ἠθικὰς καταστάσεις, αἵτινες τοὺς ἐξασφαλίζουν τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν πάσης πνευματικῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Εἰς τοὺς πνευματικούς κόσμους οἱ φυσικοὶ νόμοι, οἵτινες διέπουν τὰς οὐσίας τῶν ὄντων αὐτοῦ, γίνονται ἐνσυνείδητοι ἠθικοὶ νόμοι, χωρὶς ν' ἀποβάλλουν καὶ τὴν φυσικὴν τῶν ἔννοιαν διότι δι' αὐτῆς ρυθμίζεται ἡ λειτουργία τοῦ εἶναι τῶν. Ὡς ἠθικοὶ νόμοι διέπονται ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς βουλήσεως πρὸς ἄσκησιν καὶ ἐνέργειαν. Τοῦτο εἶναι τὸ μέγα χαρακτηριστικὸν τῶν πνευματικῶν ὄντων.

Οἱ ἠθικοὶ νόμοι τοῦ ἀνθρώπου ἔδει νὰ ἦσαν ἐνσυνείδητοι ἀφοῦ ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ὁ νόμος τῆς βουλήσεως πρὸς ἐνέργειαν. Εἶναι τοιοῦτοι; Δέν δύναμαι εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ν' ἀπαντήσω, ἡ ἔρευνα δύναται νὰ τὸ ἀποδείξῃ.

Αἱ πράξεις καὶ αἱ σκέψεις τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ στηρίζονται εἰς τοὺς ἐνσυνείδητους ἠθικούς νόμους, ὅτε ὑπαγορεύεται ἐκ τούτων ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη σκέψις ἢ πράξις, πρέπει

νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα μίαν ἀξίαν, τὴν ἐκδήλωσιν μιᾶς ὑπεριτέρας ψυχικῆς δυνάμεως.

Ὅταν ἔχουν τοιοῦτο ἀποτέλεσμα χαρακτηρίζονται ὡς σκέψεις καὶ πράξεις τιμῆς καὶ αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῆς τιμῆς διότι ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ἀξίαν.

Ἐάν δέν προκύπτει τοιοῦτο ἀποτέλεσμα ἐκ τῶν σκέψεων καὶ τῶν πράξεων, δέν προσλαμβάνουν αὗται ἠθικὴν ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τῆς τιμῆς.

Σκέψεις καὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων, αἵτινες δέν προκαλοῦν τὴν ἐκδήλωσιν ὁμαλῶν λειτουργιῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ ψυχικῶν δυνάμεων αὐτῶν, δέν ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα ἀξίαν καὶ διὰ τοῦτο δέν ἔχουν ἠθικὴν ἔννοιαν καὶ εὐρίσκονται ἔξω τῆς ἐννοίας τῆς τιμῆς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ποῖαι ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ σκέψεων προσλαμβάνουν τὴν ἔννοιαν τῆς τιμῆς καὶ ποῖαι ἐκ τῶν ἀνθρώπων εὐρίσκονται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἠθικῆς καὶ διακοσμούνται ὑπὸ τῆς ἐννοίας τῆς τιμῆς.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ

Αἶφνης ἀνάβουν οἱ πυρσοί, βοοῦν τὰ κρόταλα, ἄδουν οἱ αὐλοὶ
τὰ πόδια μου κτυπᾶω καὶ μπαίνω στὸν χορό, τὰ χέρια μου σηκώνω
ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ κάνω ἐκκλήσιν στὸν ἴδιον τὸν θεόν:

Διόνυσε ὕψιστε θεέ, μῶβ πράσινε, μπλέ καὶ χρυσαφί τὴν μάσκα σου
χαράσσω τὴν ἀρχετυπικὴ καὶ σύντροφον σέ κράζω καὶ ἐλευθερωτὴ

Στάξε τὸν οἶνον τὸν οἶνον τὸν ἀψύ καὶ σεῖσε καὶ ἀνάδυσσε τὴν ἀδρανῆ ψυχὴ
καὶ δώστης κίνησιν, ἐνέργεια, ζωὴ καὶ μεταμόρφωσέ την μέ ἔρωτα νὰ ζεῖ
καὶ φέρε τοὺς ἀνθρώπους κοντὰ νὰ ἐρωτευθοῦν
καὶ φέρε τίς ἰδέες γιὰ νὰ ἀπογειωθοῦν.

Ἐσύ πού ἐλευθερώνεις τὸ φῶς μέσ' τὴν σιωπὴν, ἐλευθέρωσε καὶ σῶσε
τὴν σκλάβαν τὴν ψυχὴ καὶ δώστης τὸ ἐννέα νὰ ἀνέβει στὴν κορυφὴν.

Ἀριάδην

Ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία ἡ ὁποία ἔχει θάρβαρα κακοποιηθῇ καὶ ὑποβιβασθῇ ἀπὸ ἐπιπόλαιους, ἰδιαίτερα ξένους ἐρμηνευτὲς τῆς, ἀποτελεῖ τὴν συμβολικὴ Θεολογία τῶν Ἀρχαίων Μυστηρίων καὶ ἀποκαλύπτει, διὰ τῶν συμβόλων καὶ τῶν ἀλληγοριῶν τῆς, ἀναλλοίωτες ἀλήθειες καὶ νόμους φυσικοὺς καὶ πνευματικούς.

Ἐκεῖνο πού εἶναι στὴν κυριολεξία τοῦ ἀνόητου, εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοὺς ὅτι ἡ ἀρχαία θρησκεία εἶναι εἰδωλολατρικὴ, ἀγνοῶντας ὅτι αὕτη ὑπῆρξε πίστις ὅχι μόνον τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν μεγάλων σοφῶν καὶ φιλοσόφων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Ἡ ἀρχαία λατρεία δέν ἦταν εἰδωλολατρικὴ, ἀλλὰ ἰδεολατρικὴ, πνευματόδοξη καὶ φυσιολατρικὴ, ἔχουσα ἀφιερωμένο ἰδιαίτερον βωμό εἰς "τόν Ἀγνωστον Θεόν", τὸν ἀπρόσωπο Καθολικὸν Λόγον ἢ ἄλλως τὸν Θεὸ δημιουργὸ τῆς Θείας Φύσεως, τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων μέσα σ' αὐτήν.

Τὸ Δωδεκάθεον ἀποτελεῖ τὴν κατάστασιν ἐκείνη τῆς τάξεως ἡ ὁποία διεμορφώθη μετὰ τὴν Τιτανομαχίαν, μετὰ τῶν πρώτων θεοποιηθεισῶν, εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον ὠρίμων ψυχῶν, πού συνεκρότησαν τὴν κυριαρχία του, ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ Ὀλύμπου, μετὰ τὴν συντριβὴν τῶν ἀρνητικῶν δυνάμεων καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Θείας τάξεως καὶ Ἀρμονίας, στὴν ἐξέλιξιν τῆς καθόλου Φύσεως, τὴν ὁποία οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ἀποκαλοῦσαν Θεία Μητέρα.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ἔχουν τοποθετήσῃ στὰ Μυσταγωγικά του κέντρα τίς κυριαρχίες τοῦ Δωδεκαθέου, σιτοῦς ἀναλόγους κύκλους τῶν ζωδίων καὶ τῶν ἀστερισμῶν, μέ τίς ἀνάλογες ιδιότητες καὶ τὰ φυσικά γεγονότα τῶν μηνιαίων μεταβολῶν, ἀποκαλῶντας τοὺς θεοὺς Φοῖβους, ὅπως τοῦτο ἀναπαρίσταται σὲ ἀρχαίους ναοὺς καὶ ἀπεικονίζαν τοὺς ἐκδηλουμένους κόσμους, ὑποδεικνύοντας τὴν ἐναρμόνισιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν παγκόσμιον ρυθμὸν, τὴν κοσμικὴν τάξιν καὶ θεία νομοτέλεια. Στὴν ἀρχαιότητα δέν ἐδέχοντο πρὸς μύησην τοὺς μπητραλοῖες (τοὺς τὴν Μητέρα τύπτοντας ἢ φονεύοντας) ἡ ὁποία δέν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Θεία Φύσιν καὶ τοὺς νόμους τῆς, τοὺς ὁποίους ἡ ἄφρων ἐπέμβαση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ψευδοεπιστήμης του, καθημερινῶς κακοποιεῖ, παραβιάζοντας τὴν θεία νομοτέλειά της.

Τὰ ἀρχαῖα Μυστήρια, δίδασκαν καὶ ἀπεκάλυπταν νόμους φυσικοὺς καὶ πνευματικούς, τῶν κραταιῶν καὶ ἐνδόξων δυνάμεων τῆς Θείας Φύσεως. Ἦσαν σκηνώματα γνωσιολογικά τῶν ΝΟΜΩΝ.

Οἱ δὲ Μυσταγωγοὶ καὶ Ἱεροφάντες ἐχειρίζοντο τὴν γνώσιν αὐτὴν τῆς Ὑψηλῆς Τέχνης καὶ τοῦτο μετέδιδαν σιτοῦς μουσμένους στὰ Μυστήρια.

Σ. Νάγος

Σ. ΝΑΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ

Δέν γνωρίζω εάν δοθεί όρισμός του τί είναι πίστις. Διά νά έχωμεν όμως σαφή έννοια του Εΐναι αὐτῆς, ανάγκη νά γνωρίσωμεν πῶς γίνεται τοῦτο.

Κατ' ἐμέ ἡ ΠΙΣΤΙΣ ἀνάγεται εἰς τά ἀνθρώπινα συναισθήματα. Διά νά κατανοηθεῖ ὅμως ὡς συναισθημα πρέπει νά κατανοηθεῖ, πῶς τοῦτο γίνεται καί πῶς ἔρχεται εἰς τό Εΐναι τό συναισθημα τοῦτο, διότι τό νά λέγεται ἀπλῶς ὅτι εἶναι ψυχική ἐκδήλωσις τοῦτο καί μόνον δέν ἀρκεῖ. Εἶναι ἀληθές ὅτι τά συναισθήματα ἐκδηλοῦνται ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, πάσης δύναμαι νά ἰσχυρισθῶ ψυχῆς.

Διά νά ἐκδηλοῦνται ὅμως ἐκεῖθεν αἱ ψυχικάι δυνάμεις, πρέπει νά λαμβάνουν αὗται κῆν έννοιαν γνωστικήν, διότι ἄνευ τῆς τοιαύτης έννοίας δέν δύνανται νά ὑπάρχουν συναισθήματα ἐν ἐνεργείᾳ. Ποτέ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει δέν δύναται νά ὑπάρξει καί νά ἐνεργεῖ συναισθημα ἄνευ γνωστικῆς ιδιότητος, ἀδιάφορον ἂν ἡ γνωστική αὐτοῦ ιδιότης εἶναι φωτεινή ἢ ὄχι.

Γιά νά κατανοηθεῖ τοῦτο ἀρκεῖ νά εἰπώμεν ὅτι τά συναισθήματα ἄνευ τῆς γνωστικῆς αὐτῶν ιδιότητος δέν δύνανται νά γνωσθοῦν ὡς τοιαῦτα. Ἄλλ' οὕτε δύνανται νά ὑπαχθοῦν τά συναισθήματα εἰς τήν κατηγορίαν τῶν ιδεῶν, διότι

ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δέν θά ἐλάμβανον διαφορετικήν ὀνομασίαν τῶν ιδεῶν.

Θά εἴχωμεν τότε μόνον ιδέας καί σύνθεσιν αὐτῶν εἰς γνώσεις καί οὐκ συγκεκριμένην κατηγορίαν συναισθημάτων ὡς ἐπίσης καί αἰσθημάτων τά ὁποῖα ἐπίσης ὀφείλομεν νά διακρίνωμεν αὐτῶν καί περί τοῦ πῶς αὐτά γίνονται καί ἔρχονται εἰς τό Εΐναι αὐτῶν.

Εἶναι φανερόν ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ὄντων ὑπάρχουν καί ἐνεργοῦν ιδέες, αἰσθήματα, ὡς ἐπίσης καί συναισθήματα. Αἱ ψυχικάι αὗται ιδιότητες πρέπει νά διευκρινισθεῖ πῶς προέρχονται.

Κατ' ἀρχήν τό ὅτι ὑπάρχουν καί ἐνεργοῦν ιδέες, αἰσθήματα καί συναισθήματα καθίσταται πρόδηλον ἐκ τοῦ φαινομένου ὅτι ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν ἐμφανίζονται μεταξύ αὐτῶν ἀντιφάσεις, ὡς τοῦτο συμβαίνει πλειστάκις ὅταν τό περιεχόμενον τῶν ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν ιδεῶν ἀποκρούεται ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀπό ἄλλην ψυχικήν ἐκδήλωσι προερχομένη ἐκ τῆς ιδιότητος τῶν αἰσθημάτων ἢ τῆς ιδιότητος τῶν συναισθημάτων ἢ καί ἀντιστρόφως.

Τό φαινόμενον τοῦτο συνήθως τό κατατάσσωμεν (ἀποδίδωμεν) εἰς ἐνέργειαν τῆς συνειδήσεώς μας ἢ καί στίς

ἐνεργοῦσες σκέψεις μας κατά τῆς ἐκδηλώσεως τῆς συνειδήσεώς μας. Ἀπλάδῃ μεταξύ τῶν ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν ιδεῶν καί τοῦ περιεχομένου τῆς συνειδήσεώς μας διεξάγεται πάλη περί ἐπικρατήσεως.

Ὡσαύτως ὁμοία πάλη διεξάγεται μεταξύ τῶν ιδεῶν μας καί τῶν αἰσθηματικῶν μας ἐκδηλώσεων. Ὡς καί ἄνωτέρω εἰπώμεν ἀνάγκη τά φαινόμενα ταῦτα νά ἐρμηνευθοῦν καί καθορισθοῦν, διότι ἄνευ τούτου, ἄνευ δηλαδή τοῦ νά γνωρίσωμεν τό πῶς γίνονται οἱ ιδέες, τά αἰσθήματα καί τά συναισθήματα καθίσταται ἀδύνατον νά καθοριθεῖ καί ἡ διαφορετική έννοια αὐτῶν. Ἀπλάδῃ τί εἶναι ιδέες, τί εἶναι αἰσθήματα καί τί εἶναι συναισθήματα.

Διά τοῦ τρόπου δέ αὐτοῦ θά γνωσθεῖ ὄχι μόνον ὅτι οἱ ἐκδηλούμενες ἐν ἐνεργείᾳ ιδέες ἡμῶν εἶναι συνειδητές, ὅτι συνειδητά εἶναι καί τά ἐκδηλούμενα αἰσθήματα καί συναισθηματά μας παρά τό ὅτι ἐν τῇ ἐκδηλώσει αὐτῶν ἔχουν ἀντιθέσεις.

Τό ὅτι ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές εἶναι συνειδητές σημαίνει ὅτι ὅλες ἔχουν περιβληθεῖ μέ γνωστικές ιδιότητες. Ὅτι τίς γνωστικές ιδιότητες δέν δυνάμεθα ἢ νά ὀρίσωμεν ὡς οὐσιαστικήν έννοιαν τῆς γνώσεως ἢ ὁποῖα καί γίνεται ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων, ἀλλά καί διά τοῦ καθορισμοῦ τοῦ πῶς ταῦτα γίνονται καί καταμερίζονται στίς ἐνεργειές τῶν εἶναι καί ὁ μόνος τρόπος διά τοῦ ὁποίου θά ἔχωμεν καί ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Αἱ ΙΔΕΑΙ. Λέγομεν ὅτι αὗται γίνονται ἐκ τῆς ἀναπλάσεως ἐν τῇ διανοίᾳ μας τῶν φυσικῶν παραστάσεων. Ἀλλά

ἐπί ποίου οὐσιαστικοῦ γίνεται ἡ ἀνάπλασις αὐτή; Ἐπί τῆς ἐγκεφαλικῆς οὐσίας; Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει θά ἔπρεπε ὁμοία ἀνάπλασις νά ἐγίνετο ἐπί πάσης ὀργανωμένης καί λειτουργούσης μορφῆς τῆς φύσεως.

Δυνάμεθα νά ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ χημική ἐνέργεια τῆς φύσεως ἐνός φυτοῦ, ὡς καί ἡ καθόλου αὐτοῦ τοιαύτη, δέν ἐμφανίζει πλήρη ἐπαφή πρὸς τὰς ἄλλας μορφάς τοῦ περιβάλλοντος αὐτῆς καί ὅτι ἐκ τῆς ἐπαφῆς ταύτης δέν δέχεται τὰς ἐπιδράσεις τῶν ἄλλων μορφῶν;

Δυνάμεθα νά ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐκ τῆς ἐπαφῆς ταύτης δέν ἐξαρτᾶται ἡ συντήρησις αὐτοῦ διά τῆς θρέψεως ὡς καί ἡ ἐν γένει λειτουργία αὐτοῦ;

Δυνάμεθα ἀκόμη νά ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ μορφή τοῦ φυτοῦ τούτου δέν συναποτελεῖ ἀρμονικόν συνδυασμόν ἐνεργειῶν μετά τῶν ἄλλων μορφῶν τῶν ὄντων καί τῶν ἄλλων ἀψύχων μορφῶν τῆς φύσεως;

Καί ἀφοῦ διά τῆς ἐπαφῆς τῶν μορφῶν τῶν ὄντων πρὸς τὰς ἀψύχους μορφάς γίνεται εἰς τὰς μορφάς τῶν ὄντων ἡ ἐγκεφαλική λειτουργία τῶν παραστάσεων, ἡ ἀνάπλασις αὐτῶν εἰς ιδέας καί ἡ ἀποταμίευσίς των εἰς τήν μνήμην, διατί τοῦτο νά μή γίνεται καί εἰς τὰς λειτουργίας τῶν ἀψύχων μορφῶν, ἀφοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας τῆς Φύσεως καί εἰδικῶς ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων τῆς οὐσίας ταύτης γίνονται καί αἱ μορφαί τῶν ψυχικῶν ὄντων ὡς καί ἐκεῖναι τῶν μή ψυχικῶν;

Τί εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον δίδει εἰς τὰς μορφάς τῶν ὄντων τήν ἀτομικήν αὐτῶν βούλησιν, τήν διάθεσιν πρὸς

ατομικήν ἐνέργειαν, τὴν ατομικὴν αὐτῶν κίνησιν;

Ἡ μήπως τὰ φαινόμενα αὐτά δὲν ἀποτελοῦν χαρακτηρισμὸν μεταξύ τῶν ἀψύχων μορφῶν καὶ ἐκείνων τῶν ὄντων; Ἡ μήπως ἀκόμη καὶ αἱ μορφαὶ τῶν ὄντων καὶ αἱ ἄψυχοι τοιαῦται δὲν διέπονται τουλάχιστον ἐν τῷ περιβάλλοντι ἡμῶν ἀπὸ τούτους αὐτοὺς ψυχικούς νόμους;

Τὰ ἀνωτέρω ἐρωτήματα εἶναι ἀρκετά νά μᾶς ὠθήσουν εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι εἰς τὰς μορφὰς τῶν ὄντων ὑπάρχει καὶ ἄλλος παράγων, τὴν οὐσίαν τοῦ ὁποίου ὀφείλομεν νά ἐρευνήσωμεν καὶ τοῦ ὁποίου αἱ δυνάμεις εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουν τὴν αἴσθησιν, τὴν συνειδητὴν αἴσθησιν, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐπαφή πρὸς τὰς παραστάσεις τῶν μορφῶν τῆς Φύσεως αἱ ὁποῖαι διαβιβάζονται ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς, ἀναπλάσσονται ἐκεῖ καὶ ἀποτυποῦνται εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ παράγοντος τούτου, ὅτε αἱ δυνάμεις αὗται λαμβάνουν τὴν ἔννοιαν τῶν ἰδεῶν.

Ὁ παράγων αὐτός εἶναι ἡ ατομικὴ ψυχὴ ἐκάστου ὄντος καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῆς ἐκδηλοῦνται εἰς λειτουργίαν μόνον διὰ τῆς λειτουργίας τῶν ὀργάνων τῆς ὀργανικῆς μορφῆς. Δὲν δύνανται ἄλλως νά ἐκδηλωθῶν αἱ δυνάμεις τῆς ατομικῆς ψυχῆς τῶν ὄντων, διότι διὰ νά ἐμφανισθῶν αὗται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἰδεῶν, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν συναισθημάτων πρέπει δι' εἰδικῆς ὁργανώσεως τῆς μορφῆς νά ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸν φυσικὸν κόσμον καὶ διὰ τῶν καθεάκαστα λειτουργιῶν αὐτῆς νά μεταβληθῶν ἀπὸ ἀπλᾶς δυνάμεις εἰς αἰσθητικά, ἰδεατά καὶ συναισθηματικὰς τοιαύτας.

Ἐάν εἰς τὰς ἀψύχους μορφὰς τῆς Φύσεως αἱ οὐσίαι αὐτῆς ἐκδηλοῦν τὰς δυναμικότητάς των πρὸς ἐνέργειαν καὶ δι' αὐτῆς εἰς προαγωγικὴν τοιαύτην, εἰς τὰς μορφὰς τῶν ὄντων ἐπιτελεῖται οὐκ ἄλλο μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῶν δυνάμεων τῶν ατομικῶν ψυχῶν εἰς ὁμοίαν ἐνέργειαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ καθόλου προαγωγή αὐτῶν καὶ ἡ μετατροπὴ τῶν δυνάμεων αὐτῶν εἰς αἰσθητικά, ἰδεατά καὶ συναισθηματικὰ περιεχόμενα τούτων.

Πῶς γίνεται ὁμῶς τὸ οὐσιαστικόν εἶναι τῶν ατομικῶν ψυχῶν; Τοῦτο ἐπίσης πρέπει νά ἐρευνηθῇ. Τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο δύναται νά εἶναι ξένον πρὸς τὸ ὅλον οὐσιαστικόν τῶν κόσμων; Ἐάν τοῦτο ἦτο ἀληθές, τότε ποῖον δύναται νά εἶναι τὸ διάμεσον, τὸ οὐσιαστικὸν διάμεσον τὸ μεταξύ τῶν δύο τούτων, τὸ φέρον εἰς ἔνωσιν καὶ συνεργασίαν αὐτά;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δὲν θά δυνηθῇ τις νά ἀπαντήσῃ μετὰ λογικῆς ἱκανοποιήσεως. Τὸ οὐσιαστικόν τῶν κόσμων δὲν δύναται νά εἶναι ξένον καὶ ἄσχετον πρὸς τὸ οὐσιαστικόν τῶν ατομικῶν ψυχῶν. Τὸ οὐσιαστικόν τῶν ατομικῶν ψυχῶν εἶναι μία ἐξέλιξις τοῦ οὐσιαστικοῦ τῶν κόσμων μεταξύ ὁμῶς τῶν ὁποίων ὑπάρχει διαφορά ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσόν τῶν ἐνεργητικῶν των δυνάμεων.

Τὸ οὐσιαστικόν τῶν ατομικῶν ψυχῶν ἀπὸ ἀπόψεως δυναμικῆς εἶναι κατὰ πολὺ ὑπέρτερον τοῦ οὐσιαστικοῦ τῶν μορφικῶν κόσμων χωρὶς νά διέπονται ἀμφότερα ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμων των.

Εἰς τὸ οὐσιαστικόν τῶν ατομικῶν

ψυχῶν δὲν λειτουργοῦν μόνον οἱ φυσικοὶ νόμοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν εἰς τὰς ἀψύχους μορφὰς τῶν κόσμων, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι νόμοι μεταγενεστέρας ἐκδηλώσεως καὶ αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διακανονίζουν τὰς λειτουργίας τῶν ατομικῶν ψυχῶν, ἐν συνδυασμῷ καὶ συνεργασίᾳ ἐνεργείας πρὸς τοὺς πρώτους.

Οἱ πρῶτοι διακανονίζουν τὰς σχέσεις τῶν ατομικῶν ψυχῶν πρὸς τὰς ὀργανικὰς των μορφὰς καὶ τούτων πρὸς τὸ σύνολον τῶν μορφῶν τοῦ περιβάλλοντος αὐτῶν κόσμου, οἱ δεύτεροι ὁμῶς τὰς λειτουργίας τῶν ατομικῶν ψυχῶν οἱ ὁποῖοι ἐκδηλοῦνται διὰ τῶν μορφῶν.

Ἄνευ τῶν πρώτων νόμων οἱ δεύτεροι δὲν δύνανται νά ἐκδηλωθῶν εἰς ἐνέργειαν, διότι ἄνευ ὀργανικῶν μορφῶν δὲν δύνανται νά ἔλθουν εἰς λειτουργίαν αἱ ατομικαὶ ψυχαὶ καὶ δι' αὐτῶν νά ἐκδηλώσων τὰς δυνάμεις των καὶ τὰς μεταβάλλουν εἰς ἰδέας, αἰσθήματα καὶ συναισθήματα.

Ἄνευ τῶν ὀργανικῶν μορφῶν αἱ οὐσίαι τῶν ατομικῶν ψυχῶν ὅχι μόνον δὲν θά ἐξεδήλουν τὰς δυνάμεις των διὰ νά προσλάβουν τὴν ἔννοιαν τῶν συνειδητῶν ἐνεργειῶν, ἀλλὰ καὶ θά ἔμεναν εἰς παθητικότητα ἢ δὲ παθητικότης δὲν θά ἐπέτρεπε ἐκδήλωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν δυνάμεων των.

Ὅ,τι δὲν δύναται νά ἐκδηλώσῃ εἰς λειτουργίαν τὰς δυνάμεις του καὶ εἰς πολλαπλασιασμὸν τὰς ἐνεργείας του, δὲν δύναται καὶ νά ὑπάρχῃ, νά ἔχῃ ἔννοιαν τοῦ εἶναι του.

Πᾶσα σκέψις ἀντίθετος ταύτης αὐτόκλημα καταδικάζεται ὡς μὴ φυσική.

Ἡ ἔννοια τῆς ἐξελίξεως στηρίζεται εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ λειτουργεῖν καὶ πολλαπλασιάζειν τὰς ἐνεργείας, ἐάν δὲν θέλομεν τὴν λέξιν ταύτην (ἐξέλιξις) νά τὴν καθιστῶμεν ἄνευ συγκεκριμένης ἐννοίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται κατὰ δῆλον καὶ ὁ σκοπὸς τῶν μορφῶν τῆς Φύσεως καὶ ἡ διὰ τῶν μορφῶν τούτων ἀνέλιξις τῶν δυνάμεων τῶν οὐσιῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι τὰς ἀποτελοῦν.

Αἱ οὐσίαι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰς μορφὰς τῆς φύσεως εἶναι δύο τὸν ἀριθμὸν: ἐκείνη ἡ ὁποία ἐμφανίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπείρου χώρου, ἡ ὁποία εἶναι συνεχὴς πρὸς ἑαυτήν καὶ προσλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τοῦ περιέχοντος τῶν ἀπείρων κόσμων, ἄνευ τοῦ ὁποίου περιέχοντος τῶν ἀπείρων κόσμων δὲν θά εἴχαμεν ἔννοιαν, ἂν μὴ ἑτέρα οὐσία μοριακὴ δὲν ἐπλήρου τὸν χώρον τοῦτον ἡ ὁποία εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐμφανίζει τὴν μοριακὴν κατάστασιν αὐτῆς καὶ ἡ ὁποία προσλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τοῦ περιεχομένου.

Ἐκ τῶν δύο τούτων οὐσιῶν μὴ ἐχουσῶν ἕτερον αἵτιον ἐκπορεύσεώς των, ἀλλὰ αἰτίων, συνίστανται αἱ μορφαὶ τῶν κόσμων. Αἱ μορφαὶ συντίθενται ἐκ μοριακῆς οὐσίας καὶ ἐκάστη εὐρίσκεται ἐν χώρῳ.

Οὐσιαστικὸς χώρος ὡς περιέχων καὶ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον ἔξω τῆς ἔννοιας ταύτης καθιστοῦν τὴν ἔννοιαν τῶν κόσμων ἀκαθόριστον καὶ ἄγνωστον, δι' ὃ καὶ ἡ οὐσιαστικὴ ἔννοια τοῦ χώρου δὲν γίνεται ἀποδεκτὴ ὑπὸ τινῶν φιλοσόφων. Αἱ συντετιμμένα ἐκ τῶν δύο τούτων οὐσιῶν μορφαὶ τῶν κόσμων ἐμφανίζουν ἐν ἑαυταῖς καὶ κινητικόν

Εἶναι, δρῶσαι δέ ἐν χώρῳ καὶ κινούμε-
ναι ἐν αὐτῷ ἐμφανίζουν τὴν ἔννοιαν
τοῦ χρόνου, ἄρα ὑπάρχει καὶ ὁ χρόνος
ὡς παράγωγον τῆς κινήσεως.

Ἐπειδὴ ὁμως ἡ κίνησις εἶναι δυνα-
μικὴ ἐνέργεια τῆς ἐτέρας οὐσίας ἐκ τῆς
ὁποίας γίνονται καὶ αἱ μορφαὶ τῶν κό-
σμων, ἄρα καὶ ὁ χρόνος ὡς παράγωγον
τῆς κινήσεως εἶναι οὐσιαστικός, ἀφοῦ
γίνεται ἐκ δυνάμεως οὐσιαστικῆς.

Τίποτε δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀφηρημέ-
νην ἔννοιαν εἰς τοὺς ἀπείρους κό-
σμους καὶ νὰ μὴν εἶναι παράγωγον τοῦ
οὐσιαστικοῦ Εἶναι αὐτῶν.

Ἡ ὡς πρώτη ὀνομασθεῖσα οὐσία, ἡ
συνεχὴς πρὸς ἑαυτήν, γίνεται τὸ συνδε-
τικὸν αἷτιον τῶν μορίων τῆς δευτέρας
τοιαύτης.

Ἐκαστον τῶν μορίων ὡς εὕρισκομέ-
νων ἐν χώρῳ περιβάλλεται ὑπὸ τῆς
πρώτης οὐσίας, συνεργαζόμεναι δέ αἱ
δύο οὐσῖαι ἐπηρεάζουν ἡ μία τὴν ἄλλην,
ἐκδηλοῦν τὰς δυναμικότητάς των, διὰ
τῶν ἐκδηλώσεων δέ τούτων συγκρο-
τοῦν τὰς μορφάς. Εἰς ἐκάστην τῶν
μορφῶν λειτουργοῦν ἀμφότεραι. Ἡ λει-
τουργία των ὁμως αὕτη φθάνει μέχρι
σημείου τινός, ἐκείνου τὸ ὅποιον ἐπιτρέ-
πει τὴν συνεργασίαν των, ὅποτε ἀκολου-
θῶς τείνει εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν
μορφῶν, ἵνα ἐκ νέου ἀνασυνθέσουν
ἀρτιωτέρας τοιαύτας διὰ νὰ ἐκδηλώ-
σουν αὗται μείζονας δυναμικότητάς
των.

Τὸ ἔργον των αὐτὸ γίνεται μέχρι τῶν
ἀρτιωτέρων μορφῶν ἐκάστου περιβάλ-
λοντος. Διὰ τῶν ἀρτιωτέρων μορφῶν
ἐκδηλοῦν ὅλας τὰς δυναμικότητας καὶ
ἐνεργείας ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι δύνανται
νὰ τὰς φέρουν εἰς ἀδιάσπαστον ἔνωσιν.

Ἡ ἔνωσις αὕτη ἐμφανίζει τί τὸ διά-
φορον τῆς προτέρας αὐτῶν καταστά-
σεως. Κατ' αὐτὴν ἀντὶ ἡ οὐσία τοῦ
χώρου, ἡ συνεχὴς, νὰ περιβάλῃ τὸ
ἄτομον ἢ τὸ μόριον τῆς ἐτέρας, συνε-
πεῖα διαστολῆς του, λόγῳ ἐκδηλώσεως
δυναμικότητων του, εἰσέρχεται ἐν αὐτῷ
καὶ συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀδιαχώ-
ριστον Εἶναι.

Τὸ Εἶναι τοῦτο, εἶναι ἡ ἀτομικὴ
ψυχὴ καὶ διαφέρει τῶν ἄλλων μορίων,
διότι ἐκεῖνα περιβάλλονται ὑπὸ τῆς
οὐσίας τοῦ χώρου, ἐνῶ ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ
ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸν κῶρον. Αἱ δύο οὐσῖαι
διὰ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν δυνάμεων
αὐτῶν εἰς τὰς διαφόρους μορφάς ἐφθα-
σαν εἰς ἔνωσιν καὶ δὲν συνεχονται πλέ-
ον πρὸς τὸ ἄπειρον διότι περιβάλλονται
ὑπὸ τῆς οὐσίας τοῦ χώρου, ἀλλὰ συνέ-
χονται διὰ τῆς ἐν ἑαυταῖς ὑπαρχούσης
οὐσίας τοῦ χώρου καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο
τὰς φέρει εἰς ἔτι μεγαλυτέρας ἐκδη-
λώσεις δυνάμεων, ὥστε νὰ παράγεται
ἐξ αὐτῶν ἰδίᾳ ἀτομικὴ των κίνησις καὶ
ἐνέργεια, νὰ προάγωνται εἰς ἐκδή-
λωσιν ἰδίας βουλήσεως καὶ νὰ ἐμφα-
νίζουσιν ὅλα τὰ ψυχικὰ φαινόμενα.

Ἀλλὰ διὰ νὰ παραχθοῦν ὅλα τὰ φαινό-
μενα ταῦτα, ἔχουν ἀνάγκην ὁργανι-
σμῶν εἰδικῶν καὶ ὁργανικοὶ εἰδικοί
εἶναι οἱ ὁργανισμοὶ τῶν ψυχικῶν ὄντων.

Διὰ τῶν ὁργανισμῶν τούτων
ἐπιτυγχάνουν νέας ἐκδηλώσεις δυνά-
μεων των καὶ αἱ δυνάμεις των αὗται
εἶναι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουν τὰ
φαινόμενα αὐτῶν. Ἐπιτυγχάνουν ἀκόμη
τὴν προαγωγὴν τῶν ὁργανισμῶν των
οὕτως διὰ μακρᾶς των ἐξελίξεως,
φθάνουν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ
ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ καὶ προχω-
ροῦν καὶ πέραν αὐτοῦ διότι οὐδαμοῦ

δύναται νὰ σταματᾷ ὁ ροὺς τῆς ἐξε-
λίξεώς των.

Δέν εἶναι δυνατόν αἱ ἀτομικαὶ ψυ-
χαὶ ἄνευ ὁργανισμῶν νὰ ἔρχονται εἰς
ἐπαφὴν πρὸς τὸν καθόλου μορφικόν
κόσμον, διότι οὗτος ἀποτελεῖ τὸ ἀντι-
κείμενον, αἱ παραστάσεις τοῦ ὁποίου
γίνονται τὸ αἷτιον τῆς ἀναπλάσεως εἰς
τὰς ἐξωτερικευθείσας διὰ τῶν ὁργανι-
σμῶν δυνάμεις τῶν ψυχῶν, εἰς σχη-
ματισμὸν αὐτῶν εἰς ιδέας, αἰσθήματα
καὶ συναισθήματα, διὰ τῆς αὐξήσεως
τῶν ὁποίων χωροῦν εἰς ὑψηλοτέρας
ἀνελίξεις.

Τὸ οὐσιαστικὸν Εἶναι τῶν ψυχῶν ὡς
ἀποτελούμενον ἐκ δύο οὐσιῶν, συνερ-
γαζόμενον μετὰ τῶν ὁργανισμῶν των,
ἐξωτερικεῖ δι' αὐτοῦ τὰς δυνάμεις του.
Αἱ δυνάμεις τοῦ οὐσιαστικοῦ Εἶναι τού-
του ἔχουν δύο ἰδιάζοντας χαρακτῆρας,
αἱ μὲν τῆς συνεχοῦς οὐσίας νὰ διαπλάσ-
σονται διὰ τῶν ἐπιδράσεων τῶν ἐξω-
τερικῶν παραστάσεων εἰς ιδέας τῆς ἀτο-
μικῆς ἢ μοριακῆς οὐσίας εἰς αἰσθήματα
καὶ συναισθήματα.

Πρὸ ὁμως τῆς διαπλάσεως ταύτης,
ἀμφότεραι αἱ δυνάμεις τοῦ οὐσιαστικοῦ
Εἶναι τῶν ἀτομικῶν ψυχῶν, διὰ τῆς
μεταξύ των συνεργασίας καὶ ἀλληλε-
πιδράσεως ἐν τῷ ὁργανισμῷ τοῦ ὄν-
τος, ἀποτελοῦν τὴν ἐμφάνισιν τῆς αἰ-
σθήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἔρχονται εἰς
ἐπαφὴν πρὸς τὸν μορφικόν κόσμον.

Ἡ αἴσθησις τοῦ ὅλου ψυχικοῦ ὄντος
γίνεται διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ συνό-
λου αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο
διάπλασις ιδεῶν γίνεται μὲν διὰ τῶν
ἐξωτερικευθεισῶν δυνάμεων τῆς ἐν
αὐτῷ ὑπαρχούσης συνεχοῦς οὐσίας,
τῶν αἰσθημάτων δέ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ

ἐπίσης ὑπαρχούσης ἀτομικῆς τοιαύτης.
Αἱ δυνάμεις ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι γίνονται
αἰσθήματα δὲν ἔχουν εὐθύς ἀμέσως
κατὰ τὸν σχηματισμὸν των καὶ γνωστι-
κὴν ἔννοιαν, προσλαμβάνουν ὁμως
τοιαύτην εὐθύς ὡς γίνεῖ ὁ σχηματισμὸς
τῶν ιδεῶν.

Εἰς τὰς ιδέας μεταβιβάζεται ἡ ἔν-
νοια τοῦ αἰσθήματος καὶ ἀντιθέτως,
διότι αἱ δυνάμεις αἵτινες μετεβλήθησαν
εἰς ιδέας καὶ αἰσθήματα, προέρχονται
ἀπὸ τὸ αὐτὸ ἀδιαχώριστον ψυχικόν
Εἶναι καὶ κατὰ συνέπειαν καθίστανται
ἀδιαχώριστοι κατὰ τὰς ἐνεργείας των.
Τὸ ἐξ ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων περιεχόμε-
νον τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς ἀποτελεῖ πλέον
τὴν ἔννοιαν τοῦ συνειδητοῦ αὐτῆς.

Αἱ ἐκδηλώσεις καὶ διαπλάσεις τῶν
ψυχικῶν δυνάμεων διὰ τῶν ὁργανι-
σμῶν αὐτῶν γίνονται κατὰ βαθμιαίαν
τὴν τάξιν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκδη-
λωθοῦν εἰ μὴ μόνον ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι
ἐπιτρέπουν νὰ ἐκδηλωθοῦν ἐκ τῆς
φύσεως τῶν ὁργανισμῶν των, τῆς ἱκα-
νότητος αὐτῶν καὶ τῆς φυσιολογικῆς
ἐνεργείας καὶ ἁρμονικῆς συλλειτουργ-
γίας τῶν δυνάμεων τούτων μετ' ἐκεῖ-
νων τῆς φύσεως τῶν ὁργανισμῶν.

Ὅταν οἱ ὁργανισμοὶ οὗτοι συντρέ-
ξουν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν καὶ διάπλασιν
τῶν ψυχικῶν δυνάμεων μέχρι τοῦ ση-
μείου εἰς τὸ ὅποιον φθάνει ἡ ἱκανότης
αὐτῶν, τότε αἱ ψυχαὶ ἔρχονται εἰς ἀρτιο-
τέρους ὁργανισμούς.

Εἰς τὴν σύστασιν τῶν νέων αὐτῶν
ὁργανισμῶν συντρέχουν καὶ ἡ ἐξελικτι-
κὴ κατάστασις τῶν ψυχῶν καὶ ἐξωτερι-
κοὶ παράγοντες ἀναφερόμενοι εἰς τὰς
κοσμικὰς ἐπιδράσεις τῶν οὐρανίων
κόσμων ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν.

Οὕτως αἱ ἀτομικαὶ ψυχαὶ προάγονται ἀπὸ ὁργανισμούς κατωτέρους εἰς ἀνωτέρους τοιούτους.

Ἐπὶ τοῦ ὁργανισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως συνεκίζουσιν τὸ ἔργον τῆς ἐκδηλώσεως καὶ διαπλάσεως τῶν δυνάμεων αὐτῶν, ἀλλὰ τὸ ὅλον τῆς ἐκδηλώσεως καὶ διαπλάσεως τῶν δέν δύναται νὰ συντελεσθῇ ἐπὶ ἐνός καὶ μόνου ὁργανισμοῦ.

Ὡς ἐκ τούτου, ὅταν ὁ ὁργανισμὸς οὗτος εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦν ἀδυνατεῖ πλέον ὥς ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς φύσεώς του νὰ παρέχῃ ἔδαφος συνεκίσεως τοῦ ἔργου τῶν ἐρχόμενος εἰς φθοράν, τότε ἀναγκαίως θά ἔλθουν εἰς ἐνσωμάτωσιν ἐπὶ ἄλλου ὁργανισμοῦ, θά συντρέξουν εἰς τὴν διάπλασιν καὶ ἀρτίωσιν του καὶ θά ἐνεργήσουν δι' αὐτοῦ.

Ὅταν αἱ ψυχαὶ ἀποχωροῦν ἐκ τοῦ φθαρέντος ὁργανισμοῦ τῶν, συγκεντρώνουν ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν τὰς δυνάμεις τῶν ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐξωτερικευθεῖ πρὸς λειτουργίαν καὶ διάπλασιν.

Οὐδέποτε δύναμις ἐκδηλωθεῖσα ἐκ τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς δύναται νὰ χωρισθῇ ταύτης. Τοῦτο γίνεται εἰς τὰς ἐνεργούσας οὐσίας τῶν καθόλου μορφῶν.

Δύναται νὰ μὴ ἐμφανίζεται ἐν ἐνεργείᾳ πᾶσα δύναμις τῆς οὐσίας τῆς φύσεως λόγῳ ἀλλοιώσεως καὶ φθορᾶς τοῦ ὁργάνου διὰ τοῦ ὁποῖου ἦλθεν εἰς ἐνέργειαν, οὐδέποτε ὁμως δύναμις τις τῶν οὐσιῶν τῆς φύσεως τῶν κόσμων δύναται νὰ χωρίζεται αὐτῶν καὶ νὰ ἀποτελεῖ ἴδιον εἶναι χωριστόν τοῦ εἶναι

τῶν οὐσιῶν.

Εἰς τὰς ἀπερχομένας ἐκ τῶν ὁργανισμῶν ψυχὰς, ὑπάρχουν καὶ αἱ μεταβληθεῖσαι δυνάμεις αὐτῶν εἰς ιδέας καὶ αἰσθήματα. Ταῦτα ἀποτελοῦν τὸ συνειδητόν εἶναι τῶν ψυχῶν. Ἐκεῖναι ὁμως αἱ ὁποῖαι δέν ἐκδηλώθησαν, δέν ἐνήργησαν καὶ δέν μετεβλήθησαν, εἶναι ἀπὸ συνειδητῆς ἀπόψεως λανθάνουσαι.

Τὸ συνειδητόν τῶν ψυχῶν ἀποτελεῖ τὸ κέντρον αὐτῶν. Ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῷ τὰ πρότερον αἰσθήματα καθίστανται διὰ μεταβολῆς εἰς συναισθήματα.

Ὅταν αἱ ψυχαὶ ἔρχονται ἐκ νέου εἰς ὁργανισμούς, δέν ἐκδηλοῦνται ἐν τῷ διανοητικῷ αὐτῶν ὁργάνῳ, οὔτε αἱ πρότερον διὰ τῶν ιδεῶν σχηματισθεῖσαι γνώσεις αὐτῶν, οὔτε τὰ συναισθήματα τῶν. Ταῦτα παραμένουν ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῶν, ἔρχονται δέ πρὸς ἐνέργειαν καὶ μεταβολὴν δυνάμεις τῶν ψυχῶν, αἵτινες δέν κατέστησαν πρότερον συνειδηταί. Τὸ κέντρον τῶν ψυχῶν εὐρίσκεται ὁμως εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὰς μεταβαλλομένας διὰ τῶν ὁργάνων τῆς διανοήσεως δυνάμεις τῶν ψυχῶν εἰς ιδέας καὶ αἰσθήματα.

Τὸ κέντρον αὐτὸ ἀσκεῖ μὲν ἐπίδρασιν πρὸς τὰς σχηματιζόμενας ιδέας καὶ αἰσθήματα, οὐδέποτε ὁμως τὸ σύνολον τῶν συνειδητῶν γνώσεων καὶ συναισθημάτων ἔρχεται συνολικῶς πρὸς τὰ ὅργανα τῆς διανοήσεως.

Διότι ἐάν συνέβαινε τὸ ἀντίθετον, θά ἡμποδίζεν τὴν διάπλασιν τῶν ἐξωτερικευμένων δυνάμεων τῆς ψυχῆς εἰς τὰ κέντρα τῆς διανοήσεως καὶ θά διεπλάσσοντο αὗται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωστικῶν καὶ αἰσθηματικῶν τύπων

τῶν εἰς τοὺς προτέρους ὁργανισμούς διαπλασθεισῶν ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων, ἔργον τὸ ὁποῖον ἐάν ἐλάμβανε χώραν θά ἀνέτρεπε τὸν σκοπὸν τῶν ἀτομικῶν ψυχῶν, ἥτοι τῆς ἀπείρου ἐκδηλώσεως καὶ μεταβολῆς τῶν δυνάμεων αὐτῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκδηλώσεως καὶ μεταβολῆς χωροῦν εἰς ἀτελεύτητον πρόοδον, ὥς τοῦτο γίνεται καθολικῶς εἰς τὰς οὐσίας αἵτινες ἐνεφάνισαν καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς ἀπείρους κόσμους.

Ἐάν αἱ ἐκδηλούμεναι πρὸς διάπλασιν δυνάμεις τῶν ψυχῶν διεπλάσσοντο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τύπου τῶν εἰς τοὺς πρότερον ὁργανισμούς διαπλασθέντων ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων, τότε οὔτε πολλαπλασιασμὸς ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων θά ἐγένετο, οὔτε καὶ ἐξεργασίαι ἐπ' αὐτῶν διὰ τῶν ἐπιδράσεων καὶ λειτουργιῶν τῶν κόσμων, συνεπεία τῶν ὁποίων γίνεται καὶ ἡ προαγωγή τῶν καὶ γνωρίζονται οἱ νόμοι καὶ αἱ λειτουργίαι τοῦ ὅλου μορφικοῦ κόσμου τοῦ περιβάλλοντος, ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρίσκεται ἐνεργοῦσα ἐκάστη ψυχὴ καὶ ἀκόμη γνωρίζεται αὐτὸ τοῦτο τὸ εἶναι αὐτοῦ (μορφικοῦ κόσμου) καὶ ὁ βαθμὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμων καὶ δυνάμεων αὐτῆς (ψυχῆς).

Ὅταν αἱ ἀτομικαὶ ψυχαὶ ἐκδηλώσουν ἐν μέρος ἐκ τοῦ ἀπείρου ἀριθμοῦ τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων ἀπὸ ἀπόψεως συνειδητῆς ἐνεργείας εἰς ἕναν φυσικὸν κόσμον ὅπως εἶναι ἐκεῖνος τοῦ περιβάλλοντός μας καὶ μεταβληθῇ τὸ μέρος τοῦτο διὰ τῆς ὁργανικῆς λειτουργίας εἰς ιδέας, αἰσθήματα καὶ συναισθήματα, γνωστικὰ τῆς ἀληθοῦς λειτουργίας τῶν νόμων τοῦ κόσμου τούτου, τότε συντελεῖται μία ἀνάπλασις ιδεῶν, αἰσθημάτων

καὶ συναισθημάτων, συνδέεται τὸ ὅλον τοῦτο διὰ μιᾶς μνήμης γενικωτέρας ἐκείνης τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν καὶ τότε τὸ ἀναπλασσόμενον τοῦτο μέρος τῶν ιδεῶν, αἰσθημάτων καὶ συναισθημάτων, δίδει εἰς αὐτὰς τὴν δύναμιν τῆς πτήσεως νὰ ἀποχωροῦν ἐκ τοῦ κόσμου εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκοντο καὶ νὰ μεταβαίνουν εἰς ἄλλον πνευματικὸν κόσμον ὑπερτέρας φύσεως καὶ ἀπόψεως ἐνεργείας.

Εἰς τὰς ψυχὰς αὐτὰς δέν ὑφίσταται πλέον ἐν τῷ κόσμῳ ἐν τῷ ὁποίῳ μετέβαλλον τὰς δυνάμεις τῶν εἰς πραγματικὰς γνώσεις καὶ συναισθήματα, πλήρως σκοποῦ. Δέν ὑφίσταται σκοπός, διότι ἐγνώρισαν καὶ συνησθάνθησαν ὅλας ἐν γένει τὰς δυνατὰς ἐκδηλώσεις τοῦ κόσμου τούτου καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν αὐτῶν εἰς τὰς διαφόρους μορφὰς του. Τὸ ὅλον τῶν γνώσεων καὶ συναισθημάτων αὐτῶν ἀποτελεῖ τὴν μνήμην τῶν ιστορικῶν γεγονότων τῆς διαδρομῆς τῶν.

Ἡ εἰς τὸν νέον πνευματικὸν κόσμον εἵσοδος τῶν ἄρχεται πληρώσεως νέου σκοποῦ μὴ ἀπομακρυνομένου τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσαν ἐν τῷ προτέρῳ κόσμῳ παρὰ κατὰ δυναμικὴν μόνον ἱκανότητα καὶ ἐνέργειαν, διότι καὶ ἐκεῖ θά ἐκδηλώσουν νέας δυνάμεις, τὰς ὁποίας θά μεταβάλλουν εἰς πλέον συνειδητὰς, δηλαδή κατὰ βαθμὸν ὑπερτερον ἐκείνου τῶν συνειδητῶν ιδεῶν καὶ συναισθημάτων τὰ ὁποῖα διεπλάσαν ἐν τῷ προτέρῳ κόσμῳ.

Πρὸ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος τῆς ἀναπλάσεως εἰς ἕν μνημονικὸν σύνολον τῶν ιδεῶν καὶ συναισθημάτων, τηρεῖται μία ἐπαφὴ μεταξύ τῶν ἐν τῷ κέντρῳ τῶν ψυχῶν εὐρισκομένων γνώ-

σεων καί συναισθημάτων καί ἐκείνων τῶν δυνάμεων καί αἰσθημάτων τὰ ὅποια γίνονται ἐν τῷ ὄργάνῳ τῆς διανοήσεως τῆς ἀνθρωπίνης αὐτῶν φύσεως.

Διά τῆς ἐπαφῆς ταύτης ἀσκεῖται ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἤδη γιγνομένων ἰδεῶν καί αἰσθημάτων ἀπὸ μέρους τῶν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ψυχῆς γνώσεων καί συναισθημάτων. Ὁ ἔλεγχος οὗτος ἀσκεῖται μόνον ὅταν δέν διαπλάσσονται καλῶς αἱ ἰδέαι καί τὰ αἰσθήματα εἰς τὰ ὄργανα τῆς διανοήσεως καί αἰσθήσεως καί ὅταν λόγῳ μὴ ἀρμονικῆς φυσιολογικῆς λειτουργίας ἐπίσης δέν διαπλάσσονται ὁμαλῶς.

Ἀλλὰ καί ἐκ μέρους τῶν καλῶς καί φυσιολογικῶς γιγνομένων ἰδεῶν καί αἰσθημάτων γίνεται ὅμως ἔλεγχος ἐπὶ τῶν εἰς τὸ κέντρον τῆς ψυχῆς εὐρισκομένων ἰδεῶν καί συναισθημάτων ἐάν ταῦτα δέν ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει πραγματικῶν γεγονότων καί φυσιολογικῶν ἀντιλήψεων τῶν προτέρων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων αὐτῶν. Ὁ ἔλεγχος αὐτός ἀσκεῖται δι' ἐπιδράσεως τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, ἡ δέ ἐπίδρασις αὕτη ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διάπλασιν αὐτῶν ἐπὶ νέων βάσεων ἀνταποκρινομένων εἰς τὰς ἀληθεῖς λειτουργίας τῆς Φύσεως, ὡς καί ἐκείνας τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων αἱ ὁποῖαι καθορίζονται ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν φυσικῶν νόμων καί ἔχουν ἀνάλογα παράγωγα νόμων ἐπὶ τῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῶν ὁποίων ρυθμίζονται αἱ σχέσεις τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν ἀρμονικῶς.

Κατόπιν τῶν ὧσων ἐξετέθησαν ἀνωτέρω, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ πίστις εἶναι συναισθηματὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εὐρισκόμενον ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς καί

τό συναισθηματὶ τοῦτο ἐκδηλοῦται ὡς πίστις ἀναλόγως καί κατὰ συνέπειαν τῆς φυσικῆς πραγματικότητος ἢ μὴ τοιαύτης αὐτοῦ.

Ἐάν τὸ συναισθηματὶ τῆς πίστεως ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν γεγονότων τῆς λειτουργίας τῶν φυσικῶν νόμων, ἐκείνων τῶν νόμων τῶν κοινωνιῶν οἱ ὅποιοι ἐβασίσθησαν εἰς τὰ πρότυπα τῶν φυσικῶν νόμων ἢ τῶν καθόλου νόμων ἐκείνων οἱ ὅποιοι διακανονίζουν τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαύσεις τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων, τῆς ἀτομικῆς ἐκάστου ἐλευθέρας βουλήσεως, σκέψεως καί ἐνεργείας, τὰ μεταξύ τῶν καθήκοντα καί ὅ,τι ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἀρμονικὴν τῶν ζώων, ἐάν λέγω, τὸ συναισθηματὶ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀληθειῶν ὡς καί ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὰ αἷτια τῆς δημιουργίας τῶν κόσμων, τῆς διαγνώσεως τοῦ ἐξ αὐτῶν ἐκπορευθέντος πνεύματος, τοὺς νόμους αὐτοῦ (πνεύματος) ἐκείνους πού διακανονίζουν τὰς λειτουργίας του, τότε τὸ συναισθηματὶ αὐτό εἶναι πράγματι φυσικόν καί ἀληθές καί ἐκδηλοῦται ὡς πραγματικὴ καί ἀληθὴς Πίστις.

Ἀλλῶς, εἶναι ἀνάλογον κατὰ τὴν γνωστικὴν αὐτοῦ ιδιότητα τοῦ ἰδεολογικοῦ περιβάλλοντος, τῶν σχηματισθεῶν ἰδεῶν τῆς ψυχῆς, ὅποτε ἂν τὸ περιβάλλον αὐτό εἶναι μὴ φυσικόν καί πραγματικόν, τότε καί τὸ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐκδηλούμενον συναισθηματὶ τῆς πίστεως εἶναι ὁμοιον ἐκείνου.

Ἐτερον θεμελιῶδες φαινόμενον τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἐρευνήσωμεν εἶναι τὸ ὅτι τὰ ἐκδηλούμενα καί ἐνεργοῦντα

ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει αἰσθήματα, ἐν τῇ συνεργασίᾳ τῶν πρὸς τὰς ιδέας, λαμβάνουν τὴν γνωστικὴν ιδιότητα τῶν ἰδεῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοήσῃ αἱ ἰδέαι καί αἱ γνώσεις γίνονται ἀπὸ τὰς ἠθικὰς ἰδεολογικὰς ἐπιδράσεις τοῦ περιβάλλοντος, τὰ αἰσθήματα γίνονται κατὰ τὴν γνωστικὴν τῶν ιδιοτήτων ὅμοια τοῦ περιβάλλοντος τούτου, ἐν τῇ ἐνεργητικῇ τῶν διαδρομῇ ὅπως μεταβληθῶν εἰς συναισθήματα προσλαμβάνουν τὴν ἔννοϊαν πίστεως, πίστεως ὅμως οὐκ ἀκαθάρως συναισθηματος καί ὡς ἐκ τούτου ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν αἰσθημάτων καί συναισθημάτων ἀπαντᾷται δυσχέρεια ὡς πρὸς τὸν καθορισμόν τῶν. Πάντως ὅμως, τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἶναι ἀμέσως μεταβλητὰ ἐκ νέων ἰδεολογικῶν ἐπιδράσεων τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ὑποστοῦν.

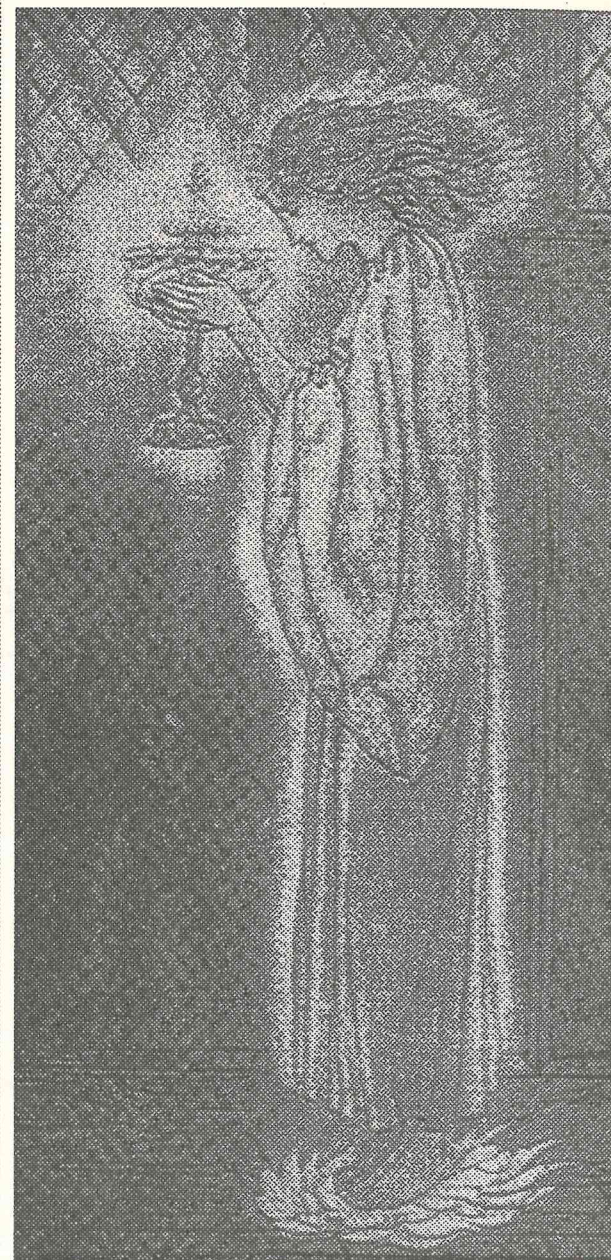
Ἐάν ὅμως δέν ὑποστοῦν τὴν μεταβολὴν ταύτην καί γίνουν συναισθήματα, θὰ ἀπαιτηθεῖ μακρότερος χρόνος πρὸς μεταβολὴν τῶν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶναι ἐπιβεβλημένον τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα, τὰ ἐκδηλούμενα εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς φύσεώς του νὰ τοὺς μεταβάλουν διαρκῶς τὰς γνωστικὰς τῶν ιδιοτήτων, δι' ἀρτιωτέρων καί φυσικωτέρων ἰδεῶν αἱ ὁποῖαι διαπλάσσονται ἐν τῇ φύσει ταύτῃ.

Ἵνα ὅμως αἱ ἰδέαι αὗται διαπλάσθω, πρέπει τὰ ὄργανα αὐτῶν νὰ ἀφίενται ἐλεύθερα ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν καί νὰ μὴν πιέζονται ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις τοῦ ἠθικοῦ ἰδεολογικοῦ περιβάλλοντος τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ ὄργανον τῆς διανοήσεως πρέπει

νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἱκανότητα νὰ μὴ δέχεται οὐδεμίαν ἐπίδρασιν, ἐάν πρότερον τὸ νοητικόν του περιεχόμενον δέν ἐξακριβώνει τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐπιδράσεως ταύτης.

ΛΥΚΟΦΡΩΝ ΤΑΚΑΣ Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ

Σκοπός τῆς Φύσεως εἶναι ἡ ἐμφάνιση ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς συνειδητῶν νοητικῶν ὑπάρξεων (δηλ. ψυχικῶν ἀτομικοτήτων). Σκοπός τῶν συνειδητῶν νοητικῶν ὑπάρξεων εἶναι ἡ ἀτέρμονη ἐκδήλωση νέων ἐνεργητικῶν Νόμων καὶ ἰδιοτήτων καθὼς καὶ ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τοὺς κατώτερης ἐνέργειας κόσμους καὶ ἡ εἰσοδός τους σέ Κόσμους θεϊότερης ἐνέργειας, οἱ ὁποῖοι ἐξασφαλίζουν τὴν ἐλεύθερή τους ἐνέργεια καὶ τὴν ἀνέλιξη τῶν δυνάμεων τους ὡς καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ¹.

Τὴν εἰσοδο σέ Κόσμους θεϊότερης ἐνέργειας τὴν ἐπιτυγχάνει μόνον ὁ ἀγνός ἄνθρωπος² ὁ ὁποῖος διάγει μία ἄνευ παθῶν ἀγνή ζωὴ³. Οἱ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα τους εἶναι καθηλωμένο στὰ πάθη καὶ τίς ψευδεῖς δοξασίες δέν εἶναι ἀγνοί καὶ δέν διάγουν μία ἄνευ παθῶν ἀγνή ζωὴ μέ ἀποτέλεσμα νά μὴν εἶναι ἐναρμονισμένοι πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Θείας Φύσεως καὶ τὸν σκοπὸ τῆς ἀπανταχοῦ Φύσεως.

Ὁ πνευματικὸς κόσμος προκειμένου

νά βοηθήσει αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ὥστε νά γίνει δυνατὴ ἡ ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τοὺς κατώτερης ἐνέργειας κόσμους καὶ ἡ εἰσοδός τους σέ Κόσμους θεϊότερης ἐνέργειας, καθιέρωσε τὸ νόμο τῆς Εἰμαρμένης.

Ὁ Νόμος τῆς Εἰμαρμένης⁴ προβλέπει ὑποβολὴ σέ δοκιμασίες τίς ψυχικὲς ἐκεῖνες ἀτομικότητες πού δέν ἔχουν ἐναρμονισθεῖ πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Θείας Φύσεως γιὰ τίς παραβιάσεις τῶν Νόμων τῆς. Οἱ δοκιμασίες αὐτές ἀποτελοῦν τὸ ἀντιπεπονθός⁵ γιατί εἶναι ἀνάλογες τῶν παραβιαζομένων Νόμων ὥστε νά γίνει κατανοητό ἀπὸ τίς ψυχικὲς αὐτές ἀτομικότητες ὅτι ἡ παραβίαση τῶν Νόμων τῆς Θείας Φύσεως ἐπιφέρει ὀδύνη καὶ πίκρες, ὥστε ἔτσι νά κατανοήσουν τὴν ἀνάγκη νά ἐναρμονισθοῦν πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Θείας Φύσεως.

Τίς δοκιμασίες⁶ αὐτές τίς ὑφίσταται ὁ κάθε ἄνθρωπος κατὰ ἐπόμενην ἐνσάρκωσή του ὥστε, ὡς παθῶν (δηλαδή θύμα καὶ αὐτός ἀναλόγων πράξεων τῶν ἄλλων) νά κατανοήσει τόσο τὴν ὀδύνη πού δημιουργεῖ ἡ παραβίαση τῶν Νόμων τῆς Φύσεως ὅσο καὶ τὴν χαρὰ ἀπὸ τὴν ἐναρμόνισή του μ' αὐτούς, γιατί ἡ καλύτερη παιδεία εἶναι ὁ «πόνος» πού αἰσθανόμαστε, ὅταν οἱ ἄλλοι μᾶς στεροῦν αὐτό πού μᾶς ἀνήκει ἢ ἡ «χαρὰ» πού αἰσθανόμαστε ὅταν δίδουμε ἢ ἀποδίδουμε στοὺς ἄλλους ὅ,τι τοὺς ἀνήκει.

Ἀπὸ τὰ προλεχθέντα γίνεται φανερό ὅτι στὴ εἰμαρμένη πρέπει νά ἀναζητηθεῖ ἡ ἐξήγηση τῶν εὐτυχῶν ἢ τῶν δυστυχῶν γεγονότων τῆς ζωῆς μας, γιατί ἀλλιῶς θά ἔμεναν ἀνεξηγήτα. Ἔτσι λοιπὸν ἐξηγεῖται γιατί ἄλλοι γεννιοῦνται μέ φυσικά ἐλαττώματα ἐνῶ ἄλλοι εὖρωστοι καὶ προικισμένοι μέ σωματικὰ προτερήματα, γιατί ἄλλοι γεννιοῦνται σέ πλού-

σιες οἰκογένειες (ὅπως ὁ Βούδας) καὶ ἄλλοι στὴ φτώχεια καὶ τὴν δυστυχία, γιατί ἄλλοι εἶναι προικισμένοι μέ τὸ χάρισμα τοῦ λόγου (δηλ. τῆς εὐγλωττίας) ἐνῶ ἄλλοι τὸ στεροῦνται κατὰ τρόπο ἐνοχλητικό πού τοὺς δημιουργεῖ προβλήματα στὴν ζωὴ.

Στὸ σημεῖο αὐτό πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι ὁ πλοῦτος καὶ ἡ φτώχεια, ἡ δύναμη τοῦ λόγου καὶ ἡ ἔλλειψή του κ.τ.λ. ἀποτελοῦν ἀντίστοιχα τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὴν στέρψη δυνάμεων πού οἱ μοῖρες δίδουν ἢ στεροῦν ἀντίστοιχα προκειμένου νά δοκιμασθοῦν οἱ ψυχικὲς ἀτομικότητες στὴν καλὴ ἢ κακὴ χρῆση τῶν δυνάμεων πού τοὺς χορηγήθηκαν.

Ἔτσι π.χ. ὁ πλοῦσιος ἔχει τὴ δύναμότητα νά κάνει καλὴ ἢ κακὴ χρῆση αὐτῆς τῆς δυνάμης πού λέγεται χρῆμα καὶ ἀποτελεῖ μία σκληρὴ δοκιμασία, γιατί εὐκόλα μπορεῖ νά παρασυρθεῖ καὶ νά κάνει κακὴ χρῆση αὐτῆς τῆς δυνάμης μέ ἀποτέλεσμα νά ὀδνηθεῖ σέ στασιμότητα.

Ἀντίθετα ὁ φτωχὸς περνάει διπλὴ δοκιμασία γιατί ἀφενὸς μὲν διδάσκεται ὡς θύμα πλέον τὰ ἀποτελέσματα τῆς κακῆς χρήσης αὐτῆς τῆς δυνάμης πού λέγεται χρῆμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους σέ βάρος του καὶ ἀφετέρου δοκιμάζεται ἡ καρτερικότητα καὶ ἡ ὑπομονή του.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τῆς δοκιμασίας τοῦ πλούτου ἀποτελεῖ ἡ περίπτωση τοῦ Γκοστάμα ἢ ἀλλιῶς Βούδα, ὅπως ὀνομάσθηκε, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ γεννήθηκε σέ πλούσια οἰκογένεια τὴν ἐγκατέλειψε (δηλαδή ἀποποιήθηκε πλήρως τὴ δύναμη τοῦ χρήματος) γιὰ νά ζήσει τὴ ζωὴ τοῦ ἀναχωρητῆ καὶ διδασκάλου τῶν συνανθρώπων του.

Σχετικὰ καὶ ἀναρωτιέται: πόσοι ἀπὸ ἐμᾶς θά κάναμε κάτι ἀντίστοιχο;

Η ΛΑΧΕΣΙΣ, Η ΚΛΩΘΩ ΚΑΙ Η ΑΤΡΟΠΟΣ

Ἡ Εἰμαρμένη δὲν ἀποτελεῖ πράξη ἐκδικήσεως ἀλλὰ ἔχει σάν σκοπό τὴν ἐκπαίδευση τῶν ψυχικῶν ὄντοτήτων γιὰ νὰ ἐξελιχθοῦν ταχύτερα. Πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου τῆς Εἰμαρμένης ἀπὸ τοὺς Θεοὺς, οἱ ψυχικὲς ἀτομικότητες γιὰ τὴν ἀνέλιξή τους εἶχαν ὡς μοναδική τους ὥθηση τὴν ἐσωτερική τους τάση νὰ προοδεύσουν καὶ νὰ ἐξελιχθοῦν, γιατί τὰ δυσμενῆ ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν μὴ ἐναρμόνισή τους πρὸς τοὺς Νόμους τῆς θείας Φύσεως μόνον ἀπὸ τυχαῖα γεγονότα τὰ ἀντιμετώπιζαν. Κατ' αὐτόν ὅμως τὸν τρόπο ἡ ἐξέλιξή τους καθυστεροῦσε γιατί ἀπαιτεῖτο πολὺ μεγάλος ἀριθμὸς ἐνσαρκώσεων, ὥστε ἀπὸ τυχαῖα γεγονότα νὰ ἐκπαιδευθοῦν.

Μέ τὴν πάροδο ὅμως τῶν αἰώνων ὑπῆρξαν ψυχικὲς ἀτομικότητες οἱ ὁποῖες βρέθηκαν σέ καλές (ἀπὸ πλευρᾶς ἐκπαίδευσης) συνθῆκες περιβάλλοντος καὶ κατόρθωσαν νὰ ἐξελιχθοῦν περισσότερο τῶν ἄλλων καὶ νὰ καταστοῦν πνεύματα φωτεινά, σοφὰ καὶ ἰσχυρά.

Τὰ πνεύματα αὐτά, κατὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, εἶναι οἱ Θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου, οἱ ὁποῖοι συνῆψαν κραταῖο ἀγῶνα κατὰ τῶν Τιτάνων⁷, οἱ ὁποῖοι ἐξουσίαζαν τὸ Γήινο περιβάλλον καὶ τὸ διοικοῦσαν κατὰ παράβαση τῶν Νόμων τῆς Φύσεως⁸, μέ ἀποτέλεσμα οἱ θεοὶ νὰ καταλάβουν τὶς Ἔδρες καὶ νὰ περιορίσουν τὴν ἐξουσία τῶν Τιτάνων στὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς.

Αὐτὰ τὰ πνεύματα καθόρισαν καὶ ἐπέβαλαν τὸν Νόμο τῆς Εἰμαρμένης ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὶς μὴ ἐξελιγμένες ἀτομικότητες πού ζοῦν στὸ τιτανικό περιβάλλον, ὥστε μέ τὶς διάφορες δοκιμασίες καὶ τὸν πόνο νὰ ἐναρμονισθοῦν ταχύτερα πρὸς τοὺς Νόμους τῆς Φύσεως καὶ ἰδιαίτερα τοὺς Νόμους πού συνιστοῦν τὸ

τρίτο τρίγωνο, δηλαδή τοὺς Νόμους τῆς ἐξελίξεως, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἁρμονίας ἢ δικαιοσύνης.

Ὁ καθορισμὸς τῆς Εἰμαρμένης τοῦ κάθε ἀνθρώπου γίνεται ἀπὸ τὶς Μοῖρες. Οἱ Μοῖρες⁹ ἐθεωροῦντο κατ' ἄλλους μὲν ὡς θυγατέρες τῆς Ἀνάγκης κατ' ἄλλους δὲ ὡς θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δίκης, ἡ ὁποία ἀκολουθοῦσε τὴν Ἀνάγκη.

Αὕτῃ ἡ γενεαλογικὴ προέλευση τῶν Μοιρῶν δείχνει καὶ τὴν δράση τους, γιατί οἱ Μοῖρες καθορίζουν ποιὲς δυνάμεις πρέπει νὰ δοθοῦν ἢ ποιὲς πρέπει νὰ στερηθεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος ὡς καὶ ποιὲς δοκιμασίες πρέπει νὰ περάσει στὸ δρόμο τῆς ζωῆς του, ὥστε νὰ βεβαιωθεῖ ὁ πνευματικὸς κόσμος, πού παρακολουθεῖ τὶς πράξεις μας, γιὰ τὴν ἐναρμόνισή μας ἢ μὴ ἐναρμόνισή μας πρὸς τοὺς Νόμους τῆς θείας Φύσεως.

Ὁ Νόμος τῆς Εἰμαρμένης ὄχι μόνον δὲν ἀνπιστρατεύεται τὸν Νόμο τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως ἀλλὰ ἀντίθετα βασίζεται στὸν Νόμο τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Συγκεκριμένα στὸν ἄνθρωπο οἱ Μοῖρες πού καθορίζουν τὴν εἰμαρμένη τοῦ δίδουν ἢ τοῦ στεροῦν δυνάμεις καὶ τοῦ καθορίζουν τὶς δοκιμασίες πού πρέπει νὰ περάσει. Ἐτσι ἀνὰ πᾶσα στιγμή τίθεται στὸν κάθε ἄνθρωπο τὸ δίλημμα ποῖον δρόμο νὰ ἀκολουθήσει, ὅπως ἐγίνε μέ τὸν ἥρωα Ἡρακλῆ πού τοῦ ἐτέθη τὸ δίλημμα ἂν θά ἔπρεπε νὰ διαλέξει τὸν δύσκολο δρόμο τῆς ἀρετῆς ἢ τὸν εὐκόλο δρόμο τῆς κακίας καὶ αὐτὸς διάλεξε τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς.

Ἡ Εἰμαρμένη, ὅπως ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, ἀποτελεῖ πράξη ἀγάπης τῶν ἐλευθέρων πνευμάτων πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Μέ τὴν ἐφαρμογή τοῦ Νόμου τῆς Εἰμαρμένης οἱ

ψυχικὲς ἀτομικότητες ὑφίστανται τὶς συνέπειες τῶν πράξεών τους, ὅταν δὲν διαγουν ζωὴ ἐναρμονισμένη πρὸς τοὺς νόμους τῆς θείας φύσεως ὥστε νὰ ἐκπαιδευθοῦν καὶ ἐναρμονισθοῦν μέ τοὺς Νόμους τῆς θείας Φύσεως.

Ἡ ἐναρμόνισή μας μέ τοὺς Νόμους τῆς θείας Φύσεως, εἶναι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ γιὰ τὴν ἀποθέωσή μας δηλαδή ἡ ΟΔΟΣ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν μας ἀπὸ τὸ γήινο περιβάλλον καὶ τοὺς κύκλους τῶν μετενσαρκώσεων, ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ ἀφοῦ οἱ νόμοι τῆς θείας Φύσεως εἶναι ἡ μόνη ἀλήθεια στὴν Φύση καὶ ἡ ΖΩΗ ἐκείνη, ἡ ὁποία δὲν διέρχεται ἀπὸ τὴν διαδικασία τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀνάγκης μετενσάρκωσής μας.

Τὴν ΖΩΗ αὐτὴν τὴν ἐξασφαλίζει ἡ ἀτομικότητα ἐκείνη ἡ ὁποία ἔχει δημιουργήσει ἄφθαρτο πνευματικὸ ὄργανισμό, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπόκειται στὴν διαδικασία τοῦ θανάτου ὅπως συμβαίνει μέ τὸν φθαρτὸ γήινο ὄργανισμό.

Ἡ ὠφελεία πού προκύπτει σέ κάθε ἄνθρωπο μέ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τῆς Εἰμαρμένης ἐμφανίζεται μετὰ τὴν μετάστασή του.

Ἐτσι, ὅταν ἡ ψυχὴ ἐνός ἀνθρώπου μεταστεῖ, μεταβαίνει σέ ἓνα ἐνδιάμεσο ἐπίπεδο ὅπου ἀνακεφαλαιώνει ὅλα τὰ γεγονότα πού τῆς δημιούργησε ἡ εἰμαρμένη του κατὰ τὴν ἐνσάρκωσή της καὶ μέ τὴν βοήθεια ἀνωτέρων πνευματικῶν ὄντοτήτων ἐξάγει τὰ συμπεράσματα πού θά ἀποτελέσουν κίνητρα ἀφ' ἐνός μὲν γιὰ τὶς Μοῖρες, γιὰ νὰ τοῦ καθορίσουν τὴν Εἰμαρμένη τῆς ἐπόμενῆς ἐνσάρκωσης ἀφετέρου δὲ γιὰ τὴν ἴδια, ἡ ὁποία θά κρατήσῃ στὴν συνείδησή της τὴν πείρα πού ἀπέκτησε, ὥστε νὰ ἀποφεύγῃ στὴν ἐπόμενη ἐνσάρ-

κωση νὰ διαπράξῃ τὰ ἴδια σφάλματα.

Τέλος πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ Νόμος τῆς Εἰμαρμένης ἐφαρμόζεται ὄχι μόνον σέ ἀνθρώπους ξεχωριστά ἀλλὰ καὶ σέ φυλές καὶ λαοὺς καὶ σέ ὁλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Αἰώνια ζωὴ εἶναι ζωὴ ἔχουσα ἀδιάκοπη ἐνέργεια (δηλαδή μὴ ὑποκειμένη στὸ θάνατο) καὶ ἀποτελοῦσα αἰώνια σύζευξη τοῦ μέσου διανοήσεως τῶν ψυχῶν πρὸς τὴν ὑπὸ αὐτῆς ἐκδηλουμένη ζωὴ. Ἀντίθετα, ζωὴ χωρὶς μέσο συνεχούς διανοήσεως εἶναι ὑποκειμένη στίς ἐπιδράσεις τῆς θεότητας πού ἔχει ὡς ἐξωτερικὸ σύμβολο τὸν θάνατο. Καμία ζωὴ, καμία ψυχικὴ ὑπόσταση δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὶς ἐπιδράσεις αὐτῆς τῆς θεότητας, ἂν δὲν ἀποτελέσει διαρκὴ σύζευξη πρὸς τὸ μέσο διανοήσεώς της.

2 Ἄγνος ἄνθρωπος εἶναι ὁ πλήρως ἀποκαθαρμένος ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ψευδεῖς του δοξασίες, εἶναι ὁ ἀγνὰ σκεπτόμενος καὶ ἐνεργῶν, τοῦ ὁποίου τὸ πνεῦμα δὲν βρίσκεται σέ χαμηλές λειτουργίες καὶ ἡ διάνοιά του δὲν εἶναι καθηλωμένη στὰ πάθη καὶ στίς ψευδεῖς δοξασίες, εἶναι τέλος ὁ διάγων μία ἄνευ παθῶν ἀγνή ζωὴ ἄνθρωπος.

3 Ἄνευ παθῶν ἀγνή ζωὴ διάγει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν λατρεύει τὴν δικαιοσύνην, ἐπιθυμεῖ τὶς θεῖες ἐπιρροές καὶ ἐκδηλοῦται σ' αὐτόν ἡ θεία λατρεία. Τότε συντελεῖται στὴν ψυχὴ του ἁρμονία. Τότε ὁ Λόγος μέσα σ' αὐτὴ τὴν Ζωὴν παρουσιάζει τὴν λαμπρότητά του καὶ τὶς διαυγεῖς του φωτεινὲς ἀκτίνες, οἱ ὁποῖες εἰσέρχονται στὴν λειτουργία τοῦ πνεύματός του. Τότε ἀποκτὰ τὸ μέσο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο τοῦ ἐπιτρέπει νὰ διαγράφῃ εὐρύτερους ὁρίζοντες στίς φωτεινὲς χώρες τοῦ Οὐρανοῦ, ἐκεῖ πού ὑπάρχει τὸ φῶς καὶ ἡ αἰώνια ζωὴ.

4 Ἡ λέξη εἰμαρμένη προέρχεται ἀπὸ τὸ

ἀπρόσωπο ρῆμα εἴμαρται πού σημαίνει εἶναι πεπρωμένο. Ἡ Εἴμαρμένη εἶναι τό πεπρωμένο, τό ἀπό τήν μοῖρα διδόμενο, τό ἀναπόφευκτο. Ἐπίσης ἡ Εἴμαρμένη ὀνομάζεται καί ἀνάγκη (ἀπό τό ρῆμα ἀνάσσω) πού σημαίνει τό ἀναπόφευκτο ἀποτέλεσμα.

5 Ἡ λέξη ἀντιπεπονθός προέρχεται ἀπό τίς λέξεις ἀντί καί πάσχω καί σημαίνει ὅτι ὑφίσταμαι τίς συνέπειες τῶν πράξεών μου. Τό ἀντιπεπονθός ἀναφέρεται σέ πολλά βιβλία μέ τήν σανσκριτική λέξη κάρμα πού σημαίνει «πράξη» πού ἐπίσης σημαίνει ὅτι οἱ πράξεις μου στήν πορεία τῆς ζωῆς μου δημιουργοῦν ἀποτελέσματα εἴτε στήν συνέχεια τῆς πορείας τῆς ζωῆς μου εἴτε σέ ἄλλη ἐνσάρκωσή μου δηλ. ὅτι ὑφίσταμαι τό ἀποτέλεσμα τῶν πράξεών μου. Ἐπομένως, τό ἀντιπεπονθός ἢ τό ἀνάλογό του τό Κάρμα εἶναι ὁ γνωστός Νόμος τοῦ Αἵπατοῦ ἢ καλύτερα ὁ Νόμος τῆς σχέσεως τοῦ Αἰτίου καί τοῦ Αἵπατοῦ πού σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννιέται καί ζεῖ ὑπό τίς

ἐπιδράσεις τῆς μοίρας του, ἡ ὁποία ἔχει καθορισθεῖ ὡς ἀποτέλεσμα τῶν πράξεών του σέ προηγούμενες ἐνσαρκώσεις του.

6. Οἱ δοκιμασίες ὑποβάλλονται συνήθως σέ ἐπόμενη ἐνσάρκωση, γιά νά μήν ἐνθυμεῖται ποιές παραβιάσεις τῶν νόμων τῆς θείας φύσεως διέπραξε καί ὑπό ποιον ἢ κατά ποιον τρόπο τίς διέπραξε ὥστε νά μήν θεωρεῖ τίς δοκιμασίες ὡς πράξη ἐκδίκησης καί ἔτσι, χωρίς σύνδεση μέ κάποιο παρελθόν, νά ἀξιολογήσει ἐλεύθερα τό θέμα τῆς ἐναρμόνισής του μέ τούς νόμους τῆς θείας φύσεως.

7. τήν γνωστή σ' ὅλους μας Τιτανομαχία.

8. π.χ. οἱ γνωστές καί κατά τίς ἡμέρες μας τακτικές τῆς ρουσφετολογίας, εὐνοιοκρατίας καί ἀναξιοκρατίας εἶναι πράξεις τιτανικές.

9. Ἡ λέξη Μοῖρα προέρχεται ἀπό τό ρῆμα μείρομαι πού σημαίνει λαμβάνω μερίδιο δηλαδή λαμβάνω τό μερίδιο πού μοῦ ἀνήκει.

ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

1. Κύριο κέντρο ἡ ψυχή, ἡ ὁποία ἐδρεύει κατά τήν μυστηριακή γνώση στήν ἀριστερή κοιλία τῆς καρδιάς.

2. Τό κέντρο τῆς περιφερείας τῆς ψυχῆς ἐδρεύει στό κωνάριο πού ὀνομάζεται καί ἐπίφυση.

3. Τό κέντρο τῆς ἀναπαραγωγικότητας ἐδρεύει στά ἀναπαραγωγικά κέντρα.

4. Τό κέντρο τοῦ θυροειδοῦς.

5. Τό κέντρο τοῦ ἥπατος.

6. Τό κέντρο στόν θύμο ἀδένα.

7. Τό κέντρο τό ἡλιακό στόν ὀμφαλό.

8. Τό κέντρο τῆς ὑπόφυσης.

9. Τό κέντρο τοῦ κόκκυγα.

Ἡ Δανία ἀναγνώρισε τόν Ὀντίν καί τόν Θόρ

ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΒΙΚΙΝΓΚΣ

Ἡ ἐπίσημη ἀναγνώριση ἀπό τό κράτος τῆς Δανίας τῶν ὁργανώσεων τῶν πιστῶν στούς μυθολογικούς θεούς τῶν Βίκινγκς, Ὀντιν καί Θόρ, ἀνοίγει τόν δρόμο καί στίς ἀνάλογες διεκδικήσεις τῶν ἐλληνικῶν ὁργανώσεων, γιά τήν ἀναγνώριση τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας τοῦ Δωδεκαθέου πού ἔχουν ἀρχίσει μεγάλη ἐνημερωτική ἐκστρατεία στά θεσμικά ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως.

Ὅπως ἔγινε γνωστό, τό Ὑπουργεῖο Θρησκευμάτων τῆς Δανίας ἀναγνώρισε χθές ἐπίσημα τήν θρησκευτική κοινότητα «Φόρν Σίντρ» (ἀρχαῖα ἔθιμα) πού τά μέλη τῆς λατρεύουν τούς θεούς τῆς Σκανδιναβικῆς μυθολογίας Ὀντιν (θεός τοῦ πολέμου, τῆς σοφίας, τῆς ποίησης καί τοῦ θανάτου) καί τοῦ πρωτοτόκου γιοῦ του Θόρ (θεός τοῦ κεραυνοῦ).

Ἡ ἀπόφαση αὐτή τῆς Κοπεγχάγης ἔλεγε πηγές στήν ἔδρα τῆς Κομισιόν στίς Βρυξέλλες, διευκολύνει πολύ τό ἔργο ἐνημέρωσης τῶν κοινοτικῶν θεσμικῶν ὁργάνων καί τῶν ἐκπροσώπων τῆς Εὐρωπαϊκῆς κοινῆς γνώμης, τήν ὁποία ἔχει ἀρχίσει ἡ Ἐπιτροπή γιά τήν Ἑλληνική θρησκεία τοῦ Δωδεκαθέου. Στά κείμενα πού διανέμει ἡ Ἐπιτροπή αὐτή πού ἐκπροσωπεῖ χιλιάδες Ἑλλήνων, καταγγέλλει τό ἐλληνικό κράτος διότι στερεῖ ἀπό τούς πολῖτες του τό ἀτομικό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καί δέν τούς ἐπιτρέπει τήν λειτουργία ναῶν ἢ ἔστω εὐκτηρίων οἴκων γιά νά ἀσκήσουν ἐλεύθερα τήν λατρεία τους.

Ἡ ἴδια Ἐπιτροπή καταγγέλλει μέ ἐπιχειρήματα τό ὕπουργεῖο Παιδείας καί Θρησκευμάτων διότι καταπατεῖ βάνουσα τό Σύνταγμα καί τούς νόμους. Μέ βάση αὐτές τίς καταγγελίες εὐρωβουλευτές εἰσιμάζουν εἰδική παρέμβαση πρὸς τήν Κομισιόν καί τό Συμβούλιο τῶν Ὑπουργῶν γιά τό ζήτημα αὐτό.

ΠΕΛΑΣΓΟΣ ΓΟΥΣΙΟΣ

Θά ἔπρεπε οἱ ἐκκλησίαι
νά φορολογοῦνται ;

Γιά τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ θρησκεία ὑπάρχει μέσα σέ ἕνα ἰδιαίτερο περιβάλλον, μία ξεχωριστή ἀτμόσφαιρα. Για τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους, ἀκόμη καί γι' αὐτοὺς πού ἔχουν ὀρισμένες ἀμφιβολίες, ἡ θρησκεία εἶναι ἡ μόνη πηγὴ ἐλπίδος πού ἔχουν γιά νά συνεχίσουν τὴν ὑπαρξή τους, ἀφοῦ τό σῶμα τους τοὺς ἔχει ἐγκαταλείψει.

Φυσικά περιμένουν τὴν ἀποκατάστασή τους στὸν οὐρανό, ἕνα εἶδος ἀνταμοιβῆς γιὰ ἀπειράριθμες προσευχές, γιά μιὰ ἠθικὴ ζωὴ καί γιά τὴν ὑπακοή τους στὸν Θεό, δηλαδή στοὺς ἀντιπροσώπους του. Προφανῶς, ἡ φορολόγηση μιᾶς πίστεως πού βασίζεται στὸν βιβλικό Θεό Γιαχβέ θά ὑπονόμευε μιὰ τέτοια εἰκόνα.

Ἡ θρησκεία μπόρεσε νά ἀναπτυχθεῖ καί νά εὐημερήσει χωρὶς τὴν πληρωμὴ τῶν φόρων πού ὀφείλουν νά πληρώσουν ὅλες οἱ ἄλλες ὀργανώσεις πού διδάσκουν μιὰ συγκεκριμένη φιλοσοφία ἢ ἕναν τρόπο ζωῆς.

Στὴν Ἑλλάδα, τό μεγαλύτερο μέρος τῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας ἀνῆκε στὴν Ἀρχαία Θρησκεία καί εἶναι οἱ περιουσίες τῶν ναῶν, οἱ ἴδιοι οἱ ναοὶ πού μετατράπηκαν σέ ἐκκλησίες, οἱ περιουσίες τῶν ἱερέων τοῦ Δωδεκαθέου ἀλλὰ καί οἱ περιουσίες ἀπλῶν ἀνθρώπων πού ἀρνήθη-

καν νά ἐκχριστιανιστοῦν γι' αὐτό καί θανατώθηκαν καί οἱ περιουσίες τους δημεύτηκαν.

Ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων δέν μπορεῖ νά φαντασθεῖ πῶς ὁ θρησκευτικός μυστικισμός εἶναι μιὰ ἰδεολογικὴ φορολογήσιμη. Αἰσθάνονται πῶς δέν μπορεῖ κανεὶς νά φορολογήσει μιὰ ἐκκλησία πού ὁ ἐκπρόσωπός της εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ θεοῦ, ἕνα ἄτομο πού ἔχει καθημερινές συζητήσεις μαζί του, πού ἔχει ὁράματα καί μεταφέρει ἄλλοτε τὰ εὐνοϊκά καί ἄλλοτε τὰ θυμωμένα λόγια τοῦ Κυριάρχου τῶν πάντων, τοῦ Παντοδύναμου.

Ἴσως γιὰ τὴν θρησκεία ἀσχολεῖται περισσότερο μέ τὴν ἄλλην ζωὴ, τὸν Οὐρανό, τὸν Παράδεισο, τὴν Κόλαση, ὅπου κυβερνᾷ μιὰ συνέλευση ἀγγέλων, ἁγίων καί εὐαγγελιστῶν καί θεωρεῖ τὴν ἁμαρτία ὡς τὴν κύρια αἰτία τῶν διαφωνιῶν στὸν πλανήτη αὐτόν. Ἴσως γι' αὐτό μιὰ τέτοια θρησκεία ἐξαιρέθηκε ἀπὸ τὴν φορολογία. Εἶναι ἕνα προνόμιο πού τῆς παραχωρήθηκε, γιὰ τό ὅποιο λίγες ὀργανώσεις, δραστηριότητες καί προϊόντα τῆς ἀνθρώπινης ἐργασίας εἶναι ἀπαλλαγμένα.

Ἡ μυστικὴ ἐκμετάλλευση τῆς θρησκείας δημιούργησε μιὰ ἱεραρχία ἱεροπρεπῶν παιδαγωγῶν, πού εὐμεροῦν σέ ἕνα περιβάλλον ἐλεύθερο ἀπὸ ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν κοινωνία ἀπὸ τὴν ὁποία ἐπωφελοῦνται τὰ μέγιστα,

δέν ὑπάρχει ὅμως μὴ κερδοσκοπικὴ θρησκεία. Ἄν ὑπῆρχε κάτι τέτοιο οἱ περισσότερες ἐγκαθιδρυμένες θρησκείες σήμερα δέν θά ὑπῆρχαν.

Γιατί τότε ἡ θρησκεία ἐξαιρεῖται τῆς φορολογίας;

Ὑπάρχουν αὐτοὶ πού συμπεραίνουν πῶς αὐτό γίνεται γιά νά ἐμποδιστεῖ ἡ ἐπίδραση τῆς κυβερνήσεως στὶς δραστηριότητες τῆς θρησκείας καί γιά νά μὴ ἐπεμβαίνει ἡ ἐκκλησία στὶς ὑποθέσεις τῆς κυβερνήσεως, ἕνα συμπέρασμα ὁλοκληρωτικὰ ἀνεδαφικό, διότι τουλάχιστον στὴν Ἑλλάδα ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ πραγματικὸς κυβερνήτης τῆς χώρας. Τὴν κυβερνᾷ τίς περισσότερες φορές ἀπὸ τὰ παρασκήνια καί ἄλλες φορές ὁ Πατριάρχης ἢ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος φορᾷ τό Στέμμα τοῦ βασιλέως (Δαμασκηνός, Μακάριος).

Ἡ ἐκκλησία, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καί στὴν Δύση, μέ τὴν μέθοδο τοῦ ἐξομολογητῆ, δεισδύει στὴν κοινωνία καί ἐλέγχει τὸν στρατό, τὴν πολιτικὴ καί τὴν οἰκονομία. Αὐτὴ γνωρίζει τὰ πάντα γιά μᾶς, ἐνῶ ἐμεῖς γνωρίζουμε ἐλάχιστα γι' αὐτὴν.

Κανένας δικτάτορας, ὅσο ἀπόλυτος καί νά ὑπῆρξε, δέν εἶχε ἕνα τόσο ἐκτεταμένο δίκτυο πληροφοριοδοτῶν, μιὰ τόσο μεγάλη μυστικὴ ὑπηρεσία, πού νά γνωρίζει ὅχι μόνο τὰ οἰκονομικά, πολιτικά καί φιλοσοφικά μας μυστικά, ἀλλὰ κυρίως τί κάνουμε στὸ κρεβάτι μας.

Ἄλλοι πιστεύουν πῶς ἡ φορολόγηση τῆς θρησκείας θά περιορίζε τὴν ἀνάπτυξή της καί ἔτσι θά κατέπνιγε τὴν ἐλευθερία τῆς λατρείας. Αὐτό ὅμως δέν ἔχει νόημα. Ἄν μιὰ μυστικιστικὴ ὀργάνωση δέν μπορεῖ νά ἀναπτυχθεῖ ἢ νά ἐπιβιώσει ἐξ αἰτίας

τῆς φορολογίας, τότε δέν διαθέτει ἕνα μήνυμα πού νά εἶναι ἐλκυστικὸ στὸν λαό καί ἱκανὸ νά τὴν συντηρήσει.

Ἐάν ἀπαιτεῖ τὴν ἐξάιρεση ἀπὸ τὴν φορολογία ὡς τὸν μόνο τρόπο γιά νά ὑπάρξει, τότε εἶναι μιὰ θρησκεία πού βασίζεται σέ βιβλικές ἀνοησίες πού ὁ Ἑλληνικὸς λαός θά ἦταν καλύτερα νά ἀγνοεῖ.

Προφανῶς ὁ Ἑλληνικὸς λαός δέν γνωρίζει πῶς ἡ ἁμωμὴ θρησκεία του, ἡ βιβλική, εἶναι μιὰ τεράστια ἐπιχείρηση πού κατέχει μέ χίλιους δύο τρόπους, πάνω ἀπὸ τό μισό τῆς ἐλληνικῆς γῆς καί εἶναι ὁ κύριος μέτοχος στὴν Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καί πού πρόεδρός της εἶναι κατὰ διαδοχὴν ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. Αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι καί ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς τελευταίας διαμάχης, ἡ ὁποία στό ἀμαθές κοινὸ παρουσιάστηκε ντυμένη μέ τό θεολογικὸ ἔνδυμα τῶν εἰκονοπλαστῶν καί εἰκονολατρῶν.

Ἡ ἐκκλησία πάντοτε ἐπενέβαινε στὴν ψήφιση νομοθεσίας πού εἶναι εὐνοϊκὴ γιά τὰ συμφέροντά της. Οἱ φρενιῶδεις ἀκραῖοι ὑποστηρικτές τῶν θρησκευτῶν, πού ἀποτελοῦν ἕναν ὁλοκληρωστρατό ἔτοιμο νά ἀναταράξει τὰ θεμέλια τῆς κοινωνίας, ἀπέδειξαν πῶς ἡ ἀφορολόγητη θρησκεία εἶναι πολὺ πιὸ ἐπικίνδυνη γιά τὴν ἐλευθερία ἀπ' ὅ,τι ἡ φορολόγησή της.

Γιατί θά ἔπρεπε ἕνα ἴδρυμα πού εἶναι θεμελιωμένο σέ φαντασίες καί μύθους, στὸ ἀπίστευτο καί τό ἀπίθανο, νά ἐξαιρεῖται τῆς φορολογίας, ἐνῶ λειτουργεῖ σέ μιὰ κοινωνία πού συντηρεῖ τίς δομὲς καί τίς ὑπηρεσίες πού κάνουν δυνατὴ τὴν ἐπιτυχία τῆς θρησκείας;

Ἡ ἐλευθερία μου, ἡ δική σας καί τοῦ

κάθε πολίτη απειλείται από την τεράστια επίδραση της οργανωμένης θρησκείας, μέ την ικανότητά της να επεμβαίνει σε κάθε τομέα της κοινωνικής ζωής, αλλά και να υπονομεύει ακόμη και την έλευ-
θερία του έθνους.

Στην Ελλάδα αυτό το φαινόμενο υπήρξε ένα διαρκές έγκλημα και θα δώ-
σουμε δύο παραδείγματα: Η πόλη της Θεσσαλονίκης έπεσε στα χέρια των Τούρ-
κων μετά από την προδοσία της Μονής Βλατάδων, ενώ η πόλη των Σερρών εκ-
τουρκίστηκε μετά από αίτηση της Μονής του Τιμίου Προδρόμου Σερρών.

Είναι δημοκρατικό και δικαιολογημέ-
νο να επιτρέπεται στις Έκκλησίες αυτή ή απaráδεκτα ευνούϊκή μεταχείριση τόσο στο οικονομικό περιβάλλον που τις προστατεύει, όσο και στους ίδιους τους εκπροσώπους της και στα τάγματά της που εξαιρούνται της στρατεύσεως και της τεκνογονίας και που μέ απaráμιλλο θράσος παρουσιάζονται υπέρμαχοι των συμφερόντων της πατρίδος και κλα-
ψουρίζουν μέ κροκοδείλεια δάκρυα για την υπογεννητικότητα στην Ελλάδα;

Η επιβίωση της οργανωμένης αποκα-
λυπτικής θρησκείας δεν εξαρτάται μόνο από την γενναιοδωρία των μελών της, αλλά κυρίως από τις μηχανορραφίες του ιερατείου της που εξαναγκάζει την κυβέρ-
νηση να επιβάλλει την κυριαρχία της μυστικιστικής εξουσίας της στις υποθέ-
σεις του κράτους και της κοινωνίας.

Οι εγκαθιδρυμένες θρησκείες ευν-
μερουν σ' ένα περιβάλλον φορολογή-
σεως των άλλων. Ένώ είναι απαραίτητη ή φορολογία για πολλές υπηρεσίες που αφορούν τό κοινό συμφέρον, όπως, για παράδειγμα, η οδοποιία, η νομοθεσία, η αστυνομία, η πυροσβεστική, δεν μπο-

ρούμε να κατανοήσουμε τί προσφέρει ή Έκκλησία στον πολίτη.

Είμαστε βέβαιοι πώς οι θρησκευτικές οργανώσεις μπορούν να συνεχίσουν να λειτουργούν χωρίς όμως να εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις που βαραίνουν κάθε πολίτη. Η εξαίρεση της φορολογήσεως τους έχει παρακωρηθεί έξ αιτίας μιας λανθασμένης αντιλήψεως πώς η θρη-
σκεία είναι μία μη κερδοσκοπική επι-
χείρηση.

Όποιος πιστεύει πώς η θρησκεία δεν είναι κερδοσκοπική και υπάρχει μόνο για να διαδίδει εξωφρενικούς μύθους και μαγείες, δεν έχει μελετήσει τά στα-
τιστικά που αφορούν στην τεράστια πε-
ριουσία που έχουν στα χέρια τους οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Δυστυχώς η κυριαρχούσα θρησκεία στην Ελλάδα δεν συμβάλλει μέ κανέ-
ναν τρόπο στην έλευθερία και τό μέλ-
λον του πολιτισμού. Έλεύθερη από την φορολογία και διαδίδοντας την λατρεία ενός άφηρημένου βιβλικού Θεού, υπάρ-
χει αποκλειστικά ως μία ιεραρχία που τό ενδιαφέρον της είναι ή εκμετάλλευση αλλά και ή προπαγάνδα υπερφυσικών παραλογισμών.

Δέν είναι καιρός ο λαός να απαιτή-
σει από την κυριαρχούσα θρησκεία στό κράτος αυτό να πληρώσει για τά όφελη που λαμβάνει δωρεάν από την κοινωνία;

Δέν είναι καιρός τό θρησκευτικό αυτό ίδρυμα να παύσει να θεωρείται πώς εκπροσωπεί μία προνομιακή ιδεολογία που είναι πιο σημαντική από την φιλοσο-
φία ακόμη και αυτού του Άριστοτέλους;

Γιατί πρέπει ή εργασία ενός ατόμου που εργάζεται όκτώ ώρες την ήμέρα να φορολογείται ενώ ένας εκπρόσωπος της Έκκλησίας που εργάζεται τρείς ώρες

μόνο τής Κυριακές να εξαιρείται της φορολογίας.

Γιατί πρέπει να επιβάλλεται φορο-
λογία στους παραγωγικούς πολίτες και όχι σ' εκείνους που παράγουν και συν-
τηρούν θρησκευτικές ιδεολογίες;

Μία θρησκεία που λειτουργεί ως επι-
χείρηση είναι πολύ πιο χρήσιμη για την κοινωνία από ένα άτομο που προβλη-
ματίζεται για την ύπαρξη από φιλοσο-
φικής και λογικής πλευράς.

Οι Έλληνες ποτέ δεν θεώρησαν πώς υπάρχει ένα άριστοκρατικό ιερατείο, μία φιλοσοφική προνομιακή ομάδα που λειτουργεί μέ την λογική της λεοντείου εταιρείας, που εισπράττει μόνο τά κέρδη και δεν πληρώνει ποτέ τής ζημίες.

Η βιβλική θρησκεία δεν παρέχει παρά μόνον φανταστικές απαντήσεις στην πολυπλοκότητα της ανθρωπίνης υπάρξεως. Στηρίζεται στον μυστικισμό, στο άκατανόητο, στα θαύματα, στο άπι-
θανο, σε μία φανταστική προοπτική που έχει τής ρίζες της στα όνειρα και τής επι-
θυμίες του πρωτογόνου ανθρώπου.

Η φορολόγηση της θρησκείας βασί-
ζεται στην λογική και την δικαιοσύνη. Δεν μπορούν τά πλούτη της εκκλησίας που στηρίζονται στην εξαίρεση από την φορολόγηση να οδηγούνται σε εκ-
στρατείες πολιτικών που συμφωνούν να διαδίδουν την δεισιδαιμονία και την άνελευθερία.

ΚΩΣΤΑ ΒΑΡΝΑΛΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ

Σαράντα σβέρκοι
βωδινοί με λαδωμένες
μπούκλες, σκεμπέδες
σταυροθόλωτοι και
βρώμιες ποδαρούκλες,
ξετσίπωτοι, ακαμάτηδες,
τοιμπούρια και κορέοι,
ντυμένοι στα μαλάματα
κ' επίσημοι κι ωραίοι.

Σαράντα λύκοι με
προβιά γι' αυτούς βαρά
η καμπάνα, καθένας
γουρουνόπουλο,
καθένας νταμιτζάνα!

Κι απέ ρεβάμενοι βαθιά
ξαπλώσανε στο τζάκι κι
αβάσταχτες ενιώσανε
φαγούρες στο μπατζάκι.

Οξ ο κοσμάκης φώναζε:
Πεινάμε τέτοιες μέρες,
γερόντοι και γερόντισσες
παιδάκια και μητέρες,

κι οι των επίγειων
αγαθών σφικτοί νοικο-
κυρέοι ανοίξαν τα
παράθυρα και κράξαν:

Είστε αθέοι!

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΟΤΕΜ

1. 'Από τις αρχές του 18ου αιώνα¹, παρατηρήθηκε στους 'Ινδιάνους της Β. 'Αμερικής, γενικώτερα και ακριβέστερα μορφή της λατρείας των δένδρων και των ζώων. 'Εκ των 'Ινδιάνων αυτών προήλθε το όνομα του **τοτέμ**, ακριβέστερον **οτάμ** (τύπος ή σήμα), το οποίο σημαίνει το ζώον, το φυτό, ή σπανιότερα το όρυκτο ή το ουράνιο σώμα (άστήρ, βροχή, κ.λπ.) στο οποίο ή πατριά αναγνωρίζει έναν προστάτη, έναν κοινό πρόγονο των ζώντων σήμερα όντων του αυτού είδους και των μελών της πατριάς και ένα σημείο συγκεντρώσεως. Τά μέλη κάποιας φυλής ή πατριάς πιστεύουν ότι είναι συνδεδεμένα με τά **τοτέμ** διά θρησκευτικών ή και ευρύτερα μαγικών δεσμών, επιδεικνύουν προς αυτά ιδιαίτερο σεβασμό και τά θεωρούν ως προστάτες δικούς τους και της πατριάς. Τά μέλη αυτά, οικειοποιούμενα τό όνομα του σχετικού ζώου ή άλλου είδους του **τοτέμ**, ανάγουν την καταγωγή της φυλής ή της πατριάς σε αυτό, φροντίζουν τούς αντιπροσώπους για κάθε ενός είδους του **τοτέμ** και πιστεύουν ότι διατελούν υπό την προστασία αυτού έναντίον κάθε προσβολής ή άλλων κινδύνων.

2. Τό **τοτέμ** διακρίνεται από τό **φετίχ**, έχοντας μαγικές δυνάμεις, όφειλόμενες σε κάποια γοητεία και απόκρυφη ιδιότητα, και όντας συννηθέστερα αντικείμενο **άνιμισμού**, επειδή αναφέρεται μόνο στά μέλη της απ' αυτού καταγομένης πατριάς, στά όποια εκτείνεται ή δύναμή του, ένω τό **φετίχ** είναι σε όλους έν γένει τούς ανθρώπους σεβαστό και επικίνδυνο. 'Αλλη διαφορά είναι, ότι τό **φετίχ** εμφανίζεται ως άτομον, ως μεμονωμένο αντικείμενο, ένω, αντιθέτως, τό **τοτέμ** αναφέρεται πάντοτε σε πλήθος όμοειδών όντων, π.χ. σε όλους τούς άετούς κάποιου είδους ή σε όλους τούς κροκοδείλους, τίς σαύρες, τούς σκώληκες, τούς λαγούς κ.λπ. Τό **τοτέμ** διακρίνεται, επίσης, των θεοτήτων, οι όποιες μεταγενέστερα θεωρήθηκε ότι αποτελούνται από τίς μυστηριώδεις φυσικές δυνάμεις, τίς κρυμμένες στίς έκδηλώσεις της φύσεως, ή ως ήρωες επιζήσαντες ως σκιές ή ως υπερφυσικές δυνάμεις.

3. 'Η ιδέα του **τοτέμ** είναι στενά συνδεδεμένη με την ιδέα της γενέσεως επί πλέον, ό κοινός πρόγονος είναι ό προστάτης· αναπαριστά, τέλος, την άενάως ανανεούμενη κοινωνική δύναμη. Σε πολλές πατρίες, τό αίμα του απ' ευ-

θείας από τό **τοτέμ** καταγόμενου ζώου, μεταγγίζεται στίς φλέβες των νεαρών κατά την έφηβική ηλικία για νά καταστήσει στενότερο τόν δεσμό όλων των μελών της ίδιας κοινωνίας.

Ο ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ
ΑΠΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

4. Περί τό **τοτέμ** συγκεντρώνονται διάφορα έθιμα, δοξασίες και τελετές, των όποίων τό σύνολο άποτελεϊ τόν **τοτεμισμό**. Μπορούν δέ όλα αυτά νά εξεταστούν από δύο άπόψεις, την **θρησκευτική**, ή όποία εξετάζει την σχέση των ανθρώπων με τά δικά τους **τοτέμ**, και την **κοινωνική**, ή όποία έρευνά την σχέση με άλλους των έχόντων τό αυτό **τοτέμ** ανθρώπων.

Ο ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ
ΑΠΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

5. Κατά την πρώτη περίπτωση, τά μέλη κάθε πατριάς φέρουν τό όνομα του κοινοϋ αυτών **τοτέμ** και ισχυρίζονται ότι κατάγονται από αυτό. Τό θεωρούμενο ως **τοτέμ** ζώον θεωρείται **ταμπού**, άγιο, άπαγορευμένο, κατ' αρχήν άπαραβίαστο. Κατά κανόνα άπαγορεύεται ό φόνος του, πολύ δέ περισσότερο ή βρώση του, εξαιρέσει όρισμένων περιπτώσεων λατρείας. Καί σήμερα ακόμη υπάρχουν θρησκευτικοί λαοί, έχοντες ως **τοτέμ** την άρκούδα, οι όποιοι ζητούν συγγνώμη από αυτήν πριν την σκοτώσουν.

Ο ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

6. Σε μάλλον άπομακρυσμένες εποχές, κατά τίς όποιες ό **τοτεμισμός** ήταν καθαρός, είναι πιθανό ότι κάθε πατριά είχε τουλάχιστον ένα **τοτέμ**, τό όποιο δέν ήταν δυνατόν ούτε νά φονευθεί, αλλά ούτε και νά φαγωθεί υπό των μελών της ίδιας πατριάς. Τό **τοτέμ** προστατευόταν λοιπόν από **ταμπού**. Οι συνέπειες του γεγονότος τούτου υπήρξαν τεράστιες και εξακολουθούν και σήμερα νά είναι αισθητές. 'Η πρώτη υπήρξε ή **έξημέρωση** των ζώων και των φυτών, δηλαδή ή **άγροτική ζωή**. 'Ας υποθέσουμε μία φυλή άποτελούμενη από δύο πατρίες, των όποίων ή μία έχει ως **τοτέμ** τόν άγριόχοιρο, ή άλλη μία ποικιλία άγρίου σίτου.

Είναι στό συμφέρον έκάστης των πατριών αυτών και των αποτελούντων αυτήν ανθρώπων, νά διατηρήσουν, πλησίον της κατασκηνώσεώς τους, τουλάχιστον ένα ζεύγος άγριοχοίρων, οι όποιοι θά αναπαραχθούν υπό την επίβλεψη του ανθρώπου, και μικρά φυτεία σιτηρών, ή όποία θά ανανεώσει την καλλιέργεια. Καί όταν ακόμη πιεσθούν από την πείνα, οι κυνηγοί δέν θά φάνε τό δικό τους **τοτέμ**, τό όποιο προφυλάσσεται από θρησκευτικό **ταμπού**, και μόνο σε εξαιρετική περίπτωση θά φάνε ή θά καταστρέψουν τό **τοτέμ** της γειτονικής πατριάς. Μετά από μερικές γενιές οι θεϊοί άγριόχοιροι θά γίνουν οικιακοί άγριόχοιροι, δηλαδή χοίροι, και ό άγριος σίτος θά γίνει φυτό καλλιεργητικό.

Ἀλλά πῶς καί γιατί ἡ κατάσταση αὐτή ἔλαβε τέλος; Ἡ θρησκεία ἐπενέβη ἐδῶ καί μόνο αὐτή παρέχει ἱκανοποιητική ἐξήγηση.

Τό **τοτέμ** εἶναι ἱερό καί μέ τήν ιδιότητα αὐτή, θεωρεῖται ὡς σκεῦος δυνάμεως. Ἡ πλησίον του καί ὑπό τήν προστασία του διαβίωση εἶναι ἤδη σωτήριο πράγμα· ἀλλά δέν θά ἦταν δυνατόν νά τό κατοχυρώσουν περισσότερο σέ περίπτωση π.χ. ἐπιδημίας ἢ κάποιας φυσικῆς συμφορᾶς μετουσιωμένης αὐτῆς τῆς ὑποστάσεως τοῦ **τοτέμ**.

Ἔτσι, ἐξαιρετικῶς κατ' ἀρχήν καί πρὸς καθαγίαση, οἱ ἄνθρωποι μιᾶς πατριᾶς ἐπέτρεψαν στούς ἑαυτούς τους νά φονεύσουν καί νά φάνε τό **τοτέμ** τους σάν ἱεροτελεστία. Λίγο λίγο πολλαπλασιαζόμενες οἱ θρησκευτικές αὐτές ἐστιᾶσεις κατέστησαν εὐωχίες· ἔπειτα, μέ τίς προόδους τοῦ ὀρθολογισμοῦ, λησμόνησαν τήν ἱερότητα τῶν ζώων καί τῶν φυτῶν, γιά νά ὑπολογίσουν μόνο τήν χρησιμότητά τους.

Εἶναι ἐπιτετραμμένο νά σκεφθοῦμε ὅτι ἡ **μετάληψη**, ὅπως ἐφαρμόσθηκε καί ἐννοήθηκε κατὰ τόν Μεσαίωνα, εἶναι ἐπίβαση τῆς πολύ παλαιᾶς αὐτῆς δεισιδαιμονίας, ἡ ὁποία ὑφίσταται γιά νά ἐνδυναμώνει καί καθαγιάζει διά τῆς μεταλήψεως θεῖου ὄντος. Ἐάν ὁ χριστιανισμός ἀρχικῶς, μέ τίς πρακτικές θεοφαγίες του ἔχει τόσον ταχέως κατακτήσει τήν Εὐρώπη, τοῦτο ὀφείλεται στό ὅτι ἡ ἰδέα αὐτή τῆς μεταλήψεως τοῦ θεοῦ δέν ἦταν νέα καί ἀπλῶς περιέβαλε μέ λιγότερο χονδροειδῆ μορφή ἕνα τῶν βαθύτερων θρησκευτικῶν ἐνστίκτων τῆς ἀνθρωπότητας.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ Η ΒΡΩΣΗ ΤΩΝ ΤΟΤΕΜ

7. Κατά τόν 18ο αἰῶνα οἱ φιλόσοφοι προπαγάνδισαν τήν ἀπατηλή ἰδέα ὅτι ἐάν κάποιοι θρησκευτικοί νομοθέτες εἶχαν ἀπαγορεύσει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τό τροφίμο, τό ἔκαναν γιά λόγους Ὑγείας. Καί αὐτός ὁ Renan² νόμιζε ὅτι ὁ φόβος τῆς τρικίνης καί τῆς λέπρας συνετέλεσε νά ἀπαγορευθεῖ στούς Ἑβραίους ἡ χρήση τοῦ χοιρινοῦ κρέατος. Ἡ ἐξήγηση αὐτή δέν εἶναι λογική, διότι πούθενά στήν Βίβλο δέν συναντᾶμε καί ἕνα ἀκόμα παράδειγμα ἐπιδημίας ἢ ἀσθενείας ἀποδιδομένης στήν κατανάλωση ἀκαθάρτων κρεάτων. Ἡ ἰδέα τῆς ὑγείας γεννήθηκε ἀργότερα ἀπό τοὺς Ἑλλήνες. Γιά τοὺς βιβλικούς συγγραφεῖς, ὅπως καί γιά τοὺς σημερινούς ἀγρίους, ἡ ἀσθένεια εἶναι ὑπερφυσική, εἶναι ἔργο τῆς ὀργῆς τῶν πνευμάτων. Οἱ Ἑβραῖοι ἀπέχουν νά τρῶνε χοιρινό, διότι οἱ μακρινοὶ πρόγονοί τους εἶχαν ὡς **τοτέμ** τόν ἀγριόχοιρο. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τήν ἀποχή τῶν Συρίων, τῶν Περσῶν, καί ἀργότερα τῶν Μουσουλμάνων ἀπό τό χοιρινό κρέας.

8. Οἱ χριστιανοὶ τοῦ Μεσαίωνος (τῆς Ἑλληνικῆς καί Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας) ἔτρωγαν τήν Παρασκευή ψάρι καί οἱ Ἑβραῖοι ἐξακολουθοῦν νά τρῶνε ψάρι τό βράδυ κάθε Παρασκευῆς. Τόσο μάλιστα εἶναι ριζωμένη ἡ συνήθεια αὐτή στούς θρησκευτικούς Ἑβραίους, ὥστε, στήν Γαλικία, οἱ ἐβραϊκές οἰκογένειες, καί οἱ πτωχότερες, προμηθεύοντο, μέχρι τοῦ τελευταίου διωγμοῦ τους, κάθε Παρασκευή ἕναν μόνο κωβιόν (εἶδος ψα-

ριοῦ), γιά νά τό φάνε, σέ λεπτά τεμάχια, μόλις νυκτώσει. Ἡ νηστεία τῶν χριστιανῶν, μέ τήν ἀνοχή τοῦ ψαριοῦ, εἶναι ἡ θρησκευτική συνήθεια νά τρῶνε τήν Παρασκευή ψάρι.

Ἐφ' ὅσον ἡ συνήθεια αὐτή στούς Ἑβραίους καί τοὺς Χριστιανούς εἶναι κοινή, εἶναι προφανές ὅτι ἡ ἐβδομαδιαία ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος δέν ἔχει συμβολή σέ αὐτή. Ὁ ἰχθύς εἶναι ἀρχαῖο **τοτέμ** τῆς Συρίας. Μεταξύ τῶν Συριακῶν φυλῶν, μερικές ἀπέχουν μερικῶν ἰχθύων, εἶναι ἡ περίπτωση τῶν Ἰουδαίων ἐνῶ ἄλλες διατηροῦσαν ἱερούς ἰχθύς στά ὑδροστάσια καί ἔτρωγαν ἀπό αὐτούς γιά νά καθαγιασθοῦν. Ἡ τελευταία αὐτή συνήθεια οἰκειοποιήθηκε ἀπό τοὺς πρώτους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν μέχρι νά συνταυτίσουν τόν Χριστό πρὸς ἕναν μεγάλο Ἰχθύν³: «*Εἶμεθα μικροὶ ἰχθύες*», ἔλεγε ὁ Τερτυλιανός⁴, «*οἵπινες γεννώμεθα εἰς τὰ ὕδατα τοῦ βαπτίσματος*». Καί κάποια ἐπιγραφή χριστιανική τοῦ 180 μ.Χ. χαρακτηρίζει τόν Ἰησοῦν μέγαν ἰχθύν. Πρέπει ἐπίσης νά θυμηθοῦμε ὅτι ἡ βρώση τοῦ ἱεροῦ ἰχθύος ὑπῆρξε ἀρχική μορφή τοῦ γεύματος εὐχαριστίας, καί τοῦτο ἐπειδὴ ἡ χρήση αὐτῆς ἦταν πολύ προγενέστερη τῆς Ἑλεούσεως τοῦ Χριστοῦ.

9. Στήν νῆσο τοῦ Wetar (μεταξύ Νέας Γουινέας καί Γελέβες), οἱ κάτοικοι πιστεύουν ὅτι κατάγονται ἀπό ἀγριόχοιρους, φίδια, χροκόδειλους, τρυγῶνια, σκύλους καί ἐγκέλυα. Ὅφειλε δέ κάθε ἕνας νά ἀποφεύγει νά τρώει κρέας τοῦ ζώου, ἐκ τοῦ ὁποίου κατάγεται, διότι ἀλλιῶς θά καταστεῖ λεπρός ἢ τρελλός. Στούς Ἰνδιάνους Oinahhas τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, οἱ ἄνθρωποι, τῶν

ὁποίων τό **τοτέμ** εἶναι ἡ ἄλκη⁵, πιστεύουν ὅτι, ἐάν ἔτρωγαν τό κρέας ἀρσενικῆς ἄλκης, θά ἐβλεπαν διάφορα μέρη τοῦ σώματός τους νά καλύπτονται ἀπό δοθιῆνες καί λευκές κηλίδες. Στήν ἴδια φυλή, οἱ ἄνθρωποι τῶν ὁποίων τό **τοτέμ** εἶναι ὁ ἐρυθρός ἀραβόσιτος, πιστεύουν ὅτι, ἐάν ἔτρωγαν αὐτόν, θά εἶχαν πόνους γύρω ἀπό τό στόμα τους. Οἱ μαῦροι Bush τοῦ Surinan, οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζουν τόν τοτεμισμό, πιστεύουν ὅτι, ἐάν ἔτρωγαν *cariai*⁶, θά προσβάλλοντο ἀπό λέπρα. Ἴσως τό *cariai* εἶναι ἕνα ἀπό τά **τοτέμ** τους. Καί οἱ Σύριοι, γιά τοὺς ὁποίους ὁ ἰχθύς ἦταν ἱερός, πίστευαν, κατὰ τήν ἀρχαιότητα, ὅτι, ἐάν ἔτρωγαν ἰχθύν, θά εἶχαν παντοῦ ἔλκη καί θά πρήζονταν τά πόδια καί ἡ κοιλία τους. Οἱ Chasas τοῦ Orissa⁷ πιστεύουν, ὅτι, ἐάν πληγώσουν τό ζῶο, τό ὁποῖο εἶναι τό **τοτέμ** τους, θά προσβληθοῦν ἀπό λέπρα καί θά ἐξαφανιστεῖ ἡ φυλή τους.

Τά παραδείγματα αὐτά ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ βρώση ἱεροῦ ζώου θεωρεῖται συχνά ὅτι προκαλεῖ τήν λέπρα ἢ ἄλλες ἐπιδημικές ἀσθένειες· ἐπὶ πλεον ὑποστηρίζουν τήν γνώμη ὅτι ὁ χοῖρος ἔπρεπε νά ἦταν ἱερό ζῶο στήν Αἴγυπτο, ἀφοῦ πιστεύετο ὅτι ἡ πόση γάλακτος χοίρου θά ἔδινε τήν λέπρα.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ Η ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΤΟΤΕΜ

10. Ἀλλά καί αὐτή ἀκόμη ἡ ἐπαφή μέ κάθε τί πού θεωρεῖται ἱερό ἀπαγορεύεται καί πρέπει νά πλένεται καί καθαρίζεται ἐπιμελῶς ὅποιος τυχόν ἀγγίζει ἱερό ἀντικείμενο, πρὶν ἔλθει σέ

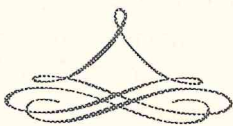

ἐπαφή με τούς όμοίους του. "Ετσι, στὰ Tonga⁸, όταν κάποιος άγγιζε ιερό αντικείμενο, έπρεπε νά κάνει ιδιαίτερη ιεροτελεστία γιά νά μπορεί νά χρησιμο- ποιήσει τά χέρια του κατά τό δείπνο· άλλως πίστευαν ότι θά έπρήζετο ή θά πέ- θαινε, ή τουλάχιστον θά προσβάλλετο υπό χοιράδων ή κάποιας άλλης ασθέ- νειας. Καί οί Πολυνήσιοι αισθάνοντο ζωνή τήν ανάγκη νά απαλλαχθούν τής ιερής επαφής, αποφεύγοντες νά άγγί- ζουν τά ιερά αντικείμενα. Οί Ίνδιάνοι Oniahas⁹, τής πατριάς τής άλκης, πι- στεύουν ότι εάν κάποιος έξ αὐτῶν άγγί- ξει άρσενική άλκη, θά προσβάλλετο υπό δοθιήνων καί λευκῶν κηλίδων. Τά μέλη τής πατριάς τοῦ έρπετοῦ στήν ἴδια φυλή πιστεύουν ότι, αν κάποιος έξ αὐτῶν άγγίξει φίδι, θά άσπρίσουν τά μαλλιά του. Στήν Samoa¹⁰, όσοι έχουν ως θεό τήν χρυσαλλίδα πιστεύουν ότι θά πεθά- νουν, αν παγιδέψουν χρυσαλλίδα.

11. Καί οί άρχαιοι τηροῦσαν άνάλο- γη τακτική. "Όταν στήν Αἴγυπτο άγγιζε κάποιος χοῖρο, έπρεπε νά πέσει σέ ποτάμι ή σέ πηγή μέ τά ενδύματά του, γιά νά απαλλαχθεῖ από τήν ρυπαρότητα. Καί οί Έβραῖοι, μετά τήν άνάγνωση τῶν Ἀγίων Γραφῶν, ὤφειλαν νά πλύνουν τά χέρια τους.

Φαίνεται ότι ό άρχέγονος άνθρωπος πιστεύει, ότι κάθε τί ιερό εἶνα επικίν- δυνο, έμποτισμένο μέ εἶδος ήλεκτρικής άγιότητας, ή όποία προσβάλλει κάθε τί πού άγγίζει, καί όταν άκόμη δέν τό μαντεύει.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΗ Η ΘΕΑ ΤΟΥ ΤΟΤΕΜ

12. Ἀλλά καί νά δεῖ άκόμη κάτι τό όποιο θεωρεῖ ιδιαιτέρως ιερό αποφεύγει ό άγριος. Οί Bechonanavas, τής πατριάς τοῦ Κροκοδείλου, πιστεύουν ότι εἶναι «βδελυρόν καί κακόν σημείον» νά συ- ναντοῦν ή νά βλέπουν κροκόδειλο, διότι νομίζουν ότι ή θεά του προξενεῖ τήν όφθαλμία. Έν τούτοις, ό κροκόδειλος εἶναι τό ιερώτερο αντικείμενό τους, τόν άποκαλοῦν πατέρα τους, όρκίζονται στό όνομά του καί τόν λατρεύουν κατά τίς έορτές τους. Ἡ κασίκα εἶναι τό ιερό ζῶο τῶν Bushmen τής Madenassana· έν τούτοις, «καί νά τήν κοιτάζει κάποιος καθίσταται άκάθαρος καί προσβάλλεται από άκαθόριστη κακοδιαθεσία».

Ἡ πατριά Mori τῶν Bhils¹¹, τής Κεν- τρικῆς Ἰνδίας, λατρεύει τόν ταῶ ως τό **τοτέμ** της καί θυσιάζει σέ αὐτόν σπό- ρους· έν τούτοις, τά μέλη τής πατριάς πιστεύουν, ότι εάν έθεταν μόνον τό πόδι επί τῶν ἱχνῶν ενός ταῶ, θά υπέφεραν άργότερα από κάποια ασθένεια, καί εάν κάποια γυναίκα δεῖ ταῶ, όφείλει νά καλύψει τό πρόσωπο καί νά στρέψει τό κεφάλι.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΙΚΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΤΕΜ

13. Τό **τοτέμ**, έξ άλλου, υπερασπί- ζεται τά μέλη τής πατριάς, άλλο μέν χωρίς νά τά βλάπτει, ως π.χ. ό όφης ή ό σκορπιός, άλλο δέ παρέχον σέ αὐτούς θετική ωφέλεια. Πρός τοῦτο όμως πρέ- πει τά μέλη τής πατριάς νά καθίστανται

όμοια πρὸς τό **τοτέμ** τους· γι' αὐτό μεταμφιέζονται, φοροῦν δέρματα ή πιερά, χαράσσουν στό δέρμα σχετικά σχήματα, κ.λπ. Στήν Σαμόα, ή φέρουσα τό όνομα ιεροῦ ζῶου οἰκογένεια προ- σφέρει καρπούς σέ ένδειξη σεβασμοῦ πρὸς αὐτό. Ἀλλοῦ διενεργοῦνται θρη- σκευτικοί χοροί πού έχουν σκοπό τήν γονιμοποίηση ή εὐφορία τοῦ ζῶου ή τοῦ φυτοῦ, στό όποιο ανήκει ή χορεύουσα οἰκογένεια τοῦ **τοτέμ**¹².

Ο ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

14. Σπουδαιότατη εἶναι ή κοινωνική σημασία τοῦ **τοτέμ**. "Όλα τά μέλη τής τοτεμικῆς πατριάς θεωροῦν άλληλα συγγενῆ, άδελφούς ή άδελφές, καί υποχρεοῦνται σέ άμοιβαία βοήθεια. Ἡ συγγένεια πού στηρίζεται στό **τοτέμ** θεωρεῖται ισχυροτέρα κάθε άλλης, άκόμη καί αὐτῆς τοῦ αἵματος. Γι' αὐτό τά μέλη τοῦ ἴδιου **τοτέμ** δέν επιτρέπεται νά συνάπτουν γάμους μεταξύ τους, μέ βα- ρύτατες δέ κυρώσεις τιμωροῦνται οἱ παραβάτες αὐτῶν τῶν άπαγορεύσεων¹². Σημειωτέον όμως ότι ή τοτεμική συγγέ- νεια διαφέρει μεταξύ τῶν διαφόρων φυλῶν· σέ άλλες, ὅπως αὐτές τής Β. Ἀμερικῆς καί Αὐστραλίας, επικρατεῖ ή γραμμή τής μητρός, ένῶ σέ άλλες, ὅπως παντοῦ στήν Ἀφρική, τά παιδιά ανή- κουν στήν τοτεμική φυλή τοῦ πατρός.

15. Τό **τοτέμ** εἶναι πολυμερές. Ἡ φυλή μπορεί νά έχει κοινό **τοτέμ**, τό όποιο συνεχίζεται από γενεάς εἰς γενεάν· ό τύπος αὐτός εἶναι ό επικρατέστερος καί σπουδαιότερος, καί τοῦτο έννοοῦμε όταν όμιλοῦμε περί **τοτεμισμού**. Μπορεῖ όμως

νά υπάρχει ιδιαίτερο **τοτέμ** γιά ὅλους τούς άνδρες καί άλλο γιά ὅλες τίς γυναῖκες τής ἴδιας φυλῆς. Τέλος, δέν αποκλείεται νά έχει **τοτέμ** καί τό κάθε ένα άτομο, τό όποιο όμως δέν μεταβιβάζεται σέ άλλους καί οὔτε κληροδοτεῖται.

16. Μεταξύ τῶν χρησιμευόντων ως **τοτέμ** ζῶων διακρίνονται δύο κατη- γορίες: τά **ζῶα** τής ψυχῆς, δηλαδή τά **ζῶα**, τά όποία πιστεύονται ως κατοι- κητήρια ψυχῶν, ως εἶναι οἱ σκώληκες, οἱ σαῦρες, οἱ μῦες καί πρό πάντων οἱ ὄφεις, καί τά **χρήσιμα ζῶα**, τά όποία χρησιμεύουν ως τροφή τῶν ανθρώπων. Μεταξύ τῶν δευτέρων δέν συμπερι- λαμβάνονται τά κατοικίδια. Μεταξύ, άλ- λωστε, **τοτεμισμού** καί **ζωολατρείας** υπάρχει καί ή διαφορά, ότι ό **τοτεμισμός** αναφέρεται άδιακρίτως σέ κάθε εἶδος ζῶων, άκόμη δέ καί σέ άψυχα αντικεί- μενα, ένῶ στήν **ζωολατρεία** βρίσκουμε μόνο χρήσιμα καί δὴ κατοικίδια ζῶα ή καί τέτοια τά όποία προξενοῦν έντύ- πωση γιά τήν δύναμη ή τήν μυστηριώδη φύση τους. Ἐπειτα ό μέν **τοτεμισμός** συνδέει ὅλα τά μέλη κάποιας φυλῆς πρὸς ὅλους τούς αντιπροσώπους ενός ὁλοκληροῦ εἶδους ζῶων, ένῶ ή **ζωο- λατρεία** αναφέρεται σέ ένα μόνο· κάθε φορά ζῶον.

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΥ

17. Ἡ άρχή τοῦ **τοτεμισμού** δέν έχει άκόμη πλήρως εξακριβωθεῖ, διότι συγ- κρούονται οἱ σχετικές θεωρίες τῶν περί τήν ἱστορία τῶν θρησκευμάτων, τήν έθνολογία καί τήν λαογραφία άσχοληθέν- των. Ἐτσι, κατά τόν Lennan, τόσον τό ως **τοτέμ** θεωρούμενο ζῶο, ὅσον καί τά μέλη

της πατρίδας, της οποίας θεωρείται προστατής, πιστεύεται ότι κατάγονται από τον ίδιο πρόγονο, ο οποίος θεωρείται ως γεννήτωρ και των ζώων του ίδιου είδους και της πατρίδας, η οποία φέρει το όνομα του ζώου του είδους τούτου. Στόν κοινόν τουτον πρόγονο απέδιδαν τιμές όπως στις ψυχές των νεκρών και ακόμα μεγαλύτερες για την μεγάλη δύναμη με την οποία ήταν προικισμένοι. Κατά την υπόθεση λοιπόν αυτή, ο **τοτεμισμός** είναι μορφή **προγονολατρίας**.

Κατά τον Lublock¹⁴ και άλλους, ο **τοτεμισμός** εξηγείται από την συνήθεια των αγρίων λαών να αποδίδουν στα παιδιά, τους πολεμιστές ονόματα ζώων και να τα προσφωνούν με αυτά.

Τό άτομο ή η οικογένεια, η οποία λαμβάνει τό όνομα ζώου, είναι φυσικό να αισθάνεται κάποιο είδος σεβασμού προς ολόκληρο τό είδος, στο οποίο ανήκει τό ζώο. Έτσι γεννιέται στην ψυχή του αγρίου, σύγχυση μεταξύ των προγόνων του και του είδους αυτού των ζώων. Από τον R. Smith, ο οποίος αποβλέπει περισσότερο στην κοινωνική σημασία του **τοτεμισμού**, παρέχεται ή σχετική εξήγηση πού αφορά κάποια συμφωνία για συμμαχία εναντίον πολεμίων δυνάμεων, ή οποία επεδίωκε να ένώσει τους συμβαλλομένους κατά τον πλέον σταθερό τρόπο. Η ένωση αυτή, ούσα ένωση αίματος, συντελείτο διά της κοινής θυσίας ορισμένου ζώου. Τέλος, ο Frazer εξηγεί ότι ή άλληπλεγύη, ή οποία χαρακτηρίζει τον **τοτεμισμό**, οφείλεται στις τελετές, οι οποίες ήσαν έν χρήσει κατά την μετάβαση από την παιδική στην εφηβική ηλικία. Σε κάθε περίπτωση, τό βέβαιον είναι ότι ο

τοτεμισμός αποτελεί ιδιάζουσα μορφή της **προγονολατρίας** και είναι συνήθης στις κατώτερες βαθμίδες του βίου των ανθρώπινων φυλών. Κατ' αυτές πιστεύεται ότι πρόγονος της φυλής υπήρξε οποιοδήποτε ζώο, τό οποίο συνεζεύχθη με την υπό ανθρώπινη μορφή νοουμένη μητέρα, εκ της οποίας γεννήθηκε ή φυλή. Άλλωστε, σε πολλούς μύθους συναντούμε γάμους μεταξύ ανθρώπων και ζώων. Άνθρωποι, προικισμένοι με **μανά**, δύναμη, μπορούν να μεταμορφώνονται σε ζώα. Οι βασιλείς της αρχαίας Αιγύπτου ταυτίζονται προς ορισμένα ζώα. Πολλοί άγριοι ισχυρίζονται ότι ορισμένη π.χ. περιστέρα είναι συγγενής τους. Συνέπεια αναπόφευκτος της πίστεως αυτής, την οποία βρίσκουμε στον **τοτεμισμό**, είναι ή αγιότης του οικείου είδους των ζώων, ένα εκ των οποίων χρημάτισε ως ο πρόγονος της φυλής.

ΣΧΕΣΗ ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

18. Τόν **τοτεμισμό** ήθελαν να παρουσιάσουν σαν αναγκαίο στάδιο της θρησκευτικής εξέλιξεως της ανθρωπότητας. Υπέθεσαν δηλαδή ότι ή πίστη κάποιων φυλών για την συγγενεία τους με ορισμένα είδη ζώων, αποτελεί τόν πρώτο πυρήνα της θρησκείας ή τουλάχιστον τό μετά τόν **άνιμισμό** και πρό του **πολυθεϊσμού** στάδιο. Άλλοι όμως άρνήθηκαν την αλήθεια του ισχυρισμού αυτού, έμμένοντες στον κανονικό χαρακτήρα του **τοτεμισμού**. Όπως και αν έχει τό πράγμα, κανείς δεν μπορεί να άρνηθεί την στενή σχέση μεταξύ **θρησκείας** και **τοτεμισμού** και την επίδραση αυτού επί των θρησκευτικών παραστάσεων.

Η ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΗΣ ΤΟΥ ΤΟΤΕΜΙΣΜΟΥ

19. Ό όρος **τοτέμ** κατάγεται από την Άμερική, έλήφθη δέ από την γλώσσα των Ινδιάνων της Β. Άμερικής. Τό φαινόμενο όμως δεν περιορίζεται μόνο στην Άμερική, αλλά συναντάται και στην Αυστραλία. Στις δύο αυτές χώρες έχει κεντρική σημασία για τις φυλές των αγρίων. Πλήν όμως των δύο τούτων ήπειρων, ο **τοτεμισμός** συναντάται και στην Άφρική, ιδιαίτέρως δέ στην περί τόν Ισημερινόν χώρα, στις Ινδίες, την Πολυνησία και άλλοι. Μολονότι ο όρος **τοτέμ** έγινε γνωστός στην Εύρώπη τό 1791 ως λέξη των έρυθροδέρμων της Άμερικής, ο **τοτεμισμός** φαίνεται ότι υπήρξε τόσο διαδεδομένος όσο και ο **άνιμισμός**, από τόν οποίο πηγάζει. Τόν παρατηρούμε λίγο ως πολύ παντού, αν όχι σε κατάσταση καθαρή και άνευ αναμίξεως νεωτέρων θρησκευτικών αντιλήψεων, τουλάχιστον σε κατάσταση κατά τό μάλλον ή ήττον άληθών επιβιώσεων. Οι θρησκείες της Αιγύπτου, της Συρίας, της Ιταλίας και της Γαλατίας έμφορούνται από τόν **τοτεμισμό**.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η λέξη **τοτέμ** είναι δανεισμένη από τους Ινδιάνους Objibway της Β. Άμερικής και σημαίνει «Οικογένεια, φυλή». Οι Αυστραλιανοί, αντί του **τοτέμ**, λέγουν Kobong.

Πολύ πρό της εποχής αυτής, κατά τόν 16ο αιώνα, παρατηρήθηκαν λείψανα τοτεμικής λατρείας Ineas από τόν Garcilaso de la Vega,

περουβιανό ιστορικό, γιό του Sebastian Garcilaso de Vega, ισπανού πλοιάρχου του 16ου αιώνα και συντρόφου του ισπανού εξερευνητού Pizarro, πού γεννήθηκε στο Cuzco (πόλη της Δημοκρατίας του Περού, άλλοτε πρωτεύουσα του κράτους των Incas) τό 1535 και πέθανε στην ισπανική πόλη Valladolid τό 1568. Αυτός διδάχθηκε από την μητέρα του, ίθαγενή από την φυλή Incas, την επιτόπιο γλώσσα και έμπνευσθηκε την επιθυμία να γράψει την ιστορία των προγόνων της, διέτρεξε τό Περού προς συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών και ανακάλυψε λείψανα τοτεμικής λατρείας. Η καταγωγή και ή σοφία του άσκησαν σοβαρή επίδραση στους ίθαγενείς, και έτσι προκάλεσε την δυσπιστία της ισπανικής Διοικήσεως και την κατά τό 1560 έξορία του στο Valladolid. Συνέγραψε ενδιαφέροντα συγγράμματα με τους τίτλους: Comentarlos reales que tratan del orgen de los Incas (1609, la Florida del Inca, historia del adelantado Hernando de Soto (1605).

Η ονομασία **τοτέμ** παρελήφθη από την μορφή **τοτάμ** τό 1791 από τόν άγγλο Τ. Λόγκ από τους έρυθρόδερμους της Β. Άμερικής. Τό ζήτημα προκάλεσε βαθμδόν τό ζωνρό ενδιαφέρον των έπιστημόνων και έδωσε άφορμή σε πολυάριθμα σχετικά έργα, των οποίων τά σπουδαιότερα είναι: Τ. Φράιζερ, «**Τοτεμισμός και έξωγαμία**» (1910) και Άντριου Λάγγ, «**Τό μυστικό του τοτέμ**» (1905). Η δόξα όμως της αναγνωρίσεως της σημασίας του τοτεμισμού για την προϊστορία ανήκει στον Τ. Φέρκιουσον Μάκ Λέναν (1869-70).

2. Renan (Έρνέστος Ρενάν), Γάλλος συγγραφέας, γεννήθηκε τό 1823 στην βρετανική πόλη Tréguier και πέθανε τό 1892 στο Παρίσι. Φοίτησε σε διάφορα σεμινάρια, με τά οποία άσχολεϊται με την θεολογία και την εκμάθηση της εβραϊκής και των σημαντικών γλωσσών, ή σπουδή όμως της φιλοσοφίας άνοιξε πρό αυτού νέους όρίζοντες και του γέννησε έσωτερική κρίση, έως ότου αναγκάσθηκε να άποχωρή-

σει και να απέκδυθει τό ιερατικό ένδυμα. "Όταν άργότερα άναγορεύθηκε διδάκτωρ τής φιλοσοφίας, έστάλη στήν Ίταλία μέ έπιστημονική άποστολή και άργότερα στήν Άνατολή πρός έξερεύνηση τής Φοινίκης. Κατέλαβε διάφορες δημόσιες θέσεις, τό δέ 1862 διορίσθηκε καθηγητής τής έβραϊκής, τής καλδαϊκής και τής συριακής γλώσσας στό Κολλέγιο τής Γαλλίας, αλλά άμέσως μετά τήν έναρκτήριό του παράδοση κατά τήν όποία απέκάλυψε τόν Ίησοϋν «άσύγκριτον άνθρωπον» λόγω του θορύβου πού ξεσηκώθηκε, άναγκάστηκε να διακόψει τά μαθήματά του. Έκτός πολλών άλλων έργων, εξέδωσε τό 1863 τό πολύκροτον βιβλίο «*Βίος του Ίησοϋ*», στό όποιο άπαρνιόταν τόν υπερφυσικό χαρακτήρα του Σωτήρος και ξεσήκωσε μεγάλο σάλο, κατόπιν του όποιου έπαύθη τής καθηγητικής θέσεως. Τό βιβλίο του όμως τούτο είχε καταπληκτική διάδοση και διότι άποτελεί καλλιλογικό άριστούργημα και διότι ό πάπας Πίος ό Θ' άπαγόρευσε τήν κυκλοφορία του. Άργότερα διορίσθηκε και πάλι καθηγητής και έν συνεχεία διευθυντής του Κολεγίου και εκλέχθηκε άκαδημαϊκός. Τό 1865 έπισκέφθηκε τήν Άθήνα και συνέθεσε τήν περίφημη προσευχή του προς τήν Άθηνά τής Άκροπόλεως.

3. Αυτό δέν έχει καμμία σχέση μέ τόν περίφημο άκρόστιχο ΙΧΘΥΣ, του όποιου τά γράμματα σχηματίζουν τά αρχικά τής φράσεως Ίησοϋς Χριστός Θεοϋ Υιός Σωτήρ. Ό άκρόστιχος αυτός έπινοήθηκε ά-καίρως στήν Άλεξάνδρεια γιά να έξηγήσει και δικαιολογήσει τήν λατρεία του ίχθύος από τούς Χριστιανούς.

4. Τερτυλιανός (Κόιντος Σεπτέμιος Φλωρέντιος Tertullianus), ένας από τούς έξοχώτατους άπολογητές τής Έκκλησίας κατά τά τέλη του Β' και τής αρχής του Γ' αιώνας. Γεννήθηκε στήν Καρχηδόνα, σπούδασε νομικά και ήταν κατ' αρχήν έθνικός,

έπειτα δέ άσπάσθηκε τόν Χριστιανισμό, γένόμενος πρεσβύτερος, πιθανώς στήν Ρώμη-δυσφορώντας όμως γιά τόν άτάσθαλο βίο των Ρωμαίων κληρικών, τούς όποιους και έλεγξε, καταδιώχθηκε από αυτούς και μεταπήδησε στήν αίρεση των Μοντανιστών, των όποιων ό άυστηρός βίος συμφωνούσε προς τής ήθικής άρχές του. Ώς τέτοιος δέ, πολέμισε τήν άκραν επείκεια του Πάπα Καλλίστου προς τούς άμαρτάνοντες. Άριστος γνώστης τής έλληνικής και λατινικής γλώσσας και φιλολογίας, ως και τής παλαιότερης ιστορίας, έγραψε στά ελληνικά και στά λατινικά, άπολογητικά, δογματικά, ήθικά, κ.λπ. θαυμασθείς υπό των μεταγενεστέρων.

5. Άλκη ή άλκή, ένα των μεγαλυτέρων μυρικαστικών ζώων τής οικογενείας των έλαφιδών. Κατοικεί στις βόρειες χώρες τής Εϋρώπης, Άσίας και Άμερικής και διακρίνεται γιά τό έκτακτο μέγεθος των κεράτων, τά όποια ζυγίζουν πάνω από 20 κιλιόγραμμα. Οί θηλυκές δέν φέρουν κέρατα. Θηρεύονται γιά τό δέρμα και τό κρέας τους, τό όποιο είναι μέν θρεπτικό και τονωτικό, αλλά τραχύ και όχι πολύ νόστιμο. Καί τά κέρατά τους χρησιμοποιούνται προς κατασκευή διαφόρων άντικειμένων.

6. Capiaí, ζών όμοιο προς τόν κοίρο.

7. Orissa, χώρα των άγγλικών Ίνδιων μέ έκταση 62.779 τετρ. χιλιομ. και 5.750.000 κατοίκους. Η άκτή είναι σχηματισμένη από τό τριπλό δέλτα των Maha-naddi, Brahmani και Braitarani. Κλίμα διακεκαυμένο-καταρρακτώδεις βροχές του θέρους, κυκλώνες και βρα-σμοί ρευμάτων καταστρεπτικοί. Προϊόντα: χαλκός, σίδηρος, κόνις χρυσού, όρυζα, φυτά έλαιοπαραγωγά, βάμβαξ, καπνός, κάνναβις, πι-πέρι, ίνδοκάλαμος, ίνδοφοΐνι, ρητίνη, κ.λπ. Η Orissa κατακτήθηκε από τούς Άγγλους επί των Huharattes τό 1803 και διοργανώθηκε τό 1820.

8. Tonga, άρχιπέλαγος τής Ώκεανίας, στήν Πολυνησία, καλούμενο και Νήσοι των

Φίλων (Iles des Amis) και άποτελούμενον από εκατοντάδες νησιά, όλικής έκτάσεως 1.000 τετρ. κιλμ. Κλίμα θερμό και βροχερό, αλλά υγιεινό. Προϊόντα: ίγναμον, κοκοκά-ρυα, σακχαροκάλαμον, άρτόδενδρον και ξυλεία σαντάλου. Οί κοίροι και τά όρνι-θοειδή είναι άφθονα και οί άκτές πολύ ίχθυοπαραγωγικές. Οί άνδρες είναι ωραίοι, εύρωστοι και καλοκαμωμένοι, οί δέ γυναίκες περίφημες γιά τήν ωραιότητά τους. Ό πολι-τισμός τους είναι αρκετά προχωρημένος. Από τό 1899 τό άρχιπέλαγος του Tonga άνήκει στήν Άγγλία.

9. Omahas ή Omawhaws, φυλή των Έρ-υθροδέρμων, ίθαγενής του Κάτω Μισσοϋρί τής Β. Άμερικής. Διακρίνονται γιά τό ύψηλό άνάστημά τους, τήν δολικοκέφαλο κεφαλή τους και τήν τάση τους προς τήν εύσάρκία. Άλλοτε κυνηγοί των βουβάλων, έγιναν γεωργοί, έκπολιτίσθηκαν, και άπαρνήθηκαν τής παλαιές τους συνήθειες και πεποιθήσεις.

10. Samoa (νησιά) ή άρχιπέλαγος των θαλασσοπόρων (archipel de Navigateurs), νησιωτικό άθροισμα τής Πολυνησίας, Β.Α. των άρχιπελάγων Fidji και Tonga, περιλα-βάνον 14 νησιά, ιαρατεταγμένα σε μακριά γραμμή από Β.Δ. προς Ν.Α. όλικής έπιφα-νείας 2.787 τετρ. κιλμ., μέ 37.000 κατοίκους. Όλα τά νησιά αυτά είναι ήφαιστειογενή και πλήρη σθησμένων κρατήρων. Η κλωρίδα, άν και πτωχή σε είδη, είναι σαφιλής, ή δέ πανίς άντιπροσωπεύεται από κάποια είδη ίθαγενών πτηνών, υπό κάποιου μυός κοινού σε όλόκληρη τήν Πολυνησία και μερικων ζώων εισαχθέντων από τήν Αύστραλία και Εϋρώπη. Οί ίθαγενείς είναι σχεδόν καθα-ρόαιμοι Πολυνήσιοι, άν και σε μερικά νησιά έχουν διασταυρωθεί μέ Papous. Μέχρι του 1830, τά ήθη τους πολύ λίγο είχαν επηρεα-σθεί από τούς Εϋρωπαίους, αλλά σήμερα αγοράζουν πολυάριθμα εύρωπαϊκά προϊόντα και έχουν προσηλυτισθεί στον Χριστια-

νισμό. Τά νησιά Σαμόα, εξαίρέσει του Ταου, άποτελούσαν μόλις προς όλίγων έτών άκόμη συνταγματικό βασίλειο κατά τόν άγ-γλικό τύπο, μέ Βουλή των εύγενων και Βουλή των Άντιπροσώπων. Ήδη τελούν υπό τό κοινό προτεκτοράτο τής Μεγάλης Βρετ-τανίας και των Ήνωμένων Πολιτειών (πρό του πολέμου και τής Γερμανίας).

11. Bhils, μία των τάξεων του μή άρια-νου λαού των Ίνδιων. Ζούν γενικώς στα όρεινά και δασώδη μέρη του κέντρου τής ίνδικής χερσονήσου. Οί Bhils είναι πολυά-ριθμοι και διανέμονται σε μεγάλο αριθμό πατριών, οί όποιες εξαρτώνται έκάστη από μία των δύο τάξεων των oudjvala (λευκοί λάμποντες) και των Kâla (μαύροι). Ό Πτολε-μαίος είχε γνωρίσει τούς Bhils.

12. Από καιρού εις καιρόν διοργανώ-νται από τούς τοτεμιστές έορτές κατά τις όποιες οί άνήκοντες στήν αυτή τοτεμική όμάδα αναπαριστούν ή μιμούνται δι' ειδικών χορών τις κινήσεις και ιδιορρυθμίες του τοτέμ τους.

13. Ό Frazer, στο έργο του Totemism and Exogamy, τόμος Α', σε. 54 αναφέρει ότι στήν Αύστραλία ή συνήθης ποιή γιά τις γενετικές σχέσεις μέ πρόσωπα πού άνήκουν σε πατριά, μετά των μελών τής όποιας δέν επιτρέπεται στο άτομο να έλθει σε γενετήσια σχέση, είναι ό θάνατος. Καμμία σημασία δέν έχει άν ή γυναίκα άνήκει στήν αυτήν τοπική όμάδα ή σε άλλη, από τήν όποία είχε άρπαγεί κατά τόν πόλεμο. Ό άνθρωπος, ό όποιος, παρά τόν νόμο, τήν χρησιμοποιεί ως γυναίκα του, καταδιώκε-ται και φονεύεται από τά άλλα μέλη τής πα-τριάς του, τό αυτό δέ συμβαίνει και γιά τήν γυναίκα.

14. Lublock (sir John), Άγγλος πολιτι-κός και φυσιοδίφης πού γεννήθηκε στο Λονδίνο τό 1834.

Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ἄλλο εἶναι ἀλήθεια καὶ ἄλλο πραγματικότητα. **Πραγματικότητα εἶναι ὁ ἀντικειμενικός κόσμος, δηλαδή, τὸ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα, ἡ οὐσία τους, οἱ ιδιότητές τους, οἱ σχέσεις τους, οἱ μεταβολές τους.** Ἡ πραγματικότητα λοιπὸν ὑπάρχει ἀντικειμενικά, εἴτε τὸ θέλουμε, εἴτε ὄχι. Εἴτε τὴν γνωρίζουμε, εἴτε δὲν τὴν γνωρίζουμε. Ἐνῶ, ἀντίθετα, **ἀλήθεια εἶναι ὅ,τι γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν πραγματικότητα καὶ τὸ γνωρίζουμε χωρὶς νὰ σφάλουμε, μὲ πλήρη βεβαιότητα.** Καὶ ἡ ἀλήθεια ἐπομένως εἶναι καὶ αὐτὴ ἀντικειμενική σὰν τὴν πραγματικότητα. Ἀκόμα δέ καὶ τοῦτο: Σέ κάθε περίπτωση εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια μία, ὅπως καὶ ἡ πραγματικότητα εἶναι μία καὶ ὄχι πολλές. Ὁ Ἀριστοτέλης εἶχε καθορίσει: «**Ἀλήθεια σημαίνει τὴν περὶ τὰ πράγματα γνώση μας**», δηλαδή ἀλήθεια εἶναι ἡ συμφωνία τοῦ νοῦ πρὸς τὰ πράγματα.

Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσει τὴν πραγματικότητα τοῦ σύμπαντος καὶ νὰ μάθει ἔτσι τὴν ἀλήθεια; Καθὼς νομίζω, ἡ ἀπάντηση πού δύναται νὰ δοθεῖ στό ἐρώτημα τοῦτο εἶναι μὲν καταφατική, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκη περιορισμένη. Μπορεῖ βέβαια ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσει μέρος τῆς πραγματικότητας τοῦ Σύμπαντος, τὸ μέρος ἐκεῖνο πού τοῦ ἐπιτρέπουν οἱ

δυνατότητες πού ἔχει. Ἡ πραγματικότητα τοῦ Σύμπαντος εἶναι ἀπειρὴ καὶ αὐτὴ ὅπως εἶναι καὶ τὸ Σύμπαν, ἡ Φύση, ἀπειρὴ. Τὸ Σύμπαν, ἡ Φύση εἶναι μάλιστα ἀπειρὴ «ἐν τῷ γίνεσθαι», ἀπειρὴ σέ ἔκταση καὶ σέ ἐξελίξεις δυναμικές. Πολὺ σωστά λοιπὸν οἱ Πυθαγόρειοι ὀρίζαν τὴν Φύση σὰν «**ἀριθμὸ παμμέγιστον ἀεὶ συντελούμενον**».

Καὶ ἓνα ἄλλο ἐρώτημα: Μὲ ποιό τρόπο ἢ μὲ ποιούς τρόπους μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσει μέρος τῆς πραγματικότητας τοῦ Σύμπαντος καὶ νὰ γίνεῖ ἔτσι κάτοχος ἀληθειῶν; Ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό εἶναι εὐκόλη: Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσει τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς πραγματικότητας τοῦ Σύμπαντος, τὸ ὁποῖο τοῦ ἐπιτρέπουν τὰ μέσα πού διαθέτει γιὰ αὐτόν τὸν σκοπό. Τὰ μέσα δέ αὐτά εἶναι: οἱ αἰσθήσεις καὶ ἡ διάνοια, μὲ τὴ θαυμασία λειτουργία της, τὸ λογικό. Ἐδῶ ὅμως χρειάζεται προσοχή. Ἐάν τὰ δύο αὐτά μέσα πού διαθέτει ὁ ἄνθρωπος, τὴν ἀπὸ τίς αἰσθήσεις ἐμπειρία καὶ τὸ λογικό, τὰ χρησιμοποιήσῃ χωριστά ἀποτυγχάνει. **Χρειάζεται νὰ τὰ χρησιμοποιεῖ καὶ τὰ δύο μαζί.** Τὴν ἐμπειρία πού ἀποκομίζει μὲ τίς αἰσθήσεις πρέπει νὰ τὴν ἐπεξεργάζεται μὲ τὸ λογικό. Τὰ φιλοσοφικά συστήματα πού στηρίχθηκαν κατὰ τρόπο μονομερῆ, εἴτε σὴν

ἐμπειρία, εἴτε στό λογικό ἀπέτυχαν, γιατί ὁδήγησαν σέ πλάνη. Τὰ ἀπὸ τὴν ἐμπειρία πρέπει νὰ ἐλέγχονται ἀπὸ τὸ λογικό, τὸ δέ λογικό δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἐμπειρία. Στόν κανόνα αὐτό κατέληξαν καὶ οἱ ἐπιστήμονες καὶ οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι.

Λύνεται τὸ ζήτημα τῆς καθολικῆς γνώσεως τῆς πραγματικότητας τοῦ Σύμπαντος; Ἡ ἀπάντηση εἶναι κατηγορηματική: **Ὁχι, δὲν λύνεται.** Τοῦτο δέ διότι ἡ ἔρευνα περιορίζεται στὰ ὑλικά πράγματα. Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐπεξεργάζεται ὅ,τι ἀντιλαμβανόμαστε μὲ τίς αἰσθήσεις, ἐξοπλισμένες μάλιστα γιὰ τὸν ἐπιστήμονα μὲ τόσες καὶ τόσες θαυμάσιες ἐπινοήσεις τῆς τεχνολογίας. Ἴσχυει παντοῦ καὶ πάντοτε τὸ ὅτι: **«τίποτε εἰς τὸν νοῦν, ἢν μὴ πρότερον εἰς τὰς αἰσθήσεις».** Ἡ ἐπιστημονικὴ λοιπὸν προσπάθεια εἶναι ἀπὸ τὴν φύση τῆς περιορισμένη στήν ἔρευνα τῆς ὑλικῆς πραγματικότητας. Μόνον ὑλικάς ἀλήθειες κατακτᾷ. Τοῦτο παραδέχονται ὅλοι οἱ σοβαροὶ ἐπιστήμονες.

Κατὰ τὴν πολὺ παλαιὰ γνώμη, πού εἶναι καὶ πολὺ διαδεδομένη, γνώμη ἀοριστῇ ἢ καὶ αἰτιολογημένη, ὑπάρχει καὶ ἀντικειμενικός κόσμος, πραγματικότητα πού δὲν εἶναι ὑλικὴ καὶ ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ συλλαμβάνεται ἀπὸ τίς ἀνθρώπινες αἰσθήσεις. Στόν κόσμο αὐτό βρίσκονται τὰ αἷτια τῶν πραγμάτων. Ὁ κόσμος αὐτός ἐκφεύγει τοῦ ἀνθρώπινου ἐπιστητοῦ. Ἡ ἔρευνα καὶ ἡ γνώση τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἀπετέλεσε πάντοτε καὶ τώρα ἀποτελεῖ ζωνρὸ αἶτημα κάθε ἀνθρώπου καὶ τοῦ πλεον ἀκόμα ἀπλοϊκοῦ. Στόν κόσμο αὐτό πρέπει νὰ ἀνα-

ζητηθεῖ ἡ οὐσία καὶ οἱ νόμοι τοῦ αἰτίου τῆς Δημιουργίας, τὸ «**ὄντως ὄν**» τῶν φιλοσόφων, καθὼς καὶ τὰ μὴ ὑλικά στοιχεῖα τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου (ἡ ψυχὴ, ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα). Νὰ ἀναζητηθεῖ ἡ οὐσία τους, οἱ νόμοι τους, ἡ προέλευσή τους καὶ ἡ τύχη τους. Πρέπει στόν κόσμο αὐτό νὰ ἀναζητηθεῖ ἡ κατάσταση τῶν ψυχῶν μετὰ τὸν θάνατο. Νὰ ἀναζητηθεῖ ἀκόμη καὶ κάτι μεγάλο: ἡ κατάσταση τοῦ θείου πνεύματος. Ἡ κατάσταση αὐτὴ ἐκεῖ πρέπει νὰ ἀναζητηθεῖ, στόν κόσμο αὐτόν πού εἶναι βέβαια οὐσιαστικός, ἀντικειμενικός, ἀλλὰ ὄχι ὑλικός! Ἡ πραγματικότητα τοῦ κόσμου ἐκείνου δὲν εἶναι ὑλική, εἶναι πνευματική, ἡ δέ γνώση αὐτοῦ προσπορίζει ἀλήθειες πνευματικές.

Ἡ πνευματικὴ αὐτὴ πραγματικότητα εἶναι ὅμως πάνω ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη αἴσθηση καὶ πάνω ἀπὸ τίς ἀνθρώπινες δυνάμεις. Προβάλλει λοιπὸν ἐδῶ τὸ ἐρώτημα ἐάν μπόρεσε ὁ ἄνθρωπος νὰ γνωρίσει τὴν πραγματικότητα αὐτὴ ἐξ αὐτοψίας. Ναι, εἶναι ἡ ἀπάντηση, μπόρεσε, ἀλλὰ μόνον ὁ ἄνθρωπος τῶν Μυστηρίων, τῶν πραγματικῶν Μυστηρίων, πού λειτούργησαν κατὰ τὸ παρελθόν. Τὴν ἀπάντηση αὐτὴ τὴν ἐπιβεβαιώνουν διάφοροι συγγραφεῖς καὶ τὴν δικαιώνει ἡ Παράδοση τῶν Μυστηρίων.

Αὐτὴν τὴν ὑπεραίσθηση - πραγματικότητα ἐρεύνησαν προσωπικότητες ὑπέροχες τῆς ἀρχαιότητας, Μῦστες καὶ Μυσταγωγοί, σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι. Πρέπει καὶ ἐδῶ νὰ τονιστεῖ καὶ πάντοτε νὰ υπογραμμίζεται ὅτι ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ ἀνώτερο ἥθος ἀποτελοῦν τὴν ἀπαραί-

τητη προϋπόθεση για κάθε πνευματική προσπάθεια.

Θεϊοί άνδρες τών Μυστηρίων διδάχθηκαν πνευματικές αλήθειες διά της κοινωνίας τους μέ Μεγάλες Πνευματικές Συνειδήσεις. Ώς έκ τούτου δέ, άποκλήθηκαν θεοδιδάκτοι.

Όλες οι Έσωτερικές Παραδόσεις αναφέρουν για κοινωνίες πνευματικές τών Μεγάλων Μυσταγωγών. Η Έλληνική μάλιστα Παράδοση στους Μεγάλους Μυσταγωγούς δίδει τόν τίτλο του «Υίου Θεοῦ», για νά δείξει τήν πνευματική σχέση τους πρός Πνευματικές Συνειδήσεις. Είναι δέ γνωστό ότι ο Όρφεύς και ο Πυθαγόρας απέκλυον τόν Υίοί του Θεοῦ Ἀπόλλωνος, ο δέ Μίνως (κάθε Μίνως) υίός του Θεοῦ Διός.

Γιά τόν Πυθαγόρα ἐλέγετο ότι «παρά τών θεών ἐδιδάχθη πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζε περί της φύσεως», καθώς αναφέρει ο Φιλόστρατος. Γιά τόν Όρφέα ότι «παρά της μητρός του, της Μούσης Καλλιόπης, ἔλαβε τήν θείαν γνώσιν». Ο Ἰάμβλιχος γράφει ότι ο Πυθαγόρας και οι μαθητές του είχαν ἐξαίρετη και ἀκριβέστερη διάγνωση «περί τοῦ νοεῖν, ὁρᾶν και ἀκούειν». Ο δέ Πρόκλος στά σχόλιά του στην Πολιτεία του Πλάτωνος γράφει για τίς Πυθαγορίδες Θεανώ, Τιμόχα, Διοτίμα και Περικτιόνη ότι «ἐτύγχανον θείων μέν ὄψεων, θείων δέ ἐπιπνοιῶν» (ἐμπνεύσεων).

Στήν ἀρχαία Ρώμη τό ἀνώτατο Ἱερατεῖο ἀποτελοῦσαν οι Ποντίφηκες (PonsFacio), δηλαδή οι Γεφυροποιοί. Η ὀνομασία αὐτή σήμαινε ότι οι Μυσταγωγοί ἐκεῖνοι είχαν τήν ικανότητα νά κατασκευάζουν γέφυρες πνευματικές μεταξύ τών Μυστηρίων της Ρώμης (ὅταν

αὐτά εὐρίσκοντο ἐν ἀκμῇ) και τών Πνευματικῶν Συνειδήσεων τοῦ Οὐρανοῦ, δηλαδή ότι είχαν κοινωνία μέ αὐτές.

Γιά ὅμοιες πνευματικές κοινωνίες ἀναφέρει και ἡ Ἰουδαϊκή Παράδοση: για τόν Μωυσῆ, τόν Ἐνώχ, τόν Δαυίδ και τόν Σολομῶντα.

Ἀπό ὅλα αὐτά φαίνεται καθαρά ότι οι ἀρχαῖες Παραδόσεις μιλοῦν για ὑπέροχες προσωπικότητες τών Μυστηρίων, ἀνδρῶν και γυναικῶν, οι ὁποῖες, μέ τά ἐφόδια της ἀρετῆς και της πραγματικῆς μύσεως, μπόρεσαν νά ἐρευνήσουν τήν πνευματική πραγματικότητα και νά γνωρίσουν αλήθειες πνευματικές.

Καθώς δέ, εἶναι γνωστό, ἀπό τίς πνευματικές αὐτές αλήθειες, οι ἐξωτερικότερες ἤλθαν μέ τόν καιρό στήν δημοσιότητα και τίς γνωρίζουμε ἀπό ἀποσπάσματα ἀρχαίων φιλοσόφων. Περιλαμβάνουν δέ θέματα κοσμογονικά, κοσμολογικά θέματα για τήν ψυχή και για τό πνεῦμα και για νόμους πνευματικούς, ὅπως εἶναι ἡ μετενσάρκωση και τό ἀντιπεπονθός. Ἀποτελοῦν δέ οι αλήθειες αὐτές για κάθε πνευματόδοξο ἐρευνητή πολύτιμη πηγή γνώσεως, πού λέγεται Ἐσωτερική Παράδοση. Τήν Παράδοση αὐτή ἐπικαλεῖται πολλές φορές και ο Πλάτων, ὅταν ὁμιλεῖ για θέματα πού βρίσκονται πέραν τοῦ ἀνθρώπινου ἐπιστητοῦ.

Όσον δέ ἀφορᾷ στίς ἐνδότερες αλήθειες τών Μυστηρίων, αὐτές βέβαια δέν διέρρευσαν. Τηρήθηκε γι' αὐτές ἀξιοθαύμαστη σιγή εὐλαβική. Μερικές διατυπώθηκαν κρυπτογραφικά, μέ σύμβολα, ἀλληγορίες, παραβολές και μέ μύθους.

* * * * *

Εἰς δόξαν τών Ἱερῶν Ἀριθμῶν και Νόμων, και τών ἐφόρων αὐτῶν, ἀθανάτων Ἑλλήνων Θεῶν. Τοῦ Ἱεροῦ ἀριθμοῦ και Νόμου:

1. της Κινήσεως, τοῦ ἹΕΡΟΥ ΠΥΡΟΣ μέ ἔφορον τήν Θεάν Ἑστίαν, και τόν ἀστερισμόν τοῦ Ζυγοῦ. ΑΗΡ

2. της Ζωῆς, της πνευματικῆς γονιμοποιῶν κινήσεως και δημιουργικοῦ αἰτίου τών ὄντων, μέ ἔφορον τόν Θεόν Ἄρην και τόν ἀστερισμόν τοῦ Σκορπιοῦ. ΥΔΩΡ

3. της Ἐνεργείας, της πνευματικῆς ἀγνότητος, μέ ἔφορον τήν Θεάν Ἄρτεμιν και τόν ἀστερισμόν τοῦ Τοξότου. ΠΥΡ

4. της Μορφῆς, τοῦ νοητοῦ μεταπλαστικοῦ πυρός, μέ ἔφορον τόν Θεόν Ἥφαιστον και τόν ἀστερισμόν τοῦ Αἰγόκερω. ΓΗ

5. της Διαιωνίσεως, τοῦ Ἑρωτος, της ἀναπαραγωγικότητος και της πνευματικῆς ἀγάπης, μέ ἔφορον τήν Θεάν Ἥραν και τόν ἀστερισμόν τοῦ Ὑδροχόου. ΑΗΡ

6. της Ἐξελίξεως, της γονιμοποιῶν δυνάμεως της Φύσεως, μέ ἔφορον τόν Θεόν Ποσειδῶνα και τόν ἀστερισμόν τών Ἰχθύων. ΥΔΩΡ

7. της Ἀλληλοεπιδράσεως, τοῦ Φωτός της πνευματικῆς γνώσεως και σοφίας, μέ ἔφορον τήν Θεάν Ἀθηνᾶ και τόν ἀστερισμόν τοῦ Κριοῦ. ΠΥΡ

8. της Ἐλευθερίας, τοῦ φυσικοῦ και πνευματικοῦ νόμου της μορφοποιῶν δυνάμεως τοῦ αἰθέρος Διός, μέ ἔφορον τήν Θεάν Ἀφροδίτην και τόν ἀστερισμόν τοῦ Ταύρου. ΓΗ

9. της Ἀρμονίας, τοῦ πνευματικοῦ Φωτός, μέ ἔφορον τόν Θεόν Ἀπόλλωνα και τόν ἀστερισμόν τών Διδύμων. ΑΗΡ

10. τοῦ Πνευματικοῦ Λόγου, αἰτίου μεταμορφώσεως της ψυχῆς σέ ἐλεύθερο πνεῦμα, μέ ἔφορον τόν Θεόν Ἑρμῆ και τόν ἀστερισμόν τοῦ Καρκίνου. ΥΔΩΡ

11. της Πνευματικῆς Κινήσεως, πνευματικῆς ἐλευθερίας, μέ ἔφορον τόν Ὑπατο, βασιλέα Θεῶν και ἀνθρώπων μέγαν Θεόν Δία και τόν ἀστερισμόν τοῦ Λέοντος. ΠΥΡ

12. της Πνευματικῆς Ζωῆς, της ζωογόνου ιδιότητος της ἀγίας ὕλης, μέ ἔφορον τήν Θεάν Δήμητρα και τόν ἀστερισμόν της Παρθένου. ΓΗ

Εἰς ΔΟΞΑΝ ἀπάντων τών προπατόρων ἡμῶν, Ἑλλήνων Θεῶν και ἡρώων της Ἀγίας ἡμῶν Μυθολογίας - Ἱστορίας!

Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΟΥ ΙΑΧΩΒΑ

Η ΓΝΩΣΗ

Ἡ γνώση τῶν Νόμων τῆς λειτουργίας Φύσεως δίδει στὸν κάτοχό της πτέρυγες αἰετοῦ καὶ δύναμη λέοντος, ὥστε νὰ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ὑποτάξει στὴν θέλησή του τὶς μορφές τοῦ ἀπείρου.

Σὲ ἀντίθεση μέ τὴν ἀξία τῆς γνώσεως ὑπάρχει ἡ ἀρνητικὴ διδαχὴ (ἀπὸ τὴν λεγόμενη «παλαιὰ διαθήκη») ἡ ὁποία ἀτυχῶς μέσω τῶν «βιβλικῶν» λεγομένων θρησκειῶν διασώθηκε μέχρι σήμερα καὶ διδάσκει ὅτι ἡ γνώση (τοῦ «καλοῦ» καὶ τοῦ «κακοῦ») ἀποτελεῖ τὸν ἀπαγορευμένο γιὰ τὸν ἄνθρωπο καρπὸ καὶ συνεπῶς εἶναι θεϊκὴ κατάρα τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀποφύγει ὁ ἄνθρωπος γιατί διαφορετικὰ θὰ προκαλέσει τὴν ὀργή τοῦ «ἐνὸς ἐξωκοσμικοῦ θεοῦ» καὶ ὅτι δὲν θὰ ἔχει θέση στὸν «παράδεισο», δηλαδή σὲ κῶρο ὅπου ὁ ἄνθρωπος θὰ παραμένει ἀδρανὴς σάν φυτὸ καὶ σὲ κατάσταση ἄγνοιας (δηλαδή ἀποκλήνωσης) καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ κατάσταση (τῆς ἀδράνειας καὶ ἄγνοιας) ἀποτελεῖ τέτοια εὐτυχία πού ὀρισμένοι θυσιάζουν τὴν ζωὴ τους γι' αὐτήν καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα κατέστρεψαν ἕναν λαό, τοὺς Ἕλληνες καὶ ὅλα τὰ πολιτισμικά τους στοιχεῖα!

Ἡ γνώση δὲν εἶναι κατάρα ἀλλὰ εἶναι δύναμη καὶ μάλιστα ἡ μεγαλύτερη μέσα στοῦ Σύμπαν καὶ συνεπῶς εὐλογία τὴν ὁποία ὁ πνευματικὸς κόσμος μεταβιβάζει στὴν ἀνθρωπότητα ὥστε μέσω αὐτῆς νὰ προοδεύει καὶ ἐξελίσσεται πνευματικά.

Αὐτὴ ἡ ἀρνητικὴ διδαχὴ ὑπῆρξε τὸ αἷτιο πού οἱ φανατικοὶ θρησκευόμενοι κατὰ τὸν μεσαίωνα ἔκαψαν βιβλιοθήκες καὶ προκάλεσαν ἀνεπανόρθωτη πολιτισμικὴ καταστροφὴ ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ἔχει συνέλθει ἀκόμα ἡ ἀνθρωπότητα καὶ ἡ ὁποία ἔφερε τὴν ἀνθρωπότητα τουλάχιστον 2000 χρόνια πίσω.

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Ἡ ἐργασία γιὰ τὸν ἐλεύθερο ἄνθρωπο εἶναι ὑψιστὴ ἀρετὴ καὶ οὗτος ὄχι μόνον δοξάζει τὴν ἐργασία καὶ τοὺς ἐργάτες ἀλλὰ καὶ καταδικάζει τοὺς ἄεργους καὶ κατ' ἐπέκταση καταδικάζει τὸν παρασιτισμὸ καὶ τὴν μάλιστα τῆς ἀνθρωπότητας πού ἔχει ὡς ἐφεύρημα ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ οἰκονομολογικὸ θεώρημα τῆς «ἥσσοнос προσπάθειας» (δηλαδή κέρδος μέ ἐλάχιστη προσπάθεια, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν σκοπὸ καὶ προορισμὸ αὐτῆς τῆς προσπάθειας) καὶ ἀφ' ἑτέρου

τὴν ἀρνητικὴ διδαχὴ (ἀπὸ τὴν «παλαιὰ διαθήκη») ἡ ὁποία ἀτυχῶς μέσω τῶν «βιβλικῶν» θρησκειῶν διασώθηκε μέχρι σήμερα καὶ διδάσκει ὅτι ἡ ἐργασία εἶναι θεϊκὴ κατάρα στὴν ὁποίαν καταδικάστηκε καὶ πρέπει νὰ ὑποκύψει ὁ ἄνθρωπος γιατί οἱ «πρωτοπλαστοί» παραβίασαν τὴν ἐντολή τοῦ «ἐνὸς ἐξωκοσμικοῦ θεοῦ» δηλαδή τοῦ Γιαχβέ. Ἡ ἐργασία δὲν εἶναι κατάρα ἀλλὰ εὐλογία τὴν ὁποία ὁ πνευματικὸς κόσμος κληροδότησε στὴν ἀνθρωπότητα γιατί μέσω αὐτῆς προοδεύει καὶ ἐξελίσσεται πνευματικά καὶ πολιτιστικά.

Ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἐργασίας, ἀκόμα καὶ ἂν βασίζεται σὲ «ιερά βιβλία», προκαλεῖ στασιμότητα πού ἀποτελεῖ ἔμπνευση τοῦ σκότους, αὐτοῦ τοῦ σκότους τὸ ὁποῖο δὲν θέλει τὴν πρόοδο καὶ ἐξέλιξη τῆς ἀνθρωπότητας, ἀφοῦ ἡ ἐργασία εἶναι μοχλὸς προόδου καὶ ἐξελίξεως τῆς ἀνθρωπότητας καὶ πέραν τοῦ χρησίου ἀποτελέσματος, μᾶς ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά τῆς Φύσεως, τόσο τῆς ὀργανικῆς ὅσο καὶ τῆς πνευματικῆς. Ἀπορῶ, τί τέλος πάντων εἶναι ὁ Ἰαχωβάς ἢ Γιαχβέ; Εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ κόσμου ἢ μήπως εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ σκότους;

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ

ὦ τάφε μου, ὦ νυφιάτικό μου,

ὦ αἰώνια βαθιά στή γῆ σκαμμένη κατοικία μου, γιά σένα τώρα ξεκινῶ νά πάω πρὸς τοὺς δικούς μου, πού ἔνα τόσο πλῆθος ἔχει δεχθεῖ ἀπ' αὐτούς ἡ Περσεφόνη.

Στερνή τους τώρα ἐγώ καί πολύ πιά ἄθλια πρὶν νά ἔρθει ἀκόμα ἡ ὥρα μου πηγαίνω.

Μά ὅταν θά φθάσω βέβαια τρέφω ἐλπίδα νά μέ δεχθεῖ ὁ πατέρας μου μέ ἀγάπη, μέ ἀγάπη κι ἐσύ μάνα μου, μέ ἀγάπη κι ἐσύ ἀδελφέ μου πολυλατρεμέ-νε, γιατί νεκρούς μ' αὐτά μου ἐγώ τά χέρια σᾶς ἔλousa, σᾶς στόλισα καί μ' ὅλα τά νεκρικά σᾶς τίμησα τά δῶρα, καί τώρα γιά νά θάψω Πολυνείκη, τό δικό σου κορμί τέτοια παθαίνω.

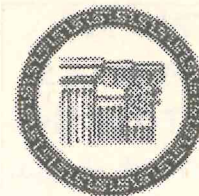
Κι ὅμως δίκαια σέ τίμησα, ὅπως κρίνουν ὅσοι ἔχουν γνώση, γιατί ἐγώ ποτέ μου, μήτε παιδιῶν ἂν ἤμουν μπότε-ρα, μήτε ἂν νεκρός ὁ ἄντρας μου ἐσεπόταν, δέν θά ἔπαιρνα πάνω μου τέτοιο ἀγῶνα ἐνάντια στήν ἀπόφαση τῆς κώρας. Καί χάρη σέ ποῖο νόμο αὐτό πού λέω; Ὁ ἄντρας ἂν μοῦ πεθάνει, θά μποροῦσα κι ἄλλον νά πάρω καί παιδί νά κάνω ἀπ' ἄλλον ἄντρα, ἂν θά ἔχανα τό πρῶτο. Μά ἀφοῦ μοῦ ἔχουν μάνα καί πατέρα στόν Ἄδη κατεβεῖ, δέν εἶναι τρόπος ποτέ νά γεννηθεῖ ἀδελφός γιά μένα.

Καί ἐνῶ μ' αὐτόν τόν νόμο πάνω ἀπό ὅλους σέ ἔβαλα ἐγώ, μυριάκριβε ἀδελφέ μου, ἐγκλημα ὁ Κρέοντας ἔκρινε καί τόλμη ἀνήκουστη τήν πράξη αὐτή καί τώρα μέ παίρνει ἔτσι ἀπό τά χέρια καί

μέ σέρνει, πρὶν τίς καρές τοῦ ὑμέναιου νά γνωρίσω, πρὶν δῶ ἄντρα πλάι μου, πρὶν παιδιά ἀναστήσω, μά ἔτσι παρατη-μένη ἀπό τοὺς φίλους ζωντανή κατεβαίνω ἡ ἄμοιρη στῶν πεθαμένων τά λημέρια, ἐνῶ ποῖόν νόμο τῶν θεῶν ἔχω πατήσει; καί γιά τί πρέπει πιά ἡ δυστυχισμένη νά ἐλπίζω στοὺς θεούς; ποῖόν σύμμαχό μου νά κράξω, ὅταν μέ τήν εὐσέβειά μου τῆς ἀσεβείας τήν καταδίκη βρῆκα; Μά ἂν περνοῦν στοὺς θεούς αὐτά γιά δίκαια, πεθαίνοντας θά ὁμολογοῦσα τότε πὼς ἔνοχη πεθαίνω, ἂν ὅμως οἱ ἄλλοι ἔχουν ἀσεβήσει εἶθε νά μὴν πάθουν πιά πολλά ἀπὸ ὅσα ἔτσι ἄδικα μοῦ κάνουν.

«ΑΝΤΙΓΟΝΗ» Σοφοκλέους

Τί εἶναι τό Ἰδεο-θέατρον

Τό ΙΔΕΟ-ΘΕΑΤΡΟΝ δημιουργήθηκε τό 1991 ἀπὸ τόν ἠθοποιό καί πανεπιστημιακό δάσκαλο Ραδάμανθον Ἀναστασάκη. Εἶναι θεατρικός-εκπαιδευτικός - ἐκδοτικός ὁργανισμός πού ἔχει ὡς βασικό σκοπό τήν παρουσίαση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, μέσω τῆς Θεατρικῆς Τέχνης, Ἐκπαιδευτικῶν Προγραμμάτων καί Εἰδικῶν Ἐκδόσεων.

Πραγματοποίησε ἀπὸ τό 1991-2003 περισσότερες ἀπὸ 2.000 ἐκδηλώσεις στήν Ἑλλάδα καί τό ἐξωτερικό, κάνοντας εὐρύτερα γνωστή τήν σημαντική τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας - Ἐπιστῆ-μης - Τέχνης - Φιλοσοφίας - Ἱστορίας καί Θρησκείας. Ἀπετέλεσε κατ' αὐτόν τόν τρόπο τήν ποιοτικώτερη ἀλλά καί μεγαλύτερη ἐκδήλωση σέ κοινωνικό ἐπίπεδο τοῦ νέου ρεύματος τῆς δεκαετίας 1991-2001 γιά τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό.

Παρουσίασε στό θέατρο ἀπὸ τό 1991 μέχρι σήμερα σέ θεατρική δασκική καί σκηνοθεσία Ρ. Ἀναστασάκη τά ἔργα τοῦ Ἀ. Ἀσημακόπουλου: ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΜΑΘΗΤΕΙΑ, ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ ΣΤΟΝ ΘΗΣΕΑ καί ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ Πλάτωνος: ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΦΑΙΔΡΩΝ, ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ καί ΦΑΙΔΡΟΣ - Ὁρφέως ΛΟΓΟΙ ΙΕΡΟΙ καί ΥΜΝΟΙ. Τά ἔργα παρουσιάστηκαν στόν Λυκαβηττό - Βεάκειο Κατράκειο, σέ ἀρχαία θέατρα καί Φεστιβάλ τῆς Ἀττικῆς, ἀλλά καί σέ περιοδεῖα σέ ὅλη τήν Ἑλλάδα. Ἐπίσης παρουσίασε ὑπὸ τήν μορφή θεατρικῶν ἀναλογίων μέ ἀναλύσεις καί σχόλια τήν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ, τό σύνολο τῶν ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΩΝ, τοῦ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, τοῦ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, καθώς καί δεκάδες κείμενα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γραμματείας.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1994 δημιουργεῖ τίς "ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ" στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσόβειου Πολυτεχνείου συνεργαζόμενος μέ τό Ἰδρυμα. Παράλληλα διοργανώνει περιηγήσεις σέ Ἀρχαιολογικούς Χώρους καί στά Ἱερά τῶν Ἑλλήνων, στήν Ἑλλάδα ἀλλά καί στό ἐξωτερικό, μέ εἰδικές ξεναγήσεις καί συνέδρια.

Τόν Ἰούνιο τοῦ 1994 στό θέατρο τοῦ Λυκαβηττοῦ μετά τό τέλος τῆς παραστάσεως "ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ" ἀνακοινώνει τήν δημιουργία μαθημάτων γιά τήν Ἀρχαία Ἑλληνική Γλώσσα καί τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1994 ἱδρύει τήν "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ", ἑνα ὄργανο πού γιά πρώτη φορά ὑλοποιήθηκε στήν Νεώτερη Ἑλλάδα, σέ συνεργασία μέ τήν "Βιβλιοθήκη τῶν Ἑλλήνων". Σκοπός, ἡ διδασκαλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας σέ παιδιά Δημοτικοῦ καί ἐνηλίκους. Παράλληλα ἐκδίδει τήν τριμηνιαία τότε, ἐφημερίδα ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ. Δύο χρόνια μετά παρατείνεται ἀπὸ τήν Ε. Α. δίδοντας τήν διεύθυνση στόν Ἀ. Γεωργιάδη.

Ἐπίσης στό Ἰδεοθέατρον πραγματοποιοῦνται ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ γιά παιδιά Δημοτικοῦ καί ἐνήλικες ὑπὸ τήν διεύθυνση τῆς Εὐδυνάμης Γαβρά.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1996 ἀναλαμβάνει τήν ὑποστήριξη προτάσεως Ἰσπανῶν Εὐρωβουλευτῶν γιά τήν καθιέρωση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καί παιδείας στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση, συνεργαζόμενος μέ τό ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΕΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ καί συγκεντρώνει 350.000 ὑπογραφές Ἑλλήνων πολιτῶν, τίς ὁποῖες παρουσίασε στήν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων.

Τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1996 δημιουργεῖ τήν ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ γιά τήν διδασκαλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας σέ παιδιά Δημοτικοῦ διά μέσου τῶν Ὀμηρικῶν Ἑπῶν, τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας καί Μυθολογίας σέ παιδιά ἀπὸ 5-15 ἐτῶν. Παρουσίασε μέ τό παιδικό τμήμα σέ θεατρικό δρώμενο τήν Ἀ' ραψωδία τῆς Ἰλιάδος, τήν ραψωδία α' τῆς Ὀδυσσεΐας, τήν Ἀπολογία Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος, τά Ἀργοναυτικά τοῦ Ὁρφέως, τήν Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους κ. ἄ.

Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1996 συνεργάζεται στήν δημιουργία τῶν "ΔΕΙΠΝΟΣΟΦΙΣΤΩΝ" Ἀρχαῖο Ἑλληνικό Δείπνο μέ μουσική, χορὸ καί φιλοσοφικούς διαλόγους.

Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1998 δημιουργεῖ ἐκδοτικό οἶκο, παρουσιάζοντας σπανιότατες μελέτες γιά τήν Ἑλληνική Φιλοσοφία-Μυθολογία - Πυθαγορισμό - Ἀρχαία Θρησκεία - Ὁρφισμὸ, ἀλλά καί ΟΜΗΡΟ - ΠΙΝΔΑΡΟ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗ - ΙΟΥΛΙΑΝΟ - ΠΟΡΦΥΡΙΟ κ.ἄ. καί ἐκδίδει τό ὁμώνυμο τριμηνιαῖο περιοδικό.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ: Πέραν τῶν πολυμῶρων ἐκδηλώσεων μέ θέμα τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό, τό Ἰδεοθέατρον δημιούργησε σειρά μαθημάτων μέ πανεπιστημιακούς καθηγητές καί ἐρευνητές ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ μέ τόν Σ. Θεοδοσίου, ΧΑΟΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ μέ τόν Π. Δημοσάκη, ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ μέ τόν Ν. Πουλιανό, ΑΡΧ. ΕΛ. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ μέ τόν Δ. Λέκκα, ΕΥΚΛΕΙΔΙΟΥ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ μέ τόν Β. Σπανδάγο, ΦΥΣΙΚΗΣ μέ τόν Π. Παππά, ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ μέ τόν Α. Σαραγιά, ΑΡΧΑΙΑΣ ΥΜΝΟΔΙΑΣ μέ τόν Ν. Κωνσταντινοπούλου, ΑΡΧΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ μέ τήν Ἀλτάνη, ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΟΙ μέ τήν Ἀ. Κελεσιδου, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ μέ τόν Δ. Λιαντίνη.

Ὑποστηρίζει τήν διάδοση τῶν ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ τελώντας ὀνοματοδοσίες σέ κάθε Ἡλιστάσιο καί Ἰσημερία.

Τό ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ἀπετέλεσε καί ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ἀφοῦ πολλοὶ ἑλληνοπρεπεῖς χώροι πού δημιουργήθηκαν κατόπιν αὐτοῦ, ἐμιμήθησαν τήν λειτουργία του. Ἐπίσης πολλοὶ νέοι ἀλλά καί καταξιωμένοι ἐρευνητές καί ἐπιστήμονες ἔγιναν εὐρύτερα γνωστοὶ διά μέσου τῶν ἐκδηλώσεών του. Μέ τίς πολυμορφες ἐκδηλώσεις του, ἔδωσε γνωσιολογικά ἐναύσματα ἀλλά καί ψυχικά ἐρεθίσματα γιά νά στραφῶν πρὸς τήν μελέτη τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, Μυθολογίας Θρησκείας καί νά ἀγαπήσουν τό μέτρον καί τό κάλλος τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος χιλιάδες ἄνθρωποι ἐμπνέοντας τίς συνειδήσεις τους.

Τό Ἰδεοθέατρον ἀκολουθώντας τήν ἀρχαία μεταγωγική παράδοση διδάσκει Αὐτογνωσία μέ βάση τήν Ὁρφική - Πυθαγόρειο διδασκαλία, ἐπίσης Πλάτωνα, Πρῶκλο, καί Σ. Νάγο.

Στό Ἰδεοθέατρον, στή Π.Ε.Κ., στό Πανεπιστήμιο ὁ Ραδάμανθος Ἀναστασάκης διδάσκει τό μάθημα τῆς ΟΡΘΟΦΩΝΙΑΣ - ΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ - ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗΣ προσφέροντας στοὺς δασκάλους, καθηγητές, φοιτητές, ἀλλά καί σέ ἐκατοντάδες ἀνθρώπους πού ἐνδιαφέρονται, ὁργάνωση νοητικοῦ καί φυσικοῦ λόγου καθώς καί ἔκφραση συναισθημάτων.

**ΤΟ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΕΟΡΤΑΖΕΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ ΚΑΙ
ΕΙΩΘΟΤΑ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΦΥΕΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ, ΙΣΗΜΕΡΙΕΣ
ΚΑΙ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΞΙΕΣ**

Καταγγέλλουμε δημόσια τήν συνεχιζόμενη τά τελευταία 1600 χρόνια, πολιτική μίσους καί φθοράς εις βάρος τῆς πανάρχαιας πατρώας κληρονομιάς τῶν Ἑλλήνων. Σᾶς προτείνουμε νά υἱοθετήσετε καί νά προβάλλετε στό περιβάλλον σας ἕνα ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΝΟΜΑ.

Κάνετε ἕνα δῶρο στήν ὠριμότητά σας τό ἀξίζετε!

ΜΕΡΙΚΑ ΔΙΑΣΗΜΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥΣ

Ἀγαμέμνων	Ἀτρεὺς - Ἀερόπη	Ἱπποκράτης	Ἡρακλείδης - Φαιναρέτη
Αἰσχύλος	Εὐφορίων -	Ἴσοκράτης	Θεόδωρος - Ἡδυτῶ
Αἴσωπος	Ἡφαιστόπολις -	Κίμων	Μιλτιάδης -
Ἀλέξανδρος	Φίλιππος - Ὀλυμπιάς	Κλεοπάτρα	Πτολεμαῖος ΙΑ΄ -
Ἀλκιβιάδης	Κλ(ε)νίας - Δεινομάχη	Λεωνίδας	Ἀναξανδρίδας -
Ἀριστείδης	Λυσίμαχος -	Λυκούργος	Εὐνομος - Διώνασσα
Ἀριστοτέλης	Νικόμαχος - Φαιστιὰς	Μενέλαος	Ἀτρεὺς - Ἀερόπη
Ἀριστοφάνης	Φίλιππος - Ζηνοδόρα	Μιλτιάδης	Κίμων -
Ἀρχιμήδης	Φειδίας -	Νέστωρ	Νηλεὺς - Χλωρίς
Ἀσκληπιὸς	Ἴσχυς - Κορωνίς	Ξενοφῶν	Γρύλ(λ)ος - Διοδώρα
Ἀσπασία	Ἀξίοχος -	Ὀδυσσεὺς	Λαέρτης - Ἀντίκλεια
Ἀχιλλεὺς	Πηλεὺς - Θέτις	Ὅμηρος	Μαίων - Κρηθίς
Βίων	- Ὀλυμπιάς	Ὀρφεὺς	Οἶαγρος - Μενίππη
Γανυμήδης	Τρῶς - Καλλιρρόη	Πάτροκλος	Μενοίτιος - Φιλομήλα
Δαίδαλος	Εὐπάλαμος - Ἀλκίππη	Πελοπίδας	Ἱπποκλῆς -
Δημόκριτος	Δαμάσιππος -	Περίανδρος	Κύψελος -
Δημοσθένης	Ἀλκισθένης - Κλεοβούλη	Περικλῆς	Ξάνθιππος - Ἀγαρίστη
Διογένης	Ἰκέσιος -	Πίνδαρος	Δαΐφάντης - Κλεοδίκη
Διομήδης	Τυδεὺς - Δηιπύλη	Πιττακὸς	Ὑδράδιος - Ἀγαρίστη
Ἐπίκουρος	Νικοκλῆς - Χαιρεστράτη	Πλάτων	Ἀρίστων - Περικτυόνη
Εὐριπίδης	Μνήσαρχος - Κλειτῶ	Πραξιτέλης	Κηφισόδοτος -
Ἡράκλειτος	Βλύσων -	Πρίαμος	Λεομέδων - Θόασα
Ἡρακλῆς	Ἀμφιτρύων - Ἀλκμήνη	Πυθαγόρας	Μνήσαρχος - Πυθαΐς
Ἡρόδοτος	Βασιληίδης - Δρυῶ	Πύρρος	- Λάνασσα
Ἡσίοδος	Δῖος - Πυκμήδα	Σαπφώ	Εὐμηνος (κ.λπ.) - Κλείς
Θαλῆς	Ἐξαμίας - Κλεοβουλίνη	Σόλων	Ἐξηκεστίδης -
Θεμιστοκλῆς	Νικοκλῆς - Ἀβρότιον	Σοφοκλῆς	Σόφιλος -
Θησεὺς	Αἰγεὺς - Αἶθρα	Σωκράτης	Σοφρονίσκος - Φαιναρέτη
Θουκυδίδης	Ὀλορος - Ἠγησιπύλη	Ὑπατία	Θέων -
Ἰάσων	Αἴσων - Ἀλκιμήδη	Φειδίας	Χαρμίδης -
Ἰκάρως	Δαίδαλος - Ναυκράτης		

ἀπό τό βιβλίον τοῦ Α. ΔΙΑΜΑΝΤΗ
20.000 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

**Ἡ ὁμάδα τοῦ Ἰδεοθεάτρου
ΑΘΗΝΑ - ΥΓΕΙΑ**

στά πλαίσια τῶν ἀνθρωπιστικῶν
δραστηριοτήτων της, υἱοθέτησε
τρία παιδιά γιά δύο χρόνια
(μέ κόστος 200 Ε τόν χρόνο)

**τῶν ἐλληνικῆς καταγωγῆς
Καλλᾶς**

(ἀπογόνων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου
πού ζοῦν σιό Πακιστάν)
**δίδοντάς τους τήν δυνατότητα
γιά καλύτερες συνθῆκες
υγείας καί παιδείας.**

Yormas Begim 9 ἐτῶν

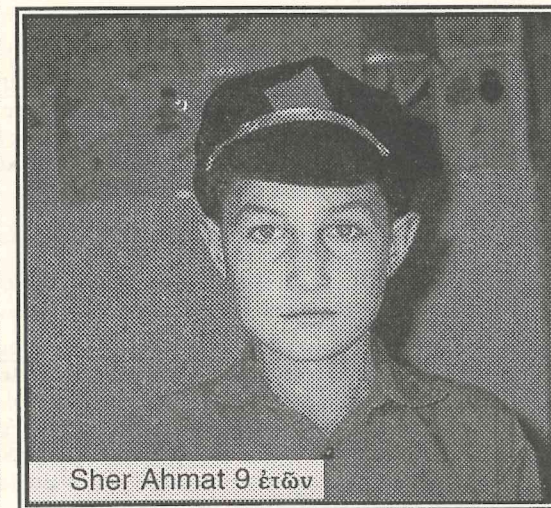
**ΜΠΟΡΕΙΤΕ
ΚΑΙ ΕΣΕΙΣ
ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΤΩΝ ΚΑΛΛΑΣ**

**ἢ τήν ἀποπεράτωση τοῦ
ιεροῦ Ναοῦ τῆς Μητρότη-
τος!**

**Γιά πληροφορίες μπο-
ρεῖτε νά ἀπευθύνεστε στήν
μή κυβερνητική ὁργάνωση**

**ΕΛΛΗΝΕΣ
ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ**

**Κεφαλληνίας 23 Ἀγ.
Ἀνάργυροι 13561, Τηλ.:
210.83.29.067, κ. Λερούνης
ἢ στήν Ἱατρική Σχολή τοῦ
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
τηλ.: 210.74.62.065 κ. Δρο-
γκάρη.**

Sher Ahmat 9 ἐτῶν

Farzia Bibi 9 ἐτῶν

ΔΙΑΠΛΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΣ

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος ... καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος
 Ὅσοι ἀπὸ ἐσᾶς εἰσάστε ὑποψιασμένοι γιὰ
 τὸ πού ὀδεύει ὁ "οἰκουμενικός πολιτισμός,
 ὁ πολιτισμός τῆς νέας τάξης πραγμάτων" καὶ προ-
 βληματίζεστε σοβαρά γιὰ τὴν παιδεία τῶν τέκνων σας,

ὅσοι ἀπὸ ἐσᾶς ἀρνείσθε τὴν τυφλὴ βία στὶς παι-
 δικές ψυχές ἀπὸ τὴν τηλεόραση, τὴν βεβήλωση
 τῶν Ἑλλήνων ἡρώων... σᾶς προτείνω τὴν κλασ-
 σικὴ Ἑλληνικὴ Παιδεία!

Κατ' Ἀριστοτέλη τρία εἶναι τὰ βασικά ὀρμέμ-
 φυτα τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ὀρμέμφυτο τῆς ἐπιβίω-
 σεως, τῆς διαβίωσης τοῦ εἴδους καὶ τῆς μι-
 μήσεως. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς μιμήσεως μεγα-
 λύνουμε καὶ ἐξελισσόμεθα. Προπαντός τὰ παιδιά!
 Ἐχουν ἀνάγκη νὰ μιμηθῶν πρότυπα ζωῆς!

Ἐμεῖς προκρίνουμε καὶ καλλιεργοῦμε τὰ Ἑλ-
 ληνικά πρότυπα: τοὺς Ἑλληνες ἥρωες καὶ φιλο-
 σόφους. Γιατί ἡ κλασσικὴ Ἑλληνικὴ Παιδεία ἦταν
 καὶ θὰ εἶναι γιὰ πάντα ἀξεπέραστη. Εἶναι ἡ μόνη
 πού ἐναρμονίζει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸν ἑαυτόν του,
 τὴν κοινωνία, τὴν φύση καὶ τὴν Θεότητα.

Ὁ Προμηθεὺς στὸν Καῦκασο, ὁ Ἡρακλῆς στοὺς
 Ἀθλοὺς τοῦ Ἡρώ, ὁ Σωκράτης στὸ Κῶναιο, δὲν ἔχουν
 ἀνάγκη νὰ τοὺς λυπηθοῦμε ἀλλὰ νὰ τοὺς μιμη-
 θοῦμε. Υπάρχουν καὶ σήμερα Ἀέοντες τῆς Νεμέ-
 ας" πού πρέπει νὰ κατανικηθοῦν, Σταῦλοι τοῦ
 Αὐγεία" πού πρέπει νὰ καθαρισθοῦν.

Ὁ σημερινὸς νέος ἄνθρωπος, ὀφείλει περισ-
 σότερο ἀπὸ ποτέ νὰ ἐκπαιδευθῇ ὡς ἥρωας τῆς
 γνώσεως καὶ ὄχι μέσον πληροφορίας. Νὰ νικήσῃ
 τὰ πάθη του, ἀλλὰ καὶ τὴν "Ξειρήνην" πού ὅλο καὶ
 τὸν ἀποπροσανατολίζουν ἀπὸ τὸν φυσικὸ του
 προορισμό. Νὰ γνωρίσῃ τίς ἀνθρώπινες ἀξίες καὶ
 νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ νὰ κατακτήσῃ τὸν ὕψιστο
 προορισμό του. Νὰ ζήσῃ σύμφωνα μὲ τοὺς θεῖους
 νόμους τῆς Φύσεως, τῆς Πνευματικῆς Ἐλευθερίας
 καὶ Ἀρμονίας.

Ἐάν θέλετε νὰ δώσετε ἓνα δυναμικὸ ἔναυσμα
 στὰ παιδιά σας νὰ ἐξελιχθοῦν νοητικὰ καὶ ψυχικά,
 κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῶν κλασσικῶν Ἑλ-
 ληνικῶν προτύπων, χρησιμοποιώντας τὴν γνώση
 καὶ τὴν σοφία τοῦ παρελθόντος, σὲ σχέση μὲ τὴν
 ἐξέλιξη τῆς τεχνολογίας, γιὰ νὰ κάνουν πρὸς ἀνθρώ-
 πινὴν τὴν κοινωνία μας ἀλλὰ καὶ νὰ ὁραματισθοῦν
 ἓνα καλλίτερο μέλλον, τότε ἡ ἐπιλογή σας εἶναι ἡ
ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ!

Τὸ εἰδικὸ ἐπιμορφωτικὸ μάθημα - δρώμενο, μὲ
 στόχο τὴν γνώση τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσ-
 σης, μυθολογίας καὶ φιλοσοφίας καὶ διὰ τῆς μιμή-
 σεως τὴν δημιουργία ἑλληνικῶν προτύπων στὶς παι-
 δικές ψυχές.

Ραδάμανθης Ἀναστασάκης
 Διδάσκων στὸ Πανεπιστήμιο - εἰδικὸς ἐπιμορφωτής
 διευθυντὴς τοῦ Ἰδρυματιοῦ, τηλ.: 210. 52.37.543

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Φίλοι γονεῖς καὶ κηδεμόνες, θέλετε τὰ παι-
 διὰ σας νὰ μάθουν τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ
 γλῶσσα, τὸ δεινότερο ὄπλο γιὰ τὴν πνευμα-
 τικὴ τους ἀνέλιξη πού θὰ τοὺς παράσχει καὶ ἄριστη
 προετοιμασία γιὰ τὸ γυμνάσιο καὶ τὸ λύκειο; Τὸ μέσον
 πού θὰ δομήσῃ μὲ τὸν ἰδανικότερο τρόπο τὸν ὀρθὸ λόγο
 καὶ τὴν μαθηματικὴ σκέψη τους, ἀφοῦ ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ
 ἔχει καθαρὰ μαθηματικὴ δομὴ. Ἐνα μέσον πού ἀποτελεῖ
 τὴν ὑποδομὴ τῶν νέων Η. Υ., ἐφόσον καὶ ἡ γλῶσσα τῆς
 τεχνολογίας νοημοσύνης εἶναι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ;

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ γνωρίσουν τοὺς
 κανόνες προφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας
 καὶ νὰ μάθουν γιὰ πάντα νὰ ἀρθρώνουν τέ-
 λεια τὴν Ἑλληνικὴν, ἐλευθερώνοντας καὶ ἐκφρά-
 ζοντας τίς σκέψεις τους καὶ τὰ συναισθήματά τους;
 (Ὁρθοφωνία - Ἀγωγή Λόγου - Ρητορικὴ Τέχνη).

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ μάθουν γιὰ πάντα
 τὴν φυσιολογικὴ διαφραγματικὴ ἀναπνοή πού
 θὰ τοὺς προσφέρῃ φυσικὴ καὶ πνευματικὴ υγεία, ἀργό
 καθαρό καὶ δυνατό λόγο, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλύτερη
 δυνατὴ λήψη ὀξυγόνου μὲ ὅλα τὰ εὐεργετικὰ
 ἀποτελέσματα; (Αἱμάτωση τοῦ ἐγκεφάλου, ἀπάλειψη
 νοσημάτων τῶν πνευμόνων, τοῦ ἄχους κ.λπ.).

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ καλλιεργήσουν τὴν
 μνήμη τους καὶ νὰ ἐγχαράξουν βαθειὰ στὸν νοῦ
 τοὺς τίς γνώσεις καὶ νὰ μὴν μαθαίνουν "παπαγαλία" τὰ
 κείμενα; (Ἡ μνήμη εἶναι ζωντανὸς ὁργανισμὸς καὶ ἐπι-
 δέχεται καλλιέργεια καὶ ἐκπαίδευση).

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ ἐξασκηθοῦν στὴν
 παρατήρηση, τὴν ἀλληλουχία τῶν ἰδεῶν, τὴν μελέ-
 τη τῶν ἀναλογιῶν, στὴν ἀναλυτικὴ καὶ συνθετικὴ σκέ-
 ψη, ἀσκούμενοι διὰ μέσου τῶν Ὀμηρικῶν Ἐπῶν;

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ ἐμπλουτίσουν τὸ
 λεξιλόγιό τους μὲ ὅρους ἐπιστημονικούς, φιλοσοφι-
 κούς, ποιητικούς, ἀπὸ τὴν πανάρχαια ὀμηρικὴ διάλεκτο -
 τὴν μητέρα ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν - ὀβίστα
 καὶ χωρὶς ἐπιπλέον μελέτη στοὺς στίχους; (Φράσεις καὶ λέ-
 ξεις ὀμηρικῆς, εἴτε αὐτοῦσιες εἴτε ὡς παράγωγα τίς
 χρησιμοποιοῦμε καὶ σήμερα στὴν καθομιλουμένη).

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ καλλιεργήσουν τὸν
 ψυχισμό τους μὲ τίς ἀπαράμιλλες εἰκόνας καὶ πα-
 ρομοιώσεις τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσεύς;

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ ἐναρμονίζουν τίς
 κινήσεις τοῦ σώματός τους, μὲ αὐτὲς τῶν συναι-
 σθημάτων καὶ τοῦ λόγου τους; (κίνησιολογία).

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ διδασκοῦν ἀπὸ
 ἐκείνους πού πιστεύουν διακαῶς, κατέχουν καὶ
 ἔχουν κάνει πράξη ζωῆς αὐτὲς τίς γνώσεις;

Θέλετε τὰ παιδιά σας νὰ γνωρίσουν, νὰ
 ἀγαπήσουν καὶ νὰ μιμηθοῦν τοὺς Ἑλληνες
 ἥρωες καὶ φιλοσόφους;

Τότε αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνόπαιδες μὲ πολλὴ χαρὰ
 θὰ τοὺς δεχθοῦμε κοντά μας, γιὰ τὴν μαθητεία καὶ
 τὴν ἐκπαίδευση στὴν μίμηση τῶν ἀθανάτων Ἑλλή-
 νικῶν προτύπων, μαθητὲς στὴν **"ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ"**

ΜΟΝΑΧΗ ΕΓΓΡΟΙΑ Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΣΤΙΣ ΑΜΜΟΥΔΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ
ΠΑΙΔΕΙΑ

ἘΝΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
 ΜΑΘΗΜΑ - ΔΡΩΜΕΝΟ ΜΕ ΣΤΟΧΟ
 ΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΓΛΩΣΣΗΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ
 ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣΕΩΣ, ΤΗΝ
 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
 ΟΡΘΟΦΩΝΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ
 ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ - ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΥΝΟΜΗ ΓΑΒΡΑ <ΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ - ΝΟΜΙΚΟ>
 ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΗ - ΗΘΟΠΟΙΟ - ΔΙΔΑΚΤΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ, ΕΤΟΥΡΝΑΡΑ 57, 210. 52. 37. 543

✓ Τὸ Ἰδεοθέατρον ἔχει παρουσιάσει μέχρι σήμερα μὲ τὸ παιδικὸ τμήμα τὴν Α' ραψωδίαν τῆς Ἰλιάδος, καὶ τὴν Α' τῆς Ὀδυσσεύς, τὴν Ἀπολογία Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος, τὰ Ἀργοναυτικά τοῦ Ὀρφῆως, τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους κ.α. Ἐπίσης στὰ πλαίσια Εὐρωπαϊκοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος ἐφήρμοσε τὴν μεθοδὸν του γιὰ τὴν ἐκμάθηση τῆς φιλοσοφίας σὲ συνδυασμὸν μὲ τὸ θέατρο, σὲ μαθητὲς Γυμνασίου καὶ Λυκείου μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Τὴν ἰδίαν μεθοδὸν προσαρμοσμένην γιὰ παιδιά Δημοτικοῦ παρουσίασε στὸ Πανελλήνιο συνέδριον ἐκπαιδευτῶν δασκάλων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς στὸ ὁλοήμερο σχολεῖο.

ἐκδόσεις

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Όμηρου:	ΙΔΙΑΣ	52,00
Όμηρου:	ΟΔΥΣΣΕΙΑ	52,00
Όρφέως:	ΥΜΝΟΙ - FRAGMENTA	10,40
Όρφέως:	ΛΙΘΙΚΑ - ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ	10,40
Έρμεδοκλέους:	ΑΠΑΝΤΑ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΟΣ	10,40
Πινδάρου:	ΕΠΗΝΙΚΟΙ ΑΠΑΝΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΟΙ - ΝΕΜΕΟΝΙΚΟΙ - ΠΥΘΙΟΝΙΚΟΙ - ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΙ	26,00
Σόλωνος:	ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ	16,64
Πλάτωνος:	ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ	10,40
Πλάτωνος:	ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ - ΦΑΙΔΡΟΣ (ΕΡΩΤΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑ)	6,24
Πλάτωνος:	ΠΟΛΙΤΕΙΑ (περίληψις)	10,40
Πτολεμαίου:	ΤΕΤΡΑΒΙΒΛΟΣ - ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	12,48
Πορφυρίου:	ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ	8,32
Λουκιανού:	ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	6,24
	ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	6,24
Κέβητος:	ΠΙΝΑΞ - ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ	7,28
Ίαμβλίχου:	ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ	11,44
Σαδουσίτου:	ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ	7,28
Ίουλιανού:	ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ	9,36
Ίεροκλέους:	ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ	9,36
Πυθαγορείων:	ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ	6,24
	ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ ΜΕ ΣΧΟΛΙΑ ΠΡΟΚΛΟΥ - Μ. ΨΕΛΛΟΥ - Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ	15,60
Πλάτωνος:	ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ	6,24
Π. Γράβιγγερ:	Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ	45,76
Π. Γράβιγγερ:	ΥΜΝΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ	15,60
	ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΣΤΩΝ	
Π. Γράβιγγερ:	Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ	12,48
Σακελλαρίου:	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ	22,88
J. Mallinger:	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ - ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ	11,44
Σ. Νάγου:	Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ	10,40
Σ. Νάγου:	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ	6,24
Σ. Νάγου:	ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ	8,32
Σ. Νάγου:	ΘΕΟΣ Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ	15,60
Σ. Νάγου:	Η ΑΛΗΘΕΙΑ	18,72
Δ. Καλλέρην:	ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	9,36
Δ. Καλλέρην:	ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ	10,40
Δ. Καλλέρην:	Ο ΝΟΥΣ, Η ΓΝΩΣΗ, Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ	6,24
Δ. Καλλέρην:	ΥΜΗΤΤΟΣ - ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	6,24
N. Παράσχην:	Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ	6,24
Άδριανόπουλου:	ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ	15,60
Άδριανόπουλου:	ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	8,32
Άδριανόπουλου:	Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ	18,72
Πλ. Δρακούλη:	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ	9,36
Πλ. Δρακούλη:	ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ	10,40
Ί. Βασιλή:	ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΟΥ	12,48
Δ. Ίωαννίδη:	Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ	7,28
Σ. Τάκας:	ΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ	10,40
Σ. Μπογδάνου:	ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΑ, ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ, ΔΙΟΝΥΣΙΑ, ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	10,40
Α. Τανάγρα:	Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	22,88

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 2003 * Τιμές με ΦΠΑ 4%

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Στουρνάρη 57 Αθήναι * Τηλ.: 210 52.37.543

ΡΑΔΑΜΑΝΘΥΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ - ΕΥΡΥΝΟΜΗ ΓΑΒΡΑ

C. Dupuis:	Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ & Ο ΧΡΙΣΤΟΣ	8,32
K. Κουρτίδου:	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	15,60
Άγνωστου:	Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ (Πάπυρος Αίγυπτιακός για τα Έλευσίνια Μυστήρια)	6,24
Σ. Πιμπλή:	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ (Ιστορική μελέτη για την μεγάλη εορτή των Παναθηναίων)	6,24
K. Κακούρη:	ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ (Διδακτορική διατριβή για τα Άνασθενάρια και τα Διονυσιακά Μυστήρια)	16,64
Άσπρακρόπουλου:	ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ	6,24
Ί. Κακριδή:	ΑΡΑΙ (ΚΑΤΑΡΑΙ - ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ)	10,40
Γ. Βογιατζή:	ΚΟΥΡΗΤΕΣ - ΔΕΡΒΙΣΙΔΕΣ	8,32
Γ. Βογιατζή:	ΟΡΦΕΥΣ - ΠΑΓΓΑΙΟΝ - ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ	8,32
Π. Καραγιάννης:	ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ	29,32
E. Φλάμος:	ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΑ	15,60
Έ. Δάγιου:	ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ	15,60
Έ. Δάγιου:	Η ΛΥΤΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΑ	14,56
Νταϊάν Ρόμπινς:	ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ - ΚΑΛΕΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΛΗ ΓΗ	10,40
Ή. Νικολούδη:	ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ	10,40
Α. Χαλδή:	Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ	5,20
Α. Χαλδή:	Η ΑΠΟΚΡΥΦΟΣ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ	7,28
B. Λαμπροπούλου:	ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ - ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ	10,40
M. Μάκρας:	ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ	7,28
M. Μάκρας:	ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ	8,32
M. Μάκρας:	ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	7,28
Π. Βασιλειάδου:	Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	10,40
Α. Κελεσιδου:	ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ (Οι θέσεις των Ελλήνων Φιλοσόφων για την Ψυχή)	10,40
Α. Κελεσιδου:	ΠΡΟΣΩΚΡΑΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	7,28
Α. Γεωργιάδου:	ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ	8,32
Στασινοπούλου:	Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ	11,44
N. Έλάτου:	Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ	6,24
Κωνσταντινίδην:	Ιστορικό αφήγημα για παιδιά. Τό εκπαιδευτικό σύστημα της αρχαίας Αθήνας και Σπάρτης	20,80
Βαλλερά-Rickerson	ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ (παιδικό διήγημα με θέμα την Άργοναυτική εκστρατεία)	10,40
Anne Reese:	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ (Ελληνικά - Άγγλικά)	49,92
Dido Kallergi:	ANCIENT GREEK WOMEN ATHLETES (Δίγλωσσο)	41,60
Πάουλ Ντίννακ:	ANCIENT HELLENIC MYSTERIES	41,60
Α' τόμος 1°-8° τ.	Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΩΝ ΡΟΔΩΝ	12,48
Β' τόμος 9°-16° τ.	ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ	17,68
Ί. Μιχαήλ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ	6,24
Άρβανιτοπούλου:	Ο ΙΕΡΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 7	10,40
E. Σταμάτη:	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ	
K. Ρούτη:	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	
	ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΗ ΕΠΤΑΛΟΓΙΑ	

ιστοσελίδα:

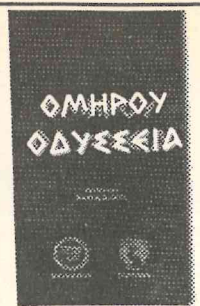
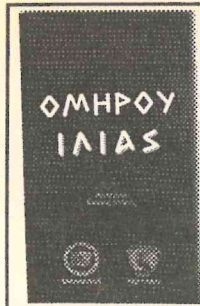
<http://www.ideotheatron.gr>

ideotheatron.gr

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ - ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΠΝΕΥΜΑΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ
ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

**Νέα μετάφραση
με προσέγγιση
της Όμηρικης
διαλέκτου
από τον
Κώστα Δούκα
μία ιστορική
έκδοση**
Με την συνεργασία του οίκου
"Γεωργιάδης"
50 EURO ΕΚΑΣΤΟΝ

**ΕΡΩΤΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑ
ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΦΑΙΔΡΟΣ - ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ**
"Από τον Έρωτά και
τον Ανδρόγυνον, τον Φι-
λόσοφον Έρωτα, και τό-
"Υπατον Κάλλος, έως την
Θείαν Έρωτικὴν Μανίαν,
τὴν μετξιν τῆς Ἀνθρωπίνης
Ψυχῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ, με-
κος τὸν Διόνυσον. 6 EURO

11 EURO

**ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ
ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ
ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ**
"Η Πυθαγόρειος ἀριθμολογία ἦταν
Ἀριθμοσοφία ἐγκλείουσα βαθύτατες
μυστικές ἀλήθειες, διδασκόμενες στὰ
μυστηριακὰ σκηνώματα τῆς ἀρχαιότη-
τος. Στὸ ἔργο αὐτὸ ἀναπτύσσονται οἱ
θεεῖς ἰδιότητες τῶν 10 πρώτων ἀριθμῶν.

6 EURO

**ΠΛΗΘΩΝΟΣ
ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ
ΤΩΝ ΑΠΟ
ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ**

"Ἐρὴ Λογοτεχνία μεγάλης ἀξίας, ἡ ὁποία
διδάσκεται ἐντὸς τῶν σχολῶν σὲ ὑψηλὰ
ἐπίπεδα μαθητείας.

10 EURO

**ΟΡΦΕΟΣ ΥΜΝΟΙ
FRAGMENTA**

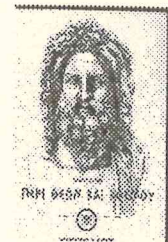
"Ὅλοι οἱ ἱεροὶ ὕμνοι τοῦ Ὀρφέως στὸ
ἀρχαῖο κείμενο καὶ στίχο πρὸς στίχο
μετάφραση, με πλούσιο σχολιασμό,
ὕμνους τοῦ Πρόκλου, Καλλιμάχου καὶ
σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὸ ἀρχαῖο
ἐλληνικὸ μῦθολογιο. Ἐπίσης τὰ διασω-
θέντα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ΚΔ'
ραψωδία τοῦ Ὀρφέως.

10 EURO

**ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ**

"Αρχαῖο κείμενο, μετάφραση. Τὸ βιβλίο
περιλαμβάνει: τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ
Σωκράτους, τὴν σκέψη του με τὸν
Πλάτωνα, τὸ ἱστορικὸ πλαίσιο τῆς
δίκης, τοὺς λόγους πού καταδικάστηκε
σὲ θάνατο, ποῖο ἦταν τὸ δαιμόνιό του.
Σχόλια: Δ. Λαερτίου, Χρ. Μαλεβίση, Ρ.
Ἀναστασάκη, F. Nietzsche.

7 EURO

**ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ**

Σύνοψις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς
ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
καὶ τῆς Μυστηριακῆς καὶ Μεταφυσικῆς
διδασκαλίας περὶ Θεῶν καὶ Κόσμου,
ἀνθρώπου, ψυχῆς καὶ εἰμαρμένης.

44 EURO

**Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ
Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ**

"Η μυστικὴ διδασκαλία τοῦ Πυθαγο-
ρισμοῦ ὅπως παρουσιάζεται μέσα ἀπὸ
τοὺς Νεοπυθαγορείους φιλοσόφους
καὶ ἀποκοδικωποεῖται ἀπὸ τὸν ἐμβρι-
θέστατο ἐρευνητὴ Π. Γράβιγγερ.

10 EURO

**ΟΡΦΕΟΣ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ - ΛΙΘΙΚΑ**

"Αρχαῖο κείμενο - μετάφραση
Ἐπὶ πλέον ἀναλυτικὴ παρουσίαση
τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας -
πίνακες καὶ ἀποσυμβολισμός.

"Η χρῆσις τῶν λίθων ἀπὸ τὸν Ὀρφέα.

20 EURO

**ANNA RHZ - E. ΒΑΛΛΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ
ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ**

ANCIENT GREEK WOMEN ATHLETES
Τὸ βιβλίο τεκμηριώνει τὴν συμμετοχὴ
τῶν γυναικῶν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος
στὸν ἀθλητισμό, σὲ ἀγῶνες καὶ εορτές,
συμβάλλοντας στὴν συνολικὴ ἀνασκευὴ
τῆς ἱστορικῆς εἰκόνας τῶν γυναικῶν, ὡς
ἀτόμων με ἱκανότητες, ἀνεξάρτητη σκέψη
καὶ πολὺτιμη συνεισφορά στὴν κοινωνία.

9 EURO

**ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ
ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ
ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΥ**

Δύο ἀριστουργηματικὰ ἔργα τοῦ τελευ-
ταίου υπερμάχου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὸ
πρῶτο ἀπτεταὶ τοῦ μύθου Ἄττιος-Κυθ-
ῆς, τῆς οἰκουμένης μητρός τῶν Θεῶν,
ἐνῶ στὸ δεύτερο ἐπιχειρεῖ τὴν μυστικὴ
ἀνάλυση τοῦ συμβολισμοῦ τοῦ Ἡλίου.

15 EURO

**Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ
ΥΜΝΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ
ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΜΥΣΤΩΝ**

Οἱ ἐν λόγῳ ὕμνοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν κατ'
ἐξοκὴν λειτουργικὸ καὶ λατρευτικὸ
χαρακτῆρα, ἦσαν προϊόν εἴτε ἐξάρσεως
τοῦ πνεύματος θεοφορήτων ἀνδρῶν,
εἴτε ἐμπνεύσεως ἐκ Θεῶν Πηγῶν.

10 EURO

**Α. ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ
ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ Ο ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΟΣ**

Ἔργασις τῆς δ/ντριας τοῦ Κ. Φιλοσοφίας τῆς
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἀ. Κελεσιδοῦ ἐπ'αὐ-
τὰ ἀδημοσίευτα ἀποσπάσματα τοῦ Ἐμπε-
δοκλέους με πρόλογο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ε.
Μουτσόπουλου. Ἀρχαῖο κείμενο, ἐμμετρὴ
μετάφραση, σχόλια καὶ ἐπιλεγόμενα,
γλωσσάρια ἀρχαίων ὄρων καὶ ἀπόδοση γιὰ
πρῶτὴ φορά παγκοσμίως στὰ νέα ἐλληνικά,
γαλλικά καὶ πολωνικά.

8 EURO

**ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ
ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ**

Κυκλοφορεῖ πρῶτὴ φορά τὸ κορυφαῖο
φιλοσοφικὸ-θεολογικὸ ἔργο τοῦ Πορφυ-
ρίου. Ἐνα ἀπὸ τὰ κύρια ἔργα τῆς θρη-
σκευτικῆς Νεοπλατωνικῆς παραδόσεως.
Γέμει Μυστηριακῶν καὶ ἀπορρήτων
ἀληθειῶν γιὰ τὴν πορεία τῆς ψυχῆς μετὰ
θάνατον, ἀποσυμβολίζοντας μέρος τῆς
μυστικῆς διδασκαλίας τοῦ Ὁμήρου.

9 EURO

**ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ
ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΧΡΥΣΑ
ΕΠΗ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ**

Σχόλια τοῦ νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου Ἱερο-
κλέους στὸ ἱερώτερο Εὐαγγέλιο τῆς Ἑλλη-
νικῆς Μυσταγωγίας, τὰ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ, ἀπα-
ραίτητα σὲ ὅποιον θέλει νὰ ἐμβαθύνει στὴν
πρακτικὴ μυστικὴ ἀγωγή τοῦ ἀνθρώπου
καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ στὸν βίον του τίς ἐπὶ ἀρε-
τές, ὥστε νὰ καταστῇ θεὸς ἀμβροτος, οὐκέτι
θνητός.

12 EURO

**Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ
Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ**

"Η δύναμη τοῦ Λόγου καὶ τῶν Θεῶν
ὀνομάτων, ἦχος καὶ μουσικὴ, περὶ ἀρω-
μάτων καὶ θυμιαμάτων, τελετικὲς χειρο-
νομίαι, θρηματισμός, ρυθμικὲς κινήσεις,
τελετικὸς χορός, τὸ φῶς καὶ τὰ χρώματα,
φυλακτῆρια, τελέσματα, ἐμβλήματα.

25 EURO

**ΠΙΝΔΑΡΟΣ
ΕΠΙΜΙΚΟΙ - ΑΠΑΝΤΑ
ΠΥΘΙΟΝΙΚΟΙ - ΝΕΜΕΟΝΙΚΟΙ
ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΟΙ - ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΟΙ
ΥΜΝΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΙΚΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΟΛΥΜΠΙΑΣ - ΔΕΛΦΩΝ - ΝΕΜΕΑΣ -
ΙΣΘΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ. ΕΚΤΕΛΗ
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ ΚΑΙ
ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΙΝΔΑΡΟΥ. ΑΡΧΑΙΟ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΜΜΕΤΡΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΕΙΣΔΑΓΓΗ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ: Ι. ΛΑΖΑΝΑ**

6 EURO

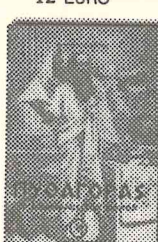
**ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ
ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ
ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ**

6 EURO

**ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ
ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ**

Παρατίθενται περὶ τὰ 100 ἀληθῶς
ἀριστουργηματικὰ πυθαγόρεια ἀπο-
φθέγματα στὴν πρωταρχικὴ τους
ἀρχαία ἐλληνικὴ διατύπωση με σύν-
τομα σχόλια διαφόρων διανοητῶν.

22 EURO

**Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ**
"Ο καθ/ης Φιλοσοφίας Γ. Σακελλαρίου
ἀναλύει ΟΛΟ ΤΟ ΜΥΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚ-
ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟ-
ΡΑ. Πῶς μποροῦμε νὰ ἐφαρμόσουμε σήμε-
ρα τὸ ἠθικὸ του σύστημα. ΜΟΝΑΔΙΚΟ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΕΛΙ ΞΕΩΣ ΜΕΣΩ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ.

16 EURO

**ΑΡΧΑΙΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**

"Η ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Σόλωνα. Ὁ
Σόλων καὶ οἱ οἰκονομικὲς του με-
ταρρυθμίσεις. Διασωθέντα ἀποσπά-
σματα τοῦ Σόλωνα. Συλλογὴ νομοθε-
τημάτων. Μετάφραση, σχόλια. Ἀναλυ-
τικὸς πίναξ Δικαίου.

7 EURO

**ΚΕΒΗΤΟΣ
Ο ΠΙΝΑΣ
"Η ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ
ΑΥΤΟΜΑΘΕΙΑΣ
ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ
ΣΩΚΡΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΗΘΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**

15 EURO

ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ

Τὸ δυσκολώτερο θεολογικὸ κείμενο
τῆς ἐποχῆς τῶν Νεοπλατωνικῶν
διαφωτίζεται ἀπὸ τὰ σχόλια: ΠΡΟ-
ΚΛΟΥ (ἀποσπάσματα Χαλδαϊκῆς Φιλο-
σοφίας), Μιχ. Ψελλοῦ, Π. Γράβιγγερ,
Π. Μαρίνη. Τὸ βιβλίο - σύμβουλος
δλων τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων.

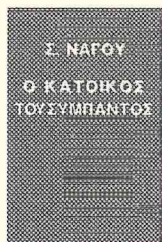

11 EURO

**Jean Mallinger
ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ
ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ**

"Η καθόδος τῆς ψυχῆς. Ἡ πλάνη τῆς
καύσεως τῶν νεκρῶν. Γέφυρα μεταξὺ ζώ-
ντων καὶ νεκρῶν. Τὰ ἀπόρρητα τοῦ ζῶντος
πυρός. Τὰ ἀπόρρητα τοῦ Ἄδου. Τὰ μυστικά
τῶν ζώντων ἀγαλμάτων τῶν Θεῶν.

10 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

"Όταν ο άνθρωπος είναι ενάρετος βοηθείται και γίνεται συνεργάτης των ανωτέρων αυτού συνειδήσεων, των συνειδήσεων οι οποίες συνέστησαν την Πνευματική Ίεραρχία, εις την κορυφήν της οποίας εδρiscεται Ὑπέρθεος Ἄρχων, κειριστής των Φυσικῶν καὶ των Πνευματικῶν Νόμων διευθετῶν καὶ ἐποπεύων τὴν τάξιν τοῦ Παντός, ὁ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ.

6 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ

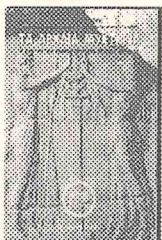
"Η Πυθαγόρειος ἐξήγηση τῶν φαινομένων τῆς τηλεπάθειας καὶ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τὸν πνευματικὸ κόσμον.

8 EURO

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΝΑΓΟΥ ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ ΠΑΣΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΑΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

"Ένα κείμενο τοῦ Πυθαγορείου Διδασκάλου Σπυρίδωνος Νάγου ἐπάνω στό θέμα τῆς ἀποκῆς ἀπὸ τὸ κρέας ὡς πρώτου παράγοντος καὶ προϋποθέσεως τῆς συνειδητῆς ἀνελίξεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

9 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ
ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ
"Η πνευματικὴ κληρονομία τῆς Ἑλλάδος. Τὰ μυστήρια τῆς Μεγάλης Μητέρας Ρέας - Γῆς, τοῦ Ἰδαίου Διός, Κορυθανικὰ Μυστήρια, Λαβυρινθικά Μυστήρια, Ὀλυμπία, Δελφοί, Δωδώνη, Ἄρ, ες, Μαντεῖα, Χρηστήρια.

6 EURO

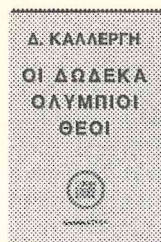
ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΝΟΥΣ, Η ΓΝΩΣΗ, Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

Κατὰ τὴν
Πυθαγόρειο Διδασκαλία

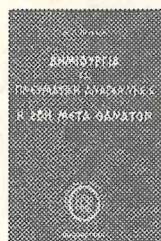
6 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ
Ο ΥΜΗΤΤΟΣ
"Η ἱστορία τοῦ ἱεροῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τὰ Πελασγικά χρόνια ἕως σήμερα.

10 EURO

ΔΙΔΩΣ ΚΑΛΛΕΡΓΗ
ΟΙ 12 ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ
"Η πνευματικὴ ἔννοια τῶν Ἑλλήνων Θεῶν δὲν βρίσκεται στὶς τελετές καὶ τὶς πανηγύρεις μετὰ τὶς ὁποῖες ἱκανοποιεῖται ἡ λαϊκὴ φαντασία.
ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΩΝ ΤΩΝ 12 ΘΕΩΝ.

6 EURO

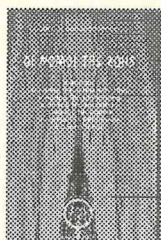
Ν. ΠΑΡΑΣΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

"Ένα μεστό κείμενο γιὰ τὴν πορεία τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν δημιουργία ἕως τὴν θεοποίησιν τῆς σύμφωνα μετὰ τὴν Πυθαγόρειο φιλοσοφία.

15 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ
Μία μοναδική πραγματεία καὶ ἐσωτερικὴ ἀνάλυση τῶν διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος
ΟΡΦΕΥΣ - ΘΑΛΗΣ - ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ - ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ - ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ - ΖΗΝΩΝ
ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ -
ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ - ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ -
ΞΟΚΡΑΤΗΣ - ΠΛΑΤΩΝ - ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ

8 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΖΩΗΣ
Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΑΡΜΕΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ
Οἱ φυσικοὶ νόμοι ποὺ διέπουν τὴν ζωὴ καὶ τὰ ἐξελικτικὰ στάδια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀπὸ τὴν γένεσιν ἕως τὴν θεοποίησιν τῆς σύμφωνα μετὰ τὴν Πυθαγόρειο φιλοσοφία.

18 EURO

ΑΝΤ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΖΩΗ
"Ένα μυητικὸ ἔργο. Διδάσκει τὴν ἐφαρμογὴ τῶν Θεῶν Φυσικῶν Νόμων στὴν καθημερινότητα, ἐρμηνεύοντας τὴν Πυθαγόρειο Διδασκαλία. Πρέπει νὰ τὸ μελετήσετε!

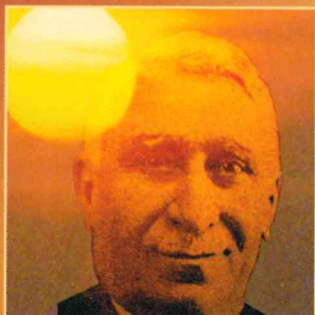

9 EURO

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ
"Η ἐλκτική δύναμη τοῦ νοῦ ἐπηρεάζει καταλυτικὰ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς μας καὶ τὶς συνθήκες ποὺ δημιουργοῦνται γύρω μας. Τὸ κείμενο αὐτὸ δίδει κανόνες ζωῆς (νόμους τοῦ βίου) ποὺ καθορίζουν τὸ ΕΥ ΖΗΝ.

Μαθήματα Έπιμορφώσεως μέ τόν 'Ραδάμανθυ 'Αναστασάκη Ο ΗΛΙΑΚΟΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ-ΗΡΩΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΟΤΑΝ Η ΨΥΧΗ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΕΩΣ ΤΗΣ
Πρακτικά μαθήματα αὐτογνωσίας καί μυητικῆς ἀγωγῆς
ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ-ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ
παρουσίασις τῆς Πυθαγορείου Διδασκαλίας τοῦ Σ. Νάγου
Ἀπό τήν θεωρία στήν πράξη

ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, ΑΘΗΝΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 210.52.37.543

Σ. Νάγου
**ΘΕΟΣ
Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ;**
Η ΑΠΟΚΡΥΦΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΚΑΙ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Καί ὁ Ἀπόστολος καί ὁ
Χριστός ἐπέβησαν ἐπὶ τὰ
Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας
καί τὰ Χριστιανικά
ὁ αὐτός συμβολικός τύπος.
Ἡ διανομή.
Ἐργεῖται αἱ τούτοις.

Ὁ μὲν Λόγονος ἐπέκει νά
ἀνταρῇ εἰς τὸν ἀνθρώπινον
νυχθὺν, διὰ τὴν ἁμαρτίαν
ἐπέκει νά εἶναι ἀντικείμενον
λατρίας τὸν ἀνθρώπου,
ἐνὸς οὐ συμβολικός τύπος, τὸν
ὅπου παρίστανται ὁ Χριστός
ὡς οὐράνιος μυστηρίου,
διηγήθη, ἐκτελέσθη,
κατεργασθῇ
καί τὸν ἀντικειμενικὴν
θεωρητικὴν
δογματικὴν ἐνέλεγμα.

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

... Τόν Χριστό προορίζει ἡ Χριστιανικὴ ὀρθοκεία, σέ θάνατο. Θά
ἀναστῇ ἴσως στήν δόξα τῆς ἀνθρωπότητος, ὅταν αὐτὴ θά ἀποβάλλει
τό σκότος τό κατακλύζον τίς ψυχῆς τῆς. Ἀλλὰ τότε θά ἀναστῇθουν
καί ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι γι' αὐτὴν ἔχουν ἤδη ἀποθάψει, δηλαδή θα-
νατωθεῖ ὑπ' αὐτῆς καί ἀναφέρονται μόνον ὡς μυθολογικά πρόσωπα.

... Ὁ Ὁρφεύς καί ὅλοι οἱ Ἀργοναῦτες τῶν Ἑλληνικῶν μυστηρίων
θά ἀποτελέσουν ἀντικείμενον προσκυνήματος καί λατρίας, ἀντικεί-
μενον κυριαρχουσῶν Θεοτήτων, ὑπεράνω τῶν ὁποίων ἡ ἀνάστασις
τῶν Ὀλυμπίων θά κατέχει τὰ βασιλικά διαδήματα τοῦ Οὐρανοῦ.

... Καί ὁ Χριστός διὰ τὰ Χριστιανικά μυστήρια εἶναι Ἀργοναύ-
της. Αὐτὴ εἶναι ἡ Θειοτέρα ἔννοια πού δύναται νά τοῦ ἀποδώσω.

ISSN 1108-832800

ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΟ 1524/2000